

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DOS. Nr. 40046

VOL. Nr. 15

ARHIVA OPERATIVA

D O S A R

Anchetă

PROBLEMA
23 AUGUST

Data _____

P 10933/15

1955509

P 010933, Vol. 15

Urmează vol. nr. 16

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI declar următoarele :

În ceea ce privește sfacerea XENOPOL-ANTON DIMITRIU, cunosc următoarele fapte :

Soc. petroliferă Creditul Minier era singura societate de petrol cu capital românesc și era puternic sprijinită de stat.

Construise o rafinărie modernă la Brazi și constituise societăți afiliate la Viena, Praga, Paris și Roma, ale căror acțiuni erau deținute în totalitate de Creditul Minier București. Aceste societăți aveau scopul de a distribui produsele petrolifere în țările respective prin excluderea intermediarilor și obținuseră concesiuni de distribuție a benzinei pentru autovehicule prin pompe de distribuție de-a lungul șoselelor.

Dat fiind însă conducerea greșită și a cheltuielilor mari făcute de directorul general al Societății a cărui nume îmi scapă, Societatea a întâmpinat mari dificultăți financiare și era amenințată să fie declarată în stare de faliment.

Pentru ca această societate românească să nu cadă, conducerea ei a fost preluată de BANCA NAȚIONALĂ, Directorul general a fost înlăturat și a fost numit ca administrator delegat COSTIN STOICESCU care era și administrator al BANCII NAȚIONALE.

B.N.R. a finanțat atunci masiv Societatea.

În urma încheierii acordului de colaborare economică cu U.R.S.S. în 1945, trebuie să se constituie și Soc. Sovrompetrol.

Rușii aduseseră ca aport în Sovrom, întreprinderile petrolifere preluate de la Germani, dar partea română

de capital nu avea cu ce să fie completată.

Ne-am gândit atunci că singura posibilitate de a completa cel puțin în parte capitalul român, era ca Soc. Creditul Minier să intre în Sovrompetrol. Socoteam că Statul are dreptul să ceară acționarilor acest lucru, care de altfel era în avantajul lor, întrucât Societatea trăia exclusiv prin apriginul Băncii Naționale și a Statului.

COSTIN STOICESCU a venit atunci la Dl. TATARESCU și a cerut să nu dea Creditul Minier Soc. Sovrompetrol.

TATARESCU i-a răspuns că drumul la Cluj trece prin Societatea Creditul Minier, că trebuie să asigurăm colaborarea cu capitalul sovietic și prin urmare intrarea Creditului Minier în Sovrompetrol este o necesitate politică de Stat.

COSTIN STOICESCU nu a voit însă să consimtă și a determinat pe acționari să nu accepte.

Dat fiind că din această cauză constituirea Soc. Sovrompetrol întârzie, TATARESCU a autorizat pe MIRCEA SOLACOLU care era Comisarul Guvernului pentru Comerțul Exterior să discute cu delegația Sovietică venită de la Moscova statutele și constituirea societăților Sovrom, să semneze ca reprezentant al Guvernului intrarea Soc. Creditul Minier în Sovrompetrol, guvernul luându-și obligația să realizeze în fapt această fuziune.

Pentru a atinge acest scop, BEJAN a numit ca administrator unic al Creditului Minier pe ANTON DIMITRIU, înălțurînd astfel pe COSTIN STOICESCU.

ANTON DIMITRIU făcea parte din tineretul Liberal. Era foarte inteligent, avea o frumoasă cultură, era conferențiar sau asistent de filozofie la Facultatea de Litere din București și avea talent literar.

Ducea o viață modestă avînd mijloace bănești limitate.

După 23 August 1944 condusesse ziarul Săptămînal al lui DINU BRATIANU - Democrația. Urmase apoi pe TATARESCU și se legase strîns de BEJAN.

Din nenorocire fusese studentul lui NAE IONESCU pentru care avea o mare admirație și cu care avusese legături de prietenie.

NAE IONESCU profesa o doctrină filozofică deosebit de primejdioasă pentru sufletele tinere care l'otrăvit mult.

dintre discipolii săi și a dus pe mulți din foștii săi studenți legionari la acte de asasinat și jaf.

MAE IONESCU, inspirat din doctrina filozofică a lui Nietzsche, spunea studenților că omul inteligent este mai presus de bine și de rău, avînd fiecare morala sa proprie. Fiind un individ de elită, lumea îi aparține. Masele sînt turme care nu au alt rost decît de a servi pe omul superior.

Este evident că o asemenea doctrină permite să se spună că orice este îngăduit unui om numai prin faptul că este inteligent, cu stît mai mult cu cît fiecare va justifica orice act al său declarîndu-se singur inteligent.

Că administrator unic al Creditului Minier, ANTON DIMITRIU a făcut un prim act incorect în 1945.

El a decis sporirea capitalului social al Societății și reevaluarea capitalului social.

S-au emis un număr de acțiuni pe prețul de lei 500 fiecare, acționarii vechi avînd un drept de preferință la subscriere. Apoi s-a reevaluat capitalul de investiții, fiecare acționar primind gratuit, dacă îmi aduc bine aminte 2 acțiuni noi pentru fiecare acțiune ce posedă.

Deși fiind că un număr însemnat de acționari vechi, fie că dispărușeră fie că nu aveau bani, nu au subscris majorarea de capital deși prețul acțiunii era inferior celei de bursă, aceste acțiuni au rămas la dispoziția Societății. ANTON DIMITRIU le-a distribuit între prietenii săi, care, prin subscrierea sumei de 500 lei pentru o acțiune, au mai primit și două acțiuni gratuit prin reevaluare.

Pentru a avea mai multe acțiuni disponibile pentru această operație el a remis și la alt act incorect.

Pentru subscrierea majorării de capital, Soc. Creditul Minier, dăduse însărcinare și cîtorva bănci să primească subscrierile.

Printre ele era și Banca Romînească. Închiderea subscrierii era hotărîtă pentru o sîmbea zi la ora 12 la prînz. Banca Romînească a închis subscrierea la acea oră și în cursul după amiezii a trimis tabloul de acționari subscriitori la Soc. Creditul Minier.

ANTON DIMITRIU a spus că trimiterea e tardivă întrucît i-a parvenit după ora de închidere, și a spoliat astfel

un număr mare de vechi acționari ai Societății de dreptul lor de subscriere și reevaluare.

În zadar i s-a arătat că Banca Românească nu era subscriitoare și că a primit aceste subscrieri ca un ghiseu al Creditului Minier.

ANTON DIMITRIU a împărțit și aceste acțiuni între prietenii săi.

El a justificat actul său spunând că în acest mod ușurează constituirea Soc. Sovrompetrol, întrucât aceștia vor aduce acțiunile lor ca sport în această Societate.

Totuși faptul rămâne că ei au primit astfel fără justificare acțiuni gratuit Sovrompetrol.

Majorarea și reevaluarea capitalului Soc. Creditul Minier s-a dovedit ulterior a nu fi facilitat constituirea Soc. Sovrompetrol și a îngreunat-o.

Când mai târziu realizarea constituirii Soc. Sovrompetrol a fost trecută asupra mea de delegația economică a guvernului din cauză că BEJAN nu reușea să o realizeze și am fost obligat să cumpăr pe piață acțiunile Creditului Minier spre a realiza fuziunea cu Sovrompetrol, numărul sporit al acțiunilor pe piață a constituit o piedică, iar cumpărarea lor a necesitat cheltuieli mult mai mari decât dacă numărul lor era redus, astfel că sporul și reevaluarea capitalului s-au tradus cu o pagubă pentru stat.

În vara anului 1946, sub pretextul de a inspecta Societățile afiliate din străinătate, ANTON DIMITRIU a întreprins o călătorie în străinătate.

În primul rând s-a oprit la Praga, de unde a ridicat din casa Societății toți banii pe care i-a găsit și i-a luat cu el.

De aci s-a dus la Paris.

Director al Creditului Minier Paris era Ion Soneriu pe care BEJAN îl numise în acest post în 1945.

SONERIU fusese unul din oamenii de casă a lui ARGETOIANU și secretar general la Ministerul de Interne în timpul guvernului Iorga Argetoianu din 1931. În această calitate făcuse avere. În acel timp, din cauza deficitelor bugetare statul avea mari restanțe de plată către furnizorii săi. Aceștia plăteau sume importante ce au mers până la 20 % din creanță celor ce puteau să obțină încasarea. SONERIU a profitat de situația sa de om cu influențe și a mijlocit încasări de sume mari.

Amintesc în trecut că prin plată în asemenea condiții de creanțe restante, se absorbea disponibilul de numerar al statului care nu mai avea bani pentru plata salariilor, astfel încât salariile se plăteau cu mari întârzieri, care au mers în unele locuri pînă la 6 luni.

În preajma războiului SONERIU s-a instalat la Paris. SONERIU a pus pe ANTON DIMITRIU în legătură cu RADU XENOPOL și KITMAN cu care era prieten.

RADU XENOPOL era un aventurier. Nu avusese niciodată nici o profesiune, ci trăia din lovituri financiare trecînd alternativ prin perioade de prosperitate și de criză financiară.

Mare jucător de cărți, juca sume mari totdeauna la Automobil Clubul din București.

În 1931 făcuse și meseria de agent de asigurare.

În 1935, cît timp Doctorul cu care era prieten COSTINESCU a fost Ministru al Economiei Naționale, a obținut de la aceste diferite permisuri de import de mărfuri pe care le-a negociat realizînd cîștiguri mari. Astfel și-a constituit un capital, cu care împreună cu NICOLAE FURCULESCU a fondat o Societate de import, înainte și în timpul războiului, Societate prin care s-a îmbogățit.

În sejunul războiului a achiziționat sau primit de la SCHAPIRA 1/3 din acțiunile Soc. KAROMET din București.

Mareșalul ANTONESCU i-a cerut să cedeze aceste acțiuni Germanilor și față de refuzul său l-a internat în lagărul de la Tîrgu Jiu.

LITMAN era un om de afaceri dubioase, care împreună cu Generalul GABRIEL MARINESCU luaseră în concesiune Cazinoul de la Sînsis și făcuse avere.

După abdicarea Regelui Carol s-a instalat la Paris.

ANTON DIMITRIU dusesese pînă atunci o viață modestă de om cu mijloace bănești limitate, nu cunoștea viața de mare lux și de petrecere a celor bogați.

Cei trei prieteni noi l-au instalat într-un apartament luxos la hotelul Georges V de pe Champs Elysees, unul din cele mai scumpe hoteluri din Paris, și l-au dus în toate localurile de petrecere, organizîndu-i, bine înțeles pe socotela Soc. Creditului Minier, o viață de miliardar american.

ANTON DIMITRIU a prins ușor gust de această viață.

Cu o artistă de Music-Hall cu care se îndurase a întreprins o călătorie cu automobilul în Elveția și Italia.

La Roma a vîndut Soc. Fiat acțiunile filialei ita-

liehe a Creditului Minier.

Reîntors la Paris, a încheiat cu SCHERIU, XENOPOL și LITMAN contractele de cumpărare fictivă de autocamioane și gajare a acțiunilor Soc. filiele din Paris a Creditului Minier, ale căror detalii și consecințe au fost cu de-amănuntul stabilite cu prilejul procesului ce a urmat ulterior, când ANTON DIMITRIU^{și} XENOPOL au fost judecați în 1949.

Pentru Sovrompetrol, acțiunile Creditului Minier, Paris aveau o deosebită importanță deoarece această Societate obținuse dinainte de război concesiile distribuirii benzinei pentru autovehicule în orașe și pe șosele. După război o lege interzisese acordarea de noi concesiile, astfel încât concesiile obținute erau foarte valoroase.

Pentru a desăvârși gajarea acestor acțiuni convenită la Paris, acțiunile trebuiau scoase din țară.

În iarna 1947, în timpul când eram la Moscova, ANTON DIMITRIU s-a dus la Dl. TATARESCU și i-a cerut să trimită la Paris prin curierul diplomatic acțiunile Creditului Minier Paris, întrucât sînt necesare acolo pentru ținerea adunării generale a acționarilor.

Nebănuind vreo intenție ascunsă și socotind pe ANTON DIMITRIU un om serios, TATARESCU i-a permis să le transporte prin curierul diplomatic.

Dnii STUPIN director general al Soc. Sovrompetrol și LAZERSOHN din conducerea acestei Societăți, care erau cu noi la Moscova, au fost preveniți din București de intenția lui ANTON DIMITRIU de a scoate acțiunile din țară au venit elermați la mine la hotel și mi-au cerut să caut să împiedic aceasta.

Am telegrafiat imediat Dlui TATARESCU și lui VINTU care era ministru interimar la Finanțe să oprească orice încercare de a scoate din țară o acțiune a Creditului Minier. Era însă prea târziu căci acțiunile pleaseră.

La prima ședință a comisiei de colaborare economică Sovieto-Română care a avut loc peste câteva zile la Moscova au cerut să se hotărască înlocuirea lui ANTON DIMITRIU de la conducerea Soc. Creditului Minier și s-a încheiat un proces verbal în acest sens.

Reîntors la București am cerut executarea acestei hotărîri.

Dl. STUPIN, director general al Sovrompetrol a

venit atunci la mine și mi-a cerut să-l păstrez pe ANTON DIMITRIU în postul său, deoarece cunoaște mersul Societății și un nou administrator va pierde timp până se va înfișa.

I-am răspuns că dacă ANTON DIMITRIU rămâne, eu nu-mi mai iau răspunderea realizării constituirii Soc. Sovrompetrol.

Am rugat pe Dl. MAURER să insiste pe lângă TUDOR IONESCU, ministrul Petrolului, ca ANTON DIMITRIU să fie înlocuit și în urma intervenției sale ANTON DIMITRIU a fost scos în 24 ore.

Peste puțin timp am primit o scrisoare din partea avocatului legăției noastre din Roma, dacă nu mă înșel cu numele PARDES, care-mi relatea plin de indignare condițiile oneroase în care ANTON DIMITRIU vânduse Soc. Fiet acțiunile Soc. filiale din Roma a Creditului Minier.

Avocatul îmi trimitea și o copie a actului de vânzare și mă încunoștința că este informat că ANTON DIMITRIU primise și o scrisoare de comision pentru el care fusese redactată cu stipulații de garanție a valutei, dar pe care nu putuse să și-o procure.

Actul era intitulat "Contract de vânzare". Creditul Minier București prin ANTON DIMITRIU administrator unic, vândes Soc. Fiet toate acțiunile Soc. filiale din Italia.

Prețul a cărei sumă nu-mi mai amintesc, dacă nu mă înșel 120 milioane lire, era stabilit în lire, italiene, dar nu se plătea imediat de Soc. cumpărătoare. Fiet.

Pentru contravaloarea lui, Soc. Fiet se obligă să livreze autocisterne într-un termen foarte lung.

Prețul nu se stabilise însă, ci contractul prevedea că prețul va fi cel din ziua livrării.

Cum în acea perioadă moneda italiană era în scădere, suma ce Creditul Minier avea să primească pentru acțiuni, fiind fixată prin contract se devaloriza continuu până la încasarea ei prin autocamioane, pe când Soc. Fiet, livrând autocamioanele la prețul din ziua livrării avea posibilitatea să achite acțiunile, dat fiind că termenul de livrare era lung, dând numai câteva autocamioane.

Indignat am chemat la mine pe ANTON DIMITRIU și l-am întrebat cum a putut consimți o asemenea vânzare. El mi-a răspuns că nu a vândut acțiunile ci a luat de la Fiet numai o scrisoare de opțiune.

I-am arătat atunci actul care era intitulat clar

"Contract de vânzare" și începea cu cuvintele : "Soc. Creditul Minier prin ANTON DIMITRIU vinde și Soc. Fiat cumpără".

Mi-a răspuns că el nu este jurist ci filozof și că a crezut că face un set de opțiune.

Am replicat că nu trebuie să fii mare jurist ca să vezi că un set intitulat Contract de vânzare, nu este un set de opțiune, și când scrii și semnezi că vinzi nu este vorba de o ofertă. Dar dacă nu e jurist și nu pricepe nici atât, de ce nu s-a consultat un avocat înainte de a semna un set juridic.

El mi-a spus atunci că în orice caz contractul e încheiat cu garanția stabilității monetare.

I-am spus că poate în scrisoarea sa de comision, dar în contractul de vânzare există în adevăr o asemenea clauză implicită, dar în favoarea Soc. Fiat și împotriva Soc. Creditul Minier.

Și l-am dat afară. Atunci nu cunoșteam încă tranzacția încheiată la Paris.

Indignat de excrocheria săvârșită, am cerut dlui. TATARESCU să fie de acord să dăm imediat în judecată pe ANTON DIMITRIU, Dl. TATARESCU a fost de acord.

Cu ANTON DIMITRIU era deputat, se bucura de imunitate parlamentară.

Am cerut atunci lui PATRASCANU care era Ministrul Justiției și avea calitatea să ceară comisiei disciplinare a Camerei ridicarea imunității, să convoace această comisie și să facem formele de trimitere în judecată.

Comisia s-a întrunit sub președinția lui PATRASCANU.

În timpul ședinței, PATRASCANU a fost chemat la telefon de ANA PAUKER.

Când s-a întors, mi-a șoptit că trebuie să întreprindem ședința.

El a ridicat ședința și comisia nu s-a mai întrunit.

Ulterior când am aflat și cele ce ANTON DIMITRIU făcuse la Paris, am chemat la mine pe XENOPOL și i-am cerut să restituie acțiunile Creditului Minier Paris. El a jurat atunci pe ANTON DIMITRIU și mi-a spus că trebuie să plătească 2 milioane franci elvețieni. Atunci le restituie.

I-am spus să nu se joace, căci Soc. Sovrompetrol are mare interes ca atât ea cât și Rușii să aibă posibilitatea să vândă benzină pentru autovehicule prin stații de benzină.

- 9 -

9

Mi-a răspuns că el în nici un caz nu are vreo
răspundere legală și că ANTON DIMITRIU nu avea decât să fi
deschis ochii. Legal el singur e răspunzător. Și nu a voit
să le restituie.--

Aceasta este declarația mea pe care stărui și o
semnez.

ss. ALEXANDRU ALEXANDRINI

11 mai 1963

IA/3 ex.

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI declar următoarele :

În ceea ce privește afacerea XENOPOL-ANTON DIMITRIU, cunosc următoarele fapte :

Soc. petroliferă Creditul Minier era singura societate de petrol cu capital românesc și era puternic sprijinită de stat.

Construise o rafinărie modernă la Brazi și constituise societăți afiliate la Viena, Praga, Paris și Roma, ale căror acțiuni erau deținute în totalitate de Creditul Minier București. Aceste societăți aveau scopul de a distribui produsele petrolifere în țările respective prin excluderea intermediarilor și obținuseră concesiile de distribuție a benzinei pentru autovehicule prin pompe de distribuție de-a lungul șoselelor.

Dez fiind însă conducerea greșită și a cheltuielilor mari făcute de directorul general al Societății a cărui nume îmi scapă, Societatea a întâmpinat mari dificultăți financiare și era amenințată să fie declarată în stare de faliment.

Pentru ca această societate românească să nu cadă, conducerea ei a fost preluată de BANCA NAȚIONALĂ. Directorul general a fost înlăturat și a fost numit ca administrator delegat COSTIN STOICĂSCU care era și administrator al BANCII NAȚIONALE.

B.N.R. a finanțat atunci masiv Societatea.

În urma încheierii acordului de colaborare economică cu U.R.S.S. în 1945, trebuie să se constituie și Soc. Sovrospetrol.

Rușii aduseseră ca aport în Sovron, întreprinderile petrolifere preluate de la Germani, dar partea română

de capital nu avea cu ce să fie completată.

Ne-am gândit atunci că singura posibilitate de a completa cel puțin în parte capitalul român, era ca Soc. Creditul Minier să intre în Sovrompetrol. Socoteam că Statul are dreptul să ceară acționarilor acest lucru, care de altfel era în avantajul lor, întrucât Societatea trăia exclusiv prin sprijinul Băncii Naționale și a Statului.

COSTIN STOICESCU a venit atunci la Dl. TATARESCU și a cerut să nu dă, Creditul Minier Soc. Sovrompetrol.

TATARESCU i-a răspuns că drumul la Cluj trece prin Societatea Creditul Minier, că trebuie să asigurăm colaborarea cu capitalul sovietic și prin urmare intrarea Creditului Minier în Sovrompetrol este o necesitate politică de Stat.

COSTIN STOICESCU nu a voit însă să consimtă și a determinat pe acționari să nu accepte.

Dez fiind că din această cauză constituirea Soc. Sovrompetrol întârzie, TATARESCU a autorizat pe MIRCEA SOLACOLN care era Comisarul Guvernului pentru Comerțul Exterior să discute cu delegația Sovietică venită de la Moscova statutele și constituirea societăților Sovrom, să semneze ca reprezentant al Guvernului intrarea Soc. Creditul Minier în Sovrompetrol, guvernul luându-și obligația să realizeze în fapt această fuziune.

Pentru a atinge acest scop, BEJAN a numit ca administrator unic al Creditului Minier pe ANTON DIMITRIU, înlocuindu-l astfel pe COSTIN STOICESCU.

ANTON DIMITRIU făcea parte din tineretul Liberal. Era foarte inteligent, avea o frumoasă cultură, era conferențiar sau asistent de filozofie la Facultatea de Litere din București și avea talent literar.

Duces o viață modestă având mijloace bănești limitate.

După 23 August 1944 condusesse ziarul Săptămânal al lui DINU BRATIANU - Democrația. Urmasse apoi pe TATARESCU și se legase strâns de BEJAN.

Din nenorocire fusese studentul lui NAE IONESCU pentru care avea o mare admirație și cu care avusese legături de prietenie.

NAE IONESCU profesa o doctrină filozofică deosebit de primejdioasă pentru sufletele tinere care s-o hrăvit mulți

dintre discipolii săi și a dus pe mulți din foștii săi studenți legionari la acte de asasinat și jaf.

NAE IONESCU, inspirat din doctrina filozofică a lui Nietzsche, spunea studenților că omul inteligent este mai presus de bine și de rău, având fiecare morala sa proprie. Fiind un individ de elită, lumea îi aparține. Masele sînt turme care nu au alt rost decît de a servi pe omul superior.

Este evident că o asemenea doctrină permite să se spună că orice este îngăduit unui om numai prin faptul că este inteligent, cu stît mai mult cu cît fiecare va justifica orice act al său declarîndu-se singur inteligent.

Ca administrator unic al Creditului Minier, ANTON DIMITRIU a făcut un prim act incorect în 1945.

El a decis sporirea capitalului social al Societății și reevaluarea capitalului social.

S-au emis un număr de acțiuni pe prețul de lei 500 fiecare, acționarii vechi avînd un drept de preferință la subscriere. Apoi s-a reevaluat capitalul de investiții, fiecare acționar primind gratuit, dacă îmi educ bine aminte 2 acțiuni noi pentru fiecare acțiune ce posedă.

Deși fiind că un număr însemnat de acționari vechi, fie că dispărușeră fie că nu aveau bani, nu au subscris majorarea de capital deși prețul acțiunii era inferior celei de bursă, aceste acțiuni au rămas la dispoziția Societății. ANTON DIMITRIU le-a distribuit între prietenii săi, care, prin subscrierea sumei de 500 lei pentru o acțiune, au mai primit și două acțiuni gratuit prin reevaluare.

Pentru a avea mai multe acțiuni disponibile pentru această operație el a remis și la alt act incorect.

Pentru subscrierea majorării de capital, Soc. Creditul Minier, dăduse însărcinare și cîtorve bănci să primească subscrierile.

Printre ele era și Banca Românească. Închiderea subscrierii era hotărîtă pentru o oră și la ora 12 la prînz. Banca Românească a închis subscrierea la acea oră și în cursul după amiezii a trimis tabloul de acționari subscriitori la Soc. Creditul Minier.

ANTON DIMITRIU a spus că trimiterea a tardivă întrucoît i-a parvenit după ora de închidere, și a spoliat acti

un număr mare de vechi acționari ai Societății de dreptul lor de subscriere și reevaluare.

În zadar i s-a arătat că Banca Românească nu era subscriitoare și că s primit aceste subscrieri ca un ghișeu al Creditului Minier.

ANTON DIMITRIU a împărțit și aceste acțiuni între prietenii săi.

El a justificat actul său spunând că în acest mod ușurează constituirea Soc. Sovrompetrol, întrucât aceștia vor aduce acțiunile lor ca spor în această Societate.

Totuși faptul rămâne că ei su primit astfel fără justificare acțiuni gratuit Sovrompetrol.

Majorarea și reevaluarea capitalului Soc. Creditul Minier s-a dovedit ulterior a nu fi facilitat constituirea Soc. Sovrompetrol și a îngreunat-o.

Când mai târziu realizarea constituirii Soc. Sovrompetrol a fost trecută asupra mea de delegația economică a guvernului din cauză că BEJAN nu reușea să o realizeze și am fost obligat să cumpăr pe piață acțiunile Creditului Minier spre a realiza fuziunea cu Sovrompetrol, numărul sporit al acțiunilor pe piață a constituit o piedică, iar cumpărarea lor a necesitat cheltuieli mult mai mari decât dacă numărul lor era redus, astfel că sporul și reevaluarea capitalului s-au tradus cu o pagubă pentru stat.

În vara anului 1946, sub pretextul de a inspecta Societățile afiliate din străinătate, ANTON DIMITRIU a întreprins o călătorie în străinătate.

În primul rând s-a oprit la Praga, de unde a ridicat din casa Societății toți banii pe care i-a găsit și i-a luat cu el.

De aci s-a dus la Paris.

Director al Creditului Minier Paris era Ion Soneriu pe care BEJAN îl numise în acest post în 1945.

SONERIU fusese unul din oamenii de casă a lui ARGETOIANU și secretar general la Ministerul de Interne în timpul guvernului Iorga Argetoianu din 1931. În această calitate făcuse avere. În acel timp, din cauza deficiențelor bugetare statul avea mari restanțe de plată către furnizorii săi. Aceștia plăteau sume importante ce su mers pînă la 20 % din creșterea celor ce puteau să obțină încasarea. SONERIU a profitat de situația sa de om cu influențe și a mijlocit încasări de sume mari.

Amintesc în treacăt că prin plată în asemenea condiții de creșterestante, se absorbea disponibilul de numerar al statului care nu mai avea bani pentru plata salariilor, astfel încât salariile se plăteau cu mari întârzieri, care au mers în unele locuri până la 6 luni.

În preajma războiului SONERIU s-a instalat la Paris. SONERIU a pus pe ANTON DIMITRIU în legătură cu RADU XENOPOL și KITMAN cu care era prieten.

RADU XENOPOL era un aventurier. Nu avusese niciodată nici o profesiune, ci trăia din lovituri financiare trecând alternativ prin perioade de prosperitate și de criză financiară.

Mare jucător de cărți, juca sume mari totdeauna la Automobil Clubul din București.

În 1931 făcuse și meserie de agent de asigurare.

În 1935, cât timp Doctorul cu care era prieten COSTINESCU a fost Ministru al Economiei Naționale, a obținut de la acesta diferite permisiuni de import de mărfuri pe care le-a negociat realizând câștiguri mari. Astfel și-a constituit un capital, cu care împreună cu NICOLAE FURCULESCU a fondat o Societate de import, înainte și în timpul războiului, Societate prin care s-a îmbogățit.

În ajunul războiului a achiziționat sau primit de la SCHAPIRA 1/3 din acțiunile Soc. KAROMET din București.

Mareșelul ANTONESCU i-a cerut să cedeze aceste acțiuni Germanilor și feță de refuzul său l-a internat în lagărul de la Tîrgu Jiu.

KITMAN era un om de afaceri dubioase, care împreună cu Generalul GAVRILA MARINESCU luseră în concesiile Cazinoul de la Sinaia și făcuse avere.

După abdicarea Regelui Carol s-a instalat la Paris.

ANTON DIMITRIU fusese până atunci o viață modestă de om cu mijloace bănești limitate, nu cunoștea viața de mare lux și de petrecere a celor bogați.

Cei trei prieteni noi l-au instalat într-un apartament luxos, la hotelul Georges V de pe Champs Elysees, unul din cele mai scumpe hoteluri din Paris, și l-au dus în toate localurile de petrecere, organizându-i, bine înțeles pe socotela Soc. Creditului Minier, o viață de miliardar american.

ANTON DIMITRIU a prins ușor gust de această viață.

Cu o ertidă de Music-Hall cu care se încurcase a întreprins o călătorie cu automobilul în Elveția și Italia.

La Roma a vîndut Soc. FIAT acțiunile filialei ito-

liehe a Creditului Minier.

Reîntors la Paris, s-a încheiat cu SONERIU, XENOPOL și LITMAN contractele de cumpărare fictivă de autovehicule și gajare a acțiunilor Soc. filiale din Paris a Creditului Minier, ale căror detalii și consecințe au fost cu de-amănuntul stabilite cu prilejul procesului ce s-a urmat ulterior, când ANTON DIMITRIU și XENOPOL au fost judecați în 1949.

Pentru Sovrompetrol, acțiunile Creditului Minier, Paris aveau o deosebită importanță deoarece această Societate obținuse dinainte de război concesiile distribuirii benzinei pentru autovehicule în orașe și pe șosele. După război o lege interzisese acordarea de noi concesiuni, astfel încât concesiile obținute erau foarte valoroase.

Pentru a desăvârși gajarea acestor acțiuni convenite la Paris, acțiunile trebuiau scoase din țară.

În iarnă 1947, în timpul când era la Moscova, ANTON DIMITRIU s-a dus la Dl. TATARESCU și i-a cerut să trimite la Paris prin curierul diplomatic acțiunile Creditului Minier Paris, întrucât sînt necesare acolo pentru ținerea adunării generale a acționarilor.

Nebănuind vreo intenție ascunsă și ascotind pe ANTON DIMITRIU cu o serie, TATARESCU i-a permis să le transporte prin curierul diplomatic.

Dnii STUPIN director general al Soc. Sovrompetrol și LAZAROVICH din conducerea acestei Societăți, care erau cu noi la Moscova, au fost prăveniți din București de intenția lui ANTON DIMITRIU de a scoate acțiunile din țară au venit alarmati la mine la hotel și mi-au cerut să caut să împiedic aceasta.

Am telegrafiat imediat Dnui TATARESCU și lui VINTU care era ministru interimar la Finanțe să oprească orice încercare de a scoate din țară o acțiune a Creditului Minier. Era însă prea târziu caei acțiunile pleaseră.

La prima ședință a comisiei de colaborare economică Sovieto-Română care a avut loc peste câteva zile la Moscova au cerut să se hotărască înlocuirea lui ANTON DIMITRIU de la conducerea Soc. Creditului Minier și s-a încheiat un proces verbal în acest sens.

Reîntors la București au cerut executarea acestei hotărîri.

Dl. STUPIN, director general al Sovrompetrol a

venit atunci la mine și mi-a cerut să-l păstrez pe ANTON DIMITRIU în postul său, deoarece cunoaște mersul Societății și un nou administrator va pierde timp până se va înfișa.

I-am răspuns că dacă ANTON DIMITRIU rămâne, eu nu-mi mai iau răspunderea realizării constituirii Soc. Sovrompetrol.

Am rugat pe Dl. MAURER să insiste pe lângă TUDOR IONESCU, ministrul Petrolului, ca ANTON DIMITRIU să fie înlocuit și în urma intervenției sale ANTON DIMITRIU a fost scos în 24 ore.

Peste puțin timp am primit o scrisoare din partea avocatului legației noastre din Roma, dacă nu mă înșel cu numele PARDES, care-mi relatea plin de indignare condițiile oneroase în care ANTON DIMITRIU vînduse Soc. Fiat acțiunile Soc. filiale din Roma a Creditului Minier.

Avocatul îmi trimitea și o copie a actului de vânzare și mă încredința că este informat că ANTON DIMITRIU primise și o scrisoare de comision pentru el care fusese redactată cu stipulații de garanție a valutei, dar pe care nu putuse să și-o procure.

Actul era intitulat "Contract de vânzare". Creditul Minier București prin ANTON DIMITRIU administrator unic, vîndea Soc. Fiat toate acțiunile Soc. filiale din Italia.

Prețul a cărei sumă nu-mi mai amintesc, dacă nu mă înșel la milioane lire, era stabilit în lire, italiene, dar nu se plătea imediat de Soc. cumpărătoare Fiat.

Pentru contravaloarea lui, Soc. Fiat se obliga să livreze autocisterne într-un termen foarte lung.

Prețul nu se stabilise însă, ci contractul prevedea că prețul va fi cel din ziua livrării.

Cum în acea perioadă moneda italiană era în scădere, suma ce Creditul Minier avea să primească pentru acțiuni, fiind fixată prin contract se devalăzise continuu până la încesarea ei prin autocamioane, pe cînd Soc. Fiat, livrînd autocamioanele la prețul din ziua livrării avea posibilitatea să achite acțiunile, dat fiind că termenul de livrare era lung, dînd numai cîteva autocamioane.

Indignat am chemat la mine pe ANTON DIMITRIU și l-am întrebat cum a putut consimți o asemenea vânzare. El mi-a răspuns că nu a vîndut acțiunile ci a luat de la Fiat numai o scrisoare de opțiune.

I-am arătat atunci actul care era intitulat clar

"Contract de vânzare" și începem cu cuvintele : "Soc. Creditul Minier prin ANTON DIMITRIU vinde și Soc. Fiat cumpără".

Mi-a răspuns că el nu este jurist ci filozof și că a crezut că face un act de opțiune.

Am replicat că nu trebuie să fii mare jurist ca să vezi că un act intitulat Contract de vânzare, nu este un act de opțiune, și când scrii și semnezi că vinzi nu este vorba de o ofertă. Dar dacă nu e jurist și nu pricepe nici stit, de ce nu a consultat un avocat înainte de a semna un act juridic.

El mi-a spus atunci că în orice caz contractul e încheiat cu garanția stabilității monetare.

I-am spus că poate în scrisoarea sa de comision, dar în contractul de vânzare există în adevăr o asemenea clauză implicită, dar în favoarea Soc. Fiat și împotriva Soc. Creditul Minier.

Si l-am dat afară. Atunci nu cunoșteam încă tranzacția încheiată la Paris.

Indignat de exerocheria săvârșită, am cerut dlui. TATARESCU să fie de acord să dăm imediat în judecată pe ANTON DIMITRIU, dl. TATARESCU a fost de acord.

Cu ANTON DIMITRIU era deputat, se bucura de imunitate parlamentară.

Am cerut atunci lui PATRASCANU care era Ministrul Justiției și avea calitatea să ceară comisiei disciplinare a Camerei ridicarea imunității, să convoace această comisie și să facem formele de trimitere în judecată.

Comisia s-a întrunit sub președinția lui PATRASCANU.

În timpul ședinței, PATRASCANU a fost chemat la telefon de ANA PAUKER.

Când s-a întors, mi-a șoptit că trebuie să întreprind ședința.

El a ridicat ședința și comisia nu s-a mai întrunit.

Ulterior când am aflat și cele ce ANTON DIMITRIU făcuse la Paris, am chemat la mine pe XENOPOL și i-am cerut să restituie acțiunile Creditului Minier Paris. El a înjurat atunci pe ANTON DIMITRIU și mi-a spus că trebuie să plătească 2 milioane franci elvețieni. Atunci le restituie.

I-am spus să nu se joace, căci Soc. Sovrompetrol are mare interes ca stit es cît și Rușii să aibă posibilitatea să vîndă benzină pentru autovehicule prin stații de benzină.

Mi-a răspuns că el în nici un caz nu are vreo
răspundere legală și că ANTON DIMITRIU nu avea decât să fi
deschis ochii. Legal el singur e răspunzător. Si nu a voit
să le restituie.--

Accente este declarația mea pe care stăruie și o
semnez.

se. ALEXANDRU ALEXANDRINI

11 mai 1963

LA/3 ex.

DECLARAȚIE

Subscribul ALEXANDRU ALEXANDRINI declar următoarele :

În ceea ce privește sfocarea XENOPOL-ANTON DIMITRIU cunosc următoarele fapte :

Soc. petroliferă Creditul Minier era singura societate de petrol cu capital românesc și era puternic sprijinită de stat.

Construise o rafinărie modernă la Brazi și constituise societăți afiliate la Viena, Praga, Paris și Roma, ale căror acțiuni erau deținute în totalitate de Creditul Minier București. Aceste societăți aveau scopul de a distribui produsele petrolifere în țările respective prin excluderea intermediarilor și obținuseră concesiile de distribuție a benzinei pentru autovehicule prin pompe de distribuție de-a lungul șoselelor.

Dez fiind însă conducerea greșită și a cheltuielilor mari făcute de directorul general al Societății a cărui nume îmi scapă, Societatea a întâmpinat mari dificultăți financiare și era amenințată să fie declarată în stare de faliment.

Pentru ca această societate românească să nu cadă, conducerea ei a fost preluată de BANCA NAȚIONALĂ. Directorul general a fost înlăturat și a fost numit ca administrator delegat GHEORGHE STOIČESCU care era și administrator al BANCII NAȚIONALE.

B.N.R. a finanțat atunci masiv Societatea.

În urma încheierii acordului de colaborare economică cu U.R.S.S. în 1945, trebuia să se constituie și Soc. Sovropetrol.

Sugii aduse erau să se apere în sovros, întreprinderile petrolifere preluate de la Germani, dar partea română

de capital nu avea cu ce să fie completată.

Ne-am gândit atunci că singura posibilitate de a completa cel puțin în parte capitalul român, era ca Soc. Creditul Minier să intre în Sovrompetrol. Socoteam că Statul are dreptul să ceară acționarilor acest lucru, care de altfel era în avantajul lor, întrucât Societatea trăie exclusiv prin sprijinul Băncii Naționale și a Statului.

COSTIN STOICIESCU a venit atunci la Dl. TATARESCU și a cerut să nu dă, Creditul Minier Soc. Sovrompetrol.

TATARESCU i-a răspuns că drumul la Cluj trece prin Societatea Creditul Minier, că trebuie să asigurăm colaborarea cu capitalul sovietic și prin urmare intrarea Creditului Minier în Sovrompetrol este o necesitate politică de Stat.

COSTIN STOICIESCU nu a voit însă să consimtă și a determinat pe acționari să nu accepte.

Dat fiind că din această cauză constituirea Soc. Sovrompetrol întârzie, TATARESCU a autorizat pe MIRCEA SOLACOLN care era Comisarul Guvernului pentru Comerțul Exterior să discute cu delegația Sovietică venită de la Moscova statutele și constituirea societăților Sovrom, să semneze ca reprezentant al Guvernului intrarea Soc. Creditul Minier în Sovrompetrol, guvernul luându-și obligația să realizeze în fapt această fuziune.

Pentru a atinge acest scop, BEJAN a numit ca administrator unic al Creditului Minier pe ANTON DIMITRIU, înlocuindu-l astfel pe COSTIN STOICIESCU.

ANTON DIMITRIU făcea parte din tineretul liberal. Era foarte inteligent, avea o frumoasă cultură, era conferențiar sau asistent de filozofie la Facultatea de Litere din București și avea talent literar.

Ducea o viață modestă având mijloace bănești limitate.

După 23 August 1944 condusese ziarul săptămânal al lui DINU BRATIANU - Democrația. Urmasa apoi pe TATARESCU și se legase strâns de BEJAN.

Din nenorocire fusese studentul lui HAE IONESCU pentru care avea o mare admirație și cu care avusese legături de prietenie.

HAE IONESCU profesa o doctrină filozofică densă și de primejdiosă pentru sufletele tinere care s otrăviseră cu

dintre discipolii săi și a dus pe mulți din foștii săi studenți legionari la acte de asasinat și jaf.

NAN IONESCU, inspirat din doctrine filozofice a lui Nietzsche, spunea studenților că omul inteligent este mai presus de bine și de rău, având fiecare morala sa proprie. Fiind un individ de elită, lumea îi aparține. Masele sînt turme care nu au alt rost decît de a servi pe omul superior.

Este evident că o asemenea doctrină permite să se spună că orice este îngăduit unui om numai prin faptul că este inteligent, cu cît mai mult cu eît fiecare va justifica orice act al său declarîndu-se singur inteligent.

Ce administrator unic al Creditului Minier, ANTON DIMITRIU a făcut un prim act incorect în 1945.

El a decis sporirea capitalului social al Societății și reevaluarea capitalului social.

S-au emis un număr de acțiuni pe prețuri de lei 500 fiecare, acționarii vechi avînd un drept de preferință la subscriere. Apoi s-a reevaluat capitalul de investiții, fiecare acțiune primind gratuit, dacă îmi educ bine amînto 2 acțiuni noi pentru fiecare acțiune ce posedă.

Deși fiind că un număr însemnat de acționari vechi, fie că dispărușeră fie că nu aveau bani, nu au subscris majorarea de capital deși prețul acțiunii era inferior celei de bursă, aceste acțiuni au rămas la dispoziția Societății. ANTON DIMITRIU le-a distribuit între prietenii săi, care, prin subscrierea sumei de 500 lei pentru o acțiune, au mai primit și două acțiuni gratuit prin reevaluare.

Pentru a avea mai multe acțiuni disponibile pentru această operație el a reieș și la alt act incorect.

Pentru subscrierea majorării de capital, Soc. Creditul Minier, dăduse încredințare și cîtorva bănci să primească subscrierile.

Printre ele era și Banca Romînescă. Închiderea subscrierii era hotărîtă pentru o anumită zi la ora 12 la prînz. Banca Romînescă a închis subscrierea la oora oră și în cursul după amiezii a trimis tabloul de acționari subscriitori la Soc. Creditul Minier.

ANTON DIMITRIU a spus că trimiterea e tardivă intrucît i-a parvenit după ora de închidere, și a spoliat tabloul

un număr mare de vechi acționari ai Societății de dreptul lor de subscriere și reevaluare.

În zadar i s-a arătat că Banca Românească nu era subscritoare și că s-a primit aceste subscrieri ca un ghicou al Creditului Minier.

ANTON DIMITRIU s-a împărțit și aceste acțiuni între prietenii săi.

El s-a justificat actul său spunând că în acest mod ușurează constituirea Soc. Sovrompetrol, întrucât aceștia vor aduce acțiunile lor ca sport în această Societate.

Totuși faptul rămâne că ei au primit astfel fără justificare acțiuni gratuit Sovrompetrol.

Majorarea și reevaluarea capitalului Soc. Creditul Minier s-a dovedit ulterior a nu fi facilitat constituirea Soc. Sovrompetrol și s-a îngreunat-o.

Când mai târziu realizarea constituirii Soc. Sovrompetrol a fost trecută asupra șef de delegația economică a guvernului din cauză că BRJAN nu reușea să o realizeze și sa fost obligat să cumpăr pe piață acțiunile Creditului Minier spre a realiza fuziunea cu Sovrompetrol, numărul sporit al acțiunilor pe piață a constituit o piedică, iar cumpărarea lor a necesitat cheltuieli mult mai mari decât dacă numărul lor era redus, astfel că sporul și reevaluarea capitalului s-au trasat cu o pagubă pentru stat.

În vara anului 1946, sub pretextul de a inspecta Societățile afiliate din străinătate, ANTON DIMITRIU a întreprins o călătorie în străinătate.

În primul rând s-a oprit la Praga, de unde a ridicat din casa Societății toți banii pe care i-a găsit și i-a luat cu el.

De aci s-a dus la Paris.

Director al Creditului Minier Paris era Ion Sămeriu pe care BRJAN îl numise în acest post în 1945.

SĂMERIU fusese unul din oamenii de casă a lui ARGENTOIANU și secretar general la Ministerul de Interne în timpul guvernului Iorga Argescu din 1931. În această calitate făcuse avere. În acel timp, din cauze deficitelor bugetare statul avea mari restanțe de plată către furnizorii săi. Aceștia plăteau sume importante ce au sursă până la 20 % din creanțele celor ce puteau să obțină încasarea. SĂMERIU a profitat de situația sa de om cu influențe și a mijlocit încasări de sume mari.

Amintesc în trecut că prin plate în asemenea condiții de creanțestente, se absorbes disponibilul de numerar al statului care nu mai avea bani pentru plate salariilor, astfel încât salariile se plăteau cu mari întârzieri, care au mers în unele locuri până la 6 luni.

În preajma războiului SCHERIU s-a instalat la Paris. SCHERIU a pus pe ANTON DIMITRIU în legătură cu RADU XENOPOL și KITMAN cu care era prieten.

RADU XENOPOL era un aventurier. Nu avusese niciodată nici o profesiune, ci trăia din lovituri financiare trecând alternativ prin perioade de prosperitate și de criză financiară.

Mare jucător de cărți, juca sume mari totdeauna la Automobil Clubul din București.

În 1931 făcuse și meserie de agent de asigurare.

În 1935, cît timp Doctorul cu care era prieten COSTINESCU a fost Ministru al Economiei Naționale, a obținut de la aceste diferite permisiuni de import de mărfuri pe care le-a negociat realizînd câștiguri mari. Astfel și-a constituit un capital, cu care împreună cu NICOLAE FURCULESCU a fondat o Societate de import, înainte și în timpul războiului, Societate prin care s-a îmbogățit.

În ajunul războiului a achiziționat sau primit de la SCHAPIRA 1/3 din acțiunile Soc. RARONET din București.

Mareșalul ANTONESCU i-a cerut să cedeze aceste acțiuni Germanilor și față de refuzul său l-a internat în lagărul de la Fîrghiu Jiu.

KITMAN era un om de afaceri dubioase, care împreună cu Generalul GHVRILA MARINESCU luseră în concesie Cazinoul de la Sinaia și făcuse avere.

După abdicarea Regelui Carol s-a instalat la Paris.

ANTON DIMITRIU dusesse pînă atunci o viață modestă de om cu mijloace bănești limitate, nu cunoștea viața de mare lux și de petrecere a celor bogați.

Cei trei prieteni noi l-au instalat într-un apartament luxos la hotelul Georges V de pe Champs Elysees, unul din cele mai scumpe hoteluri din Paris, și l-au dus în toate localurile de petrecere, organizîndu-i, bine înțeles pe scutela Soc. Creditului Minier, o viață de miliardar american.

ANTON DIMITRIU a prins ușor gust de această viață.

Cu o artidă de Music-Hall cu care se încurcase a întreprins o călătorie cu automobilul în Elveția și Italia.

La Roma a vîndut Soc. Fînt acțiunile filialei ito-

lieho a Creditului Minier.

Reîntors la Paris, s-a încheiat cu SCHERIU, XENOPOL și LETRAN contractele de cumpărare fictivă de autocamioane și gajare a acțiunilor Soc. filiale din Paris a Creditului Minier, ale căror detalii și consecințe au fost cu de-amănuntul stabilite cu prilejul procesului ce s-a urmat ulterior, când ANTON DIMITRIU^{și} XENOPOL au fost judecați în 1949.

Pentru Sovrompetrol, acțiunile Creditului Minier, Paris aveau o deosebită importanță deoarece această Societate obținuse dinainte de război concesiile distribuirii benzinei pentru autovehicule în orașe și pe șosele. După război o lege interzisese acordarea de noi concesiile, astfel încât concesiile obținute era foarte valoroase.

Pentru a desăvârși gajarea acestor acțiuni convenită la Paris, acțiunile trebuiau scoase din țară.

În iarnă 1947, în timpul când eram la Moscova, ANTON DIMITRIU s-a dus la Dl. TATARSCU și i-a cerut să trimită la Paris prin curierul diplomatic acțiunile Creditului Minier Paris, întrucât sînt necesare acolo pentru ținerea adunării generale a acționarilor.

Nebănuind vreo intenție ascunsă și scootind pe ANTON DIMITRIU un om serios, TATARSCU i-a permis să le transporte prin curierul diplomatic.

Dnii STUPIN director general al Soc. Sovrompetrol și LAZERSOHN din conducerea acestei Societăți, care erau cu noi la Moscova, au fost prăveniți din București de intenția lui ANTON DIMITRIU de a scoate acțiunile din țară au venit elarmați la mine la hotel și mi-au cerut să caut să împiedic scutur.

Am telegrafiat imediat Dlui TATARSCU și lui VINTU care era ministru interimar la Finanțe să oprească orice încercare de a scoate din țară o acțiune a Creditului Minier. Era însă prea târziu căci acțiunile pleaseră.

La prima ședință a comisiei de colaborare economică Sovieto-Română care s-a avut loc peste câteva zile la Moscova am cerut să se hotărască înlocuirea lui ANTON DIMITRIU de la conducerea Soc. Creditului Minier și s-a încheiat un proces verbal în acest sens.

Reîntors la București am cerut executarea acestei hotărîri.

Dl. STUPIN, director general al Sovrompetrol a

venit atunci la mine și mi-a cerut să-l păstrez pe ANTON DIMITRIU în postul său, deoarece cunoaște mersul Societății și un nou administrator va pierde timp până se va înfișa.

I-am răspuns că dacă ANTON DIMITRIU rămâne, eu nu-mi mai iau răspunderea realizării constituirii Soc. Sovrompetrol.

Am rugat pe Dl. MAURER să insiste pe lângă TUDOR IONESCU, ministrul Petrolului, ca ANTON DIMITRIU să fie înlocuit și în urma intervenției sale ANTON DIMITRIU a fost scos în 24 ore.

Peste puțin timp am primit o scrisoare din partea avocatului legății noastre din Roma, dacă nu mă înșel cu numele PAHOS, care-mi relatea plin de indignare condițiile oneroase în care ANTON DIMITRIU vinduse Soc. Fiet acțiunile Soc. filiale din Roma a Creditului Minier.

Avocatul mi-a trimis și o copie a actului de vânzare și mă încredințează că este informat că ANTON DIMITRIU primise și o scrisoare de comision pentru el care fusese redactată cu stipulații de garanție a valutei, dar pe care nu putuse să și-o procure.

Actul era intitulat "Contract de vânzare". Creditul Minier București prin ANTON DIMITRIU administrator unic, vindea Soc. Fiet toate acțiunile Soc. filiale din Italia.

Prețul a cărei sumă nu-mi mai amintesc, dacă nu mă înșel 100 milioane lire, era stabilit în lire, italiene, dar nu se plătea imediat de Soc. cumpărătoare Fiet.

Pentru contravaloarea lui, Soc. Fiet se obliga să livreze autocisterne într-un termen foarte lung.

Prețul nu se stabilise însă, ci contractul prevedea că prețul va fi cel din ziua livrării.

Cuș în acea perioadă moneda italiană era în scădere, așa că Creditul Minier avea să primească pentru acțiuni, fiind fixată prin contract se devalărea continuu până la încetarea ei prin autocamioane, pe cînd Soc. Fiet, livrînd autocamioanele la prețul din ziua livrării avea posibilitatea să achite acțiunile, dar fiind că termenul de livrare era lung, dînd naștere autocamioane.

Indignat am chemat la mine pe ANTON DIMITRIU și l-am întrebat cum a putut cescinți o asemenea vânzare. El mi-a răspuns că nu a vîndut acțiunile ci a luat de la Fiet numai o scrisoare de opțiune.

I-am arătat atunci actul care era intitulat alor

"Contract de vânzare" și începea cu cuvintele : "Soc. Creditul Minier prin ANTON DIMITRIU vinde și Soc. Pîst cumpără".

Mi-a răspuns că el nu este jurist ci filosof și că a crezut că face un act de opțiune.

Am replicat că nu trebuie să fii mare jurist ca să vezi că un act intitulat Contract de vânzare, nu este un act de opțiune, și cînd scrii și semnezi că vinzi nu este vorba de o ofertă. Dar dacă nu e jurist și nu pricepe nici stit, de ce nu a consultat un avocat înainte de a semna un act juridic.

El mi-a spus atunci că în orice caz contractul e încheiat cu garanția stabilității monetare.

I-am spus că poate în scrisorile se de comision, dar în contractul de vânzare exista în adevăr o asemenea clauză implicită, dar în favoarea Soc. Pîst și împotriva Soc. Creditul Minier.

Si l-am dat afară. Atunci nu cunoșteam încă tranzacția încheiată la Paris.

Indignat de exerocheria săvîrșită, am cerut dlui. TATARSCU să fie de acord să dăm imediat în judecată pe ANTON DIMITRIU. Dl. TATARSCU a fost de acord.

Cu ANTON DIMITRIU era deputat, se bucura de imunitate parlamentară.

Am cerut atunci lui PATRASCANU care era Ministrul Justiției și avea calitatea să ceară comisei disciplinare a Camerei ridicarea imunității, să convoace acea comisie și să facă formele de trimitere în judecată.

Comisie s-a întrunit sub președinția lui PATRASCANU.

În timpul ședinței, PATRASCANU a fost chemat la telefon de ANA PAUNER.

Cînd s-a întors, mi-a zis că trebuie să întreprind ședința.

El a ridicat ședința și comisie nu s-a mai întrunit.

Ulterior cînd am sîlit și cele ce ANTON DIMITRIU făcuse la Paris, am chemat la mine pe KSENOPOOL și i-am cerut să restituie acțiunile Creditului Minier Paris. El a înjurat atunci pe ANTON DIMITRIU și mi-a spus că trebuie să plătescă 2 milioane franci elvețieni. Atunci le restituie.

I-am spus să nu se joace, căci Soc. Sovrompetrol are mare interes ca stit să cîștige și rușii să aibă posibilitatea să vîndă benzina pentru autovehicule prin stații de benzină.

Mi-a răspuns că el în nici un caz nu are vreo
răspundere legală și că ANTON DIMITRIU nu avea decât să fi
deschis ochii. Legal el singur e răspunsător. Si nu e voit
să le restituie.--

Acasta este declarația mea pe care stăru și o
semnez.

ss. ALEXANDRU ALEXANDRINI

11 mai 1963

12/3 ex.

Declarație

Subscrisul Alexandru Alexandru
declară următoarele:

— În ceea ce privește afacerea Xenopol-
Anton Dimitriu, cunosce următoarele
fapte:

Societatea petrolieră Creditul Minier era
singura societate ~~română~~ de petrol cu ca-
pital românesc și era puternic sprijinită
de stat.

Construise o rafinărie modernă la Otzi
și constituise societăți afiliate la Viena,
Praga, Paris și Rouen, ale caror acțiuni
erau deținute în totalitate de Creditul
Minier Românesc. Aceste societăți aveau
scopul de a distribui produsele petroliere
în țările respective prin excluderea intermediarilor
și obținuseră concesiunea de distribuție a
benzinei pentru autostrăzi prin pompe
de distribuție de lungă și scurtă durată.

Dat fiindu n sî conducerea greșită și a
cheltuielilor mari făcute de directorul
general al societății a cărei nume îmi
scapă, societatea a nîlîmpnat mari di-
ficultăți financiare și era ame uitată
sî fie declarată în stare de faliment.

Pentru ca aceste societăți ~~românești~~
sî nu cadă, conducerea ei a fît preluată
de Banca Națională. Directorul general
a fît nîlîturat și a fît numit cî admi-
nistrator delegat Costu Stoișescu care era
și administrator al Bancrii Naționale.

BNR a fîntat atunci marș societății
În urma
~~Industria~~ ^{Industria} nîducerii activității de elaborare
economică ~~fîntat~~ cu URSS în 1945,
treburile sî de constituit și sîc sîc a om-
petrol.

Acum a dus esecă ca aport în sîc a om
întreprînzătoare petrolifere preluată dela
germani, dar partea nîmînt de capital nu
era ca a sî fie completată.

Ne-am gîndit atunci cî singura
posibilitate de a completa cel puțin
în parte capitalul nîmînt, era ca sîc

229

Creditul Român să intre în concursul
Societății ca Statul are dreptul să ceară
a fi marilor o altă lucrare, care de altfel era
în avantajul lor, atunci Societatea Treia
excluziv prin Sprijinul Băncii Naționale
și a Statului.

Costin Stărescu a venit atunci la
Tărescu și a cerut să se dea Creditul
Român în concursul.

Tărescu i-a răspuns că drumul la
Cluj trece prin Societatea Creditul Român,
că trebuie să asigurăm laborarea în capitalul
societății și prin urmare trebuie Creditul
Român în concursul este o necesitate politică
de stat.

Costin Stărescu nu a vut să se con-
sente și a determinat pe acționari să
nu accepte.

De fapt ca din aceste cauze constituirea
în concursul internațional, Tărescu
a antcipat pe Min. Solacului care era
Comisariatul financiar pentru Comerțul
Exterior și deosebit în delegația Societății
venite de la Moscova Statutele și consti-

tinere societăților Sorron, și semnează
ca reprezentant al guvernului intereselor
Creditului Minier în for compertol, guvernul
luându-și obligația să realizeze în fapt
acestea fugitive.

Pentru a atinge acest scop, Beyan a
numit ca administrator unic al Creditului
Minier pe Anton Truștin, relatându-
se astfel pe Costin Stănescu.

Anton Truștin făcea parte din tinutul
Liberal. Era foarte inteligent, avea o frumusețe
culturală, era conferențiar sau asistent de
filozofie la facultatea de Litere din București
și avea ~~un~~ talent ~~deosebit~~ ^{literar}.

Du era o viață modestă orând un bărbat
bun și literat.

După 23 August ¹⁹⁴⁴ conduse ziarul
Săptămânal al lui Dr. N. Rădulescu
Democrația. În urmărește apoi pe Tăci-
răscu și la legare străină de Beyan.

În următoarea ~~perioadă~~ ^{perioadă} fusese studentul
lui Val Jonescu pentru care avea o mare
admirație și în care arădase legătură
de prietenie.

3

Nae Ionescu profesa o doctrină filosofică
deschisă de primă dată pentru simplii³⁰
tineri care a străvit & multe dintre
discipolii săi și a dus pe mulți din
forța săi studenți legimari la acte de
asasinat și fap.

Nae Ionescu, inspirat din doctrina filo-
sofică a lui Nietzsche, spunea studenților
că omul inteligent este mai presus de bine
și de rău, având pe cele două la proprie.
Fiind un individ de elită, lumea îi aparține
Masele sunt terme care nu au alt rost decât
de a servi pe omul superior.

Este evident că o asemenea doctrină permite
să se spună că omul este îngăduit unei om
umani prin faptul că este inteligent, în atît
mai mult cu cît pe cît va justifica aria
atît al său de discredite singur inteligent.

Ca adevăratul unic al Creditului
Miser, Anton Trușcău a făcut un prim
et necorect în 1945.

El a decis ~~reducerea~~ sprirea capitalului
social al societății și revalorizarea capi-

4
31

Printre ele era și Banca Românească.
În decursul subscrierii era hotărâtă pentru
o anumită zi la ora 12 la prânz. Banca
Românească a indicat subscrierii la acea
ora și în cursul după amiezii a trimis
tabloul de acționari subscriși la Societatea
Creditului Român.

Anton Truștin a spus că trimiterii tabloului
atunci l-a parvenit după ora de decide, și a spulsat astfel un număr mare de redecii
acționari ai Societății de dreptul lor de
subscriere și evaluare.

În fond s'a arătat că Banca Românească
nu era subscriitoare și că a format o listă
de subscrieri ca un glazou al Creditului Român.

Anton Truștin a răspuns și aceste acțiuni
nu se dădeau săi.

El a justificat actul său spunând că în
acest mod asigură constituirea Societății
Societății petrol atunci când vor aduce
acțiunile lor ca aport în această Societate.

Toată faptul rămâne că ei au primit
astfel fără justificare acțiunile Societății
petrol.

Majorarea si reevaluarea capitalului soc
Creditul Minor si a dovedit ulterioar a un
fi ~~pot~~ ~~ingrasare~~ ~~facilitat~~ ~~constituata~~ soc
foram petrol si a ingrasare.

Cinec me: Târziu realizarea constituirii
 for. for. comp. pet. a. for. treant. asupra mea
 de delega. a econ. omic. a for. omic. din
 cauza c. Bepan un reușe să realizeze
 și am fost obligat să cumpăr ~~actiunile~~
 pe piață actiunile Creditului. Măsură spe
 a reușă fugimena cu for. comp. pet.,
 unu. al. sp. al. actiunilor pe piață
 a constituit o proced. și a cumpărarea
 lor a necesitat ~~pe~~ cheltuieli mult mai
 mari decit decit unu. al. lor era neces.
 astfel c. spon. și reevaluarea capitalului
 au trebuit cu o pagubă pentru stat.

— În vara anului 1946, sub pretextul de
a respecta sovieticii afiliate din Străinătate,
Anton Diaghilev a întreprins o călătorie
în Străinătate.

În străinătate:
În primul rând s'a apert la Praga
de unde a ridicat din case locuitorii, totu
buni pe care s'a găsit și în altă loc.

Jeau s'a dus la Paris.

Director al Creditului Mineri Paris cu
Ion Gomeriu pe care Dejan îl numise
în acest post în 1945.

Gomeriu fusese unul din oamenii de
casă a lui Argetoianu și secretar general
la Ministerul de Interne în timpul guvernului
Iorga Argetoianu din 1931. În acești colțuri
fusesse avere. În acel timp, din cauza def-
icitului bugetar statul avea mari restanțe de
plăți către furnizorii săi. Acești plăteau
sume importante ce au mers până la 20%
din creanțe, alor ei puteau să ^{obțină} ~~înțelegă~~
recasarea. Gomeriu a profitat de situația sa
de om ~~de casă~~ cu influențe ~~pro~~ și
a reușit recasări de sume mari.

Amintesc în treacăt că prin ~~scut~~ plăți în
asemenea condiții de creanțe restante, se
absorbea disponibilul de numerar
al statului ca și un mare oare bani pentru
plata salariilor, astfel încât salariile se
plăteau cu mari întârzieri, care au mers
în unele locuri până la 6 luni.
În aproape toată viața Gomeriu s'a născut la
Paris.

Gomeriu a pus pe Anton Dimitriu în legătură
cu Radu Xenopol și Lituanu în vederea
prieten.

Radu Xenopol era un aventurier. Nu
avusese niciodată nici o profesiune, ci trăia
din lăutări financiare trăind alternativ
prin perioade de prosperitate și de criză
financiară.

Mare jucător de cărți, juca sume mari
ter de multe la Automobil Clubul din București.

În 1931 făcuse și meseria de agent de asigurări
în care s-a desprins.

În 1935, cât timp doborâse testele sale
fost membru al Economice Naționale, a
obținut de la aceste diferite permisiuni
de import de mărfuri pe care le-a negociat
realizând câștiguri mari. ~~Pe~~ Astfel
și-a constituit un capital, cu care împreună
cu Nicușor Șurulescu a fondat o so-
cietate de import, de distribuție și de timp
reținerii, ~~pe~~ societate prin care s-a
subzalat.

În anul războiului a achiziționat din
primit de la Schapira $\frac{1}{3}$ din acțiunile
soc. Lăcomet din București.

6

~~Hotarul~~
Antonescu i-a cerut să cedeze, aceste acțiuni
germanilor și fetei de războiului său l'a internat
în lagărul de la Târgu Jiu. 33

Lituanu era un om de afaceri dubioase, care
reprezenta în generalul Gavrili Marinescu
la oșară în concesiile Căminul de la Iași
și fusesse arest.

După abdicarea Regelui Carol s'a instalat la
Paris.

Anton Diuștin dușese până atunci o viață
modestă de om cu mijloace binești limitate,
un ~~Pont~~ ~~peste~~ un cunoscut viață de mare
lux și de petrecere a celor bogați.

Cei trei ~~fratini~~ pretensivi s'au instalat
într'un apartament luxos la Hotelul
Georges V depe Champs Elysees, unul
din cele mai scumpe hoteluri din Paris,
și l'au dus în toate localitățile de petrecere,
organizându-i, bune și rele pe societatea de
creditorii lui, o viață de neclădit
american.

Anton Diuștin a prins un gust de
această viață.

În o arie de Musc-hall cu care se
mercase a întreprins o călătorie cu auto-
mobilul în Elveția și Italia.

La Roma a vândut for Fiat acțiunile
filiale italiene a Creditului Minier.

Reîntors la Paris, a încheiat cu Gomerin
Xenopol și Lituan contractele de ~~gaj~~
cumpărare pînă de autoconstrucție și
gajare a acțiunilor ~~luate~~ de filiale din
Paris a Creditului Minier, de către dîlții
și consecințe au fost în deosebit
stabilite în prețul procesului ce a urmat
ulterior, când Anton Dîneanu și Xenopol
au fost judecați în 1849.

Pentru foron petrol, acțiunile Creditului
Minier Paris orcan o deservire importantă
deservind acțiunile societății de petrol
de război concesia distribuției benzinei
pentru automobile în orașe și pe șosele.
După război o lege interzice acordarea de
noi concesiuni, ~~în scopul distribuției~~,
ostul nău concesia obținută era
foarte valoroasă.

Pentru a desăvârși ~~gajetele~~ a acestor "gîme" convenite la Paris, o ~~gîme~~ Trebuan scos din țară.

În ianuarie 1867, în timpul când eram la Moscova, Anton Dimitriu s'a dus la dl Tătărăscu și i-a cerut să trimite la Paris prin cursul diplomatic actiunile Creditului Muncii Paris, întrucît sunt necesare acolo pentru Truzes a dămirei generale a "Truzes".

Deținutul vrea intenție asuncă și socolind pe Anton Dimitriu ^{un om serios}, Tătărăscu i-a permis să le ~~trimită~~ ^{transporte} prin cursul diplomatic.

Domnii Stupin director general al Soc. Sorcompet și Lazarschka din conducerea a acestor societăți, care erau cu noi la Moscova, au fost pierzabili din încercări de intenție la Anton Dimitriu de a scoate actiunile din țară au venit alarmati la mine la hotel și mi-au cerut să cont să m'ajut de aceasta.

Am telegrafiat mediat dlui Tătărăscu și lui Văntu care era venitorul intermed

le înainte și așezat dintr-o mersare de a
scunde din țară, așteptând a Creditului Muncii.

Era mult prea târziu din ~~cauza~~
pe o altă mână necesară.

La prima ședință a comisie de col-
aborație economică Ionel - Români care
au fost la parte cetera ple la Moscova
au cerut ~~ca~~ să se hotărască înlocuirea
lui Anton Dimitrie de conducere la
Creditului Muncii și se indicat un
punct verbal în acest sens.

Reintors la Comisie au cerut executarea
aștei hotărâri.

El Stupin, director general al Sovcomptrol
a venit atunci la mine și mi-a cerut să-l
păstrez pe Anton Dimitrie în postul său,
deoarece cunoaște mersul frontului și
un bun administrator va pierde timp pentru
a se uita.

Î-am răspuns că deci Anton Dimitrie
rămâne în funcție mai sau puțin de
realizarea constituirii sov. Sovcomptrol.

Am rugat pe el mai să măsoare pe lângă
Tudor Ionescu, membrul Petrolului, ca

Ante Ductum si se ulcruit, si in usum iter ventis
sile Ante Ductum a post hoc in 24 ore. 35

Peste puțin timp am primit o scrisoare din
partea orăstului legatiei noastre din Rome,
dăcă un ^{plan de} ~~un~~ ^{reșea} ~~reșea~~ în mare parte, care ni
relează condițiile overose în care Anton
Dimitrie vânduse soc. Fiat a. d. unchi soc
pliale din Rome a creditului nostru.

Arrestul meu triuiter și o copie a actului
de vânzare și un recunoaștere că este informat
cu Anton Dimitriu primar și o scrisoare de
comisiune pentru el care fusese redactată cu
dispoziții de garanție a valutei, dar pe care
un putuș să și-o procure.

Actul era intitulat "Contract de vânzare"
Creditul Minor Anunciu prin Autorizația
a domnului nostru mare, vindea se fi at toate
afacurile se filiale din Italia.

Pentru ~~stabilit~~^{mai} a cărei sumă un. ni. ni.
dici ~~un. ni. ni.~~^{un. ni. ni.} 12.000.000.000
sumă c. era stabilit în lire, talene, sau
un de pitea, mediat de soc cumpărătorii
fiat.

Pentru contravaloarea lui, se fiat se
obliga să realizeze autocisteme înto'are

termen foarte lung.

Prețul nu se stabilea încă, ci contractul prevedea că prețul va fi cel din ziua livrării.

Cum în acea perioadă de vreme, Fiat era în scădere, lumea ce Creditul Minier avea să promită pentru acțiuni, fiind fixate prin contract la devaloriza continuu până la moștenire și prin autocamionare, pe când se făc, livrând ~~la~~ autocamionarele la prețul din ziua livrării ~~era~~ posibilitatea să achiziționeze, dat fiind că termenul de livrare era lung, dând unuși câștiga autocamionare.

În sfârșit am chemat la mine pe Anton Drămbălaș și l'am întrebat cum a putut consimți o asemenea vânzare. El mi-a răspuns că nu a vândut ~~acțiuni~~ acțiuni ci a luat dela Fiat ~~un~~ unuși o scrisoare de opțiune.

I'am arătat atunci actul care era intitulat clar "Contract de Vânzare" și începea cu cuvintele: "Se Creditul Minier prin Anton Drămbălaș vînde fiilor Fiat unuși împărțit."

36
Măa răspuns că el nu este ^{afordat} jurist și că a
crezut că face un act de opțiune.

Au replicat că un Tribunal să fie un de jurist
ca să vezi că un act intitulat contract de
vânzare, un este un act de opțiune, și când
scrii și semnezi că vezi un este vorba de
o ofertă. ~~De asemenea~~ dar dacă un e jurist și
un avocat, în acest caz a semnat un act juridic
El vezi a spus atunci că în acest caz contractul
e nul și anulat, cu garanție stabilită în vîntare.
I-am spus că poate ~~confirma~~ în scrisoarea de
de condiționare, dar în contractul de vânzare
există în adevăr o asemenea clauză, explicită;
dar în favoarea lui Fiat și impozitare în
Creditul Muzeei.

Și l'am dat afară. Atunci un cunoașteam
necă tranzacția indicată la Paris.

În arguat de encara chetă sărăsciti, am
cerut ~~de~~ Tătaru în să fie de acord să
dăm mediat în judecată pe Anton Dimitriu,
el Tătaru a fost de acord.

Cum Anton Dimitriu era deputat, re
bucura de numirea parlamentară.

Au cerut atunci lui Patrozeanu core

era urmasii justitiei si acea calitate sa
ceata convinge descrierea a convinge si di-
ceste ~~un~~ minime, si convinge
aceti convinge si si facem fortuna de
trimitere in justitie.

Convinge sa intruit sub prezedentia
lui Patrician.

In timpul sedutei, Patrician a
fost chemat la telefon de An. Paul.

Cand s'a retras, mi-a zis ca
trebuie sa intrupem sedute.

El a zis ca sedute si convinge un sa
mai intruit.

Ulterior cand am aflat si unde a An
Dimitrie facuse la Paris, am chemat la
meu pe Xenopol si i-am cerut sa
restituie o suma de creditului Minister Paris.
~~El a refuzat~~ El a refuzat atunci pe An
Dimitrie si mi-a spus ca trebuie sa potestati
2 milioane franci elvici. Atunci la
restituie.

I'am spus sa unde fac, ca si sose
petrolul meu, intru ca atel ca este si Rusii
si au posibilitate sa vanda ~~petrolul~~
~~petrolul~~ benzina pentru antevoluanta

pe un stagi de benefici

Un răspuns că el nu are un ~~are~~ ³⁷
 Un răspuns legal și că Autor Donitini
 un ora decât să fi deschiis ochii. Legal el
 singur e răspunzător. Ei în a vîr să
 le restituie.

Aceasta este declarația mea pe care
 stîm și o semnez

Ilie Andrei Ileana dinu

11 Mai 1963

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, declar următoarele:

În completarea declarațiilor mele din 24 decembrie 1962 și 16 aprilie 1963, rog să-mi fie îngăduit să arăt următoarele, privind activitatea desfășurată de mine în timpul ce îndeplineam funcția de ministru de Finanțe.-

Când am venit la conducerea Ministerului de Finanțe, în primăvara 1945 finanțele statului erau destrămate și aparatul fiscal în bună parte dezorganizat.-

În Bucovina și în Moldova până la Iași, funcționarii ministerului fugiseră aproape toți atunci când aceste teritorii fuseseră ocupate de armata sovietică în timpul războiului și mulți nu se întorseseră încă la posturile lor.-

Ardealul de Nord fusese redat abia în martie 1945 administrației noastre și nu existau încă funcționari români în nici unul din posturile financiare.-

În această parte a țării nici impozitele nu erau stabilite, nu existau roluri fiscale. În Bucovina și Moldova de Nord care fusese teatru de război multe din rolurile fiscale fuseseră distruse.-

În Ardealul de Nord, Bucovina și Moldova de Nord nu se plăteau impozite de loc.-

În restul țării situația nu era mult mai bună. După 23 August 1944 domnea în țară o stare turbure de agitație și contribuabilii profitau de ea pentru a nu plăti impozitele.-

Despăgubirile datorate pe baza convenției de armistițiu nu erau plătite decât în mică parte și eram amenințați astfel să fim obligați la plata unor mari dobânzi de întârziere.-

Dar partea cea mai grea din armistițiu începuse abia atunci în primăvara 1945, când trebuia să înceapă plata întreținerii trupelor sovietice cantonate la noi. Numai 20% din plăți se făcea din încasări bugetare.-

De la 23 August 1944 la 6 Martie 1945, în 6 luni de zile, se schimbaseră 3 guverne. Predecesorii mei nici nu avuseseră timpul fiecare să se informeze asupra situației și de altfel din cauza neînțelegerilor ce domneau în aceste guverne, și a activității politice ce desfășurau, aveau alte preocupări decât acela de a se ocupa de reorganizarea finanțelor statului.

Tara trăise și întreținerea armatei pe front se făcuse pînă atunci numai prin emisiunea Băncii Naționale și emisiunea medaliilor de aur. Efectele acestei politici nesănătoase începuseră abia acum să fie simțite. Prețurile creșteau rapid, iar impozitele stabilite anterior nu mai reprezentau în momentul încasării lor valoarea reală datorată de contribuabil.-

În această situație, dacă aș fi urmărit subminarea economiei naționale prin destrămarea finanțelor statului, astfel cum am fost bănuit pe nedrept, nu ar fi fost necesar să desfășor nici un fel de activitate, nu era nevoie să săvîrșesc nici o acțiune care ar fi putut constitui ulterior un capăt de acuzare. Găsisem, în momentul cînd am luat conducerea Ministerului, finanțele gata destrămate. Era suficient dacă lăsam lucrurile în starea în care le găsisem.-

Dar, chiar dacă s-ar pune la îndoială onestitatea atitudinii mele politice în politica de colaborare, rog să se observe că o acțiune de subminare a economiei naționale prin destrămarea finanțelor statului, m-ar fi dus la un rezultat diametral opus realizării scopului politic ce mi se atribue, acela de a sprijini burghezia.-

În adevăr inflația monetară lovește în primul rînd masele muncitoare și salariate. Puterea de cumpărare a salariului redus ce primesc se topește în mîinile lor, nu mai sînt în măsură să-și procure strictul necesar existenței. În mod firesc îngrijorarea de a nu putea face față zilei de mîine pentru întreținerea lor și a familiei lor, dă naștere unei stări de agitație și sporește considerabil virulența lor revoluționară.-

Împinși de foame, salariații se adresează amenințători către patroni de care depinde existența lor. Antagonismul între patron și salariat ajunge la maximum, prăpastia se adîn-

cește și lupta de clasă își atinge punctul culminant.-

Nu rare ori patronii au fost blocați în întreprinderi și au scăpat anevoe de furia mulțimei infometate.-

Pe de altă parte, inflația monetară nu constituie un sprijin pentru burghezie, ci o ruinează.-

Detendorul de numerar, deponentul la bănci, deținătorul de titluri de stat și toți creditorii în genere pierd în întregime averea lor, capitalul se evaporează.-

Băncile, stîlp principal al regimului burghez, văd cum capitalul și toate mijloacele de care dispun se topesc. În momentul stabilizării din 1947, toate băncile de la noi erau numai niște epave, ficțiuni care numai aveau deloc mijloace proprii și trăiau exclusiv prin ajutorul băncii de stat.-

Inflația monetară ruinează întreprinderile și pe comercianți. Prețul încasat la vânzarea produselor și mărfurilor numai acopere prețul de înlocuire a materiilor prime și a stocurilor de mărfuri, astfel încît capitalul patronilor dispare.-

Perdere ce suferă este cu stît mai mare și ruina lor mai rapidă, cu cît sînt obligați în furniturile ce fac statului, furnituri ce prin executarea obligațiilor de plată a armistițiului absorbea masiv mărfuri de pe piață, să respecte prețurile maxime.-

Este evident dar că prin însăși poziția de partid ce reprezentam era cu totul imposibil să desfășor o acțiune care m-ar fi dus la asemenea rezultate, ci dimpotrivă trebuia să lupt din răsputeri pentru a reveni la stabilitate economică dacă era posibil, și în cel mai rău caz să frînez pe cît cu putință lucrarea pe povârniș.-

Pînă la începutul toamnei 1945 reușisem să reorganizez complet aparatul fiscal care funcționa acum mulțumitor.-

Fiecare administrație financiară primea de la minister cota lunară de încasări ce trebuia să realizeze, ea însăși repartiza tuturor percepțiilor cotele ce trebuiau să-i transmită. Administratorii financiari transmiteau zilnic încasările realizate în județele lor, și erau obligați să justifice orice întârziere.-

Am întocmit atunci un plan financiar care trebuia să mă ducă la echilibrarea bugetului inclusiv executarea armistițiului.-

Acest plan era bazat pe trei idei:

1/ Economii severe în toate cheltuielile statului și suspendare pe cît posibil a oricărei investiții, pentru ca statul

să nu apară și el ca cumpărător pe o piață lipsită de mărfuri și atât de solicitată pentru executarea armistițiului, astfel ca investițiile de stat să nu fie un factor care să contribuie la urcarea prețurilor.-

b/.Opresiune fiscală foarte puternică realizată prin neadaptarea impozitelor la noile prețuri și activarea încasărilor, pentru ca pe de o parte cheltuelile statului să se acopere din ce în ce mai mult prin mijloace normale, iar pe de altă parte o cât mai mare parte a deținătorului de numerar să fie sterilizată, spre a-i limita posibilitatea de cerere de mărfuri de consum care nu existau.-

c/.Reducerea treptată a apelului la emisiunea Băncii Naționale pentru acoperirea cheltuelilor de stat. Planul prevedea lunar maximul din ce în ce mai redus la care mă obligam să mă limitez, astfel că pînă în vara 1946 apelul la emisiune trebuia să înceteze de tot și bugetul să fie echilibrat.-

Cu toată seceta ce domnise în vara 1945 socoteam că acest plan putea fi executat.-

Am expus acest plan într-o ședință ce s-a ținut la locuința d-lui PETRU GROZA la începutul toamnei 1945. Au luat parte în afară de primul ministru, domnii TATARASCU, GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ, VASILE LUCA și ANA PAUKER.-

Partidul comunist se alarmase cu drept cuvînt de situația financiară a țării.-

Planul meu a fost admis în întregime fără nicio modificare și am purces la executarea lui.-

Refuzul regelui de a lucra cu guvernul îmi crea o dificultate în plus, întrucît neavînd decrete regale pentru deschiderea de credite, eram obligat să aprob personal plată cu plată, toate cheltuelile statului, ceea ce îmi absorbea mai multe ore pe zi.-

Am executat planul cu hotărîrea, deși sporul masiv de impozite și executarea strînsă a încasărilor îmi crea dușmănie chiar în sinul partidului meu și impopularitatea la burghezii care simțeau presiunea aparatului fiscal.-

Aveam de susținut o luptă zilnică cu însăși colegii mei din guvern, care în mod firesc doreau să facă realizări în cadrul departamentului lor.-

Am refuzat cu încăpăținare orice sumă depășea cadrul hotărît al bugetului cu tot regretul de a-i supăra și tot

astfel am refuzat și cererile primului ministru TATARASCU care erau esaltați de solicitatorii autorității publice din provincie care voiau să-și reclădească bunurile distruse de război.-

Dacă ași fi voit să subminez economia națională prin destrămarea finanțelor statului, nimeni nu mă obliga să am o asemenea atitudine și ași fi fost pe deplin acoperit pentru orice aprobare ași fi dat.-

Stiam că la livrările la armistițiu se fac mari ne-reguli. Am instituit și eu un control prin organele fiscale, care controlau seriozitatea furnizorului care primise un avans și dese ori am descoperit furnizori ce primiseră comenzi mari și avansuri masive deși nu aveau altă avere decât o cameră cu un scaun și o masă de brad și o firmă la ușe.-

De mai multe ori i-am spus generalului RASCANU în plin consiliu de miniștri că la ministerul său se fură.-

Nimeni nu mă obliga la asemenea acte care-mi creau numai neplăceri. Singur dorința de a opri destrămarea economiei naționale mă obliga să le fac.-

x x

x

Până în primăvara 1946 reușisem să reduc apelul la emisiunea B.N.R. la 12% din plăți, 88% din cheltueli fiind acoperită prin mijloace normale.-

Moneda națională se însăănătoșise simțitor și prețul devizelor scăzuse. Puteam dar nădăjdui că voi realiza echilibrul bugetar și stabilizarea în fapt a monedei, spre a nu fi necesar ulterior decât o reformă monetară de reducere a expresiei cifrice a valorii monedei.-

Seceta cumplită din 1946 a zădărnicit însă această realizare.-

Dar chiar astfel sîntem singura țară din Sud Estul European care în perioada 1944-1947 a făcut o singură stabilizare monetară. Cehoslovacia, Ungaria și Bulgaria au făcut două.-

La ședința delegației economice a guvernului am făcut cunoștință cu dl.GH.GHEORGHIU-DEJ și am admirat din primul moment priceperea sa și modul înțelept cum examina problemele și propunea situațiile practice.-

Din prima zi am fost întotdeauna de acord cu dsa.pe absolut toate propunerile sale, și am găsit la dsa. deplină înțelegere pentru soluțiile tehnice ce sugeram.-

Pe cînd eram în constant dezacord cu BEJAN, care era din partidul meu, felul meu de a privi problemele economice a urmat întotdeauna linia pe care se mișca gîndirea d-lui GHEORGHIU-DEJ. Deși pe poziții politice diferite, însănătoșirea economiei naționale constituia țelul nostru comun și căile pentru a încerca să-l realizăm erau aceleași.-

Lucram și cu dl. MAURER. La întocmirea bugetelor d-sa. fusese însărcinat de partidul său să le examineze. În ședințe lungi care au durat mai multe zile, D-sa, a studiat amănunțit, articol cu articol toate posturile din proiectele de buget ce întocmisem, atât la venituri cît și la cheltueli. Niciodată, nici un moment nu a existat între noi cea mai mică divergență de idei, totdeauna am colaborat într-un acord deplin.-

Ori de cîte ori mă gîndesc, îmi amintesc cu drag acele ore de lucru rodnic ce am realizat împreună și admirația mea pentru inteligența sa strălucită, cunoștințele sale și capacitatea sa realizatorică, precum și curajul și hotărîrea în executare, este vie în amintirea mea.-

Din cauza felului de a lucra sau mai bine zis de a nu lucra a d-lui BEJAN, activitatea delegației economice a guvernului pe care o prezida ca ministru a economiei naționale lîncezea, problemele se îndesau și nu primeau soluție.-

În aceste condiții am fost deosebit de mulțumit, cînd în primele luni ale anului 1946, la cererea d-lui GH. GHEORGHIU-DEJ, atribuțiile delegației economice a guvernului au trecut asupra unui Consiliu Superior Economic ce se crea sub președinția D-lui GH. GHEORGHIU-DEJ.-

Deși partidul meu perdea un post important, această schimbare se impunea ca o necesitate de neînlăturat pentru binele economiei naționale.-

Mulțumirea mea a fost deplină, cînd în toamna 1946, conducerea Ministerului Economiei Naționale a fost preluată de domnii GH. GHEORGHIU-DEJ și MAURER.-

De atunci și pînă la eșirea mea din guvern am lucrat aproape zilnic fie cu dl. MAURER, fie cu amîndoi și am lucrat totdeauna în cea mai perfectă armonie.-

În ceea ce privește cadrul restrîns al raporturilor mele cu Societățile Petrolifere, pentru care am fost judecat, îmi îngădui să amintesc că problema producției petrolifere constituie una din problemele cele mai scute care preocupau guvernul și în special delegația economică și Consiliul Superior Economic.-

Producția scăzuse catastrofal sub 3-4.000.000 tone pe an și amenința să scadă continuu. După scoperirea armistițiului și a unui consum intern redus, nu mai rămânea pentru export decât vreo 400.000 tone anual.-

În ședințele noastre de guvern, ministrul petrolului afirma continuu că producția nu numai că nu se putea ridica, dar nu se putea menține, dacă societățile producătoare nu sînt masiv sprijinite financiar.-

În primele luni din 1947, Consiliul Superior Economic, a făcut un studiu aprofundat al problemei prin tehnicienii săi, studiu ce a fost discutat în mai multe ședințe ale Consiliului de către miniștri de resort, iar rezultatul a fost o decizie care mă obliga să susțin puternic financiar aceste întreprinderi.-

Dezbaterile s-au stenografiat astfel că se găsesc în arhive și dl. VIJOLI care a condus lucrarea își amintește desigur de ea.-

Livrările de petrol constituiau jumătate din obligația de despăgubire la armistițiu.-

Ori de cîte ori livrările la armistițiu întîrzieau, se țineau ședințe la Comisia Internațională de Control sub președenția generalului SUSAIKOV și totdeauna cei care trebuiau să execute planul căutau să se acopere invocînd lipsa mijloacelor financiare. Regulat se lua o hotărîre care mă obliga să intensific sprijinul financiar.-

Eram dar continuu în situația de a fi învinuit că sabotez producția de petrol și executarea armistițiului. Dacă producția ar fi scăzut realmente sau armistițiul nu se executa din cauza mea, atunci abia puteam fi ținut răspunzător pentru subminarea economiei naționale.-

Totuși nu am favorizat în nici un fel societățile petrolifere pe care le-am tratat în grup, fără vreo distincție între cele anglo-americeane și cele sovietice.-

Deși toți furnizorii la armistițiu primeau în momentul comenzii un avans de 40% asupra prețului, am obligat societățile petrolifere, din cauza sumelor mari ce aveau de plătit, să finanțeze ele statul, plata făcîndu-se 40 zile după livrare.

Ministrul petrolului îmi cerea însoțiri și insistent prin arătări alarmante să fac plăți acestor întreprinderi. Nu

era rolul meu să cercetez dacă aceste necesități erau justificate. Ministrul Petrolului era chemat să cerceteze dacă realmente asemenea plăți erau indispensabile pentru menținerea producției. Pe mine nu putea să mă preocupe decât procurarea fondurilor.-

Am aprobat sute de plăți către societățile petrolifere. Din toate acestea rechizitorul procurorului nu reține decât trei, deși fiecare plată a fost examinată cu grijă de experți în cursul anchetei.-

Dar nici pentru acestea nu se afirmă că ar fi fost făcute cu intenția de a păgubi statul în favoarea societăților, ci se invocă numai vicii de formă.-

Cred totuși că și aceste plăți sînt regulate. S-ar putea totuși ca din sute de aprobări, una sau alta să aibă vreun viciu de formă. Niciodată, în toată activitatea ce am desfășurat nu am căutat să mă acopăr de răspundere prin respectul sacrosanct al formelor.-

Experiența mea lungă profesională și politică îmi arătase că actele cele mai necinstite, contractele cele mai oneroase pentru stat, licitațiile cele mai falsificate, erau întotdeauna făcute cu un respect desăvîrșit al tuturor formelor legale, infractorii punîndu-se astfel la adăpost de orice bănuială.-

De altfel, conform legii contabilității publice și a codului funcționarilor publici în vigoare atunci, ministrul fiind un om politic nu este ținut să cunoască legea și nu răspunde pentru o aprobare ilegală. Singur răspunzător e funcționarul care contrasemnează executarea aprobării ministeriale și execută hotărîrea ilegală formal.-

El scapă de răspundere numai dacă face un referat scris ministrului și acesta își menține hotărîrea.-

În fine mai era și un consilier de control al Curții de Conturi care exercita controlul preventiv al plăților care nu se puteau face fără viza sa. Niciodată nu m-a sesizat că vreo rezoluție a mea ar fi ilegală.-

De altfel cred, că în legea bugetară votată la începutul lunii mai 1947 există un text care ratifică toate plățile făcute de Ministerul de Finanțe în cursul exercițiului bugetar 1946-1947 și ași ruga să se verifice dacă acest fapt este exact.-

Ca o dovadă a bunei mele credințe și a spiritului în care înțelegeam să lucrez, cer îngăduința de a mai invoca două fapte.-

În decembrie 1946, puțin timp după alegeri, am făcut un lung raport pe care l-am citit Consiliului de Miniștri, și care trebuie să se găsească stenografiată în arhiva Președinției.-

Arătam care este situația îngrijorătoare datorită secetei, arătam că finanțele depind de situația generală economică și preveneam guvernul că ne apropiem de punctul de rup-tură când inflația monetară nu mai poate fi frînată.-

Dat fiind că valoarea medaliei de aur pe piață se urca rapid și constituia o măsură a devalorizării, vânzarea ei fiind liberă și deci nu era o operație de bursă neagră, am propus, ca un paliativ temporar să ne facă o lege care permitea o nouă emisiune de medalii pe piață. Nu aveam de loc intenția să fac o asemenea emisiune, dar voiam că această amenințare să constituie o frână pentru speculanți, astfel încât, pentru un timp firește scurt s-ar fi oprit urcarea prețurilor și ar fi dat un timp de respirație în care s-ar fi putut eventual lua și alte măsuri.-

Legea s-a votat chiar în acea zi și rezultatul așteptat a fost atins. Moneda de aur a scăzut brusc dela lei 2 milioane la 500.000. Nenumărați speculanți de valută au fost minși.-

Dacă voiam să subminez economia națională nimeni nu mă obliga să presupun o asemenea măsură.-

Când în mai 1947 prețurile au fost sporite oficial cu 1000%, au devenit scadente sume reprezentând mai multe mii de miliarde, datorate societăților petrolifere.-

Aceasta se întâmpla puțin timp după ce aprobasem acestor societăți, la cererea ministrului petrolului, ultimul avans, care a constituit unul din punctele de acuzare împotriva mea.-

Dacă, așa cum aveam dreptul, ași fi plătit acum societăților petrolifere toate sumele ce li se cuveneau pe baza noilor drepturi, ași fi pus pe piață brusc o mare cantitate de numerar care ar fi accelerat și mai mult ritmul inflației.-

Pentru a nu face acest lucru și dimpotrivă pentru a frîna acest ritm, nu le-am plătit sumele scadente, ci am preluat în plăți de la Banca Națională asupra statului, toate sumele pe care aceste societăți le datorau Băncii Naționale prin scontul diferențelor băncii cu care lucrau, sumă care era de câteva mii de miliarde și am obligat societățile să primească această soluție. Am achitat astfel datoria statului printr-o operație contabilă și nu am lăsat la societăți un mare disponibil de numerar.-

Dacă voiam să subminez economia națională, nimeni nu mă obliga să creez această soluție.-

Ceea ce mie mi s-a părut întotdeauna important în hotărârile ce le-am luat, nu era atât legalitatea formală a unei aprobări, ci justificarea ei prin necesitatea politică și economică de a o face, de a vedea dacă corespunde interesului de atunci a statului, și este conformă cu interesul general.-

Din acest punct de vedere, mă consider răspunzător și înțeleg să-mi iau și azi întreaga răspundere pentru absolut toate aprobările ce am dat.-

Un ministru nu este un funcționar oarecare.-

În postul superior pe care îl ocupă el trebuie să cumpănească și să aibă în vedere dacă hotărîrea sa e conformă cu interesul general și linia trasată de guvernul din care face parte.-

Încadrarea hotărîrii sale în formele legale e treaba funcționarilor în subordine.-

Satisfacerea interesului general și urmarea liniei trasată de guvern, sînt singurele criterii prin care aprobările mele trebuiesc, cred eu, să fie examinate.-

ss/Alex.Alexandrini

14 mai 1963.

3 ex/MZ

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, declar următoarele:

În completarea declarațiilor mele din 24 decembrie 1962 și 16 aprilie 1963, rog să-mi fie îngăduit să arăt următoarele, privind activitatea desfășurată de mine în timpul ce îndeplineam funcția de ministru de Finanțe.-

Când am venit la conducerea Ministerului de Finanțe, în primăvara 1945 finanțele statului erau destrămate și aparatul fiscal în bună parte dezorganizat.-

În Bucovina și în Moldova până la Iași, funcționarii ministerului fugiseră aproape toți atunci când aceste teritorii fuseseră ocupate de armata sovietică în timpul războiului și mulți nu se întorseseră încă la posturile lor.-

Ardealul de Nord fusese redat abia în martie 1945 administrației noastre și nu existau încă funcționari români în nici unul din posturile financiare.-

În această parte a țării nici impozitele nu erau stabilite, nu existau roluri fiscale. În Bucovina și Moldova de Nord care fusese teatru de război multe din rolurile fiscale fuseseră distruse.-

În Ardealul de Nord, Bucovina și Moldova de Nord nu se plăteau impozite de loc.-

În restul țării situația nu era mult mai bună. După 23 August 1944 domnea în țară o stare turburată de agitație și contribuabilii profitau de ea pentru a nu plăti impozitele.-

Despăgubirile datorate pe baza convenției de armistițiu nu erau plătite decât în mică parte și erau amenințați astfel să fim obligați la plata unor mari dobânzi de întârziere.-

Dar partea cea mai grea din armistițiu începuse abia atunci în primăvara 1945, când trebuia să înceapă plata întreținerii trupelor sovietice cantonate la noi. Numai 20% din plăți se făcea din încasări bugetare.-

De la 23 August 1944 la 6 Martie 1945, în 6 luni de zile, se schimbaseră 3 guverne. Predecesorii mei nici nu avuseseră timpul fiecare să se informeze asupra situației și de altfel din cauza neînțelegerilor ce domneau în aceste guverne, și a activității politice ce desfășurau, aveau alte preocupări decât acela de a se ocupa de reorganizarea finanțelor statului.

Tara trăise și întreținerea armatei pe front se făcuse pînă atunci numai prin emisiunea Băncii Naționale și emisiunea medaliilor de aur. Efectele acestei politici nesănătoase începuseră abia acum să fie simțite. Prețurile creșteau rapid, iar impozitele stabilite anterior nu mai reprezentau în momentul încasării lor valoarea reală datorată de contribuabil.-

În această situație, dacă aș fi urmărit subminarea economiei naționale prin destrămarea finanțelor statului, astfel cum am fost bănuit pe nedrept, nu ar fi fost necesar să desfășor nici un fel de activitate, nu era nevoie să săvîrșesc nici o acțiune care ar fi putut constitui ulterior un capăt de acuzare. Găsisem, în momentul cînd am luat conducerea Ministerului, finanțele gata destrămate. Era suficient dacă lăsam lucrurile în starea în care le găsisem.-

Dar, chiar dacă s-ar pune la îndoială onestitatea atitudinii mele politice în politica de colaborare, rog să se observe că o acțiune de subminare a economiei naționale prin destrămarea finanțelor statului, m-ar fi dus la un rezultat diametral opus realizării scopului politic ce mi se atribue, acela de a sprijini burghezia.-

În adevăr inflația monetară lovește în primul rînd masele muncitoare și salariale. Puterea de cumpărare a salariului redus ce primesc se topește în mâinile lor, nu mai sînt în măsură să-și procure strictul necesar existenței. În mod firesc îngrijorarea de a nu putea face față zilei de mîine pentru întreținerea lor și a familiei lor, dă naștere unei stări de agitație și sporește considerabil virulența lor revoluționară.-

Împingă de foamă, salariații se adresează amenințători către patroni de care depinde existența lor. Antagonismul între patron și salariat ajunge la maximum, prăpastia se adînc-

cește și lupta de clasă își atinge punctul culminant.-

Nu rare ori patronii au fost blocați în întreprinderi și au scăpat uneori de furia mulțimei infometate.-

Pe de altă parte, inflația monetară nu constituie un sprijin pentru burghezie, ci o ruinează.-

Debitorul de numerar, deponentul la bănci, deținătorul de titluri de stat și toți creditorii în genere pierd în întregime averea lor, capitalul se evaporază.-

Băncile, stîlp principal al regimului burghez, văd cum capitalul și toate mijloacele de care dispun se topesc. În momentul stabilizării din 1947, toate băncile de la noi erau numai niște epave, ficțiuni care numai aveau deloc mijloace proprii și trăiau exclusiv prin ajutorul băncii de stat.-

Inflația monetară ruinează întreprinderile și pe comercianți. Prețul încreștat la vânzarea produselor și mărfurilor numai acoperă prețul de înlocuire a materiilor prime și a stocurilor de mărfuri, astfel încît capitalul patronilor dispare.-

Perdere ce suferă este cu atât mai mare și ruina lor mai rapidă, cu cît sînt obligați în furniturile ce face statului, furnituri ce prin executarea obligațiilor de plată a armistițiului absorbă masiv mărfuri de pe piață, să respecte prețurile maximele.-

Este evident dar că prin însăși poziția de partid ce reprezentam era cu totul imposibil să desfășor o acțiune care n-ar fi dus la asemenea rezultate, ci dimpotrivă trebuia să lupt din răsputeri pentru a reveni la stabilitate economică dacă era posibil, și în cel mai rău caz să frînez pe cît cu putință lucrarea pe povârniș.-

Pînă la începutul toamnei 1945 reușisem să reorganizez complet aparatul fiscal care funcționa acum mulțumitor.-

Fiecare administrație financiară primea de la minister cota lunară de încasări ce trebuia să realizeze, ea însăși repartiza tuturor percepțiilor cotele ce trebuiau să-i transmită. Administratorii financiari transmiteau zilnic încasările realizate în județele lor, și erau obligați să justifice orice întârziere.-

Am întocmit atunci un plan financiar care trebuia să mă ducă la echilibrarea bugetului inclusiv executarea armistițiului.-

Acest plan era bazat pe trei idei:

a/. Economii severe în toate cheltuielile statului și suspendare pe cît posibil a oricărei investiții, pentru ca statul

să nu apară și el ca cumpărător pe o piață lipsită de mărfuri și stăt de solicitată pentru executarea armistițiului, astfel ca investițiile de stat să nu fie un factor care să contribuie la urcarea prețurilor.-

B/.Opreziune fiscală foarte puternică realizată prin neadaptarea impozitelor la noile prețuri și activarea încasărilor, pentru ca pe de o parte cheltuelile statului să se acopere din ce în ce mai mult prin mijloace normale, iar pe de altă parte o cât mai mare parte a detentorului de numerar să fie sterilizată, spre a-i limita posibilitatea de cerere de mărfuri de consum care nu existau.-

c/.Reducerea treptată a apelului la emisiunea Băncii Naționale pentru acoperirea cheltuelilor de stat. Planul prevedea lunar maximul din ce în ce mai redus la care mă obligam să mă limitez, astfel că până în vara 1946 apelul la emisiune trebuia să înceteze de tot și bugetul să fie echilibrat.-

Cu toată seceta ce domnise în vara 1945 socoteam că acest plan putea fi executat.-

Am expus acest plan într-o ședință ce s-a ținut la locuința d-lui PETRU GROZA la începutul toamnei 1945. Au luat parte în afară de primul ministru, domnii TATARASCU, GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ, VASILE LUCA și ANA PAUKER.-

Partidul comunist se alarmase cu drept cuvânt de situația financiară a țării.-

Planul meu a fost admis în întregime fără nicio modificare și am purces la executarea lui.-

Refuzul regelui de a lucra cu guvernul îmi crea o dificultate în plus, întrucât neavând decrete regale pentru deschiderea de credite, eram obligat să aprob personal plată cu plată, toate cheltuelile statului, ceea ce îmi absorbea mai multe ore pe zi.-

Am executat planul cu hotărîrea, deși sporul masiv de impozite și executarea strînsă a încasărilor îmi crea dușmănie chiar în sinul partidului meu și impopularitatea la burghezii care sunteau presiunea aparatului fiscal.-

Aveam de susținut o luptă silnică cu însăși colegii mei din guvern, care în mod firesc doreau să facă realizări în cadrul departamentului lor.-

Am refuzat cu încăpăținare orice sumă depășea cadrul hotărît al bugetului cu tot regretul de a-i supăra și tot

astfel am refuzat și cererile primului ministru TATARASCU care erau asaltați de solicitanții autorității publice din provincie care voiau să-și reclădească bunurile distruse de război.-

Dacă ași fi voit să subminez economia națională prin destrămarea finanțelor statului, nimeni nu mă obliga să am o asemenea atitudine și ași fi fost pe deplin acoperit pentru orice sprobare ași fi dat.-

Știam că la livrările la armistițiu se fac mari ne-reguli. Am instituit și eu un control prin organele fiscale, care controlau seriozitatea furnizorului care primise un avans și dese ori am descoperit furnizori ce primiseră comenzi mari și avansuri masive deși nu aveau altă avere decât o casă cu un scaun și o masă de brad și o firmă la ușe.-

De mai multe ori i-am spus generalului RASCANU în plin consiliu de miniștri că la ministerul său se fură.-

Nimeni nu mă obliga la asemenea acte care-mi creau numai neplăceri. Singur dorința de a opri destrămarea economiei naționale mă obliga să le fac.-

x x
x

Până în primăvara 1946 reușisem să reduc spelul la emisiunea B.M.R. la 12% din plăți, 88% din cheltueli fiind acoperită prin mijloace normale.-

Moneda națională se însălbățeșise simțitor și prețul devizelor scăzuse. Puteam dar nădăjdui că voi realiza echilibrul bugetar și stabilizarea în fapt a monedei, spre a nu fi necesar ulterior decât o reformă monetară de reducere a expresiei cifrice a valorii monedei.-

Seceta cuplită din 1946 a zădărnicit însă această realizare.-

Dar chiar astfel sîntem singura țară din Sud Estul European care în perioada 1944-1947 a făcut o singură stabilizare monetară. Cehoslovacia, Ungaria și Bulgaria au făcut două.-

La ședința delegației economice a guvernului am făcut cunoștință cu dl. GH. GHEORGHIU-BREJ și am admirat din primul moment priceperea sa și modul înțelept cum examinează problemele și propunea situațiile practice.-

Din prima zi am fost întotdeauna de acord cu dsa. pe absolut toate propunerile sale, și am găsit la dsa. deplină înțelegere pentru soluțiile tehnice ce sugeram.-

Pe cînd eram în constant dezacord cu BEJAN, care era din partidul meu, felul meu de a privi problemele economice a urmat întotdeauna linia pe care se mișca gîndirea d-lui GHEORGHIU-DEJ. Deși pe poziții politice diferite, însăși înțelegerea economiei naționale constituia țelul nostru comun și căile pentru a încerca să-l realizăm erau aceleași.-

Lucram și cu dl. MAURER. La întocmirea bugetelor d-sa. fusese însărcinat de partidul său să le examineze. În ședințe lungi care au durat mai multe zile, d-sa, a studiat amănunțit, articol cu articol toate posturile din proiectele de buget ce întocmisem, atât la venituri cît și la cheltuieli. Niciodată, nici un moment nu a existat între noi cea mai mică divergență de idei, totdeauna am colaborat într-un acord deplin.-

Ori de cîte ori mă gîndesc, îmi amintesc cu drag acele ore de lucru rednic ce am realizat împreună și admirația mea pentru inteligența sa strălucită, cunoștințele sale și capacitatea sa realizatorie, precum și curajul și hotărîrea în executare, este vie în amintirea mea.-

Din cauza felului de a lucra sau mai bine zis de a nu lucra a d-lui BEJAN, activitatea delegației economice a guvernului pe care o prezida ca ministru a economiei naționale lîncezea, problemele se îndesau și nu primeau soluție.-

În aceste condiții am fost deosebit de mulțumit, cînd în primele luni ale anului 1946, la cererea d-lui GH. GHEORGHIU-DEJ, atribuțiile delegației economice a guvernului au trecut asupra unui Consiliu Superior Economic ce se crea sub președinția D-lui GH. GHEORGHIU-DEJ.-

Deși partidul meu pierde un post important, această schimbare se impunea ca o necesitate de neînlăturat pentru binele economiei naționale.-

Mulțumirea mea a fost deplină, cînd în toamna 1946, conducerea Ministerului Economiei Naționale a fost preluată de domnii GH. GHEORGHIU-DEJ și MAURER.-

De atunci și pînă la ieșirea mea din guvern am lucrat aproape zilnic fie cu dl. MAURER, fie cu amîndoi și am lucrat totdeauna în cea mai perfectă armonie.-

În ceea ce privește cadrul restrîns al raporturilor mele cu Societățile Petrolifere, pentru care am fost judecat, îmi îngădui să amintesc că problema producției petrolifere constituie una din problemele cele mai acute care preocupau guvernul și în special delegația economică și Consiliul Superior Economic.-

Producția scăzuse catastrofal sub 3-400.000 tone pe an și amenința să scadă continuu. După scoperirea armistițiului și a unui consum intern redus, nu mai rămânea pentru export decât vreo 400.000 tone anual.-

În ședințele noastre de guvern, ministrul petrolului afirma continuu că producția nu numai că nu se putea ridica, dar nu se putea menține, dacă societățile producătoare nu sînt masiv sprijinite financiar.-

În primele luni din 1947, Consiliul Superior Economic, a făcut un studiu aprofundat al problemei prin tehnicienii săi, studiul ce a fost discutat în mai multe ședințe ale Consiliului de către miniștri de resort, iar rezultatul a fost o decizie care să oblige să susțină puternic financiar aceste întreprinderi.-

Dezbaterile s-au stenografiat astfel că se găsesc în arhive și dl. VIJOLI care a condus lucrarea își amintește desigur de ea.-

Livrările de petrol constituiau jumătate din obligația de despăgubire la armistițiu.-

Ori de cîte ori livrările la armistițiu întârziu, se țineau ședințe la Comisia Internațională de Control sub președinția generalului BURAIKOV și totdeauna cei care trebuiau să execute planul căutau să se scopere invocînd lipsa mijloacelor financiare. Regulat se lua o hotărîre care să oblige să intensifice sprijinul financiar.-

Erau dar continuu în situația de a fi învinuiți că sabotează producția de petrol și executarea armistițiului. Dacă producția ar fi scăzut realmente sau armistițiul nu se executa din cauze nec, atunci abia puteam fi ținut răspunzător pentru subminarea economiei naționale.-

Totuși nu se favorizau în nici un fel societățile petrolifere pe care le-am tratat în grup, fără vreo distincție între cele anglo-americane și cele sovietice.-

Deși toți furnizorii la armistițiu primesc în account coanței un avans de 40% asupra prețului, am obligat societățile petrolifere, din cauza sumelor mari ce aveau de plătit, să finanțeze ele statul, plătind făcîndu-se 40 zile după livrare.

Ministrul petrolului îmi cerea încredința și insistam prin arătări alarmante să fac plăți acestor întreprinderi. Eu

era rolul meu să cercetez dacă aceste necesități erau justificate. Ministrul Petrolului era chemat să cerceteze dacă realmente asemenea plăți erau indispensabile pentru menținerea producției. Pe mine nu putea să mă preocupe decât procurarea fondurilor.-

Am aprobat sute de plăți către societățile petrolifere. Din toate acestea rechizitorul procurorului nu reține decât trei, deși fiecare plată a fost examinată cu grijă de experți în cursul anchetei.-

Dar nici pentru acestea nu se afirmă că ar fi fost făcute cu intenția de a păgubi statul în favoarea societăților, ci se invocă numai vicii de formă.-

Cred totuși că și aceste plăți sînt regulate. S-ar putea totuși ca din sute de aprobări, una sau alta să aibă vreun viciu de formă. Niciodată, în toată activitatea ce am desfășurat nu am căutat să mă scopăr de răspundere prin respectul sacrosanct al formelor.-

Experiența mea lungă profesională și politică îmi arăta că actele cele mai necinstite, contractele cele mai oneroase pentru stat, licitațiile cele mai falsificate, erau întotdeauna făcute cu un respect desăvîrșit al tuturor formelor legale, infractorii punîndu-se astfel la adăpost de orice bănuială.-

De altfel, conform legii contabilității publice și a codului funcționarilor publici în vigoare atunci, ministrul fiind un om politic nu este ținut să cunoscă legea și nu răspunde pentru o aprobare ilegală. Singur răspunzător e funcționarul care contresemnează executarea aprobării ministeriale și execută hotărîrea ilegală formal.-

El scapă de răspundere numai dacă face un referat scris ministrului și acesta își menține hotărîrea.-

În fine mai era și un consilier de control al Curții de Conturi care exercita controlul preventiv al plăților care nu se puteau face fără viza sa. Niciodată nu m-a sesizat că vreo rezoluție a mea ar fi ilegală.-

De altfel cred, că în legea bugetară votată la începutul lunii mai 1947 există un text care ratifică toate plățile făcute de Ministerul de Finanțe în cursul exercițiului bugetar 1946-1947 și așa ruga să se verifice dacă acest fapt este exact.-

Ca o dovadă a bunei mele credințe și a spiritului în care înțelegeam să lucrez, cer îngăduința de a mai invoca două fapte.

În decembrie 1946, puțin timp după alegeri, am făcut un lung raport pe care l-am citit Consiliului de Miniștri, și care trebuie să se găsească stenografiată în arhiva Președinției.

Arătam care este situația îngrijorătoare datorită secetei, arătam că finanțele depind de situația generală economică și preveneam guvernul că ne apropiem de punctul de rupătură când inflația monetară nu mai poate fi frînată.

Deoarece fiindcă valoarea medaliilor de aur pe piață se urca rapid și constituia o măsură a devalorizării, vânzarea ei fiind liberă și deci nu era o operație de burză neagră, am propus, ca un paliativ temporar să ne facă o lege care permită o nouă emisiune de medalii pe piață. Nu aveam de loc intenția să fac o asemenea emisiune, dar voiam ca această amenințare să constituie o frână pentru speculanți, astfel încât, pentru un timp firește scurt s-ar fi oprit urcarea prețurilor și ar fi dat un timp de respirație în care s-ar fi putut eventual lua și alte măsuri.

Legea s-a votat chiar în aceea zi și rezultatul așteptat a fost atins. Moneda de aur a scăzut brusc de la lei 2 milioane la 500.000. Nenumărați speculanți de valută au fost minși.

Dacă voiam să subminez economia națională nimeni nu mă obliga să presupun o asemenea măsură.

Când în mai 1947 prețurile au fost sporite oficial cu 1000%, au devenit scumpe sume reprezentând mai multe mii de miliarde, datorate societăților petrolifere.

Aceasta se întâmpla puțin timp după ce aprobasem acestor societăți, la cererea ministrului petrolului, ultimul avans, care a constituit unul din punctele de acuzare împotriva mea.

Dacă, așa cum aveam dreptul, să fi plătit acum societăților petrolifere toate sumele ce li se cuveneau pe baza noilor drepturi, să fi pus pe piață brusc o mare cantitate de numerar care ar fi accelerat și mai mult ritmul inflației.

Pentru a nu face acest lucru și dimpotrivă pentru a frîna acest ritm, nu le-am plătit sumele scadente, ci am preluat în plăți de la Banca Națională asupra statului, toate sumele pe care aceste societăți le datorau Băncii Naționale prin secontul diferențelor băncii cu care luaseră, sumă care era de câteva mii de miliarde și am obligat societățile să primească această soluție. Am achitat astfel datoria statului printr-o operație contabilă și nu am lăsat la societăți un mare disponibil de numerar.-

Dacă voiam să subminez economia națională, nimeni nu mă obliga să creez această soluție.-

Ceea ce mie mi s-a părut întotdeauna important în hotărârile ce le-am luat, nu era atât legalitatea formală a unei aprobări, ci justificarea ei prin necesitatea politică și economică de a o face, de a vedea dacă corespunde interesului de atunci a statului, și este conformă cu interesul general.-

Din acest punct de vedere, mă consider răspunzător și înțeleg să-mi iau și azi întreaga răspundere pentru absolut toate aprobările ce am dat.-

Un ministru nu este un funcționar oarecare.-

În postul superior pe care îl ocupă el trebuie să compenseze și să aibă în vedere dacă hotărîrea sa e conformă cu interesul general și linia trasată de guvernul din care face parte.-

Încadrarea hotărîrii sale în formele legale etreaba funcționarilor în subordine.-

Satisfacerea interesului general și urmarea liniei trasată de guvern, sînt singurele criterii prin care aprobările mele trebuiesc, cred eu, să fie examinate.-

ss/Alex.Alexandrin

14 mai 1963.

3 ox/MZ

D E C L A R A T I E

=====

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, declar următoarele:

În completarea declarațiilor mele din 24 decembrie 1962 și 16 aprilie 1963, rog să-mi fie îngăduit să arăt următoarele, privind activitatea desfășurată de mine în timpul ce îndeplineam funcția de ministru de Finanțe.-

Cînd am venit la conducerea Ministerului de Finanțe, în primăvara 1945 finanțele statului erau destrămate și aparatul fiscal în bună parte dezorganizat.-

În Bucovina și în Moldova pînă la Iași, funcționarii ministerului fugiseră aproape toți atunci cînd aceste teritorii fuseseră ocupate de armata sovietică în timpul războiului și mulți nu se întorseseră încă la posturile lor.-

Ardealul de Nord fusese redat abia în martie 1945 administrației noastre și nu existau încă funcționari romîni în nici unul din posturile financiare.-

În această parte a țării nici impozitele nu erau stabilite, nu existau roluri fiscale. În Bucovina și Moldova de Nord care fusese teatru de război multe din rolurile fiscale fuseseră distruse.-

În Ardealul de Nord, Bucovina și Moldova de Nord nu se plăteau impozite de loc.-

În restul țării situația nu era mult mai bună. După 23 August 1944 domnea în țară o stare turbure de agitație și contribuabilii profitau de ea pentru a nu plăti impozitele.-

Despăgubirile datorate pe baza convenției de armistițiu nu erau plătite decît în mică parte și eram amenințați astfel să fim obligați la plata unor mari dobînsi de întîrziere.-

Dar partea cea mai grea din armistițiu începuse abia atunci în primăvara 1945, când trebuia să înceapă plata întreținerii trupelor sovietice cantonate la noi. Numai 20% din plăți se făcea din încasări bugetare.-

De la 23 August 1944 la 6 Martie 1945, în 6 luni de zile, se schimbaseră 3 guverne. Predecesorii mei nici nu avuseseră timpul fiecare să se informeze asupra situației și de altfel din cauza neînțelegerilor ce domneau în aceste guverne, și a activității politice ce desfășurau, aveau alte preocupări decât acela de a se ocupa de reorganizarea finanțelor statului.

Tara trăise și întreținerea armatei pe front se făcuse până atunci numai prin emisiunea Băncii Naționale și emisiunea medaliilor de aur. Efectele acestei politici nesănătoase începau abia acum să fie simțite. Prețurile creșteau rapid, iar impozitele stabilite anterior nu mai reprezentau în momentul încasării lor valoarea reală datorată de contribuabil.-

În această situație, dacă aș fi urmărit subminarea economiei naționale prin destrămarea finanțelor statului, astfel cum am fost bănuit pe nedrept, nu ar fi fost necesar să desfășor nici un fel de activitate, nu era nevoie să săvârșesc nici o acțiune care ar fi putut constitui ulterior un câmp de acuzare. Găsisem, în momentul când am luat conducerea Ministerului, Finanțele gata destrămate. Era suficient dacă lăsam lucrurile în starea în care le găsisem.-

Dar, chiar dacă s-ar pune la îndoială onestitatea atitudinii mele politice în politica de colaborare, rog să se observe că o acțiune de subminare a economiei naționale prin destrămarea finanțelor statului, m-ar fi dus la un rezultat diametral opus realizării scopului politic ce mi se atribue, acela de a sprijini burghezia.-

În adevăr inflația monetară lovește în primul rând masele muncitoare și salariate. Puterea de cumpărare a salariului redus ce primesc se topește în mâinile lor, nu mai sînt în măsură să-și procure strictul necesar existenței. În mod firesc îngrijorarea de a nu putea face față zilei de mâine pentru întreținerea lor și a familiei lor, dă naștere unei stări de agitație și sporește considerabil virulența lor revoluționară.-

Împinșă de foame, salariații se adresează amenințători către patroni de care depinde existența lor. Antagonismul între patron și salariat ajunge la maximum, prăpastia se adîn-

ceste și lupta de clasă își atinge punctul culminant.-

Nu rare ori patronii au fost blocați în întreprinderi și au scăpat anevoc de furia mulțimei infometate.-

Pe de altă parte, inflația monetară nu constituie un sprijin pentru burghezie, ci o ruinează.-

Detendorul de numerar, deponentul la bănci, deținătorul de titluri de stat și toți creditorii în genere pierd în întregime averea lor, capitalul se evaporază.-

Băncile, stîlp principal al regimului burghez, văd cum capitalul și toate mijloacele de care dispun se topesc. În momentul stabilizării din 1947, toate băncile de la noi erau numai niște epave, ficțiuni care numai aveau deloc mijloace proprii și trăiau exclusiv prin ajutorul băncii de stat.-

Inflația monetară ruinează întreprinderile și pe comercianți. Prețul încasat la vânzarea produselor și mărfurilor numai acopere prețul de înlocuire a materiilor prime și a stocurilor de mărfuri, astfel încît capitalul patronilor dispare.-

Perdere ce suferă este cu atât mai mare și ruina lor mai rapidă, cu cît sînt obligați în furniturile ce fac statului, furnituri ce prin executarea obligațiilor de plată a armistițiului absorbea masiv mărfuri de pe piață, să respecte prețurile maximele.-

Este evident dar că prin însăși poziția de partid ce reprezentam era cu totul imposibil să desfășor o acțiune care m-ar fi dus la asemenea rezultate, ci dimpotrivă trebuia să lupt din răspuțeri pentru a reveni la stabilitate economică dacă era posibil, și în cel mai rău caz să frînez pe cît cu putință lucrarea pe povîrniș.-

Pînă la începutul toamnei 1945 reușisem să reorganizez complet aparatul fiscal care funcționa acum mulțumitor.-

Fiecare administrație financiară primea de la minister cota lunară de încasări ce trebuia să realizeze, ea însăși repartiza tuturor percepțiilor cotele ce trebuiau să-i transmită. Administratorii financiari transmiteau zilnic încasările realizate în județele lor, și erau obligați să justifice orice întîrziere.-

Am întocmit atunci un plan financiar care trebuia să mă ducă la echilibrarea bugetului inclusiv executarea armistițiului.-

Acest plan era bazat pe trei idei:

a/. Economii severe în toate cheltuielile statului și suspendare pe cît posibil a oricărei investiții, pentru ca statul

să nu apară și el ca cumpărător pe o piață lipsită de mărfuri și atât de solicitată pentru executarea armistițiului, astfel ca investițiile de stat să nu fie un factor care să contribuie la urcarea prețurilor.-

B/.Opreziune fiscală foarte puternică realizată prin neadeptarea impozitelor la noile prețuri și activarea încasărilor, pentru ca pe de o parte cheltuielile statului să se acopere din ce în ce mai mult prin mijloace normale, iar pe de altă parte o cît mai mare parte a detentorului de numerar să fie sterilizată, spre a-i limita posibilitatea de cerere de mărfuri de consum care nu existau.-

C/.Reducerea treptată a apelului la emisiunea Băncii Naționale pentru acoperirea cheltuielilor de stat. Planul prevedea lunar maximum din ce în ce mai redus la care mă obligam să mă limitez, astfel că pînă în vara 1946 apelul la emisiune trebuia să înceteze de tot și bugetul să fie echilibrat.-

Cu toată seceta ce domise în vara 1945 socoteam că acest plan putea fi executat.-

Am expus acest plan într-o ședință ce s-a ținut la locuința d-lui PETRU GROZA la începutul toamnei 1945. Au luat parte în afară de primul ministru, domnii TATARASCU, GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ, VASILE LUCA și ANA PÂNKER.-

Partidul comunist se alarmase cu drept cuvînt de situația financiară a țării.-

Planul meu a fost admis în întregime fără nicio modificare și am purces la executarea lui.-

Refuzul regelui de a lucra cu guvernul îmi crea o dificultate în plus, întrucît neavînd decrete regale pentru deschiderea de credite, eram obligat să aprob personal plată cu plată, toate cheltuielile statului, ceea ce îmi absorbea mai multe ore pe zi.-

Am executat planul cu hotărîrea, deși sporul masiv de impozite și executarea strînsă a încasărilor îmi crea dușmăni chiar în sinul partidului meu și impopularitatea la burghezii care simțeau presiunea aparatului fiscal.-

Aveam de susținut o luptă zilnică cu însăși colegii mei din guvern, care în mod firesc doreau să facă realizări în cadrul departamentului lor.-

Am refuzat cu încăpăținare orice sumă depășea cadrul hotărît al bugetului cu tot regretul de a-i supăra și tot

astfel am refuzat și cererile primului ministru TATARASCU care erau asaltate de solicitatorii autorității publice din provincie care voiau să-și reclădească bunurile distruse de război.-

Dacă ași fi voit să subminez economia națională prin destrămarea finanțelor statului, nimeni nu mă obliga să am o asemenea atitudine și ași fi fost pe deplin acoperit pentru orice aprobare ași fi dat.-

Stiam că la livrările la armistițiu se fac mari ne-reguli. Am instituit și eu un control prin organele fiscale, care controlau seriozitatea furnizorului care primise un avans și dese ori am descoperit furnizori ce primiseră comenzi mari și avansuri masive deși nu aveau altă avere decât o cameră cu un scaun și o masă de brad și o firmă la ușe.-

De mai multe ori i-am spus generalului RASCANU în plin consiliu de miniștri că la ministerul său se fură.-

Nimeni nu mă obliga la asemenea acte care-mi creau numai neplăceri. Singur dorința de a opri destrămarea economiei naționale mă obliga să le fac.-

X X
X

Până în primăvara 1946 reușisem să reduc apelul la emisiunea B.M.R. la 12% din plăți, 88% din cheltueli fiind acoperită prin mijloace normale.-

Moneda națională se însănoșise simțitor și prețul devizelor scăzuse. Puteam dar nădăjdui că voi realiza echilibrul bugetar și stabilizarea în fapt a monedei, spre a nu fi necesar ulterior decât o reformă monetară de reducere a expresiei cifrică a valorii monedei.-

Seceta cumplită din 1946 a zădărnicit însă această realizare.-

Dar chiar astfel sîntem singura țară din Sud Estul European care în perioada 1944-1947 a făcut o singură stabilizare monetară. Cehoslovacia, Ungaria și Bulgaria au făcut două.-

La ședința delegației economice a guvernului am făcut cunoștință cu dl.GH.GHEORGHIU-DEJ și am admirat din primul moment pricepera sa și modul înțelept cum examina problemele și propunea situațiile practice.-

Din prima zi am fost întotdeauna de acord cu dsa.pe absolut toate propunerile sale, și am găsit la dsa. deplină înțelegere pentru soluțiile tehnice ce sugeram.-

Pe cînd eram în constant dezacord cu BEJAN, care era din partidul meu, felul meu de a privi problemele economice a urmat întotdeauna linia pe care se mișca gîndirea d-lui GHEORGHIU-DEJ. Deși pe poziții politice diferite, însămănătoșirea economiei naționale constituia țelul nostru comun și căile pentru a încerca să-l realizăm erau aceleași.-

Lucram și cu dl. MAURER. La întocmirea bugetelor d-sa. fusese însărcinat de partidul său să le examineze. În ședințe lungi care au durat mai multe zile, d-sa, a studiat amănunțit, articol cu articol toate posturile din proiectele de buget ce întocmisem, atât la venituri cît și la cheltuieli. Niciodată, nici un moment nu a existat între noi cea mai mică divergență de idei, totdeauna am colaborat într-un acord deplin.-

Ori de cîte ori mă gîndesc, îmi amintesc cu drag acele ore de lucru rodnic ce am realizat împreună și admirația mea pentru inteligența sa strălucită, cunoștințele sale și capacitatea sa realizatorică, precum și curajul și hotărîrea în executare, este vie în amintirea mea.-

Din cauza felului de a lucra sau mai bine zis de a nu lucra a d-lui BEJAN, activitatea delegației economice a guvernului pe care o prezida ca ministru a economiei naționale lîncezea, problemele se îndesau și nu primeau soluție.-

În aceste condiții am fost deosebit de mulțumit, cînd în primele luni ale anului 1946, la cererea d-lui GH. GHEORGHIU-DEJ, atribuțiile delegației economice a guvernului au trecut asupra unui Consiliu Superior Economic ce se crea sub președinția d-lui GH. GHEORGHIU-DEJ.-

Deși partidul meu pierde un post important, această schimbare se impunea ca o necesitate de neînlăturat pentru binele economiei naționale.-

Mulțumirea mea a fost deplină, cînd în toamna 1946, conducerea Ministerului Economiei Naționale a fost preluată de domnii GH. GHEORGHIU-DEJ și MAURER.-

De atunci și pînă la ieșirea mea din guvern am lucrat aproape zilnic fie cu dl. MAURER, fie cu amîndoi și am lucrat totdeauna în cea mai perfectă armonie.-

În ceea ce privește cadrul restrîns al raporturilor mele cu Societățile Petroliifere, pentru care am fost judecat, îmi îngădui să amintesc că problema producției petroliifere constituie una din problemele cele mai acute care preocupau guvernul și în special delegația economică și Consiliul Superior Economic.-

Producția scăzuse catastrofal sub 3-400.000 tone pe an și amenința să scadă continuu. După scoperirea armistițiului și a unui consum intern redus, nu mai rămânea pentru export decât vreo 400.000 tone anual.-

În ședințele noastre de guvern, ministrul petrolului afirma continuu că producția nu numai că nu se putea ridica, dar nu se putea menține, dacă societățile producătoare nu sînt masiv sprijinite financiar.-

În primele luni din 1947, Consiliul Superior Economic, a făcut un studiu aprofundat al problemei prin tehnicienii săi, studiu ce a fost discutat în mai multe ședințe ale Consiliului de către miniștri de resort, iar rezultatul a fost o decizie care mă obliga să susțin puternic financiar aceste întreprinderi.-

Dezbaterile s-au stenografiat astfel că se găsesc în arhive și dl. VIJOLI care a condus lucrarea își amintește desigur de ea.-

Livrările de petrol constituiau jumătate din obligația de despăgubire la armistițiu.-

Ori de cîte ori livrările la armistițiu întîrzieau, se țineau ședințe la Comisia Internațională de Control sub președenția generalului SUSALCOV și totdeauna cei care trebuiau să execute planul căutau să se scopere invocînd lipsa mijloacelor financiare. Regulat se lua o hotărîre care mă obliga să intensific sprijinul financiar.-

Eram dar continuu în situația de a fi învinuit că sabotez producția de petrol și executarea armistițiului. Dacă producția ar fi scăzut realmente sau armistițiul nu se executa din cauza mea, atunci abia puteam fi ținut răspunzător pentru subminarea economiei naționale.-

Totuși nu am favorizat în nici un fel societățile petrolifere pe care le-am tratat în grup, fără vreo distincție între cele anglo-americane și cele sovietice.-

Deși toți furnizorii la armistițiu primeau în momentul comenzii un avans de 40% asupra prețului, am obligat societățile petrolifere, din cauza sumelor mari ce aveau de plătit, să finanțeze ele statul, plata făcîndu-se 40 zile după livrare.

Ministrul petrolului îmi cerea înseris și insistam prin arătări alarmante să fac plăți acestor întreprinderi. Nu

era rolul meu să cercetez dacă aceste necesități erau justificate. Ministrul Petrolului era chemat să cerceteze dacă realmente asemenea plăți erau indispensabile pentru menținerea producției. Pe mine nu putea să mă preocupe decât procurarea fondurilor.-

Am aprobat sute de plăți către societățile petrolifere. Din toate acestea rechizitorul procurorului nu reține decât trei, deși fiecare plată a fost examinată cu grijă de experți în cursul anchetei.-

Dar nici pentru acestea nu se afirmă că ar fi fost făcute cu intenția de a păgubi statul în favoarea societăților, ci se invocă numai vicii de formă.-

Cred totuși că și aceste plăți sunt regulate. S-ar putea totuși ca din sute de aprobări, una sau alta să aibă vreun viciu de formă. Niciodată, în toată activitatea ce am desfășurat nu am căutat să mă scopăr de răspundere prin respectul sacrosanct al formelor.-

Experiența mea lungă profesională și politică îmi arătase că actele cele mai necinstite, contractele cele mai oneroase pentru stat, licitațiile cele mai falsificate, erau întotdeauna făcute cu un respect desăvârșit al tuturor formelor legale, infractorii punându-se astfel la adăpost de orice bănuială.-

De altfel, conform legii contabilității publice și a codului funcționarilor publici în vigoare atunci, ministrul fiind un om politic nu este ținut să cunoască legea și nu răspunde pentru o aprobare ilegală. Singur răspunzător e funcționarul care contrasemnează executarea aprobării ministeriale și execută hotărîrea ilegală formal.-

El scapă de răspundere numai dacă face un referat scris ministrului și acesta își menține hotărîrea.-

În fine mai era și un consilier de control al Curții de Conturi care exercita controlul preventiv al plăților care nu se puteau face fără viza sa. Niciodată nu m-a sesizat că vreo rezoluție a mea ar fi ilegală.-

De altfel cred, că în legea bugetară votată la începutul lunii mai 1947 există un text care ratifică toate plățile făcute de Ministerul de Finanțe în cursul exercițiului bugetar 1946-1947 și aș ruga să se verifice dacă acest fapt este exact.-

Ca o dovadă a bunei mele credințe și a spiritului în care înțelegeam să lucrez, cer îngăduința de a mai invoca două fapte.-

În decembrie 1946, puțin timp după alegeri, am făcut un lung raport pe care l-am citit Consiliului de Miniștri, și care trebuie să se găsească stenografistă în arhiva Președinției.-

Arătam care este situația îngrijorătoare datorită secetei, arătam că finanțele depind de situația generală economică și preveneam guvernul că ne apropiem de punctul de rup-tură când inflația monetară nu mai poate fi frînătă.-

Dat fiind că valoarea medaliei de aur pe piață se urca rapid și constituia o măsură a devalorizării, vânzarea ei fiind liberă și deci nu era o operație de bursă neagră, am propus, ca un paliativ temporar să ne facă o lege care permitea o nouă emisiune de medalii pe piață. Nu aveam de loc intenția să fac o asemenea emisiune, dar voiam că această amenințare să constituie o frână pentru speculanți, astfel încât, pentru un timp firește scurt s-ar fi oprit urcarea prețurilor și ar fi dat un timp de respirație în care s-ar fi putut eventual lua și alte măsuri.-

Legea s-a votat chiar în aceea zi și rezultatul așteptat a fost atins. Moneda de aur a scăzut brusc dela lei 2 milioane la 500.000. Nenumărați speculanți de valută au fost minși.-

Dacă voiam să subminez economia națională nimeni nu mă obliga să presupun o asemenea măsură.-

Când în mai 1947 prețurile au fost sporite oficial cu 1000%, au devenit scadente sume reprezentând mai multe mii de miliarde, datorate societăților petrolifere.-

Aceasta se întâmpla puțin timp după ce aprobasem acestor societăți, la cererea ministrului petrolului, ultimul avans, care a constituit unul din punctele de acuzare împotriva mea.-

Dacă, așa cum aveam dreptul, să fi plătit acum societăților petrolifere toate sumele ce li se cuveneau pe baza noilor drepturi, să fi pus pe piață brusc o mare cantitate de numerar care ar fi accelerat și mai mult ritmul inflației.-

Pentru a nu face acest lucru și dimpotrivă pentru a frîna acest ritm, nu le-am plătit sumele scadente, ci am preluat în plăți de la Banca Națională asupra statului, toate sumele pe care aceste societăți le datorau Băncii Naționale prin scontul diferențelor băncii cu care lucrau, sumă care era de câteva mii de miliarde și am obligat societățile să primească această soluție. Am schitat astfel datoria statului printr-o operație contabilă și nu am lăsat la societăți un mare disponibil de numerar.-

Dacă voiam să subminez economia națională, nimeni nu mă obliga să creez această soluție.-

Ceea ce mie mi s-a părut întotdeauna important în hotărârile ce le-am luat, nu era atât legalitatea formală a unei aprobări, ci justificarea ei prin necesitatea politică și economică de a o face, de a vedea dacă corespunde interesului de atunci a statului, și este conformă cu interesul general.-

Din acest punct de vedere, mă consider răspunzător și înțeleg să-mi iau și azi întreaga răspundere pentru absolut toate aprobările ce am dat.-

Un ministru nu este un funcționar oarecare.-

În postul superior pe care îl ocupă el trebuie să cumpănească și să aibă în vedere dacă hotărîrea sa e conformă cu interesul general și linia trasată de guvernul din care face parte.-

Încadrarea hotărîrii sale în formele legale etreaba funcționarilor în subordine.-

Satisfacerea interesului general și urmarea liniei trasată de guvern, sînt singurele criterii prin care aprobările mele trebuiesc, cred eu, să fie examinate.-

ss/Alex.Alexandrin

14 mai 1963.

3 ex/MZ

Declarație

Subscrisul Alexandru Alexandru, născut la Ottozani la 21 mai 1902, fiul lui Otor și al Euliei, declar următoarele:

În completarea declarațiilor mele din 24 Decembrie 1962 și 16 Aprilie 1963, rog să-mi fie îngăduit să arăt următoarele privind activitatea desfășurată de mine în timpul ce îndeplineam funcția de ministru de Finanțe.

Când am venit la conducerea Ministerului de Finanțe, în primăvara 1965 finanțele statului erau destrămate și aparatul fiscal era în bună parte dezorganizat.

În Bucovina și în Moldova peste 10 ani, funcționarii ministerului fuseseră aproape toți atunci când aceste țări fuseseră ocupate de armata Sovietică în timpul războiului și au rămas acolo la posturile lor.

În Ardealul de Nord forestier a dat abia ~~în~~
în Martie 1945 a administrației noastre și
un enton nec funcționari ~~în~~ oameni în
nici unul din posturile financiare.

În această parte a țării nici impozitele nu
s-au stabilite, un enton salarii fiscale.

În Bucovina și Moldova de Nord care
fusesse teatrul de război multe din obiecte
fiscale fuseseră distruse.

În Ardealul de Nord, Bucovina și Moldova
de Nord nu se plăteau impozite de loc.

În restul țării situația nu era mult
mai bună. După 23 August 1944 domnea
în țară o stare turbulentă de agitație și
indisciplină: profitați de ea pentru a nu
plăti impozite.

Deși guvernul datorat pe baza convenției
de armistițiu nu erau plătite decât în
mică parte și erau amenințați să fie
și erau obligați la plata unor salarii
de timp de interzicere.

Dar ~~gând~~ partea cea mai mare din armistițiu
după alia atunci, când trebuia să înceapă
plata salariilor timp de două săptămâni
de noi. Numai 20% la jumătate din plată se
facea din resurse bugetare.

Pe la 23 August 1944 la 6 Mai 1945, în
6 luni de război, s-a schimbat de 3 ori
Președintele mei aici un orășel timp
pe care s-a înfrumusețat suprastructura, și
de altfel din cauza neînțelegerilor cu
domnia în aceste guvern, ~~care~~
și a activității politice a desfășurării, unde
alte preocupări decât cele de a se ocupa
de ~~re~~ reorganizarea finanțelor statului.

Tare ^{națională} și activitatea armată pe front se
făcuse până atunci numai prin emisiunea
Bancii Naționale și emisiunea medaliilor
de aur. Efectele activității politice nesemnificative
reprezentau alina acum să fie semnificative. Prețurile
crescuseră rapid, iar raportul statului anterior
unui reprezentant în momentul necesității
tot valoarea reală datorată de către buget.

În această situație, dacă s-ar fi urmat
subminuarea economiei Naționale prin
destrușarea finanțelor statului, astfel cum
am fost bătut pe nedrept, nu ar fi fost
neapărat să desfășoare aici un fel de activitate,
un creșterea să se forțeze aici o activitate

caie să fi putut constitui ulterior un
corp de auzare. ~~De asemenea~~ Găsiu, în
momentul când am luat conducerea
măntului frântului potă destrămă. Era
insuficient dacă lăsam lucrurile în stare
în care le găsiu.

Dar, chiar dacă ~~se~~ pune la îndoielă
onestitatea atitudinii mele politice în politica
de colaborare, rog să se observe că o atitudine
de subminare a economiei naționale prin
destrămarea frântului stăruirii, mi-ar fi dus
la un rezultat diametral opus realizării
scopului politic a căruia atribue, anul de a
treisprezece burghia.

În ceea ce privește inflația monetară lovită în
primul rând pe masele muncitoare și
salariale. Puterea de cumpărare a salariului
redus a primit să se lăseze în mâinile lor,
un mai sunt în măsură să-și procure
trăitul necesar existenței. În mod firesc,
neglijarea de a un putere foarte puțin de
mâini pentru întreținerea lor și a familiilor
lor de viață unei țări de agitație și sparte
considerabil vizualelor lor revoluționare.

30

Impuneri de franșă, salarii și o descaz
amenunțitori către patronii de care depinde existența
lor. ~~Antegresivul, între patron~~
~~și salariat~~ Antegresivul, între patron
și salariat ~~poate~~ ajunge la maximum,
propoziția se adâncește și după de clasă și
atinge punctul culminant.

Nu rare ori patronii au fost blocați în
întreprinderi și au scăpat anevoie de faia
unulor mei reformete.

~~Pe de altă parte,~~ Pe de altă parte, inflația monetară nu
constituie un sprijin pentru burghez și o
ruineză.

~~Capitalul obținut de întreprinderi pentru~~
~~producție și un mai rapid~~
~~înlocuirea materiei prime~~

Retențiunea de numerar, depozitul la
bancă, destinațiunea de titluri de stat și alte
credite în general pierd în întregime
valorile lor, capitalul se evaporază.

Dăruirea, stilul principal al regiunii burgheze,
redă un capital și toate mijloacele de
care dispun se topesc. În momentul

Stabilizări din 1947, toate bincile de la noi
erau numai uzte epave, ficte, nu care ~~fi-~~
~~ce~~ ~~erau~~ numai oarec de loc ne-
luate proprii și trăiau exclusiv prin ex-
portul bunilor de stat.

Infrastructura este un element esențial pentru dezvoltarea
economică și comercială. Pentru a realiza acest lucru
este necesar să se investească în infrastructura de transport
și comunicații, să se modernizeze rețeaua de distribuție
de energie electrică și gaze, să se construiască noi
clădiri și să se modernizeze cele existente. În acest
context, este important să se țină cont de nevoile
populației și să se asigure o dezvoltare durabilă.

Pierderea și suferința este cu atât mai mare
și ruina lor mai rapidă, ~~cât~~ cu cât
sunt obligați în funcție de a face statului,
funcției ce prin ~~apăsarea~~ executare ob-
servăm deplătirea a anumitor lucruri alor care
nu s'au mărfaș de ~~stat~~ și respect
furnizate maximele. ~~Să~~ ~~unghi~~ ~~de~~ ~~trebuie~~

Este evident dar că prin noastră poziție
potenși de partid ce reprezentăm era cu
totul imposibil să desfășor o acțiune
care m'ar fi dus la asemenea regulă,
~~care de fapt~~ ci dimpotrivă trebuie
să luăm din răspundere, ~~dar~~ pentru a reveni
la stabilitate economică dacă era posibil,
și în al m'ei r'au caz să frâng pe cel

cu puterea lucrării pe porănis.

Până la începutul toamnei 1945 reședința
să reorganizeze complet aparatul fiscal care
funcționează acum multumitor.

Frece a ducerii în discuție financiară primăria
dela Minister cota lunară de necesități ce
trebuie să realizeze, ca să se repartizeze
tuturor perceptibililor cotele ce trebuie să-i
transmită. A ducerii în discuție financiară transmi-
teau planul necesar realizat în județele
lot, ~~lot~~ și erau obligați să justifice orice
utilizări.

Au întocmit atunci un plan financiar
care trebuie să mi ducă la echilibrarea
bugetului. Incluziv executarea amestecului

Acest plan era bazat pe trei idei:
a) Economii severe în toate cheltuielile
statului și suspendarea ^{pe cât posibil} a
statului și suspendarea a ceea ce nu este
stat, pentru ca statul să nu apară și să
ca compasator pe ~~prin~~ o prietă ~~finanțară~~
de ~~prin~~ de mărșuri și altele de solicitări
pentru executarea amestecului, astfel ca
regulile de stat să nu fie un factor
care să contribuie la viața prezentelor.

b) Opreșune focală față de puterice rezolvată
prin readaptarea raportului la noile puteri
și activarea necesităților, pentru ca pe de o
parte cheltuielile statului să se respecte din
ce nu a mai umblat prin mijloace normale,
pe de altă parte, cât mai mare parte
a detentorului de numerar să fie stăruie, după
afară a-i limita posibilitatea de a se
mărfuri de consum care nu există.

c) Reducerea treptată a apelului la la cur-
simea Planului Național pentru a se reduce
cheltuielile de stat. Planul prevede limită
maximă din care nu se poate reduce ~~un~~
la care nu se poate reduce, astfel
ca până în vara 1946 ~~se~~ apelul
la economie trebuie să se realizeze de tot
și bugetul să fie echilibrat.

În toate aceste a economie în vara
1945 socotim că au fost pentru fi
executat.

Am expus acest plan într-o ședință
a s'a ținut la locuința lui Petru
I. de la Municipiul Târnăveni 1945. Au
fost prezenți în afara de primul membru,

5
Sunt ~~la~~ Târlăuș, Sr. Jucan Ghințeg, Vârte
Lucu și Rona Pauker.

Partidul comunist se alarmase cu drept
curant de ~~stare~~ situație financiară a
Țării.

Planul meu a fost adus în întregime
fără nici o modificare și am pus la
execuție lui.

Refuzul Regelui de a lucra cu survenit
mi crea o deficiență în plus, întrucât pe-
rtoare decretelor Regale pentru deschi-
dere de credite, eram obligat să aprob personal
plăți în plăți, toate cheltuielile statului
ceea ce îmi absorbea unei sume oarecâre.

Am executat planul cu la Rădăuți, deși sporul
meu de suport și executarea tranșă a
necesităților mei creștea dăruirea chiar în
sărutul partidelor mele și populației
la burghezii care simțeau presiunea
garanției fiscale. ~~Legea~~ (5. 67)

Până în primăvara 1946 reușeam să
reduc apăsul la curenții DNR la 12%
din plăți 88% din cheltuieli fiind acoperite
prin mijloace normale.

Moneda națională se va restitui
immediat și putul de schimb se va
putea din nou să se realizeze
credințele bănești și stabilirea în fapt a
monedei, spre a nu fi necesar ulterioar
decît o nouă monedă de reducere a
expresiei cifrice a valorii monedei.
Jeceta completă din 1946 a produs
nu o creștere reală

În afară de astfel suntem singura
Țară din Ind. Estul European care în
sistemul perioadei 1944-1947 a făcut o
singură stabilizare monetară. Cehoslovacia
Ungaria și Bulgaria au făcut două.

Împreună

La sesiunile delegației economice
a guvernului au fost cunoscuți cu
fr. Gheorghiu-Bey și au aderat din
primul moment principiile și modul
înțeles cum ~~se~~ examina problemele
și propuneri științifice practice.

Din primele și au fost întotdeauna de
acord cu doz pe de altă parte toate propunerile
sale, ~~sau~~ și au fost la to deplăcut
înțelegere pentru științificitatea și sugerarea.

← Alcan de sustinut, lupți zburcâ, cu
nozi religiei din juru, cu în
mod frug adesea să facă realități
în cadrul departamentului lor.

Am refuzat în nepăsătoare via sunt
depoze ca anul 1871 al bugetului în
tot regimul de a - i supara și tot
ostel am refuzat și cererile prietenilor
de a - i sta în case erau asaltate
de solicitării autorității publice din
jurorace care vorau să - i ~~refu~~
reclădescă bunurile distruse de război.

Îacă ori fi vîr să subuiny e conome
naș male prin destrămarea fuanților
statului, vinem un mi obse sa cu
a asemenea atitudine și ori fi frî pe
deplin acoperit pînă aia aprobare
ori fi det.

Știam că la lărate la armistiu se
făc uși neleguli. Am instituit și eu
un control prin organele focale, în
care contribuia sesi oțate famigamlei

cele puse în cale și dese ori am des-
copert funcții ce puseseră comenzi mari
și ~~pe~~ mari moare ~~de~~ un orcan alți
sau decât o cameră ~~de~~ ~~familie~~
~~cu~~ un scaun și o masă de lemn și o
furnă la uze.

De mai multe ori i-am spus generalului
Răzvan ~~un~~ în plin curs lin-
a murit cu la ministerul său se
fusesse.

Nimeni nu mă obliga la asemenea
acte care mi creau numai neplăceri.

Îngur derință de a ~~se~~ apăra
de trimiteri economice naționale me-
reze să le fac.

Pe când eram în constant acord cu
 Șepan, care era din partidul meu,
~~și~~ fiul meu de a pune problemele
 economice a urmat totdeauna linia
 pe care se urma săndrea șla (her/hin
 șep. Deci pe poziții potu a fi, ~~șep~~
 înaintător, ca economiei naționale constituie
 fiul nostru comun și că, la pentru a
 marea și l realizăm eram a alții.

~~Lucram~~ Lucram în cu șla marea. La
 întocmirea bugetului Ș. a fost, înaintat
 de partidul Ș. a la examinare. În
 ședinte lungi care au durat mai multe
 zile, Ș. a studiat amănunțit, și articol
 în articol toate posibilitățile din proiectul de
 buget ce întocmiseră, atât la venitură
 cât și la cheltuieli. Vici adică, vici un
 moment un a existat între noi ca
 mai vici divergențe de vederi, totdeauna
 am ~~fi~~ colaborat într-un acord deplin.

Oricât de mi sândea, mi amintu
 cu drag unele ore de lucru rodine

ce am realizat împreună și adevărată mea
pentru înțelegere și înțelegere, cunoștințele sale
și capacitățile de realizare a lucrurilor și
curajul și hotărârea în executare, ~~și~~
~~ve~~ ~~este~~ ~~ve~~ în adevărul meu.

Un copil este felicitat de a lucra ~~la~~ la
mai bună din de a un lucru a lui. După
activitatea delegată, economie a
pe care o pregătește ca un ministru a economiei
naționale începe, problemele de muncă
-li un primă soluție.

In toate condiții am fost desorbit de
 multă vreme, ~~and~~ în primul
 lucru al anului 1966, la cererea
 Mr. Thompson de, atribuțiile delegației
 economice a guvernului au trecut
 asupra unui Consiliu Superior Economic
 a se crea sub președinția Mr. Thompson
 de.

sej partidul meu pierde una post important,
a certa schimbare se impune ca o necesitate
de realitate putem bine e conomei
național.

Muller merca mea a fost depusă, când în 75
 toamnă 1946, când erau Ministerul Eco-
 nomiei Naționale a fost publicată a lui
 Dr. George H. de Waurer.

De atunci și până la ziua mea din
 prezent am lucrat aproape plus pe
 cu el Waurer, fie cu amândoi și
 am lucrat tot de-a lungul în cea mai
 perfectă armonie.

În ceea ce privește ~~raporturile~~
 cadrul restrâns al raporturilor mele
 cu Dr. Petrișore, pentru care am fost
 judecat, mi s-a spus să am în vedere că
 problemele producției petroliere constituie
 una din problemele cele mai acute
 care preocupau guvernul și în special
 delegația economică și Comitetul Superior
 economic.

Producția s-a jucat catastrofal sub
 3,400.000 tone pe an și amenința să

Scade continuu. După scopurile armistitiului
și a unui consum intern redus, un mai ră-
măner pentru export decât în 400.000 tone
anual.

În viziunile noastre de viitor, venitul
petrolului sformează continuu în ~~una din cele~~
~~cele principale pentru~~ producția
un număr un se poate reduce dar un
se poate menține, deci societățile produc-
toare un sunt necesare sprijinite financiar.

În finele lui ~~1942~~ din 1942, Consiliul
Superior Petrolului, ~~pe~~ a făcut un studiu
profund al problemei petrolului român
și, studiu a a fost discutat în mai
multe sedințe ale Consiliului de
citate veniturilor de resort, iar rezultatul
a fost o decizie care ne obliga să susținem
puterea financiară a țării intrupându-se
debaterea s'au stăpănit astfel că se
găsesc în arhive și el și poli care a condus
lucrarea și amintea desigur de ea.

Librările de petrol constituiau jumătate
din obligațiile de despoziții la armistitiu.

Oricât de târziu s-ar prezenta la armăstirea războiului,
de încredere pe lângă la Comisia Inter-națională
de Control sub președinția generalului Franch
și tot de acum ca: ca să tulburăm și să scutim
planul cîntec și să acopere provinciile
~~regi~~ regilor financiare și Regula se
luc. • hotărârea care ne obligă să răspundem
spiritului financiar.

În am caz conținând o situație de ~~af~~ ^{af} ~~faptă~~ ^{faptă}
fi înrănit cu Sabotez producția de petrol
și executarea armamentului. Deu producția
de armament de armament de armament
a fi scut realmente, din cauza unei, atunci
când putem fi tiut răspunzător pentru
subminuarea economiei naționale.

Trebuie un anumit raport cu o anumită
 Societate petroliferă, ~~care este în~~
~~trădare~~ ~~cu~~ ~~pe~~ care le-am tratat
 în timp, fără nicio distrucție între cele
 Anglo-Americane și cele Sovietice.

Deși tot, funcționarii la armistitiile
primare în momentul conștientizării
orau de 40% asigura prețurile, au

3
Atât societățile petroliere, din cauza sumelor
mici ce aveau de plătit și frunzele ele
statul, putea făcându-se 40 zile după livrare.

~~Din toate cele de plată, cea mai mare~~

Ministrul Petrolului mi cerea în scris
și insistent prin arătări alarmante și
păpăle ~~sprijinul financiar~~ + se
plătea către întreprinderi. Nu era vorba
meu să cerute din ^{uz, tot} cele ~~de~~ erau
justificate. Ministrul Petrolului era chemat
și cerute din ~~realmente~~ asemenea
plăți erau indispensabile pentru menținerea
producției. Pe mine un putea să mi plătească
deci procurarea fondurilor.

Am aprobat toate de plăți către societățile
petroliere. Din toate acestea rezultatul
procurării un rest de cât trei, dar
pe care plăți a fost examinată cu grijă
de experți în cursul audierii.

3
Dar aici pentru acestea un se afurcă
că ar fi fost făcute cu intenție de a
păgubi statul în favoarea societăților, c

le vor fi numai aici deforme.

Cred totuși că și aceste plăți sunt regulate.
 Iar putea totuși ca din sute de aprobări, una
 sau alta să aibă neam picu de formă.
 Uricodată, în toate instanțele ce am desfășurat
 un am cîntet și mă acoș de răspundere
 prin respectul sacrosanct al familiei.

Experiința mea lungă profesională și
 părți mi arătase că unele cele mai ne-
 cunoscute, contractele cele mai oneroase
 pentru stat, de celelalte cele mai fals, false, sau
 totul de auna făcut cu un respect
 desăvîrșit al tuturor formelor legale, infractori
 punându-se astfel la a dăpt de orice bănuială.

În alt fel, conform legii contabilității pu-
 blice și a ordinelor funcționarilor publici în
 vigoare atunci, venitul fiind un onorabil
 lucru este foarte de cunoscut legii și un
 răspundere pentru o aprobare legală. Singur
 răspunzător și funcționarii care conș-
 timentă executarea aprobării venitoriale
 și execută literatură legală formală.

El scop de răspundere unui decu
un raport scris, neastăru și oare și men-
tine literatură.

În fine noi am și un Comitet de Control al
lucrărilor de muncă care exercită controlul pre-
sent și al plății lor care nu se potrivește
baza sa. Nici odată nu m'a sesizat că
vies rezoluția a mea și fi, legată.

~~Pe baza unei note foarte importantă, un acte
de activitate formulată a unei aprobări și ju-
stificarea ei prin necesitatea politică și economică
de a o face.~~

~~De asemenea punct de vedere, mă consider
răspunzător și pentru fiecare din aceste
răspundere pentru absolut toate aprobările
ce am dat.~~

~~Un alt punct de vedere este un fapt foarte evident.
Trebuie să se știe că un raport de activitate
nu poate fi scris decât pe baza unui document
de muncă.~~

~~Pe baza acestui fapt se poate spune că
un raport de activitate este un fapt foarte
evident.~~

De altfel cred, că în legea bugetară ~~stată~~
la născutul lui: Mai 1947 este un text
care notifică toate plățile făcute de
Ministerul de Finanțe în cursul exercițiului
bugetar 1946-47 și așa ruga să se verifice
dacă acest fapt ~~este~~ este exact.

La o dorăci a lui: unele credințe și a
spiritului în care telegrama s-a lucrat, cer
regoduirea de a unei surse două fapte.

În Decembrie 1946, pentru Times dinși alții,
am făcut un lung raport pe care l'am
citit consiliului de miniștri, și care trebuie să se
găsească în arhivele Preșidenției.

Arătăm că situația raportată de detoile
secrete, arătăm că problema depinde de
situația generală economică și prezența su-
drului și un apăsare de punctul de raportare
când inflația monetară nu mai poate fi
frânată.

Dat fiind că valoarea mediei de aur pe
piață se urca rapid, și cinstirea ~~monetară~~
~~monetară~~ o măsură a devalorizării, războaie și
fiind liberă și deci un caz o operație de bursă
neapăsă, am propus, ca un paliativ temporar

și se face o lege care permite o nouă cursă de
medalii pe piață. Nu eram de loc intențite să
fac o asociație eșecivă, dar voiam să acționez
amenințând să constituie o firmă pentru speculante.
ostacol principal, pentru un timp foarte scurt, s'ar
fi deschis un mare pretentor și ar fi dat un timp
de respirație în care s'ar fi putut eventual lua
și alte măsuri.

Legea s'a votat chiar în acea zi și rezultatul
obținut a fost altul. Moneda de aur ascăzuț brusc
de la 2 milioane la 500.000. Numerații
speculanți de valutar au fost eliminați.

Doar voiam să subliniez economia națională
într-un mod obligă să fie propusă o asociație
măsură.

Cine în 11 mai 1947 preturile au fost sporite
oficial cu 1000%, au devenit scumpe sume
reprezentând mai multe milioane de lei, datorită
societăților petrolifere.

Acesta de timpuriu după a apăsăm
a acestor societăți, la care Ministerul Petrolului
ultimul oraș, care a constituit unul din
punctele de auzare repatriere mea.

Doar, ca cum eram dreptul, ar fi plătit
un anumit număr de petrolifere toate sumele de
le se curăța pe baza unor preturi, și f'
pus pe piață brusc o mare cantitate de
monedă care ar fi accelerat și mai

multă oțetul, reflectiv.

Pentru a un face acest lucru și dreptate pentru
a frâne acest ritm, un li am plătit sumele
scadente, și am prezentat în plati dela Banca
Națională asupra Statului toate sumele pe
care aceste societăți le datorau Banca Națională
prin contract de prezentare bancii în care lucram,
sume care era de către unii de unde arde
și am obligat societățile să primească aceste
soluții. Am achitat astfel datorile Statului
pentru operațiunile creditare și am lăsat
la societăți un mare disponibil de numerar.

Toată viața sa subminuă economia națională
vinderi un mare obiect de creșterea soluției.

Ceea ce unii mi s'a părut întotdeauna im-
portant în hotărârile ce le am luat, un era atât
legalitatea formelor și unei aprobări, și participarea
și prin aceste politici și economice de a o face,
de a vedea dacă corespunde interesului de atunci
a Statului, ~~impunându-se~~ și este conform cu interesul
general.

În acest punct de vedere mi consider răspun-
dător și întreg răspuns și azi întreg
răspundere pentru absolut toate aprobările
ce am dat.

un anumit un alt un funcționar
sădăc.

10

În primul rând pe care îl ocupă el trebuie⁸⁰
să cumpinească și să aibă vedere dacă ha-
tărea sa e conformă cu interesul general
și cu ~~tratatul~~ tratatul de jurământ din care face
parte.

În ceea ce privește hotărârile sale în formele
legale e treaba funcționarilor în subordine.

~~În~~ & Satisfacerea interesului general și
ummedea lui: tratatul de jurământ sunt
singurele criterii prin care aprobările
mele trebuie, cred eu, să fie examinate

Îluminăm lumina arii

1411 ai 463

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, cu ultimul domiciliu în București str. Paris nr. 46, declar următoarele :

Iată cum am ajuns la hotărîrea de a spune tot ce mai știu despre viața politică de la noi :

Am suferit foarte mult moral de condamnarea mea pentru înalta trădare.

Am fost arestat la 5 mai 1950 împreună cu toți foștii miniștri.

Arestarea nu m-a surprins. Cu vreo 10 zile mai înainte Dl. TATARASCU mi-a spus că a fost prevenit că vom fi arestați curînd, astfel încît să fiu pregătit pentru această eventualitate.

Am justificat politic această măsură. O socoteam excesivă, întrucît credeam că acești foști fruntași politici nu prezentau nici o primejdie pentru regim, fiind inofensivi și incapebili de vreo acțiune în afară de vorbe.

Dar judecam că regimul este suveran în aprecierea măsurilor ce trebuie să ia pentru apărarea sa, întrucît un regim care nu știe să se apere nu merită să trăiască.

Am fost reținut la Ministerul de Interne 2 ani și 4 luni, timp în care am fost bine tratat și în ultimele luni excepțional de bine.

Anchete, care a început după 6 luni, privind în special societățile petrolifere, s-a efectuat în bune condiții.

Sprijinisem în adevăr Societățile petrolifere, dar tratasem în mod egal toate Societățile, stît cele Anglo Americane cît și cele Sovietice.

Intrucît producția scăzuse catastrofal, și Societățile susțineau la Ministerul Petrolului că una din cauzele principale era lipsa mijloacelor financiare, primeam continuu cereri insistențe de la Dl. TUDOR IONESCU ministrul petrolului

de a intensifica sprijinul financiar. Dacă nu s-și fi acordat sprijinul meu, puteam fi acuzat de sabotaj, cu știt mai mult cu cât jumătate din despăgubiri la armistițiu se făceau în livrări de petrol.

Totuși, din cauza dificultăților financiare ale Statului, le dădusem cu mult mai puțini bani decât mi se cerea de ministrul Petrolului.

Din mii de plăți ce aprobeam, expertiza și ancheta reținuse numai 3 care se păreau nelegale, dar care erau perfect justificate, ceea ce se putea constata la o cercetare puțin mai adâncită.

Primisem în adevăr o sumă de bani pentru partid de la Asociația Industriilor Petrolifere. Recunosc că corectitudinea procedurii ca un ministru să primească bani de la furnizori pentru partidul său, este discutabilă, dar era în acea vreme încă obicei ca partidele noastre să se finanțeze în acest fel, întrucât membrii de partid nu plăteau cotizații.

Dl. TATARASCU ne ceruse de multe ori, lui VINTU lui MOSOIU și mie să cerem bani de la Societățile care aveau legături cu departamentele noastre.

Când GEZAR POPESCU mi-a spus că ține la dispoziția partidului o sumă de bani, l-am întrebat pe Dl. TATARASCU ce să fac, și el mi-a spus ce să primesc.

Din suma primită am dat în timpul alegerilor din 1946 o parte Prefectului de Severin și altă parte președintelui B.P.D. local, astfel că a fost cheltuită de mine în interesul Blocului Partidelor Democratice, ceea ce socotesc că constituie o dovadă a bunei mele credințe.

Din suma ce mai aveam, făcusem plăți ziarului nostru, conform indicațiilor ce primeam de la Dl. TATARASCU, iar restul i l-am dat D-sale.

În tot cursul anchetei nu mi s-a vorbit niciodată, nu mi s-a făcut nici cea mai mică aluzie la înalta trădare.

Când mi s-a adus la cunoștință că se face proces, am întrebat pe Maiorul care era șeful colectivului de anchetă și cu care vorbisem dese ori în timpul anchetei, care este înca drarea culpei ce mi se impută.

Mi-a răspuns că încă nu s-a hotărât. Mi-a spus că s-au gândit la luare de mită, dar aceasta nu mai era posibil, deoarece pentru acel timp delictul de mituire era amnistiat. A adăugat însă că în orice caz nu voi fi înscădat prea grav.

Pe baza acestei afirmări apreciam că voi suferi o condamnare de 5 la 10 ani.

Pentru prima oară am aflat de inculparea pentru înaltă trădare când mi s-a înmînat citația pentru proces.

Am întrebat atunci pe Căpitanul care venise la Ploiești și care era ajutorul Maiorului cu care lucrasem, căpitan pe care-l văzusem de multe ori în biroul maiorului, cum era posibilă o asemenea scuzare, și l-am rugat să-mi spună pe ce se baza, cerîndu-i să mi se dea posibilitatea să mă justific în fața organelor de anchetă.

Mi-a răspuns că nu sînt scuzat de înaltă trădare, că singura mea vină este aceea de a fi dat bani Societăților Petrolifere.

A insistat și mi-a spus : " Dacă ai fi fost scuzat de înaltă trădare nu te-am fi întrebat noi ?" Si în adevăr nici el și nici în interogatoriul ce trebuia să-mi fie lăst de Tribunal nu mi s-a pus vreo întrebare în această privință.

În același fel mi-a vorbit și un locotenent major care mă ancheta.

Cînd am auzit actul de scuzare a procurorului, care conchidea la înaltă trădare dar nu afirma nici un fapt precis, l-am întrebat din nou pe căpitan într-o pauză, și din nou mi-a afirmat că nu sînt scuzat de înaltă trădare.

Am fost totuși condamnat pe viață pentru această crimă ca complice a lui GEZAR POPESCU.

După proces am fost internat la Aiud, internat și izolat la zăcă cu un regim deosebit de dur, deși ROMNICEANU și TATARANU care fuseseră condamnați pentru aceeași vină, de a fi primit bani de la Reșița pentru partidul lor și care erau adversari hotărîți ai regimului erau la Sighet cu un regim de deținere mult mai bun.

Începînd din 1954, regimul general de deținere la Aiud s-a ameliorat treptat astfel încît în 1956 devenise acceptabil, alimentarea bună și îngrijirea medicală deosebit de bună.

Cînd în toamnă am aflat de contrarevoluția din Ungaria mi-am dat seama imediat că e cel mai rău lucru ce se putea să ni se întîmple.

Eram sigur că este sortită înfrîngerii. Consideram că este exclus ca U.R.S.S. să nu intervie și socoteam că această intervenție este justificată conform chiar a principiilor

dreptului internațional actual, întrucât și puterile occidentale înseraseră în pactul atlantic o clauză de sprijin reciproc contra a celor ce ele numeau, agresiunea internă.

Eram iarăși sigur că această contrarevoluție va renaște speranțe și iluzii deșarte la adversarii regimului din țară și că se vor produce încercări de agitație împotriva cărora autoritățile vor fi obligate să reacționeze.

Temerea mea a fost confirmată chiar la Aiud, unde câteva luni mai târziu un grup destul de numeros de Național-Tărâniști și legionari au făcut o grevă colectivă a foamei, însoțită de acte de indisciplină.

Era deci cert pentru mine, că consecința acestor evenimente va fi o înăsprire a regimului de deținere.

Și în adevăr, în vara anului 1957 am fost dus la Râmnicul Sărat, unde cazarea, îmbrăcămintea și rufele erau mai bune ca la Aiud dar unde regimul de deținere era mult mai sever.

Acest regim s-a înăsprit din ce în ce până în 1962, astfel încât din mai 1959 am fost complet izolat, până acum în urmă, fiind singur în cameră aproape 4 ani.

În lungile ore de singurătate și de meditație intensă, am supus unei analize adâncite desfășurarea evenimentelor pe care le trăisem.

Vedeam clar că întreaga agitație pe care U.S.A. căuta să o întrețină în această parte a Europei și în special în țara noastră prin propagande ei, nu avea alt scop decât scel de a crea dificultăți Rușilor și regimului de la noi, și tulburarea atmosferei internaționale. Puterile Anglo Americane sînt conștiente de mârnicia acestor acțiuni, dar continuă fără a ține seamă cîtă de puțin de soarte elementelor umane de care se folosesc în aceste țări, de suferințele la care se dă naștere în sinul celor prinși în lațurile acestei propagande.

Vedeam că această politică nu este condusă de vreun ideal de umanitate, ci se mișcă pe aceleași linii vechi a intereselor mercantile, care călăuzesc politica de totdeauna a țărilor de negustori.

M-am convins din ce în ce mai mult de trăniciois regimului de la noi.

Deși lipsit complet de informații, îmi dădeam seama de posibilitățile de realizare a unui regim politic de partid unic, folosit în interesul țării de oameni de o capacitate încercată.

Cunoșteam pe mai mulți din conducătorii Partidului Comunist.

Dese ori îi spusesem Ilui TATARASCU că în nici unul din partidele burgheze, nici în jurul celor ce înconjurau de aproape pe Maniu și Dinu Brătianu și nici la noi, nu erau oameni de talia lui GHEORGHIU-DEJ, BODNARAS sau MAURER.

De asemenea vedeam roadele pe care putea să le aducă regimul economic al economiei de stat și colectivizarea proprietății agricole.

În ceea ce privea situația mea personală am căutat să adîncesc care puteau fi motivele politice care au dus la condamnarea și nu am reușit să le găsesc și nici să pricep.

Pentru mine era evident că se produsese ceva împotriva mea, care a determinat rigoarea cu care am fost tratat și nu deslușeam ce.

Dintre toți membrii partidului nostru care colaboraseră cu regimul, eram singurul care am fost condamnat, deși consideram, poate cu oarecare lipsă de modestie că dintre ei toți, eram acel care într-o colaborare corectă adusesem cele mai mari servicii regimului.

În 1945, atunci cînd Regele refuzase să lucreze cu guvernul GROZA timp de 6 luni și nu se putea numi un ministru interimar la Ministerul de Finanțe după demisia lui *Iurma*, deși legal nu aveam dreptul să mai efectuez nici o plată fără decrete Regale de deschidere de credite, mi-am luat asupra mea răspunderea, împotriva tuturor sfaturilor ce mi se dădeau de unii prieteni, și muncind - 15 ore pe zi am aprobat plată cu plată toate cheltuielile statului.

Dacă guvernul GROZA era înfrînt, puteam fi condamnat legal la peste 48 ani închisoare.

Am asigurat astfel desfășurarea liniștită a vieții de stat în timpul acestor 6 luni. În 1946, cînd s-a pus chestiunea candidării pe liste comune, am acționat puternic pentru a menține colaborarea, m-am despărțit cu regret de cei mai buni prieteni ai mei de care mă lega o activitate politică comună de aproape 20 ani, și acțiunea mea a avut un rol important în hotărîrea care s-a luat.

Pusesem cu rîvnă toate cunoștințele mele tehnice și toată puterea mea de muncă în serviciul regimului. Deși cînd preluasem Ministerul 80 % din plățile statului se făceau din

emisiunea B.N.R. și nu se executase armistițiul, reușisem până în vară anului 1946 să redresez astfel situația financiară, încît, deși executasem punctual armistițiul nu mai luasem de la B.N.R. decît 12 % din cheltuieli, și moneda noastră se ridicase simțitor pe piața liberă a devizelor.

Dacă nu surveneau cele 2 secete succesive din 1945 și 1946, moneda era salvată.

Colaborasem în cele mai bune condiții cu conducătorii partidului Comunist în special cu Dnii GHEORGHIU-DEJ și MAURER, colaborare de care mă leagă o neștearsă amintire.

Trădător nu eram.

Nu avusesem nici o legătură, în afară de cele pur protocolare, cu membrii legațiilor puterilor apusene.

Dimpotrivă avusesem un conflict violent cu Dl. BURTON BERRY ? ministrul U.S.A. la noi, în primăvara anului 1947, care mi-a cerut să preiau cu preț de bursă neagră dolarii pe care legația sa îi primea pentru plata salariilor și întreținerii legației. Cînd l-am refuzat cu cuvinte poate puțin măgulitoare pentru o asemenea cerere, a plecat de la mine trîntind ușa și spunîndu-mi că insultă America.

De asemenea, atunci cînd Franța se opunea ca U.S.A. să ne permită să cumpărăm porumb din America pînă nu vom restitui aurul primit de la Germani, am scris o scrisoare personală Dlui. JEAN PAUL BONCOUR, ministrul Franței la noi pe care-l cunoșteam bine, spunîndu-i că este o rușine ca Franța să folosească înfometarea copiilor noștri ca mijloc de presiune asupra noastră ca să obțină cîteva tone de aur, cu atît mai mult cu cît în timpul războiului, cu toate greutățile de la noi, populația Bucureștilor trimisese un tren cu alimente adunate prin colectă publică, pentru ajutorarea copiilor din Parisul ocupat de Germani.

Mi se părea imposibil să se poată concepe că s-și fi putut comite vreun act de trădare prin intermediul Societăților petrolifere, cu care nu avusesem vreodată nici o legătură și ale căror conducători nici nu-i cunoscusem pînă a fi ministru și nici nu-i văzusem decît rare ori pentru chestiuni de serviciu, niciodată singur cu vreunul din ei. Era evident că dacă s-și fi voit să comunice ceva nu s-și fi folosit acest canal întortocheat ci s-și fi vorbit direct ministrului străin de la noi pe care-l puteam vedea cînd voiam.

Prin urmare motivul politic al condamnării mele, trebuie să fie un alt fapt, considerat deosebit de grav de conducători, pe care nu reușeam să-l deslușesc.

Convingerea că voi muri în închisoare se înrădăcina-se adânc în sufletul meu și mă împăcasem cu acest gând.

Doream însă un singur lucru, să găsesc posibilitatea de a convinge conducerea că nu eram trădător. Nu mă gândeam la o eventuală revizuire a procesului și nici la grațiere, ci doream intens să se șteargă de pe fruntea copiilor mei pata de a fi copii unui trădător de neam.

Aflesem că copiii mei avuseseră posibilitatea de a urma studiile Universitare și eram recunoscător regimului că le dăduse această posibilitate.

Voiam ca în noua Societate în care erau chemați să trăiască, să nu sufere de rușinea de a se simți copii de trădător.

Toate aceste sentimente, considerațiile de politică externă, internă și economică, analiza situației mele; constituiau acum fondul meu sufleteșc și se înrădăcinaseră adânc în mine, când, la 12 decembrie 1962 am fost chemat pe neașteptate în cabinetul comandantului.

Pentru prima oară de 13 ani mi s-a spus că s-a venit să se stea de vorbă cu mine, și mi s-a vorbit pe un ton cu care de mult nu mai eram obișnuit.

Am fost întrebat dacă a-și mai avea ceva de spus, asupra unor fapte de care nu a-și fi fost întrebat la anchetă sau pe care le-am relatat incomplet. S-a insistat că nu mi se cere absolut nimic, dar se face apel la conștiința mea ca să arăt că nu nutresc sentimente dușmănoase față de regiș.

Am răspuns atunci spontan, fără nici o ezitare că mai sînt fapte pe care le cunosc, dar că toate aceste fapte sînt vechi, dinainte de 1950 și nu știu ce interes ar mai putea prezenta pentru conducere. Mi s-a răspuns, că toate faptele, oricît de vechi, care nu sînt cunoscute interesează, și astfel am ajuns la declarațiile pe care le-am dat.

Convingerile la care ajunsesem asupra posibilităților de realizare a regimului de azi și a roadelor economiei de stat, numai prin raționament, fără vreo informație, și pe care le-am relatat pe larg în declarațiunea din 21 ianuarie 1963, s-au întărit puternic azi, cînd în ultimele săptămîni am avut

posibilitatea să primesc și unele informații.

Cînd la Rîmnicul Sărat mi s-a spus că nu voi mai recunoaște orașele țării, am fost sceptic.

Însă atunci cînd am venit spre București, deși era seară, bîntuie un viscol puternic și se vedea puțin, am fost puternic impresionat de puținul ce vedeam. Circulația intensă de autocamioane pe șosea, deși era seară și-o vreme grosnică, dovedea o activitate intensă, iar aspectul Ploieștului era impresionant. Niciodată nu mi-ai fi putut imagina că o asemenea realizare era posibilă în timp atât de scurt.

Ulterior am eflut de realizările efectuate în sectorul industrial și unele detalii a comerțului nostru exterior care au aruncat o lumină puternică asupra felului în care îmi imaginam aspectul actual economic al țării.

Cunoșteam mai bine ca mulți alții greutățile pe care regiul le avea de învins.

Moștenirea pe care o preluasem era dezastruoasă. Țara sărăcită de urările războiului, un utilaj industrial complet uzat în care de la 1938 aproape nu se mai făcuse nici o investiție, o producție petroliferă scăzută sub orice limită admisibilă, parcul de vile distrus, lipsa de mijloace de comunicație prin reducerea parcului de vagoane C.F.R., și multe alte răci, dintre care una cu care lupta era grea, corupția și necinstea care din nenorocire era adînc înrădăcinată la noi.

Credeam că fără un masiv ajutor financiar de afară, numai cu mijloacele noastre proprii, va trebui un secol ca să ajungem iarăși la nivelul din 1938.

Și totuși, în 10 ani, nu numai s-a stins nivelul industrial din 1938, dar acest nivel a fost mult depășit.

Aceste uimitoare rezultate, în condiții neobișnuit de grele învederează puterea de creștere și înfăptuire a celor care le-au efectuat.

Cunosc pe mai mulți din conducătorii guvernului de azi și sînt sigur că sub conducerea lor, acest impuls dat se va intensifica stîngînd într-un nou ciclu rezultate sporite.

Mai presus de ei, orice s-ar putea întîmpla, primul conducător de azi al țării, GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ și-a cîștigat merite neperitoare și va rămîne înscris în istoria țării ca un mare realizator.

ss. ALEXANDRU ALEXANDRINI.

IA/3 ex.

16 aprilie 1963

*Return
SI*

1951

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, cu ultimul domiciliu în București str. Paris nr. 46, declar următoarele :

Iată cum am ajuns la hotărîrea de a spune tot ce mai știu despre viața politică de la noi :

Am suferit foarte mult moral de condamnarea mea pentru înalte trădare.

Am fost arestat la 5 mai 1950 împreună cu toți foștii miniștri.

Aresteres nu m-a surprins. Cu vreo 10 zile mai înainte Dl. TATARASCU mi-a spus că a fost prevenit că vom fi arestați curînd, astfel încît să fiu pregătit pentru această eventualitate.

Am justificat politic această măsură. O socoteam excesivă, întrucît credeam că acești foști frunzeși politici nu prezentau nici o primejdie pentru regim, fiind inofensivi și incapebili de vreo acțiune în afară de vorbe.

Dar judecăm că regimul este suveran în aprecierea măsurilor ce trebuie să ia pentru apărarea sa, întrucît un regim care nu știe să se apere nu merită să trăiască.

Am fost reținut la Ministerul de Interne 2 ani și 4 luni, timp în care am fost bine tratat și în ultimele luni excepțional de bine.

Anchete, care s-au început după 6 luni, privind în special societățile petrolifere, s-au efectuat în bune condiții.

Sprijinisem în adevăr Societățile petrolifere, dar tratasem în mod egal toate Societățile, atât cele Anglo Americane cît și cele Sovietice.

Întrucît producția se făcuse catastrofal, și Societățile susțineau la Ministerul Petrolului că una din cauzele principale era lipsa mijloacelor financiare, primesc continuu cereri insistente de la Dl. TUDOR IONESCU ministrul petrolului

./.

de a intensifica sprijinul financiar. Dacă nu s-și fi acordat sprijinul meu, puteam fi acuzat de sabotaj, cu atât mai mult cu cât jumătate din despăgubiri la armistițiu se făceau în livrări de petrol.

Totuși, din cauza dificultăților financiare ale Statului, le dădusem cu mult mai puțini bani decât mi se cerea de ministrul Petrolului.

Din mii de plăți ce aprobasem, expertiza și ancheta reținuse numai 3 care se păreau nelegale, dar care erau perfect justificate, ceea ce se putea constata la o cercetare puțin mai adâncită.

Primisem în adevăr o sumă de bani pentru partid de la Asociația Industriilor Petrolifere. Recunosc că corectitudinea procedurii ca un ministru să primească bani de la furnizori pentru partidul său, este discutabilă, dar era în acea vreme încă obicei ca partidele noastre să se finanțeze în acest fel, întrucât membrii de partid nu plăteau cotizații.

Dl. TATARASCU ne ceruse de multe ori, lui VINTU lui MOSOIU și mie să cerem bani de la Societățile care aveau legături cu departamentele noastre.

Când CEZAR POPESCU mi-a spus că ține la dispoziția partidului o sumă de bani, l-am întrebat pe Dl. TATARASCU ce să fac, și el mi-a spus ce să primesc.

Din suma primită am dat în timpul alegerilor din 1946 o parte Prefectului de Severin și altă parte președintelui B.P.D. local, astfel că a fost cheltuită de mine în interesul Blocului Partidelor Democratice, ceea ce socoteam că constituie o dovadă a bunei mele credințe.

Din suma ce mai aveam, făcusem plăți ziarului nostru, conform indicațiilor ce primeam de la Dl. TATARASCU, iar restul i l-am dat D-ssale.

În tot cursul anchetei nu mi s-a vorbit niciodată, nu mi s-a făcut nici cea mai mică aluzie la înalta trădare.

Când mi s-a adus la cunoștință că se face proces, am întrebat pe Majorul care era șeful colectivului de anchetă și cu care vorbisem dese ori în timpul anchetei, care este încrederea culpei ce mi se impută.

Mi-a răspuns că încă nu s-a hotărât. Mi-a spus că s-au gândit la luare de mită, dar aceasta nu mai era posibil, deoarece pentru acel timp delictul de mituire era amnistiat. A adăugat însă că în orice caz nu voi fi încredințat prea greu.

Pe baza acestei afirmări apreciam că voi suferi o condamnare de 5 la 10 ani.

Pentru prima oară am aflat de inculparea pentru înaltă trădare când mi s-a înmănat citația pentru proces.

Am întrebat atunci pe Căpitanul care venise la Ploiești și care era ajutorul Maiorului cu care lucrasem, căpitan pe care-l văzusem de multe ori în biroul maiorului, cum era posibilă o asemenea acuzare, și l-am rugat să-mi spună pe ce se baza, cerându-i să mi se dea posibilitatea să mă justific în fața organelor de anchetă.

Mi-a răspuns că nu sint acuzat de înaltă trădare, că singura mea vină este aceea de a fi dat bani Societăților Petroliifere.

A insistat și mi-a spus : " Dacă ai fi fost acuzat de înaltă trădare nu te-am fi întrebat noi ?" Si în adevăr nici el și nici în interogatoriul ce trebuia să-mi fie luat de Tribunal nu mi s-a pus vreo întrebare în această privință.

În același fel mi-a vorbit și un locotenent major care mă ancheta.

Când am auzit actul de acuzare a procurorului, care conchidea la înaltă trădare dar nu afirma nici un fapt precis, l-am întrebat din nou pe căpitan într-o pauză, și din nou mi-a afirmat că nu sint acuzat de înaltă trădare.

Am fost totuși condamnat pe viață pentru această crimă ca complice a lui CEZAR POPESCU.

După proces am fost internat la Aiud, internat și izolat la muncă cu un regim deosebit de dur, deși ROMNICEANU și TATARANU care fuseseră condamnați pentru aceeași vină, de a fi primit bani de la Regița pentru partidul lor și care erau adversari hotărâți ai regimului erau la Sighet cu un regim de deținere mult mai bun.

Începând din 1954, regimul general de deținere la Aiud s-a ameliorat treptat astfel încât în 1956 devenise acceptabil, alimentarea bună și îngrijirea medicală deosebit de bună.

Când în toamnă am aflat de contrarevoluția din Ungaria mi-am dat seama imediat că e cel mai rău lucru ce se putea să ni se întâmple.

Eram sigur că este sortită înfringerii. Consideram că este exclus ca U.R.S.S. să nu intervie și să cedeze că această intervenție este justificată conform chiar a principiilor

dreptului internațional actual, întrucât și puterile occidentale inseraseră în pactul atlantic o clauză de sprijin reciproc contrară celei ce ele numeau, agresiunea internă.

Eram însăși sigur că această contrarevoluție va renaște speranțe și iluzii deșerte la adversarii regimului din țară și că se vor produce încercări de agitație împotriva cărora autoritățile vor fi obligate să reacționeze.

Temerea mea a fost confirmată chiar la Aiud, unde câteva luni mai târziu un grup destul de numeros de Național-Tărâniști și legionari au făcut o grevă colectivă a foamei, însoțită de acte de indisciplină.

Era deci cert pentru mine, că consecința acestor evenimente va fi o înăsprire a regimului de deținere.

Și în adevăr, în vara anului 1957 am fost dus la Râmnicul Sărat, unde cazarea, îmbrăcămintea și rufele erau mai bune ca la Aiud dar unde regimul de deținere era mult mai sever.

Acest regim s-a înăsprit din ce în ce până în 1962, astfel încât din mai 1959 am fost complet izolat, până acum în urmă, fiind singur în cameră aproape 4 ani.

În lungile ore de singurătate și de meditație intensă, am supus unei analize adâncite desfășurarea evenimentelor pe care le trăisem.

Vedeam clar că întreaga agitație pe care U.S.A. căuta să o întrețină în această parte a Europei și în special în țara noastră prin propagandă ei, nu avea alt scop decât acel de a crea dificultăți Rușilor și regimului de la noi, și tulburarea atmosferei internaționale. Puterile Anglo Americane sînt conștiente de sădărnicia acestor acțiuni, dar continuă fără a ține seamă cît puțin de soarte elementelor umane de care se folcesc în aceste țări, de suferințele la care se dă naștere în sinul celor prinși în lațurile acestei propagande.

Vedeam că această politică nu este condusă de vreun ideal de umanitate, ci se mișcă pe aceleași linii vechi a intereselor mercantile, care călăuzesc politica de totdeauna a țărilor de negustori.

M-am convins din ce în ce mai mult de trădăria regimului de la noi.

Deși lipsit complet de informații, îmi dădeam seama de posibilitățile de realizare a unui regim politic de partid unic, folosit în interesul țării de oameni de o capacitate încercată.

Cunoșteam pe mai mulți din conducătorii Partidului Comunist.

Dese ori îi spusesem lui TATARASCU că în nici unul din partidele burgheze, nici în jurul celor ce înconjurau de aproape pe Maniu și Dina Brătianu și nici la noi, nu erau oameni de talia lui GHEORGHIU-DEJ, BODNARAS sau MAURER.

De asemenea vedeam roadele pe care putea să le aducă regimul economic al economiei de stat și colectivizarea proprietății agricole.

În ceea ce privea situația mea personală am căutat să adîncec care puteau fi motivele politice care au dus la condamnarea și nu am reușit să le găsesc și nici să pricep.

Pentru mine era evident că se produsese ceva împotriva mea, care a determinat rigiditatea cu care am fost tratat și nu deslușeam ce.

Dintre toți membrii partidului nostru care colaboraseră cu regimul, eram singurul care am fost condamnat, deși consideram, poate cu oarecare lipsă de modestie că dintre ei toți, eram acel care într-o colaborare corectă adusesem cele mai mari servicii regimului.

În 1945, atunci cînd Regele refuzase să lucreze cu guvernul GROZA timp de 6 luni și nu se putea numi un ministru interimar la Ministerul de Finanțe după demisia lui DURMA, deși legal nu aveam dreptul să mai efectuez nici o plată fără decrete Regale de deschidere de credite, mi-am luat asupra mea răspunderea, împotriva tuturor sfaturilor ce mi se dădeau de unii prieteni, și muncind - 15 ore pe zi am aprobat plată cu plată, toate cheltuielile statului.

Decă guvernul GROZA era înfrînt, puteam fi condamnat legal la peste 48 ani închisoare.

Am asigurat astfel desfășurarea liniștită a vieții de stat în timpul acestor 6 luni. În 1946, cînd s-a pus chestiunea candidării pe liste comune, am acționat puternic pentru a menține colaborarea, s-am despărțit cu regret de cei mai buni prieteni ai mei de care mă lega o activitate politică comună de aproape 20 ani, și acțiunea mea a avut un rol important în hotărîrea care s-a luat.

Fusesem cu rivă toate cunoștințele mele tehnice și toată puterea mea de muncă în serviciul regimului. Deși cînd preluasem Ministerul 80 % din plățile statului se făceau din

emisiunea B.N.R. și nu se executase armistițiul, reușisem până în vara anului 1946 să redresez astfel situația financiară, încît, deși executasem punctual armistițiul nu mai luasem de la B.N.R. decît 12 % din cheltuieli, și moneda noastră se ridicase simțitor pe piața liberă a devizelor.

Dacă nu surveneau cele 2 secete succesive din 1945 și 1946, moneda era salvată.

Colaborasem în cele mai bune condiții cu conducătorii partidului Comunist în special cu Dnii GHEORGHIU-DEJ și MAURER, colaborare de care mă leagă o neștearsă amintire.

Trădător nu eram.

Nu avusesem nici o legătură, în afară de cele pur protocolare, cu membrii legațiilor puterilor apusene.

Dimpotrivă avusesem un conflict violent cu Dl. BURTON BERY, ministrul U.S.A. la noi, în primăvara anului 1947, care mi-a cerut să preiau cu preț de bursă neagră dolarii pe care legația se fi primea pentru plata salariilor și întreținerii legației. Cînd l-am refuzat cu cuvinte poate puțin măgulitoare pentru o asemenea cerere, a plecat de la mine trîntind ușa și spunîndu-mi că insult America.

De asemenea, atunci cînd Franța se opunea ca U.S.A. să ne permită să cumpărăm porumb din America pînă nu vom restitui aurul primit de la Germani, am scris o scrisoare personală Dlui. JEAN PAUL BONCOUR, ministrul Franței la noi pe care-l cunoșteam bine, spunîndu-i că este o rușine ca Franța să folosească înfometarea copiilor noștri ca mijloc de presiune asupra noastră ce să obțină cîteva tone de aur, cu atît mai mult cu cît în timpul războiului, cu toate greutățile de la noi, populația Bucureștilor trimisese un tren cu slizante adunate prin colecția publică, pentru ajutorarea copiilor din Parisul ocupat de Germani.

Mi se părea imposibil să se poată concepe că a-și fi putut comite vreun act de trădare prin intermediul Societăților petrolifere, cu care nu avusesem vreodată nici o legătură și ale căror conducători nici nu-i cunoșcusem pînă a fi ministru și nici nu-i văzusem decît rare ori pentru chestiuni de serviciu, niciodată singur cu vreunul din ei. Era evident că dacă s-și fi voit să comunice ceva nu s-și fi folosit acest canal întortocheat ci s-și fi vorbit direct ministrului străin de la noi pe care-l puteam vedea cînd voiam.

Prin urmare motivul politic al condamnării mele, trebuie să fie un alt fapt, considerat deosebit de grav de conducători, pe care nu reușeam să-l deslușesc.

Convingerea că voi muri în închisoare se înrădăcina-se adânc în sufletul meu și mă împăcasem cu acest gând.

Doream însă un singur lucru, să găsesc posibilitatea de a convinge conducerea că nu eram trădător. Nu mă gândeam la o eventuală revizuire a procesului și nici la grațiere, ci doream intens să se șteargă de pe fruntea copiilor mei pata de a fi copii unui trădător de neam.

Aflasem că copiii mei avuseseră posibilitatea de a urma studiile Universitare și eram recunoscător regimului că le dăduse această posibilitate.

Voiam ca în noua Societate în care erau chemați să trăiască, să nu sufere de rușinea de a se simți copii de trădător.

Toate aceste sentimente, considerațiile de politică externă, internă și economică, analiza situației mele; constituiau acum fondul meu sufleteșc și se înrădăcinaseră adânc în mine, când, la 12 decembrie 1962 am fost chemat pe neașteptate în cabinetul comandantului.

Pentru prima oară de 13 ani mi s-a spus că s-a venit să se stea de vorbă cu mine, și mi s-a vorbit pe un ton cu care de mult nu mai eram obișnuit.

Am fost întrebat dacă a-și mai avea ceva de spus, asupra unor fapte de care nu a-și fi fost întrebat la anchetă sau pe care le-am relatat incomplet. S-a insistat că nu mi se cere absolut nimic, dar se face apel la conștiința mea ca să arăt că nu nutresc sentimente dușmănoase față de regiș.

Am răspuns atunci spontan, fără nici o ezitare că mei sînt fapte pe care le cunosc, dar că toate aceste fapte sînt vechi, dinainte de 1950 și nu știu ce interes ar mai putea prezenta pentru conducere. Mi s-a răspuns, că toate faptele, oricît de vechi, care nu sînt cunoscute interesează, și astfel am ajuns la declarațiile pe care le-am dat.

Convingerile la care ajunsesem asupra posibilităților de realizare a regimului de azi și a roadelor economiei de stat, numai prin raționament, fără vreo informație, și pe care le-am relatat pe larg în declarațiunea din 21 ianuarie 1963, s-au întărit puternic azi, cînd în ultimele săptămîni am avut

posibilitatea să primesc și unele informații.

Cînd la Rîmnicul Sărat mi s-a spus că nu voi mai recunoaște orașele țării, am fost sceptic.

Însă atunci cînd am venit spre București, deși era seară, bîntuia un viscol puternic și se vedea puțin, am fost puternic impresionat de puținul ce vedeam. Circulația intensă de autocamioane pe șosea, deși era seară și-o vreme groznică, dovedea o activitate intensă, iar aspectul Ploieștilui era impresionant. Niciodată nu mi-ai fi putut imagina că o asemenea realizare era posibilă în timp atît de scurt.

Ulterior am aflat de realizările efectuate în sectorul industrial și unele detalii a comerțului nostru exterior care au aruncat o lumină puternică asupra felului în care îmi imaginaseam aspectul actual economic al țării.

Cunoșteam mai bine ca mulți alții greutățile pe care regimul le avea de învins.

Moștenirea pe care o prelusasem era dezastruoasă. Țara sărăcită de urmările războiului, un utilaj industrial complet uzat în care de la 1938 aproape nu se mai făcuse nici o investiție, o producție petroliferă scăzută sub orice limită admisibilă, parcul de ~~trac~~ distrus, lipsa de mijloace de comunicație prin reducerea parcului de vagoane C.F.R., și multe alte răci, dintre care una cu care lupta era grea, corupția și necinstea care din nenorocire era adînc înrădăcinată la noi.

Credeam că fără un masiv ajutor financiar de afară, numai cu mijloacele noastre proprii, va trebui un secol ca să ajungem iarăși la nivelul din 1938.

Și totuși, în 10 ani, nu numai s-a stins nivelul industrial din 1938, dar acest nivel a fost mult depășit.

Acaste uimitoare rezultate, în condiții neobișnuit de grele învederescă puterea de creație și înfăptuire a celor care le-au efectuat.

Cunosc pe mai mulți din conducătorii guvernului de azi și sînt sigur că sub conducerea lor, acest impuls dat se va intensifica stingînd într-un nou ciclu rezultate sporite.

Mai presus de ei, orice s-ar putea întîmpla, primul conducător de azi al țării, GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ și-a cîștigat merite neperitoare și va rămîne înecris în istoria țării ca un mare realizator.

ss. ALEXANDRU ALEXANDRINI.

IA/3 ex.

16 aprilie 1953

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, cu ultimul domiciliu în București str. Paris nr. 46, declar următoarele :

Iată cum am ajuns la hotărârea de a spune tot ce mai știu despre viața politică de la noi :

Am suferit foarte mult moral de condamnarea mea pentru înalta trădare.

Am fost arestat la 5 mai 1950 împreună cu toți foștii miniștri.

Arestartarea nu m-a surprins. Cu vreo 10 zile mai înainte Dl. TATARASCU mi-a spus că a fost prevenit că vom fi arestați curînd, astfel încît să fiu pregătit pentru această eventualitate.

Am justificat politic această măsură. O socoteam excesivă, întrucît credeam că acești foști frunțași politici nu prezintă nici o primejdie pentru regim, fiind inofensivi și inespabili de vreo acțiune în sferă de vorbe.

Dar judecam că regimul este suveran în aprecierea măsurilor ce trebuie să ia pentru spărarea sa, întrucît un regim care nu știe să se apere nu merită să trăiască.

Am fost reținut la Ministerul de Interne 2 ani și 4 luni, timp în care am fost bine tratat și în ultimele luni excepțional de bine.

Ancheta, care a început după 6 luni, privind în special societățile petrolifere, s-a efectuat în bune condiții.

Sprijinisem în adevăr Societățile petrolifere, dar tratasem în mod egal toate Societățile, atât cele Anglo Americane cît și cele Sovietice.

Întrucît producția scăzuse catastrofal, și Societățile susțineau la Ministerul Petrolului că una din cauzele principale era lipsa mijloacelor financiare, primeam continuu cereri insistențe de la Dl. TUDOR IONESCU ministrul petrolului

de a intensifica sprijinul financiar. Dacă nu s-și fi acordat sprijinul meu, puteam fi acuzat de sabotaj, cu atât mai mult cu cât jumătate din despăgubiri la armistițiu se făceau în livrări de petrol.

Totuși, din cauze dificultăților financiare ale Statului, le dădusem cu mult mai puțini bani decât mi se cerea de ministrul Petrolului.

Din mii de plăți ce aprobasem, expertiza și ancheta reținuse numai 3 care se păresu nelegale, dar care erau perfect justificate, ceea ce se putea constata la o cercetare puțin mai adâncită.

Primisem în adevăr o sumă de bani pentru partid de la Asociația Industriilor Petrolifere. Recunosc că corectitudinea procedurii ca un ministru să primescă bani de la furnizori pentru partidul său, este discutabilă, dar era în acea vreme încă obicei ca partidele noastre să se finanțeze în acest fel, întrucât membrii de partid nu plăteau cotizații.

Dl. TATARASCU ne ceruse de multe ori, lui VINTU lui MOSOIU și mie să cerem bani de la Societățile care aveau legături cu departamentele noastre.

Când GEZAR POPESCU mi-a spus că ține la dispoziția partidului o sumă de bani, l-am întrebat pe Dl. TATARASCU ce să fac, și el mi-a spus ce să primesc.

Din suma primită am dat în timpul alegerilor din 1946 o parte Prefectului de Severin și altă parte președintelui B.P.D. local, astfel că a fost cheltuită de mine în interesul Blocului Partidelor Democratice, ceea ce socotesc că constituie o dovadă a bunei mele credințe.

Din suma ce mi s-a dat, făcusem plăți mizerului nostru, conform indicațiilor ce primeam de la Dl. TATARASCU, iar restul l-am dat D-șale.

În tot cursul anchetei nu mi s-a vorbit niciodată, nu mi s-a făcut nici cea mai mică aluzie la înalta trădare.

Când mi s-a spus la cunoștință că se face proces, am întrebat pe Majorul care era șeful colectivului de anchetă și cu care vorbisem dese ori în timpul anchetei, care este încrederea culpei ce mi se impută.

Mi-a răspuns că încă nu s-a hotărât. Mi-a spus că s-au gândit la luare de mită, dar aceasta nu mi era posibil, deoarece pentru acel timp delictul de mituire era amnistiat. A adăugat însă că în orice caz nu voi fi încredințat prea greu.

- 3 -

Pe baza acestei afirmări apreciam că voi suferi o condamnare de 5 la 10 ani.

Pentru prima oară am aflat de inculparea pentru înaltă trădare când mi s-a înmînat citația pentru proces.

Am întrebat atunci pe Căpitanul care venise la Ploiești și care era ajutorul Maiorului cu care lucrasem, căpitan pe care-l văzusem de multe ori în biroul maiorului, cum era posibilă o asemenea scuzare, și l-am rugat să-mi spună pe ce se baza, cerîndu-i să mi se des posibilitatea să mă justific în fața organelor de anchetă.

Mi-a răspuns că nu sînt scuzat de înaltă trădare, că singura mea vină este aceea de a fi dat bani Societăților Petrolifere.

A insistat și mi-a spus : " Dacă ai fi fost scuzat de înaltă trădare nu te-am fi întrebat noi ?" Si în adevăr nici el și nici în interogatoriul ce trebuia să-mi fie luat de Tribunal nu mi s-a pus vreo întrebare în această privință.

În același fel mi-a vorbit și un locotenent major care mă ancheta.

Cînd am auzit actul de scuzare a procurorului, care conchidea la înaltă trădare dar nu afirma nici un fapt precis, l-am întrebat din nou pe căpitan într-o pauză, și din nou mi-a afirmat că nu sînt scuzat de înaltă trădare.

Am fost totuși condamnat pe viață pentru această crimă ca complice a lui CEZAR POPESCU.

După proces am fost internat la Aiud, internat și izolat la zarcă cu un regim deosebit de dur, deși ROMNICEANU și TATARANU care fuseseră condamnați pentru aceeași vină, de a fi primit bani de la Reșița pentru partidul lor și care erau adversari hotărîți ai regimului erau la Sighet cu un regim de deținere mult mai bun.

Începînd din 1954, regimul general de deținere la Aiud s-a ameliorat treptat astfel încît în 1956 devenise acceptabil, alimentarea bună și îngrijirea medicală deosebit de bună.

Cînd în toamnă am aflat de contrarevoluția din Ungaria mi-am dat seama imediat că e cel mai rău lucru ce se putea să ni se întîmple.

Eram sigur că este sortită înfrîngerii. Consideram că este exclus ca U.R.S.S. să nu intervie și socoteam că această intervenție este justificată conform chier a principiilor

dreptului internațional actual, întrucît și puterile occidentale inseraseră în pactul atlantic o clauză de sprijin reciproc contra a cele ce ele numeau, agresiunea internă.

Eram însăși sigur că această contrarevoluție va renaște speranțe și iluzii deșarte la adversarii regimului din țară și că se vor produce încercări de agitație împotriva cărora autoritățile vor fi obligate să reacționeze.

Temerea mea a fost confirmată chiar la Aiud, unde cîteva luni mai tîrziu un grup destul de numeros de Național-Tărâniști și legionari au făcut o grevă colectivă a foamei, însoțită de acte de indisciplină.

Era deci cert pentru mine, că consecința acestor evenimente va fi o înăsprire a regimului de deținere.

Si în adevăr, în vara anului 1957 am fost dus la Rîmnicul Sărat, unde cazarea, îmbrăcăminte și rufele erau mai bune ca la Aiud dar unde regimul de deținere era mult mai sever.

Acest regim s-a înăsprit din ce în ce pînă în 1962, astfel încît din mai 1959 am fost complet izolat, pînă acum în urmă, fiind singur în cameră aproape 4 ani.

În lungile ore de singurătate și de meditație intensă, am supus unei analize adîncite desfășurarea evenimentelor pe care le trăisem.

Vedeam clar că întregă agitație pe care U.S.A. căuta să o întrețină în această parte a Europei și în special în țara noastră prin propaganda ei, nu avea alt scop decît acela de a crea dificultăți Rușilor și regimului de la noi, și tulburarea atmosferei internaționale. Puterile Anglo Americane sînt conștiente de zădărnicia acestor acțiuni, dar continuă fără a ține seama cît puțin de soarte elementelor umane de care se folosesc în aceste țări, de suferințele la care se dă naștere în sinul celor prinși în lațurile acestei propagande.

Vedeam că această politică nu este condusă de vreun ideal de umanitate, ci se mișcă pe aceleași linii vechi a intereselor mercantile, care călăuzesc politica de totdeauna a țărilor de negustori.

M-am convins din ce în ce mai mult de trădăria regimului de la noi.

Deși lipsit complet de informații, îmi dădeam seama de posibilitățile de realizare a unui regim politic de partid unic, folosit în interesul țării de oameni de o cumpănită încercată.

Cunoșteam pe mai mulți din conducătorii Partidului Comunist.

Dese ori îi spusesem Ilui TATARASCU că în nici unul din partidele burgheze, nici în jurul celor ce înconjurau de aproape pe Maniu și Dinu Brătianu și nici la noi, nu erau oameni de talia lui GHEORGHIU-DEJ, BODNARAS sau MAURER.

De asemenea vedeam roadele pe care putea să le aducă regimul economic al economiei de stat și colectivizarea proprietății agricole.

În ceea ce privea situația mea personală am căutat să adîncesc care puteau fi motivele politice care au dus la condamnarea și nu am reușit să le găsesc și nici să pricep.

Pentru mine era evident că se produsese ceva împotriva mea, care a determinat rigoarea cu care am fost tratat și nu deslușeam ce.

Dintre toți membrii partidului nostru care colaboraseră cu regimul, eram singurul care am fost condamnat, deși consideram, poate cu oarecare lipsă de modestie că dintre ei toți, eram cel care într-o colaborare corectă adusesem cele mai mari servicii regimului.

În 1945, atunci cînd Regele refuzase să lucreze cu guvernul GROZA timp de 6 luni și eu se putea numi un ministru interimar la Ministerul de Finanțe după demisia lui DURMA, deși legal nu aveam dreptul să mai efectuez nici o plată fără decrete Regale de deschidere de credite, mi-am luat asupra mea răspunderea, împotriva tuturor sfaturilor ce mi se dădeau de unii prieteni, și muncind - 15 ore pe zi am aprobat plată cu plată toate cheltuielile statului.

Deci guvernul GROZA era înfrînt, puteam fi condamnat legal la peste 48 ani închisoare.

Am asigurat astfel desfășurarea liniștită a vieții de stat în timpul acestor 6 luni. În 1946, cînd s-a pus chestiunea candidării pe liste comune, am acționat puternic pentru a menține colaborarea, m-am despărțit cu regret de cei mai buni prieteni ai mei de care mă lega o activitate politică comună de aproape 20 ani, și acțiunea mea a avut un rol important în hotărîrea care s-a luat.

Pusesem cu rîvnă toate cunoștințele mele tehnice și toată puterea mea de muncă în serviciul regimului. Deși cînd preluasem Ministerul 80 % din plățile statului se făceau din

emisiunea B.N.R. și nu se executase armistițiul, reușisem până în vers anului 1946 să redresez astfel situația financiară, încît, deși executasem punctual armistițiul nu mai luam de la B.N.R. decît 12 % din cheltuieli, și moneda noastră se ridicase simțitor pe piața liberă a devizelor.

Deci nu surveneau cele 2 secete succesive din 1945 și 1946, moneda era salvată.

Colaborasem în cele mai bune condiții cu conducătorii partidului Comunist în special cu Dni GHEORGHIU-DEJ și MAURER, colaborare de care mă leagă o neștearsă amintire.

Trădător nu eram.

Nu avusesem nici o legătură, în afară de cele pur protocolare, cu membrii legățiilor puterilor apusene.

Dimpotrivă avusesem un conflict violent cu Dl. BURTON BERY ? ministrul U.S.A. la noi, în primăvara anului 1947, care mi-a cerut să preiau cu preț de burea negră dolarii pe care legația se fi primes pentru plata salariilor și întreținerii legației. Cînd l-am refuzat cu cuvinte poate puțin măgulitoare pentru o asemenea cerere, a plecat de la mine trîntind ușa și spunîndu-mi că insult America.

De asemenea, atunci cînd Franța se opunea ca U.S.A. să ne permită să cumpărăm porumb din America pînă nu vom restitui surul primit de la Germani, am scris o scrisoare personală Dnui. JEAN PAUL BONCOUR, ministrul Franței la noi pe care-l cunoșteam bine, spunîndu-i că este o rușine ca Franța să folosească înfometarea copiilor noștri ca mijloc de presiune asupra noastră ca să obțină cîteva tone de sur, cu stîit mai mult cu cît în timpul războiului, cu toate greutățile de la noi, populația Bucureștilor trimisese un tren cu alimente adunate prin colectă publică, pentru ajutorarea copiilor din Parisul ocupat de Germani.

Mi se părea imposibil să se poată concepe că s-și fi putut comite vreun act de trădare prin intermediul Societăților petrolifere, cu care nu avusesem vreodată nici o legătură și ale căror conducători nici nu-i cunoscusem pînă a fi ministru și nici nu-i văzusem decît rare ori pentru chestiuni de serviciu, niciodată singur cu vreunul din ei. Era evident că decît s-și fi voit să comunice ceva nu s-și fi folosit acest canal intortochiat ci s-și fi vorbit direct ministrului străin de la noi pe care-l puteam vedea cînd voiam.

Prin urmare motivul politic al condamnării mele, trebuie să fie un alt fapt, considerat deosebit de grav de conducători, pe care nu reușeam să-l deslușesc.

Convingerea că voi muri în închisoare se înrădăcina-se adânc în sufletul meu și mă împăcasem cu acest gând.

Doream însă un singur lucru, să găsesc posibilitatea de a convinge conducerea că nu eram trădător. Nu mă gândeam la o eventuală revizuire a procesului și nici la grațiere, ci doream intens să se șteargă de pe fruntea copiilor mei pată de a fi copii unui trădător de neam.

Aflasem că copiii mei avuseseră posibilitatea de a urma studiile Universitare și eram recunoscător regimului că le dăduse această posibilitate.

Voiam ca în noua Societate în care erau chemați să trăiască, să nu sufere de rușinea de a se simți copii de trădător.

Toate aceste sentimente, considerațiile de politică externă, internă și economică, analiza situației mele; constituiau acum fondul meu sufletesc și se înrădăcinaseră adânc în mine, când, la 12 decembrie 1962 am fost chemat pe neașteptate în cabinetul comandantului.

Pentru prima oară de 13 ani mi s-a spus că s-a venit să se stea de vorbă cu mine, și mi s-a vorbit pe un ton cu care de mult nu mai eram obișnuit.

Am fost întrebat dacă a-și mai avea ceva de spus, asupra unor fapte de care nu a-și fi fost întrebat la anchetă sau pe care le-am relatat incomplet. S-a insistat că nu mi se cere absolut nimic, dar se face apel la conștiința mea ca să arăt că nu nutresc sentimente dușmănoase față de regiș.

Am răspuns atunci spontan, fără nici o ezitare că mai sînt fapte pe care le cunosc, dar că toate aceste fapte sînt vechi, dinainte de 1950 și nu știu ce interes ar mai putea prezenta pentru conducere. Mi s-a răspuns, că toate faptele, oricît de vechi, care nu sînt cunoscute interesesează, și astfel am ajuns la declarațiile pe care le-am dat.

Convingerile la care ajunseseam asupra posibilităților de realizare a regimului de azi și a roadelor economiei de stat, numai prin raționament, fără vreo informație, și pe care le-am relatat pe larg în declarațiunile din 21 ianuarie 1963, s-au întărit puternic azi, cînd în ultimele săptămîni am avut

posibilitatea să primesc și unele informații.

Când la Rîmnicul Sărat mi s-a spus că nu voi mai recunoaște orașele țării, am fost sceptic.

Însă atunci când am venit spre București, deși era seară, bîntuia un viscol puternic și se vedea puțin, am fost puternic impresionat de puținul ce vedeam. Circulația intensă de autocamioane pe șosea, deși era seară și-o vreme grosnică, dovedea o activitate intensă, iar aspectul Ploieștilui era impresionant. Niciodată nu mi-ai fi putut imagina că o asemenea realizare era posibilă în timp atât de scurt.

Ulterior am aflat de realizările efectuate în sectorul industrial și unele detalii a comerțului nostru exterior care au aruncat o lumină puternică asupra felului în care îmi imaginasem aspectul actual economic al țării.

Cunoșteam mai bine ce mulți alții greutățile pe care regiul le avea de învins.

Moștenirea pe care o prelussem era dezasturoasă. Tare sărăcită de urmările războiului, un utilaj industrial complet uzat în care de la 1938 aproape nu se mai făcuse nici o investiție, o producție petroliferă scăzută sub orice limită admisibilă, parcul de vile distrus, lipsa de mijloace de comunicație prin reducerea parcului de vagoane C.F.R., și multe alte răci, dintre care una cu care lupta era grea, corupția și necinstea care din nenorocire era adînc înrădăcinată la noi.

Credeam că fără un masiv ajutor financiar de afară, numai cu mijloacele noastre proprii, va trebui un secol ca să ajungem înapoi la nivelul din 1938.

Și totuși, în 10 ani, nu numai s-a stins nivelul industrial din 1938, dar acest nivel a fost mult depășit.

Aceste uimitoare rezultate, în condiții neobișnuit de grele învederează puterea de creație și îndeplinire a celor care le-au efectuat.

Cunosc pe mai mulți din conducătorii guvernului de azi și sint sigur că sub conducerea lor, acest impuls dat se va intensifica stingînd într-un nou ciclu rezultate sporite.

Mai presus de ei, orice s-ar putea întîmple, primul conducător de azi al țării, GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ și-a cîștigat merite neperitoare și va rămîne înscris în istoria țării ca un mare realizator.

ss. ALEXANDRU ALEXANDRINI.

IA/3 ex.

16 aprilie 1963

Declarație

Subscrisul Alexandru Alexandru, născut la Botoșani la 2 Mai 1902, fiul lui Iosif și al Eufimiei, cu ultimul domiciliu în București în Paris nr 46, declar următoarele:

Știu cum am ajuns la lășarea de a spune tot a mea știu despre viața politică de la noi:

Am suferit foarte mult moral de condamnarea mea pentru mală trădare.

Am fost arestat la 5 Mai 1950 împreună cu toți foștii miniștri.

Areștarea mea m-a surprins. Cu o săptămână mai înainte dl. Tătaru m-a spus că e foarte posibil să vom fi arestați un rând, astfel ni s-a fi pregătit pentru această eventualitate.

Am participat politic acesă măsură.

O societate excesivă, atunci când cedează la o astfel
de frumusețe politice un prezentu unei o pri-
mey de la pentru regim, fiind neofensiv și încă-
o obli de vreo așine în afara de vorbe.

Dați judecăm că regimul este dur sau în
aprecierea măsurilor ce trebuie să ia pentru
afară de la, atunci un regim care nu este
și de opere sau merite să trăiască.

Am fost reținuți la Ministerul de Interne
2 ani și 4 luni, timp în care am fost în
tratat și în ultimele luni excepțional de
bine.

Problema, care a început după 6 luni, pentru
în special societățile petroliere, s-a desfășurat în
bune condiții.

Îmi înțeleg în aderare Societățile petroliere,
dar trăiesc în mod egal tute societățile,
atât cele din America cât și cele din Europa.

Întrebat privind scrierea catastrofelor,
și societățile dintr-un la Ministerul Petro-
lierei ca una din cauzele principale de
lipsă de mijloace financiare, printr-un
cursi înșelătoare de la St. Tudor Jones în
Ministerul petrolierei de a intensifica sprijinul

financiar. Dacă mi s-ar fi acordat sprijinul necesar, puteam fi acuzat de sabotaj, în timp ce eu sunt în cât jumătate din deșpozituri la armistitiu se facem în locuri de petrol.

Într-o zi, din cauza dificultăților financiare ale statului, le dădusem cu mult mai puțin bani decât mi se dăduse la ministru Petrolului.

Din mijloc de plată a. aprobare, expeditie și audite nu mai am mai 3 care se păreau legale, dar care erau perfect ilegale, ceea ce putea constitui o amenințare pentru mai adâncită.

Prin urmare nu dădusem o sumă de bani pentru partea de la Asociația Industriala Petroliferă. Recunoșc că cele două sume procedente a un venitor și primirea de bani de la fuziuni pentru partidul său este desantat, dar era în acesă vreme nu știam că partidul nostru și se prăvălește în acest fel, nimeni nu membru de partid cu plăteu cotizații.

Și Tatăl meu nu cerea de unde ori, lui Pătrule

lui Ungureanu și mi s-a cerut bani de la -
cistelele care erau legate în departamen-
tele noastre.

Când Cezar Popescu m-a spus că, în le-
gătura jădărilor o sumă de bani, l'am
întrebat pe dl Tătaru și sa fac, și el mi-a
spus că se primesc.

Din sume permisi am dat în timpul algeilor
din 448 o parte Prefectului de Seceria vâlci
parte președintelui B.P.D. local, astfel că a fost
cheltuit de mine în interesul Muncii Par-
tidului de muncă în interesul Muncii Par-
tidului Democrat, ceea ce scottem ca cos-
turi o doră de o sumă mică credite.

Din suma ce am avut însumă fusesem plăti-
tă ambele noastre, conform indicațiilor ce
primisem de la dl Tătaru, iar restul
l'am dat șalei.

În tot cursul auditei un mi s'a
vorbit viciodate, un mi s'a făcut vici ce
am mi s'a alupat la maltră tridare.

Când mi s'a spus de cunoștințe că se
face proces, am întrebat pe Maiorul care era
șeful colectivului de audite și cu care vorbeam
despre asta în timpul auditei, care este, născut

culpă ce mi se repeta.

Mi-e răspuns că nu m'as lăsat. Mi-a spus că s'au gădit la luare de vânt, dar acesta un meci era posibil, deoarece pentru al timp delictul de ucidere era amnistiat. A adăugat însă că în orice caz un mi fi rădăcat pea fier.

Pe baza acestei afirmații apreciam că m'as inferi o condamnare de 5 la 10 ani.

Pentru prima oară am aflat de culpă pentru maltrădădare cum m'as amoret cetașia pentru prove!

Am intrat atunci pe capitanul care venea la blor și care era ajutorul meu vechi care lu crasem, capitan pe care l'voasem de multe ori în biroul meu vechi, unde era fost o asemenea acuzare, și l'am rugat să-mi spue pe ce se baza, cerându-i să-mi se dea posibilitatea să-mi fiu în fața organelor de anchetă.

Mi-e răspuns că un sunt o curățare furtă hădare, în singura mea viață cu oare de a. Pădăst bene în etate la Petruș.

A insistat și mine spun: „Dacă li sînt ocupat de multe
trădare un te-am fi reținut noi?” ~~_____~~
și m-a dus ^{nicăieri} în interogatoriul ce trebuia
să mi se luât de Tribunal ~~_____~~
~~_____~~ un mi s-a pus Alce reținere în a cînta
pînă.

În auzul fel mi-a vorbit și un locuitor
meșter care mă asculta.

Cînd am auzit oetul de o cură a pînă -
rului, căde conștient de naltă trădare.
dar un afirma aici un fapt precis, l'am
reținut din nou pe căpătîu, nă o prapă, și din
nou mi-a afirmat că un sînt ocupat de
naltă trădare.

Am fost totuși condamnat pe viață pentru
aceste crime ca a complice a lui Agai
Popescu.

După moare am fost interogat la Aiud,
~~reținut în Zăvoi~~
în un regim deosebit de dur, deși Romiceanu
și Tătaru care fuseseră condamnați
pentru acțiuni similare, de a fi pînă la
bucuri pînă la pînă lot și care erau adversari
Lotăniș a regimului erau la Sighet în un
regim de deținere mult mai bun.

Începând din 1954, regimul general de de-
tineri la Pînk s'a ameliorat treptat astfel
încît în 1956 devenise acceptabil, alimentele
bune și îngrijirea medicală deosebit de bună.

Cînd în toamnă am aflat de cîntre re-
voluția din Ungaria m-am dat seama
imediat cît e al unei rău lucru să se
putea să ni se întîmple.

Erăm siguri că este sortită înfrîngere.
Consideram că este exclus ca URSS să nu
interzică și să voteze cît o cîntă intervenție este
justificată conform gloriei a principiilor
deplinului internațional real actual, întrucît
și puterile occidentale începuseră în fapt
atîntă oclădă de sprijin reciproc cîntre a
ale a de unumeu, agresiunea internă.

Erăm încă și siguri că o cîntă cîntreșteră
ni reuște speranțe și lupi degaște la
adversarii regimului din țări și cîntre produse
ni cîntre de agitate, neputem cîntre an-
cîntrele ni și obligate să nu oclădă.

Temerile noastre a fost confirmate chiar la

Fiind, unde câte-va luni mai târziu un grup
destul de numeros de kadre, tineri și bătrâni
au făcut o perele colectivă a francei, rezultate de
acte de indiscipline.

Era deci cert pentru mine, că consecințele
«cator ecumenice» nu fi o măsură a regi-
unilor de delinvență.

Și în a doua, în vîră anului 1957 am
fost din la Râmnicul Sărat, unde coșarea,
măbricămăntele și mîfetele erau mai bune
ca la Aiud și unde regimul de
dețineră era mult mai sever.

Acest regim s'a măsorat din a în a
fost în 1962, astfel mîfă din Mai 1959 am fost
complet izolat, pășii o cum în armă, fiind
singur în camera aproape 4 ani.

În lungile ore de singurătate și de
meditație intensă, am supus unei analize
«dumnești» desfășurarea evenimentelor pe
care le trăisem.

Vedeam clar că întreaga agitație și că
USA cădea să o înțeleagă în această parte a
Europei și în special în țările noastre prin

propagandă ei, un alt scop decât 109
cel de a crea dificultăți Rusilor și regimului
său, ~~fiind~~ și turbarea atmosferei
internationale. Puterile Anglo Americane
sunt conștiente de fărâncarea acestor oculte,
dar contine una fire a unei seama cîntări de
putere de toate elementele umane de care
se folosesc în aceste țări, de supănatul la
care se dă untele în lăunul alor pluzi în
lăunle acestei propagande.

Vedem că o astfel de lăună untele condusă
de vreun ideal de umanitate și a neșcă
pe o lăună și untele vede a intereselor mercantile
care cîntăresc plitca de tot de aune a țării
de neștări.

M'în conștin din ce neștin untele de
trădăria regimului său.

Deși lăună complet de informații, neștin de
seamă de posibilitățile de realizare a unui
regim, lăună de lăună untele, lăună în interesul
țării de o amerie de o capacitate în cercetări.

Conștinăm pe lăună untele din conștină.

partidului Comunist.

Dece ori mi spuseseam lui Tătaru că ai
nici unul din partidele burgheze, nici în jurul
cărora se congregau de aproape de Marin și
din Orăstie și aici la noi, nu erau
amici de tatăl lui Ștefăniș, Bod-
ușor sau Maurer.

Deocumene vedeam o cale pe care putea
să le aducă regiunii economice al econo-
miei de stat și colectivizării proprietății
agricole.

În ceea ce privea situația mea personală
am cântat să adăucesc încă puteam fi
motivul politice care au dus la condamnarea
și un am reușit să le fusesc și aici să încep.

Pentru mine era evident că nu produsese
nicio ruptură mea, dar a determinat
negocieră în care am fost înalțat și un deslu-
șământ.

Între toți membrii partidului nostru care
colaboraseră în regiune, eram singurul
care am fost condamnat, deși consideram,
parte cu oarecare lipsă de modestie

că aută a Tei, eram o ul care nă o col-
borare corectă adusesem ale mea mai
unor servicii regimale. 110

În 1945, atunci când Regele refuză să lu-
creze cu guvernul și o a timp de 6 luni, și
un se putea pune un ministru năliuier la
Ministerul de Trandee după dăruire la Dăruire
deși legal un arcam dreptul să mai efectue
vici o plată fura Regele Regele de deschi-
de pe de, un-am lăsat asupra mea
așa, un de la, regimul tutuor statului ce
un se dă de la de unii pătări, și, un-am
5 ore pe zi am aprobat plăți cu plata Tutu
cheltuielile statului.

Dați guvernul fura era refuzant, lăstam
fi crădămint legal la peste 4 8 ani răs-
sare.

Am asigurat astfel desfășurarea lucrărilor
a rege de stat în timpul acestor 6 luni.

~~În~~ 1946, când s'a pus ~~pe~~ chestiunea
când dăruie pe lăstă comună, am așezat
interim pentru a menține colaborarea,
un-am desparțit cu regret de pei mea.

Ami prieteni ai mei si care mi lega o oclă de
folclor cunoscut de aproape 20 ani, si oclă mea
mea o erat un rol important in h. P. R. a
cei s'a luat.

Pușesem in s'ar ne toate umorile mele
tehnice si toate puterile mea de umor
in serviciul regiunii. Deși când pușesem
la muncă 80% din plată la Statului de ficen
din cunoscuta BNR si un de executat
amintit, nuș se in poti in v. a. a. a.
1946 si ne dăse oclă de ficen
in c't, deși executase punctual amintit
un mai bun de BNR de c't 12 %
din cheltuieli, si munda noștri de
indicat si m'at si p'at de ficen.

Am un survenan ale 2 toate succese
din 9/5 si 1946, munda era salvata.

Colaborase cu ale mei bune conditii
in muncitorii fortă de ficen
in special in BNR de ficen si munda,
colaborat de care mi lega o vestire
amintit.

Totă un etan.

Un asemenea vic o legatură, în afara de
ale par protocolare, cu membrii legați
interior afazene.

111

Drumeturi asemenea un conflict violent cu
O Danton Berry, urmându-l apoi la noi.
În primăvara anului 947, care au-a cerut
să fie au put de burse negre bolari
pe care lega a sa și primele pentru pite sale
câte și întreținerii legați. Când l'au
refuzat un cur, unde putea putea neputință
pentru o asemenea cerere, a plecat de la noi
într-o vizită și a și sfârșit un an de-aici în rezultat
America.

De asemenea, atunci când Franța a oțărnea
ca lega și ne permite să compunăm pentru
din America pentru un nou restitui anul
primul dela fermare, am scris o scrisoare
presedinte la Jean Paul Boncompagni,
urmându-l Franța la noi pe care l'aușteam
bine, spunându-i că este o rugămintă Franța
și folosesc instrumentele copilor noștri ca
un fel de prime asupra noastră ca și

de cîtera Tine de aur, cu altele uia' uult
cu cîl în timpul războiului, cu tute pre-
tinde dela uia', populația Bon cîstilor
trînerse un tîm cu alimente a dîmîtî prin
colîtî publicî, putîm apîtîdîrî copîlor
din Parisul ocupat de Germani.

Uia' se pîrea posibil sî se pîtî conce-
cî sî fi putît comîte vîmî a cî de tîdîdî
prin putîr medîmîl Sîcîtîtîlor pîtîdîfîcî,
~~a cî~~ cu care un orîsîsem vîdîtî
uia' o legîturî sî a cî cîrîr cîndîcîtî
uia' uia' cîmîcîsem pîtî a fi uia' uia'
sî uia' uia' vîpîsem de cît rîdî dîrî putî
dîtîmî de tîrîcî, uia' uia' dîtî fîgîrî
uia' uia' dîcî. Cîrî eîdînt cî dîcî
sî fi vît sî cîmîcîcîrî uia' sî fi
pînt a cît cîmîl pîtîtîcîtî cî sî fi
vîbît dîrît uia' uia' tîmî dîcî uia'
pî cîdîl pîtîcîm vîdîcî cîdî vîam.

În uia' uia' uia' pîtî al cîndîmîcî
uia', tîmî sî pî uia' uia' pîtî, cîndî dîrît
dîcî dît de fî a cî cîndîcîtî, pîcî
uia' uia' sîl dîcî uia'.

8
Convingerile că voi sunteți în pericol de
trădăciune a dăne în sufletul meu
și mi s'apăsese în acest gând. 112

Doiam într-un bogat loc, să găsesc
posibilitatea de a convinge conducerea că
eu eram trădător. Eu mi gândeam la
o eventuală arhivare a procesului și aci
la fațiere, ci doiam intens să se tergă
de pe fruntea copiilor mei ~~pta~~ de a fi
copii unui trădător de neam.

Înfloresc că copiii mei arăseseră posibilitatea
de a urma studiile Universitare și eram
atunci atât de sigur că le dădusem acestă
posibilitate.

Voriam ca în noua societate în care eram
chemat să trăiesc, să nu sufere de neputință
de a se lupta copiii de trădători. 113

Totul aceste sentimente, ~~conștient~~ conștient
naștile de politici externe, interne și
economice, analiză situație ملک; constituie
acum fondul meu sufletesc și m'induc
a dăne în mine, anul, la 12 decembrie

1962 am fost chemat la neșteptate în cabinetul
cu mănăstirea.

Pentru prima dată de 13 ani mi s'a
spus că s'a venit la se stă de vorbi cu
mine, și mi s'a înrăit pe un ton în care
de mult un moș e un obiect mic.

Am fost, trebuie să spun, oare ceva
de spus, asupra unor fapte pe care un
zi fi fost reticent la. auzita sau pe
care li-am relatat, incomplet. S'a
putut ~~am~~ că un mic lucru absolut
mic, dar de pe acel la conștiința
mea ce s'a dat ca un mișcău de mișcare
dugui noase fide de regim.

Am răspuns atunci spontan, fără mic
o ezitare că mi s'a spus fapte pe care le
cunosc, dar că toate aceste fapte sunt
reale, auzite de 1950 și un stăruie de
interese ai mei puter prezente pentru conducere.

Ulterior răspuns, că toate faptele, există
de vedeți căde un sunt cunoscute
interesează, și astfel am ajuns la
de desigur le pe care li-am dat.

Convingente la oare amusem amuz
 controlatelor si real, ~~ne~~ a regimului de azi si a
 a adelor e convinge de fel prin unu mai prin
 o afonament, fara nes informati, si re
 ude l-am relatat pe larg in declaratiunea
 din 21 Ianuarie 1963, s'au intarit
 viteruic azi, cand in ultimele simptome
 am avut posibilitatea si privesc si unele
 informatii.

Cand la Raminul Jarat mi s'a spus
 ca un voi mai re cunoaste oare de tate,
 am fost sceptic.

Insa atunci cum am venit spre Bucuresti,
 desi era seara, bintura un vis col puter
 si se vede putu, am fost puternic impresionat
 de puterea ce vedeam. Circulatie intensi
 de autocurvena pe sosea, desi era seara
 si o vreme frumoasa, lucide o a ctitate
 intensi, in aspectul proiectului era repre-
 sentant. Nici odata un mi azi putu regu-
 ca a asemenea realizare era posibila in timp
 atat de scurt.

Ulterior am mai aflat de realizarea
 de putu in sectorul industrial si unele
 detalii a comertului nostru exterior

care au aruncat o lumină puternică asupra
felului în care noi, maghiari, am văzut "câștigul"
economic al țării.

Cumorteam însă bine ca multe altele
prezente la pe care regimul de ora de
noastră.

Mortuarea pe care o felușose era
dezastrușoasă. Tare s'arăta de urmasi
naștrii, un utilaj industrial complet
ajut în care dela 1938 aproape un secol
faptă aici o revoluție, o producție petrolieră
scopită sub oarecui administrație, pentru
de vite destins, lipsa de urmasi de co-
municație prin reducerea numărului de
vagoane CFR, și multe alte trăsături
dintre care una în care lupta era prea
coruptie și necinste care din nenorocire
era adăncă înrădăcinată la noi.

Credem că făcî un magistrat guvern
de afară, unuși cu urmasi noștri
proprii, reținem un secol ca să ajungem
încă la nivelul din 1938.

Și totuși, în 10 ani, un unuși se
atins nivelul industrial din 1938

doi a căror a fost mult depășit.

11

Aceste înmăntare rezultate, în condiții uo-
biciuite de preluare și de creștere
și înfiptare a celor care le-au efectuat.

Cunosc și mai multe din conducători su-
vereni de zi și sunt sigur că sub
conducerea lor, acest regulă dat de m-
tărie atinge într-un nou ciclu re-
zultate sporite.

Mai presus de ai, aici s'au mai putu
atîmpla, primul conducător de cri al
tăriei, George Ștefănescu și a costat
merite neperitoare și va rămâne scris
în istoria țării ca un mare realizator.

Alina an din Alina an din

16 Aprilie 1963

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, cu ultimul domiciliu în București str. Paris nr. 46, declar următoarele :

Cînd, la 7 martie 1953 am fost internat la Aiud am fost foarte rău primit de Național-Tărăniștii și de foștii colaboratori ai Mareșalului Antonescu. Mulți dintre Național-Tărăniști au și refuzat să-mi dea mîna pe motiv că colaborasem cu Partidul Comunist. Ei consideră că fără partidul nostru guvernul de la 6 Martie 1945 nu se putea face și veneau ei la putere. De asemenea semnaseră dizolvarea partidului lor și în mai multe cuvîntări publice care se publicaseră în ziare, condamnaseră încercarea de plecare în străinătate, a lui Mihailache.

Animositatea a crescut cînd s-au aflat părerile mele asupra situației.

La Aiud domnea între deținuți convingerea că moartea lui Stalin și prezența lui Eisenhower la conducerea U.S.A. va duce curînd la un război scurt, după care va reveni situația din 1938.

Putîinii care su vorbit cu mine din dorința de a afla știri de la un nou venit, au fost foarte decepționați cînd au aflat că nu se schimbă nimic, și că regimul își continuă liniștit guvernarea. Nu s-au crezut și au fost supărați că le tulbur starea de euforie.

După puține zile am fost izolat în sarcă unde erau 3-4 deținuți într-o cameră.

Aici am stat aproape 4 ani cu generalul DOBRIE fostul ministru al Încălzirii Armei și Economiei Naționale

sub Antonescu.

Împreună cu noi a stat aproape 2 ani NICHIFOR CRAINIC și câteva luni generalul PANTAZI.

Au mai venit pentru foarte scurt timp CANGICOV și HORIA MACELARU. În ultimul an, am stat cu generalul DOBRE și AUREL DOBRESCU.

Foștii colaboratori a lui Antonescu considerau actul de la 23 August ca o trădare care a avut de urmare dezastul țării, și m-au privit cu ostilitate dat fiind că făcusem parte din guvernul care-i condamnase.

Astfel relațiile noastre au fost corecte dar reci.

Pe de altă parte era cuvânt de ordine să nu se vorbească în fața lui CRAINIC, considerat primejdios, astfel că discuțiile politice erau cu grijă evitate în prezența sa.

De altfel avea un caracter dificil și am trăit cu el în raporturi rele, și în veșnică teamă de ceartă.

AUREL DOBRESCU era surd aproape complet și avea fobia liberalilor.

În aceste condiții era evident că nu am povestit cele ce trăisem, cu atât mai mult cu cât pînă în 1956 am crezut că se va face un proces și lui TATARASCU și nu aș fi voit să-i îngreunez poziția dacă s-ar fi aflat cele ce spuseseam.

Abia la Rîmnicul Sărat, cînd am fost singur câteva luni cu generalul PANTAZI mă împrietenisem cu el, întrucît fiind foarte grav bolnav l-am îngrijit pînă cînd a murit.

Așe am aflat cele ce am relatat din spusele sale.

sa. Alexandru Alexandrini

16 aprilie 1963

1A/3 ex.

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, cu ultimul domiciliu în București str. Paris nr. 46, declar următoarele :

Cînd, la 7 martie 1953 am fost internat la Aiud am fost foarte rău primit de Național-Tărăniștii și de foștii colaboratori ai Mareșalului Antonescu. Mulți dintre Național-Tărăniști au și refuzat să-mi des mîna pe motiv că colaborasem cu Partidul Comunist. Ei consideră că fără partidul nostru guvernul de la 6 Martie 1945 nu se putea face și venesu ei la putere. De asemenea semnaseră dizolvarea partidului lor și în mai multe cuvîntări publice care se publicaseră în ziare, condamnaseră încercarea de plecare în străinătate, a lui Mihalsche.

Animizitatea a crescut cînd s-au aflat părerile mele asupra situației.

La Aiud domnea între deținuți convingerea că moartea lui Stalin și prezența lui Eisenhower la conducerea U.S.A. va duce curînd la un război scurt, după care va reveni situația din 1938.

Putîinii care su vorbit cu mine din dorința de a afla știri de la un nou venit, su fost foarte decepționați cînd su aflat că nu se schimbă nimic, și că regimul își continuă liniștit guvernarea. Nu s-au cresut și su fost supărați că le tulbur starea de euforie.

După puține zile su fost izolat în zăcă unde erau 3-4 deținuți într-o cameră.

Aici am stat aproape 4 ani cu generalul DOBRE fostul ministru al Inzestrării Armatei și Economiei Naționale

sub Antonescu.

Împreună cu noi a stat aproape 2 ani NICHIFOR CRAINIC și câteva luni generalul PANTAZI.

Au mai venit pentru foarte scurt timp CANGICOV și HORIA MACELARU. În ultimul an, am stat cu generalul DOBRE și AUREL DOBRESCU.

Poștii colaboratori a lui Antonescu considerau ac-
tul de la 23 August ca o trădare care a avut de urmare dezas-
trul țării, și m-au privit cu ostilitate dat fiind că făcusem
parte din guvernul care-i condamnase.

Astfel relațiile noastre au fost corecte dar reci.

Pe de altă parte era cuvânt de ordine să nu se vor-
bescă în fața lui CRAINIC considerat primejdios, astfel că
discuțiile politice erau cu grijă evitate în prezența sa.

De altfel avea un caracter dificil și am trăit cu
el în raporturi rele, și în veșnică teamă de ceartă.

AUREL DOBRESCU era surd aproape complet și avea fobia
liberalilor.

În aceste condiții era evident că nu am povestit cele
ce trăisem, cu stîit mai mult cu cît pînă în 1956 am crezut că
se va face un proces și lui TATARASCU și nu aș fi voit să-i
îngreunez poziția dacă s-ar fi aflat cele ce spuseseam.

Abia la Rîmnicul Sărat, cînd am fost singur câteva
luni cu generalul PANTAZI mă împrietenisem cu el, întrucît
fiind foarte grav bolnav l-am îngrijit pînă cînd a murit.

Așe am aflat cele ce am relatat din spusele sale.

ss. Alexandru Alexandrini

16 aprilie 1963

IA/3 ex.

DECLARAȚIE

Subscrisul ALEXANDRU ALEXANDRINI, născut la Botoșani la 2 mai 1902, fiul lui Octav și al Emiliei, cu ultimul domiciliu în București str. Paris nr. 46, declar următoarele :

Când, la 7 martie 1953 am fost internat la Aiud am fost foarte rău primit de Național-Tărâniștii și de foștii colaboratori ai Mareșalului Antonescu. Mulți dintre Național-Tărâniști au și refuzat să-mi dea mîna pe motiv că colaborasem cu Partidul Comunist. Ei consideră că fără partidul nostru guvernul de la 6 Martie 1945 nu se putea face și venesu ei la putere. De asemenea sennasem dizolvarea partidului lor și în mai multe cuvîntări publice care se publicaseră în ziare, condamnasem încercarea de plecare în străinătate, a lui Minaleche.

Animositatea a crescut cînd s-au aflat părerile mele asupra situației.

La Aiud domnea între deținuți convingerea că moartea lui Stalin și prezența lui Eisenhower la conducerea U.S.A. va duce curînd la un război scurt, după care va reveni situația din 1938.

Puținii care au vorbit cu mine din dorința de a afla știri de la un nou venit, au fost foarte decepționați cînd au aflat că nu se schimbă nimic, și că regimul își continuă liniștit guvernarea. Nu s-au crezut și au fost supărați că le tulbur starea de euforie.

După puține zile am fost izolat în sara unde erau 3-4 deținuți într-o cameră.

Aici am stat aproape 4 ani cu generalul DOBRE fostul ministru al Insestrării Armatei și Economiei Naționale

sub Antonescu.

Împreună cu noi a stat aproape 2 ani NICHIFOR GRAINIC și câteva luni generalul PANTAZI.

Au mai venit pentru foarte scurt timp CANGICOV și HORIA MACELARU. În ultimul an, am stat cu generalul DOBRE și AUREL DOBRESCU.

Foștii colaboratori a lui Antonescu considerau totul de la 23 August ca o trădare care a avut de urmare dezastul țării, și m-au privit cu ostilitate dat fiind că făcusem parte din guvernul care-i condamnase.

Astfel relațiile noastre au fost corecte dar reci.

Pe de altă parte era cuvânt de ordine să nu se vorbescă în fața lui GRAINIC considerat primejdios, astfel că discuțiile politice erau cu grijă evitate în prezența sa.

De altfel avea un caracter dificil și am trăit cu el în raporturi rele, și în veșnică tensiune de ceartă.

AUREL DOBRESCU era surd aproape complet și avea fobia liberalilor.

În aceste condiții era evident că nu am povestit cele ce trăisem, cu atât mai mult cu cât până în 1956 am crezut că se va face un proces și lui TATARASCU și nu se fi voit să-i îngreunez poziția decât s-ar fi aflat cele ce spuseseam.

Abia la Râmnicul Sărat, când am fost singur câteva luni cu generalul PANTAZI mă împrietenisem cu el, întrucât fiind foarte grav bolnav l-am îngrijit până când a murit.

Așa am aflat cele ce am relatat din spusele sale.

ss. Alexandru Alexandrini
16 aprilie 1963

IA/3 ex.

Declarație

Subscrisul Alexandru Alexandru,
născut la Oțezani la 2 Mai 1902,
fiul lui Oțez și al Ecaterinei, în prezent
domiciliu în București Str. Paris No. 46,
declara următoarele:

Când, la 7 Martie 1953 am fost
interogat la Arad am fost forțat să nu
primit de Național Tărăniști și de partii
colaboratori și neorganizându-mi Antonu.

Ulterior Național Tărăniști au și
refuzat să mi dea voie pentru a
colabora cu partidul Comunist. Ei
consideră că fiu partidul nostru juvenal
de la 6 Martie 1945 am și puter pe a și venim
și la putere. De asemenea semnase
dezvoltarea partidului lor și în mai multe
cărți publice care se publică în
France, condamnase și cei care de

de care în trecut.

Au moștenit a crescut când s-au aflat fața de
noul regim socialist.

La A.D. domnia, între deșănți convingere
ca meseria lui Ștefan și prezența lui Ștefan
la conducerea U.R.S.S. va duce curând la
un război scurt, după care va veni în viață
din G. S. S.

Ștefan care au vorbit în vremea
dorințelor de a afla stări de la un nou război,
au fost foarte decepționați când au
aflat că un de schimbare a venit, și că regimul
și conducerea au răstă guvernarea. Nu au
crezut și au fost supărați că la turbar
starea de efec.

După puțin ne ple au fost folosiți în fața
unde erau 3-4 deșănți într-o cameră.

Acți au fost aproape 4 ani cu generalul
Dobru pentru venirea al Regimului Social
și Economiei Naționale sub Antonescu.

Impresia în noi a fost aproape 2 ani
Nicolae Ceaușescu și cetera ~~luni~~ luni
Generalul Pantazi.

Au mai venit pentru foarte scurt timp Căscov
și Horia Macalean. În ultimul caz am stat
cu Generalul Dobres și Aurel Dobrescu.

Toți colaboratorii lui Antonescu
considerau totul de la 23 August ca o
trădare care a avut de urmări deosebite
dăună, și nu au putut cu ostilitate deosebită
fi că făcuseră parte de guvernul care
se rădăduse.

Astfel releziile noastre au fost corecte
de la răz.

Pe de altă parte eu curânt de ordine
și un de vorbească în fața lui Craiuc
considerat pământos, astfel că descrierile
politice erau cu grijă scrise în prezent
etc.

De altfel avea un caracter de pământ și
era în el în raporturile, și în relații
cu cei de lângă.

Aurel Dobrescu era însă de apăsare
complet și avea o viață liberală.

În aceste condiții era evident că un am
postat ale că trei sene, în altă mărime
cu cel pînă în 455 am creșteră că se va face
un proces la Curtea de Apel și un 3 fi vor să
reprezintă pînă la s'ar fi aflat ale ce
și usesem.

Așa la Româniul Sărat, când am
fost singur citare lui în general
Pantzi mi reprezenta în el, ritm
fînd foarte rău bolnav l'am îngrijit
pînă cînd am murit.

Az c am aflat ale ce am relatat din
Husele Sale.

Am am birou din
11 April 1963

DECLARATIVE

Subsemnatul TRAIAN PUTU, născut la 28 februarie 1915 în com. Viișoara Reg. Constanța, fiul lui Ion Putu și Eleonora Putu, de profesie funcționar, declar următoarele în legătură cu rudele mele:

1.-Tatăl meu ION FUIU născut în comuna Tărlungeni Reg.Braşov în anul 1881,şi-a urmat părinţii: GHEORGHE şi RIVEICA FUIU,care au emigrat din Transilvania şi s-au colonizat în Reg.Constanţa.

Pe bunici nu i-am cunoscut, pentru că au murit înainte de a-i fi cunoscut.

Tatăl meu a avut un frate, care a murit în primul război mondial și două surori care au trăit în orașul Constanța.

Am cunoscut numai pe una dintre ele, pe MARIA ENE - văduvă de război cu doi copii: GHEORGHE și STEFAN ENE, amândoi stabiliți în orașul Constanța.

GHEORGHE ENNE era muncitor în port, iar STEFAN ENNE era pantofar. Deși mă cunoșteam cu ei, n-am fost în relații și nu le cunosc adresele. Nu eram certați, dar pentru că în ceea ce mă privește, nu eram decât rareori prin Constanța, nu mi-am organizat niciodată timpul așa fel ca să-i vizitez, ori să ne întâlnim.

Din 1936 s-a stabilit în orașul Constanța, ca pensionar și a decedat în luna ianuarie 1951.

Nu a făcut politică și în afară de o casă în Hirșova nu dispunea de altă avere.

Personal nu l-am mai văzut din luna ianuarie 1941 și nici nu am fost în legătură de corespondență. Cît timp am fost în corespondență cu fosta mea soție, pînă prin anul 1950, primeam știri de ordin strict familiar, atît în legătură cu părinții mei cît și cu celelalte rude, frate și soră. De moartea tatălui meu am aflat prin sora mea ELISABETA căsătorită cu Gh. Săbău, stabilită în S.U.A. și care era mereu în relații de corespondență cu părinții mei.

2.- În ceea ce privește pe mama: ELEONORA PUTU, născută în 1883 știu că este originară din fostul județ Brăila. Nu mai știu localitatea. Părinții ei au fost țărani care s-au colonizat în com. Vișoara Reg. Constanța, pe care de asemenea nu i-am cunoscut. Tatăl ei se numea SAVA POPESCU.

Mama s-a căsătorit cu tatăl meu în 1906 și a avut 7 copii, dintre care au trăit numai 5 și anume: ZAMFIRA, MARIA, TRAIAN, STEFAN și ELISABETA. Între timp a mai murit sora mea MARIA, prin 1947 ori 1948. N-a fost căsătorită.

3.- Sora mea ZAMFIRA (ZEFIRA) a fost funcționară la prefectura județului Caliacra, pînă în 1936, cînd s-a transferat la prefectura județului Constanța, stabilindu-se și locuind împreună cu părinții mei în orașul Constanța str. Serban Vodă nr.2.

Pînă în 1941 era necăsătorită. Am aflat ulterior că se căsătorise, dar nu mai știu cînd și cu cine. Am aflat apoi că a divorțat și s-a recăsătorit, mutîndu-se la București.

Nu am fost în corespondență cu dînsa. Sora mea ELISABETA din S.U.A. mi-a scris prin 1957 că soțul ei se numește BLAGA, comunicîndu-mi și adresa din București pe care însă n-o mai rețin. Știu că suferea de ficat și sora mea ELISABETA îmi cerea să-i trimit medicamente corespunzătoare, dacă am posibilitatea. Cum nu știam nici ce medicamente să-i trimit și nici nu aveam corespondență cu dînsa, nici medicamente nu i-am trimis și nici nu i-am scris.

4.- Fratele meu STEFAN (FANE) FUIU,născut în 1915 în com.Viișoara ,de profesie pantofar, a locuit tot timpul împreună cu părinții mei,atît înainte de ultimul război,cît și după aceea.S-a căsătorit prin anul 1945,ori 1946, păstrînd același domiciliu cu părinții în Constanța str. Serban Vodă nr.2.

Soția fratelui meu se numește ELENA (LENUȚA). Nu-i știu numele de familie pe care l-a avut și nici dacă e originară tot din Constanța,ori din altă parte.Nu am avut corespondență nici cu fratele meu și nici cu soția lui.Prin sora mea ELISABETA am aflat că prin,1949-1950 atît fratele meu cît și soția lui erau suferinzi.Fratele meu suferea de lumbago,iar soția lui de T.B.C. pulmonar și în acea perioadă le-am trimis de 2-3 ori medicamentele corespunzătoare.

Sora mea ELISABETA îmi trimetea de cele mai multe ori scrisorile,în original,pe care le primea de acasă. Acestea erau însoțite,adesea,de mici fotografii pe care în parte le-am restituit,iar în parte le-am reținut.

Nu am cunoștință care a fost ocupația fratelui meu și nici a soției lui.

Fratele meu știu că n-a avut preocupări politice,de nici un fel.

Are doi copii (două fete): MARGARETA și GABRIELA pe care nu le cunosc decît din fotografii,pe cînd erau copii de 5-6 ani.N-am mai avut știri despre dînsii de prin 1955 ori 1956.Nu-mi mai amintesc dacă în cele 2-3 scrisori pe care le-am mai primit de la sora mea,ELISABETA în cursul anului 1957 mai amintea ceva despre dînsii.

5.- Sora mea ELISABETA,născută la 20 aprilie 1920 în comuna Hirșova Reg.Constanța, a fugit de acasă și respectiv din țară în toamna anului 1944,cu gîndul,ori pretextul,de a mă căuta și regăsi în Germania.(R.F.G.).Știu că m-a căutat la Rostoch,unde știa că mă aflam.Prin organele poliției a aflat însă că eu nu mai eram de mult în Rostock (din 1942) și a fost îndreptată spre Viena,unde ne-am revăzut,prin octombrie,ori noiembrie 1944.

N-am locuit împreună,din lipsă de locuință.Ne vedeam destul de des,dar la scurt timp mi-a spus că s-a angajat să facă o școală de telegrafiste și a părăsit Viena,

scriindu-mi la cîteva săptămîni de pe insulele Rügen, unde urma acea școală, de telegrafiste, în cadrul Ministerului Marinei. Pe urmă n-am mai știut de dînsa vreo patru ani, adică pînă în decembrie 1948, cînd aflînd prin preotul Oct. Bîrlea că mă aflam la Salzburg, mi-a scris și a venit să ne vedem. A venit însoțită de tînărul SABAU GH., cu care se căsătorise nu de mult și locuiau într-un lagăr - Donauwort - în apropierea orașului Ulm.

Soțul ei - SABAU GHEORGHE, fugise de asemenea din țară prin 1947 ori 1948. SABAU GH. este originar dintr-o comună pe care n-o mai știu, din fostul județ Sălaj și a emigrat prin 1949 în S.U.A., stabilindu-se în primul an în orașul Dallas și apoi în Los Angeles, unde și-au cumpărat (în rate) o prețioasă casă - probabil foarte feriferică, pe Granada str. nr. 2262 (sau 2622).

Cu această soră a mea ELISABETA am fost în permanență în relații de corespondență din 1950 pînă în 1958. Si pentru că dînsa corespundea cu părinții și celelalte rude ale noastre, din țară, prin intermediul ei aflam și eu atît de părinți, frate, ori soră, cît și de fosta mea soție, care a divorțat de mine în cursul anului 1949 ori 1950.

Sora mea a continuat corespondența și cu fosta mea soție, nu numai în baza unei prietenii care cred că a existat între ele, ci și în baza adevărului incontestabil că pentru noi toți, divorțul intentat de soția mea n-avea decît o valoare formală, în fond socotindu-se și pe mai departe împreună: soț și soție. Nimeni dintre noi nu se gîdea că vor trece 23 de ani și noi tot despărțiți vom fi.

De sora mea ELISABETA știu că în afară de ocupațiile casnice, a lucrat și în diverse ateliere de broderii, cît și în pictură - iconografie.

De cumnatul meu știu de asemenea că a lucrat, cît timp a fost sănătos, ca simplu muncitor, în diverse fabrici și ateliere, iar din 1956 ori 1957 se află într-un sanatoriu T.B.C.

De sora mea știu că n-a făcut politică, iar de cumnatul meu SABAU GHEORGHE n-am auzit niciodată să fi avut vreo preocupare politică. Iar în ceea ce mă privește m-am ferit întotdeauna să le dau vreo sugestie.

6.- In ceea ce privesc rudele din partea mamei, știu că a avut un frate mai mic, care a murit, ca, și unchiul din partea tatălui meu, în primul război mondial.

Mama a mai avut două surori: ANA (ANICA), căsătorită cu săteanul CONSTANTIN FICU în comuna Vișcara și aveau 4 copii: doi băieți și două fete pe care nu i-am mai văzut din 1933 și nici n-am mai fost în relații cu dînșii. Băiatul cel mare se numea IONEL, iar cele două fete se numeau MARIOARA și EUGENIA. Al doilea băiat - cel mai mic - nu știu cum se numea.

A doua soră a mamei, cea mai mică, se numea FLOREA și era căsătorită cu săteanul, care era și croitor CAZAN GH. în comuna Vulturul, tot din Reg. Constanța. Nu i-am mai văzut din 1927, când însu-mi eram copil de 14 ani. Știu că aveau doi copii: un băiat STEFAN (FANEL) și o fată MARIOARA, de care de asemenea nu mai știu nimic din 1927.

Alte rude, fie din partea părinților mei, fie din partea fratelui, ori surorilor mele, atât în țară cât și peste hotare, cu care să fi fost în relații de rudenie, ori de altă natură nu am.

7.- In ceea ce privește pe soția mea LUCIA, născută TEODORESCU a rămas orfană de mamă încă din copilărie, pe când se afla la Brăila, unde s-a și născut la 1 august 1911. Prin 1919 ori 1920, tatăl ei s-a stabilit în orașul Constanța, unde s-a recăsătorit cu SMARANDA, fiica lui ION BUCUR din Constanța Bd. I. Gh. Duca nr. 24.

Socrul meu IONEL TEODORESCU a fost comerciant, până în 1935 ori 1936, circiumar și băcan, iar din 1936 până la naționalizare, sifonar.

Socrii mei: IONEL și SMARANDA TEODORESCU au avut fiecare câte un frate. Fratele socrului meu AUREL TEODORESCU era domiciliat tot în Constanța și avea în concesiile Camionajul C.F.R. din Constanța. Fără copii.

Fratele soacrei mele DUMITRU BUCUR a fost profesor de limba germană la școala comercială din Aiud, unde era și domiciliat. De asemenea fără copii.

În casa socrilor mei mai trăia o soră a lui ION BUCUR, respectiv o mătușă a soacrei mele cu numele de GHERGHINA (GEORGICA) VASILESCU, rămasă văducă și care fusese "adoptată" de socrii mei.

Cît timp am fost în corespondență cu soția mea, această mătușă a servit ca intermediară în corespondența pe care am avut-o cu soția mea. Atît scrisorile cît și banii, ori pachetele pe care le trimeteam soției mele, le expediam pe numele: GEORGICA VASILESCU, evitînd astfel numele de FIU ori TEODORESCU.

Alte rude din partea socrilor mei nu cunosc. Cu LUCIA TEODORESCU m-am căsătorit în ianuarie 1938, iar în ianuarie 1941 am plecat de acasă pentru 2-3 zile și nu m-am mai întors nici pînă azi. În martie 1941 am părăsit țara și nu m-am mai întors pînă în ianuarie 1958.

Între anii 1941 și 1942 cît timp am fost în orașul Rostock m-am folosit de diverși marinari pentru a schimba 2-3 scrisori cu familia mea. Iar pe timpul cît am fost internat la Buchenwald - între decembrie 1942 și septembrie 1944, n-am avut nici un fel de știre unii despre alții.

De abia în 1946 am scris din nou acasă, comunicîndu-le adresa mea din Viena și am rămas în corespondență pînă în 1950 cînd am primit înapoi un pachet cu lucruri de uz personal pe care-l expediasem din Salzburg. Soția divorțase între timp și probabil pentru a nu se face vinovată că mai întreține relații, chiar și de corespondență cu bărbatul de care a divorțat în mod legal, a refuzat primirea lui. De atunci am încetat a mai scrie vreun rînd, ori a mai trimite ceva, deși și pînă atunci, în 1950, n-am scris și n-am trimis nimic, decît pe adresa mătușei soacrei mele GHERGHINA (respectiv GEORGICA) VASILESCU.

Iar între anii 1950 și 1958 aflam atît despre soția ori fiica mea cît și de părinți ori celelalte rude, prin intermediul sorei mele ELISABETA SABAU din S.U.A. Așa după cum am relatat și mai sus, aceste relații erau sporadice și se limitau la vești comune de ordin strict familial.

Din căsătoria mea cu LUCIA TEODORESCU a rezultat un copil, o fată născută la 13 noiembrie 1940, cu numele de MARUJA. Știu că în 1957 terminase școala medie și ar fi vrut să studieze medicina, dar nu obținuse o medie bună și nu putea obține bursă, iar soția mea n-ar fi putut s-o întrețină la studii superioare.

Mai departe nu știu ce s-a mai întîmplat cu dînsa. În momentul de față a depășit vîrsta de 23 ani. Poate că s-a și căsătorit.

De frații soției mele MIHAIL și EUGEN TEODORESCU, pînă în 1958 știu că trăiau. MIHAIL TEODORESCU grav bolnav T.B.C.-ist pulmonar în sudul Germaniei Federale la Ravensburg-Weingarten, iar EUGEN TEODORESCU închis în țară în urma condamnării pe viață în cursul anului 1948, cînd a fost prins în țară ca agent și pentru acte de spionaj în favoarea serv. de informații americane. Amîndoi frații MIHAIL și EUGEN TEODORESCU au fost legionari.

Cu MIHAIL TEODORESCU eram în corespondență, dar foarte rar. Din cînd în cînd, după cum ne aduceam aminte, unul de altul. Pe plan legionar, respectiv pe plan politic, MIHAIL TEODORESCU n-a avut nici o activitate, nu numai pentru că era mai mult prin sanatorii, ci și pentru că din 1948 nu mai era de acord cu H. SIMA. Era convins și nu fără temei, că pierderea fratelui său EUGEN se datora numai iresponsabilității și elucubrărilor lui H. SIMA.

Cît despre EUGEN TEODORESCU nu mai știu nimic din 1948, cînd a fost arestat, condamnat și închis.

Alte rude din partea soției nu cunosc,
Această declarație o susțin și semnez.

ss/Traian Puiu

DECLARAȚIE

Subsemnatul IONESCU BALACIANU GEORGHE, născut în București la 5 octombrie 1910, fiul lui Simion și al Vasilica - Elvira, cu ultimul domiciliu în București Calea Moșilor 103, conform dispoziției anchetei, declar următoarele:

Am funcționat în serviciul fostei case regale între anii 1933-1944, astfel: de la 1933 până la 1937 ca detașat la Mareșalatul Palatului din Ministerul Apărării Naționale ca secretar la Cancelaria Mareșalatului cînd la 1 ianuarie 1937 am fost angajat în acelaș post trecînd în bugetul Palatului pînă la 1943 cînd am fost încadrat în calitate de consul în cadrele Ministerului Afacerilor Străine rămînînd în continuare detașat la Palat ca șef al cancelariei Mareșalatului pînă în nov. 1944, cînd am demisionat și am revenit în centrul Ministerului Afacerilor Străine.-

Descrierea și organizația Palatului care se compunea din două clădiri distincte și anume: clădirea Palatului propriu zis și a clădirilor aferente și cealaltă clădire aceea unde locuia Regele și Voievodul Mihai și ulterior Regina Mamă.-

Palatul se compunea din clădirea din Calea Victoriei cu încăperile cunoscute și azi precum și toate anexele ei și anume: uzină, garaj, locuințe, spălătorie, pivniță, clădirea unde era batalionul de gardă, precum și grădina sau parcul în raza căruia se afla vila numită "Casa Nouă" unde locuiau suveranii și care clădire a fost distrusă de bombardamentul avioanelor germane la 24 august 1944.-

Această clădire se compunea din parter cu un salon, una sufragerie și 2 birouri, iar la etaj 2 dormitoare cu băi și camere de depozit precum și un salon, și o cameră prevăzută cu o ușă de safe, aici erau lucrurile de valoare ale coroanei.-

Organizația Palatului era astfel:

Cartea Regală care cuprindea:

- Marii Demnitari
- Demnitarii
- Funcționarii superiori.-

- 2 -

Intre marii demnitari erau:

- Mareşalul Curţii Regale care era şi şeful casei.
- Administratorul Domeniilor Coroanei.
- Marele Maestru de Ceremonii.
- Marele Maestru de Vânătoare.
- Şeful Casei Militare.

Intre demnitari erau:

- Prefetul Palatului.
- Bibliotecarul.
- Secretarul Particular.
- Directorul Trenurilor Regale.
- Adjutanţii Regali.
- Administratorul Casei Regale.
- Doctorul Casei Regale.

Intre funcţionarii superiori:

- Directorul Contabilităţii.
- Directorul Prefecturii.
- Ofiţerii de ordonanţă.-

Atribuţiunile celor de mai sus, erau:

- Mareşalul Curţii Regale care făcea legătura între persoanele din afară şi Palat. El lucra cu Regele şi transmitea celorlalţi ordinele primite astfel se ocupa cu coordonarea tuturor lucrărilor pentru bunul mers al Casei şi în special cu lucrările de protocol care erau prevăzute toate în Regulamentul de Funcţionare al Curţii tipărit într-o broşură şi aflat la Mareşalat în mai multe exemplare.-

Astfel, printre lucrările ce îi reveneau erau:

- Intocmirea programului săptăminal al Regelui, pentru care primea ordine şi dispoziţiuni direct de la Regele, programul întocmit era apoi bătut la maşină şi dat Adjutantului de serviciu, Prefecturii şi Cancelariei Mareşalatului care puneau la punct fiecare în direcţia sa şi lua măsurile necesare spre executarea întocmai a programului.-

- Primea de la Ministerul Afacerilor Străine corespondenţe în legătură cu primirea noilor miniştri plenipotenţiarilor străini care trebuiau să se prezinte cu ceremonialul obişnuit la Palat pentru prezentarea scrisorilor de acreditare, în care seop primea ordinele Regelui şi întocmea programul pentru aceste prezentări, care se făceau la Palat în sala Tronului conform cu ceremonialul obişnuit. Aceste programe se băteau la maşină la Cancelarie şi se predau Adjutantului de serviciu

- 3 -

și prefectului Palatului care lua măsurile necesare.-

- Primea de la Președinția Consiliului de Miniștri formulare de depunerea jurământului a noilor miniștri precum și întocmirea programelor și lua măsurile necesare pentru depunerea acestui jurământ care avea loc la Palat.-

- Primea de la Ministerul Cultelor adrese în vederea prezentării la Palat și depunerii cuvenitului jurământ a șefilor cultelor celorlalte din țară. Programul acesta se făcea la Mare-galat, iar noul prelat venea să depona jurământul în Sala Tronului cu ceremonialul obișnuit în fața Casei Civile și Militare precum și a Ministrului Cultelor respectiv.-

- Primea de la Patriarhie adrese cu privire la investiții și anume a Mitropoliților și Episcopilor, cari veneau la Palat și în Sala Tronului primeau de la regele cîrja de păstorie a Mitropoliei sau Episcopiei respective.-

- Organiza următoarele serbări care aveau un caracter fix anual la Palat:

La 1 ianuarie ale fiecărui an.

În Sala Tronului se primeau felicitările de la:

- Casa Civilă și Militară a Curții.
- Membrii Guvernului și Înaltei Autorități Civile și Militare.-

- Corpul Diplomatic.

La Bobotează:

Pe malul Dîmboviței organize participarea Regelui și a Curții Regale la locul desfășurării ceremoniei aruncării Crucii în apă.-

La 24 Ianuarie:

- La Patriarhie participarea Regelui și însoțit de curte, la Serviciul Divin făcut de Patriarh și apoi primirea de filării trupelor în fața bisericii.-

La 10 Mai:

- Întocmirea programului și participarea Regelui împreună cu Curtea la defilarea pe terenul dinaintea obeliskului.-

La 8 Iunie:

- Întocmirea serbărilor precum și masa de la Palat.-

La 15 August:

- Participarea Regelui la serbările Marinei de la Constanța.-

La 21 Iulie:

- Participarea Regelui la serbările Aviației de la

- 4 -

Statuia Aviației de pe Sos. Jianu.-

La 8 noembrie:

- Organizarea participării Regelui la Biserica Mihai Vodă și dejunul de la Palat dat în cinstea cavalerilor Ordinului Mihai Viteazul.-

La 24 Decembrie:

- Organizarea în Sala Tronului a pomului de crăciun unde se împărțeau daruri la întregul personal.-

Tot în atribuțiunile Maresalului erau organizarea tuturor celorlalte serbări care erau ocazionale spre exemplu: concerte, serate, ceaiuri, deschideri de expoziții, etc.-

Toată corespondența Casei cu privire la Rege se făcea prin Maresalat și anume:

- La grațieri, botezuri, nunți, audiențe, ajutoare.-

- Tot la Maresalat se țineau și decorațiile precum și registrele de evidență a lor.-

- La Maresalat se întocneau toate invitațiile la diferite dejunuri și audiențe.-

Maresalul Curții în perioada când Regele era la Sinaia era tot deasupra la București.-

- Administratorul Domeniului Coroanei se ocupa exclusiv cu administrația Domeniilor el fiind la Palat invitat numai la serbări și recepții.-

- Marele Maestru de Ceremonii era acel ce anunța totdeauna sosirea Regelui și ținea legătura cu corpul diplomatic.-

- Marele maestru de vânătoare era acel ce organiza vânătorile pe teren cu ajutoarele sale, în numele său se făceau invitațiile la vânătorile regale de către Maresalat.-

- Șeful Casei Militare ținea legătura cu Ministrul Apărării Naționale și alte autorități militare și ofițerii din casa regală.-

- Prefectul Palatului se ocupa cu toate chestiunile gospodărești ale Casei și anume: personal, garaj, grajd, grădini, clădiri, magazii, spălătorie, uzină, etc. de asemenea și cu bugetările și întregul stelaș pentru serbări.-

- Bibliotecarul se ocupa cu ținerea la curent a bibliotecii și a revistelor și ziarelor precum și apariției noilor cărți.-

- Secretarul particular cu chestiuni particulare ale Regelui.

- Directorul Trenurilor Regale se ocupa cu organizarea trenurilor în diferite călătorii la care participa regele.-

- Adjutanții regali erau de serviciu săptămânal și locuiau pe timpul serviciului la Palat atât ziua cât și noaptea, ei erau aceia ce însoțeau imediat pe rege în orice ocazie și executau programele primite de la Maresalat.-

- Administratorul Casei Regale, ținea în evidență contabilitatea și înregistrarea tuturor socotelilor Casei.-

- Doctorul Casei Regale se îngrijea de sănătatea Regelui și a întregului personal.-

- Directorul Contabilității era ajutorul direct al Administratorului în executarea atribuțiilor sale.-

- Directorul Prefecturei ajuta pe prefectul Palatului în executarea dispozițiilor sale.-

- Ofițerii de ordonanță funcționau pe lângă Casa Militară ajutând pe adjutanții de serviciu.-

- Cancelaria Maresalatului era biroul prin care intra și iese din Palat toate lucrările cu privire la relațiile între Palatul Regal și autorități, Corp Diplomatic și restul persoanelor.-

Cu privire la viața particulară a Regelui se știe prea bine că personalul care funcționa pe lângă persoana sa era personal de încredere, iar eu niciodată n-am auzit vorbindu-se despre așa ceva.-

Dealtfel serviciul la Maresalat nu avea nimic comun cu viața particulară a Regelui și serviciul de birou la Palat se ocupa numai cu programul oficial al Regelui și niciodată n-am avut cunoștință de viața intimă a regelui cu atât mai mult cu cât el locuia complet separat la Palat, iar în locuința sa nu aveam acces decât când eram chemat să duc plasmamentul de masă și cărțile de farfurii când aveau loc dejunuri oficiale.-

Poziția demnitarilor în Palat era în funcție de încrederea de care se bucura în fața Regelui felul cum acei demnitari și-au executat funcția lor și au influențat asupra regelui, vrednic sau nevrednic nu-mi este cunoscut deoarece eram prea mic și n-am avut contingență cu ei cu excepția Maresalului Căruia cu care raporturile erau de personal de execuție a ordinelor primite în legătură cu protocolul la Palat.-

M-am bucurat de încrederea cuvenită unui funcționar la Palat dovadă vechimea și serviciul

DECLARAȚIE

Subsemnatul MOCSONYI-STYRCEA IOAN, fiul lui Ioan și Bertha, născut în Cernăuți la 16 mai 1909, fost diplomat, funcționar internațional, mare demitar al curții regale etc., cu ultimul domiciliu în com. Bulci jud. Severin, condamnat la 15 ani muncă silnică, deținut în prezent în închisoarea Malmeson, la cererea anchetei declar următoarele:

În urma notificării de retragere a României din Societatea Națiunilor și la resilierea concomitentă a contractului meu temporar de membru al Secției Politice a Secretariatului General al Societății Națiunilor (contract ce expiră în mod normal abia la 1 mai 1942), am fost chemat la Ministerul Afacerilor Străine, sosind acolo în toiul catastrofelor naționale, adică tocmai în ziua de miercuri 28 august 1940 când D-nii MANOILESCU și VALERIU POP erau în drum spre Belvedere. ALEXANDRU CRETZIANU și acum secretar general al Ministerului, conducând personal tratativele delegației noastre la Conferința de la Craiova, era atât de ocupat încât nu mi-a putut da decât fragmente de informații și amânând chiar și ascultarea acelor ce i le aduceam de la Geneva, a-a însărcinat cu lichidarea secției Soc. Naț. din Direcția Politică a Departamentului, pentru a recupera de acolo câțiva tineri colegi de care aveau nevoie urgentă secțiile supra încărcate cu lucrările conferințelor. D-sa activase încă de la înființarea ei la rezolvarea chestiunilor românești, pendinte în fața organelor Ligii, în deosebi a celor privitoare la plîngerile minorităților (ceea ce-i prilejuise dealtfel odată origicare ciocniri cu TITULESCU, care nu prea aprecia opinii separate) studiase și urmărise temeinic atât din centrală cât și de la diferitele sale posturi diplomatice, în special la Berna, unde funcționase, prin anii de relativă glorie a S.M., creîndu-și bune relații în cercurile ei, toată documentația problemelor internaționale dezbătute la Geneva și continuase să se intereseze despre activitatea de după culise a Secretariatului și chiar și atunci când acesta devenea pe zi ce trecea un factor mai neglijabil în apreciere situației politice mondiale,

datorită ocotirii principiile și neaplicării obligațiilor Pactului de către Marile Puteri, astfel încât mă capacitase să-i comunic în scrisori particulare transmise prin curier orice știri deosebite de semnalat în interesul Țării. Acum mi-a mulțumit din nou, verbal și mai cordial, pentru aceasta dar cum păram probabil cam plouat de perspectiva însărcinării primite, mi-a spus: "te tot plîngeai de atmosfera de mormînt de la Geneva, aici precum se vede n-ai să te plictisești: vom trece încă prin încercări și mai grele și sînt convins că voi putea conta mereu pe tot concursul tău neprecupețit". Mi-aduc de asemenea bine aminte că la obișnuita întrebare de politeță despre sănătatea soției, eu i-am răspuns adăugînd că a mea era mirată de aparenta indolență a publicului orășenesc față de evenimente și mai ales de lipsa "ambilor mei tați" (cum li se spune în glumă față de mine D-lor IOAN V. STIRCEA și ANTON MOCSONYI) din Capitală. Găsisem într-adevăr casa STIRCEA de pe șosea la dispoziția noastră cu mențiunea că tata dorea să stea la Văleni (Roman) cît mai tîrziu în toamna aceea, așteptînd să fie chemat la București fie de Mareșalul Curții Regale, fie de familie, numai în caz de nevoie excepțională. În Columb 3, casa tatălui meu adoptiv, un mesagiu și mai laconic îmi anunța plecarea sa din Bulci la Foeni (Timiș-Torontal) unde eram poștit și eu pentru sfîrșitul săptămînii la deschiderea vînației la turturele. La exprimarea indignării mele față de această aproape ostentativă nepăsare a celor doi înalți demnitari mai reprezentativi ai curții pentru criza gravă ce se simțea inevitabilă pentru regimul de dictatură a Regelui Carol al II-lea, CRETZIANU mi-a replicat aproape vesel: "Ils savent ce qu'ils font" - "ei știu ce fac".

Urmează cunoscutele zile istorice din prima săptămînă a lui septembrie 1940, pe care le-am trăit febril, ca toată lumea, stînd peste orele de lucru, la Externe și agitîndu-mă apoi prin oraș, în drum spre cîteva dejunuri diplomatice și cine la rude și prieteni sau pe la cluburi, mereu în goană după noutăți, așa că nu e de mirare că am avut întîmplător norocul să asist și la celebra primă și ultimă demonstrație anti-carlistă mai agomotoasă în piața Palatului, cînd s-au tras focuri de automate mici de pe acoperișul Fundației Carol I. Cu toate acestea nu aflam nimic precis despre audiențele regale, deși se răspîndise zvonul printre colegii mei de la Direcția Politică că știu ce se petrece la Palat, dar sînt ținut de acasă să fac pe discretul, astfel că D-ii TURASCU, GH.DAVIDESCU, M.MITILINEU, KRUPINSKY, CONSTANTINID, etc.

BILCIURESCU și alții mulți mă convocau mereu la "șuete" în loc să mă lase la treburile tot mai urgente și în afara noilor mele atribuții de care mă și apucasem imediat cu concursul camarazilor mei de promoție sau și mai tineri, spre exaspararea monitorului meu cel mai prețios dar tipicar din calea afară, GEORGE DUCA, de la care preluam treptat dosarele secției S.N. ținute la zi într-o ordine ce contrasta simțitor cu dezordinea crescândă în celelalte secții, copleșite de lucrări excepționale cauzate prin cedările teritoriale. În toată săptămîna aceea n-am dat pe acasă decît noaptea, iar cu soția nu mă întîlneam ziua decît la acela invitații comune pentru mese de prînz sau cină, suficient de tîrziu ca să le pot accepta, preferînd astfel să minînc ceva la repezeală cu vreun coleg de la Cabinet, tocmai ca să mai pot ciupi ceva din ultimele vești.

În toial "crizei regale" (și nu monarhice) cum bine a botezat-o ulterior MICEȘCU - adică dacă nu greșesc în seama zilei de miercuri 4 sept., am încercat întîi prin telefon, apoi deplasîndu-mă la Palat și în sfîrșit la domiciliul lui, să-l contactez pe Col. OCTAV ULEA, directorul cancelariei marelui curții și mîna dreaptă a tatălui meu pentru chestiunile de protocol și decorații. Cum ne cunoșteam încă din adolescența mea și D-sa manifesta întotdeauna multă simpatie pentru mine, făcîndu-mi dealtfel în anul meu de militarie, serviciul neuitat de a-mi obține detașarea de la Reg. 2 Art. Grea (încarzant la Malmezon) la Casa Militară a A.S.R. Principele Nicolae pentru traduceri, îmi reproșa deja că nu mă gîndisem să-l prind și mai devreme, cînd spre uimirea mea toate eforturile de a-l vedea întîmpinarea eschivări atît de străvezii încît echivalau aproape cu un refuz. Deducînd deci că nu-i convenea să fie mîsar bănuit de a păstra și acum relații chiar indirecte cu bătrînul meu (căci cu tatăl meu adoptiv ULEA nu avea legături de serviciu sau mondene permanente), am renunțat și la intenția a doua de a vizita pe Generalul MANOLESCU (soțul mamei D-nei ULEA și fostul meu șef la Casa Militară a Prințului Nicolae), dar interpretînd această întorsătură și ca un avertisment posibil pentru amîndoi tați, m-am grăbit să le dau de veste. Destul de caracteristică pentru simțul politic rafinat al aparatului de Stat, dar totodată nu mai puțin simtomatică pentru subrezenia regimului carlist mi s-a părut a fi și a doua mea ciudată experiență, din noaptea aceea: imposibil de obținut legătura telefonică cu Romanul și Timișoara, astfel încît am fost redus la telegraf. Dar pe cînd joi am reușit în fine să vorbesc numai cu administrația centrală a domeniilor MOCLONI, aflînd acolo că "Excelența" fusese chemat la Palat cu cîteva ore înainte

și era deja în drum spre București" (unde a ajuns însă abia în după amiaza zilei de 6), tatăl meu a sosit tot cu mașina în zorii zilei următoare, ca telegrama mea și una de la Dl. Gh. IONESCU BALACEANU, Secretarul Cancelariei Maresalatului, în buzunar, pe care le primise amândouă după anunțul radio difuzat al abdicării regelui.

ss. MOCSONYI-STIRCEA IOAN

București 21 Februarie 1963.

139

Declarație

Subsemnatul Rosin R. Constantin, născut în Focșani, Județul Putna, la 23 Aprilie 1894, fiu al Medicului Doctor Rafail Rosin și al Charlotte, ambii decedați, avocat, cu ultimul domiciliu în București, str. C.A. Rosetti 14 Etaj VII, apart. 31 arestat la 22 Aprilie 1948 pe bordul vasului Transylvania în Portul Marsilia și judecat la 13 Iulie 1951, de către Tribunalul Militar București Secția Ia, am fost condamnat la 15 ani m.s. condamnare din care am executat până în prezent 14 ani și 10 luni de detențiune în diverse penitenciare, declar următoarele:

În anul 1934 eram avocat în Contenciosul Băncii Chrissoveloni fiind juriconsultul Sucursalei Cluj.

La un moment dat ivindu-se un conflict între Petre O. Vassalopol (care avea atunci calitatea de Adm. Delegat al Băncii, pe lângă aceea de executor testamentar și tutore al fiului decedatului Jean Chrissoveloni, Vicky) și Banca Vienară: Niederösterreichischer Escompt Gesellschaft creditoare, Petre Vassalopol a fost nevoit să demisioneze, din postul ce ocupase până atunci. În locul lui Vassalopol, conducerea Bcei a fost încredințată de mai multe bănci creditoare unui director vienez Bruno Rubinstein, pentru a proceda la încasarea creanțelor lor restante.

Cu această ocazie nouă conducere a decis lichidarea tuturor Sucursalelor Băncii Chrissoveloni din România și a câtorva sucursale din țară între care figurau și Sucursalele Cluj și Sibiu. De asemenea au fost lichidate și mai multe industrii aparținând băncii, iar palatul a fost vândut Bcei Nationale.

Cu lichidarea Sucursalei din Cluj am fost însărcinat eu, în calitate de lichidator unic, de către acest nou conducător Bruno Rubinstein, care m-a apreciat pentru felul cum ^{am arătat} achitat de această însărcinare și m-a recomandat lui Max Suomit care era pe atunci în căutare de elemente cinstite și muncitoare pentru noile sale întreprinderi.

2.
Max Ausnit fusese bun prieten al decedatului
Jean Chrissorelomi. Acesta înainte de moarte
fusese Președinte al Societății Titan, Nadrag,
Călan, Ausnit fiind la rândul său membru
în Consiliul de Administrație a Băncii Chrissorelomi.
Recomandat de Rubinstein, Max Ausnit m-a angajat
ca avocat în Contenciosul Soc. T.N.C. și ca secretar
la Resita. Până la urmă Ausnit m-a angajat și
ca secretar particular al său.

În noua mea calitate aveam f. mult de lucru
fiindcă în afară de lucrările la Resita și la
Societatea Titan, Nadrag, Călan, trebuia acum să
îl normăresc și să îl secundez în întreaga sa
activitate, ocupându-mă cu rezolvarea întregii
sale corespondențe care era foarte mare și variată.
Era pe timpul când Ausnit făcea o serie de
investiții importante creștând Societăți noi.

Apoi, interesat fiind în mai multe Societăți cu
sechii în străinătate, purta cu ele o numeroasă
corespondență, căci prin ele își creia fonduri
investițiilor ce făcea în țară.

cu ocazia deplasărilor sale în străinătate
sau atunci când pleca în concediu de odihnă,
trebuia să îl țin la curent cu chestiunile
importante și urgente care compunau o solu-
ționare din partea sa. Pentru a putea face față
întregii acestor exigente s-a simțit nevoia creării
unei întregi aparatură afectat lucrărilor secreta-
riatului său particular.

Tot pe acea vreme Societatea Resita a primit
dispozițiunea de a se încadra în planul de
înarmare a țării. Ea a început să-și utilizeze
Ușile pentru executarea noilor comenzi ce
î-au fost repartizate, continuând să execute și
comenzile în curs de fabricare. Dar Resita a
mai primit însărcinarea de a organiza și o
mare parte din planul de înarmare a țării.
Pentru aducerea la îndeplinire a acestei noi
misiuni, ea a cumpărat dela frații proprietari
Ușile Astra din Brașov pe care le-a datat cu
masini noi cumpărate în Germania și a început
fabricarea de tunuri Vickers dela care și-a
procurat licențele respective.

3.
141
Resita a mai utilizat în vederea construirii de vase noi, "fantierele Navale Galati" Societate nou înființată în acest scop.

La Societatea Titan, Nadrag, Călan, Mar Augmit a făcut noi și importante investiții. Uzinele din Galati, Ferdinand, Nadrag și Călan și-au mărit simțitor producțiile în fier, tablă, calvifere etc, grație acestor investiții. Această situație a continuat până pe la începutul anului 1939 când Carol II a determinat schimbarea politicii externe a țării de până atunci, după vizita sa la Hitler.

Urdăneanu numit Președinte al Societății Resita a pretins și obținut demisia lui Mar Augmit, din funcția de Adm. Delegat, motivul pretextat de Urdăneanu a fost că Regele dorește românizarea acestei Societăți. Cu această ocazie a mai demisionat din Consiliul de Administrație și următorii consilieri: Angus Vickers, Edward Outrata, E. Ritich, Svec, Revay, Ben, Stöcker Boen, Neguzzi, etc.

După curățirea Resitei de străini și românizare, au împărtășeau noua politică hitleristă, Urdăneanu a căutat să obțină de la Augmit cedarea acțiunilor acestuia, lui Carol II, prin presiuni exercitate din partea Parchetului general, la ordinul Ministerului de Justiție Tancandiu.

În schimbarea acțiunilor Procurorul General Gh. Păcuranu promitea lui Augmit că va fi lăsat liber să părăsească țara.

Până la urmă, ca rezultat a acestor târguri, Parchetul a dispus arestarea sa. A urmat apoi judecarea și condamnarea sa la 6 $\frac{1}{2}$ ani de închisoare, pe lângă plata unei sume de 250 milioane lei Resitei, drept despăgubiri, pentru gesturi frauduloase.

Evenimentele s-au succedat apoi în felul următor:

Carol II abdicând, a părăsit țara lăsat de Lupeșca și Urdăneanu.

După Carol II puterea a fost preluată de Antonescu în colaborare cu Horia Sima. Statul Român a fost declarat Stat Legionar.

4.
În această nouă situație, Horia Lima
numind pe Inginerul Pericteanu Director general
al Societății Regita l-a împuternicit să trateze
cu Max August cumpărarea de către 50 de legimani
a acțiunilor sale. Tot odată Max August putea să
părăsească Țara după ce ar fi semnat un act
de vânzare a acțiunilor ^{sale} înaintea Tribunalului.
August a acceptat propunerile ce i s-au făcut, și m-a
împuternicit pe mine să tratez cu Pericteanu, perfectarea
pe aceste baze, a unui acord.

Dar svarta a făcut ca nici de data aceasta să
nu se ajungă la un rezultat, căci izbucnind rebe-
liunea, atât Horia Lima cât și Pericteanu au dispărut
fugind peste frontieră.

După fuga legionarilor Antonescu devenind
Conducător al Statului, a împuternicit pe Mihai
Antonescu să realizeze achiziționarea acestor
acțiuni, în folosul Statului Român. Expertii numiți
de Minister pentru verificarea gestiunii lui August
la Regita, au constatat că acesta era creditor al
Societății cu 250 milioane lei și nici decum debitor
sau gestionar fraudulos. Pe baza procesului verbal
încheiat de experti, August a cerut Tribunalului
revizuirea procesului, care fusese însoțit condiționa-
tă de cedarea acțiunilor sale, Statului.

De data aceasta transacția a fost încheiată
cu acte în regulă, căci August a primit asig-
narea, că satisfăcând obligațiunea ce și-o
luase, va putea să părăsească Țara.

Dar în ultimul moment, Davidescu Secretarul
General al Ministerului de Externe, a intervenit
împiedicând plecarea sa, în mod cu totul neînteles.
În fața acestei situații, August considerând
că din partea sa, executase toate obligațiunile ce
și le luase prin predarea acțiunilor lui orghidan
ca fiduciar, a părăsit Țara cu prima ocazie
ce s-a ivit, fără pașaport și fără viză, într-un costum
militar, cu destinația Cairo, la 17 Iunie 1944.

Indicat de Curtea Martială din Craiova, Susnita a
fost condamnat la moarte pentru aceasta ispravă.
La reintorcarea sa în țară după 13 August 1944, 143
făcând contestație în contra sentinței de condamnare
dată în lipsă, el a fost achitat.

Din ziua demisiei lui Ruznit din funcția de Holm-Delegat al Societății Reșita (Iulie 1939) și până la fuga sa la Cairo, el m-a avut numai pe mine ca singur care să-l poartă ajută în toate ocaziunile. Auzut și-a executat pedeapsa în Penitenciarele: Văcărești, Praso, Doftana, Malmaison, Lagănul din Târg-Jiu și în mai multe spitale. În vizitele a-i-am făcut în timpul detenției sale, m-am îngrijit de a-i procura necesarul. Tot odată am avut privilegiul să cunosc nașterile pe care detenții politici le aveau de suportat pe acele vremuri, hotărându-mă de a-i ajuta pe cât posibil și pe ei și familiile lor. Să dau exemplu:

Întro zi am trimis prin unul din soferii societății,
Bela Demeni o sumă de bani ^{drept} pentru familia mui
muncitor sărac, internat în lagăr.
La reîntoarcere soful mi-a povestit că după o oră
de căutare, a putut găsi locuința acestei familii.
Era un bordei la periferia Capitalei, în care voind
să intre, a găsit ușa încuiată.
Răspunzând nimănui la bătăile sale în ușă și simțind
un miros pătrunzător de mangal, a spart ușa cu
un mic pistol.

Înaintul încăperi, zăceau aproape în nesimțire,
o femeie cu patru copii. Femeia aprinsese un vârf
de țigară, decisă să se sinucidă din cauza
suferinței. Șoferul care sosise la timp pentru a o
ajuta, a reușit să salveze femeia și pe cei patru copii.
Când ei dela moarte, impresionat de aceasta întâmplare
șoferul mi-a spus: Dvastră i-ați trimis drept ajutor
500 (cinci mii) de lei, iar eu i-am mai dat de la mine
200 lei." -

Altă dată directorul Alfred Mateescu al căruia birou
era vecin cu al meu la Societate, mi-a rugat să
mă deplasiez până la el, pentru a-mi face o
comunicare.

8
Când am intrat, în biroul său se afla ^{un} domn Singher, pe care mi l-a prezentat, ca rudă a unui medic Dr. Silvan Rosen. Acest medic se afla încarcerat împreună cu soția în Cazanul Malmaison, sub anchetă. Ei erau ziliți bătuți și flămânziți. Mateescu m-a rugat să intervin, dacă e posibil, ca ei să nu mai fie maltratați. Observând la mine o oarecare ezitare, Mateescu a început să îmi prezenteze că Singher nu îmi cerea acest serviciu în mod gratuit și că înțelegea să îmi pună la dispoziție orice sumă ar pretinde, oferindu-mi 50 mii de lei și chiar mai mult numai pentru ca nepotul și soția acestuia să nu mai fie bătuți și flămânziți. La această propunere, î-am răspuns că sunt surprins că el care mă cunoștea poate să îmi vorbească de bani într-o chestiune de umanitate, dar el scuturând gafa ce o făcuse mi-a prezentat că banii oferiti erau pentru persoana la care urma să intervin, ceea ce am refuzat ^{pe neașteptat}. Făcând totuși ^{nevoie} intervenția ^{mea} în acest caz, pe lângă Inspectorul Siguranței din Min. de Interne Drăvicescu, acesta mi-a comunicat peste câteva zile că interesându-se la Malmaison ^{asupra} de cele semnalate de mine, a dat ordin ca omul și soția sa, să fie tratați în cele mai bune condiții, putând primi și mâncare de acasă. Drăvicescu mi-a prezentat că din rapoartele primite ar rezulta că Medicul nu a avut poate cunoștința de activitatea soției sale, întrucât erau căsătoriți numai de 6 luni; căt privește soția, erau banueli că ea ar fi curieră sovietică, fiind rusească.

Î-am comunicat lui Singher, pe care l-am găsit în biroul lui Mateescu, rezultatul intervenției mele încredințându-l că Medicul Silvan Rosen și soția sa nu vor mai fi bătuți, putând primi și mâncare de acasă. Singher f. bucurându-se întrebat ce cheltuieli am avut cu această ocazie? Î-am răspuns că am avut aici o cheltuielă dar că dacă ^{voia} se vor angaja pentru intervenția făcută, să expedieze prin poștă câte o mie de lei, la cinci familii nenorocite, pe care și eu le afluam

145

Monday

apud asly

padayuri de salar...

23 August 1944 când Dr. Croza a ajuns Prin Ministerul, l-
numit pe Bac în posturi de încredere.
Lăgărele din Transilvania

La Penitenciarul din Sibiu

există pentru biblioteca detinutilor. Din cauza dezastrului produs de cutremur nu am putut aduce la îndeplinire planul ce concepuam pentru ajutorarea detinutilor.

...din acestor închișori care ^{se înaltează} ~~au~~ ^{au} discutat cu Buznit. Au servit
numai ajutoare câtorva familii sărace

Pentru Lagărul din T. Jiu - cu ocazia unei vizite la părinte lui Musnit la T. Jiu, acesta mi-a predat zecile adrese, pentru ca în limitele posibilităților, să servesc ajutoare familiilor detinuților politici din acel lagăr. Pe o parte ^{apoi} am ajutat pe fătă prin sume expediate pe fătă prin mandate postale, de către Societate, iar pe altele prin sume predate personal sau trimise la domiciliu prin oameni de serviciu sau prin referenți Societății. De asemenea am propus colonelului Leoveanu să plătească detinuților politici lipsiți de mijloc de mâncare. Colonelul mi-a mulțumit pentru bunele mele intențiuni și mi-a declarat că va face apel la mine, atunci când nevoia se va ivi. Putin timp după această vizită, s-a prezentat la mine Lt. Colonelul Enăsel care mi-a rugat să procur Lagărului lemnele de foc de care lagărul avea nevoie. Am reușit să satisfac această cerere, intervenind pe lângă Directorul Exploatareilor noastre din Lupeni, să livreze lagărului pe răspunderea mea 40 vagoane de lemne pe prețul de cost al lemnului în pădure, pret în care intra și transportul pe C.F.R. de la Lupeni la T. Jiu. Enăsel neputându-și plăti din cauza unei întârzieri de ordonantare, am intervenit și reușit să obțin livrarea pe credit, a acestor lemne, pentru ca detinuții să nu sufere din cauza acestei întârzieri. La intervenția lui Radu Xenopol, am reușit să obțin ca Societatea să livreze lagărului, materiale pentru terminarea unei Capele, iar cu ocazia unei sfârșitului am expediat prin Enăsel, alimente și băuturi lagărului. Este adevărat că toate aceste ajutoare și altele de care voi mai face amintire, atât pe cât mă mai ajută memoria după atâția ani de detenție, nu au fost date din averea mea personală, eu fiind pe acele vremuri un simplu funcționar. Dar ele au fost procurate pe riscul și răspunderea mea, în timp de război și sub dictatură hitleristă. Musnit era atunci el însuși condamnat și nu avea posibilitatea să ridice pe propria sa semnătură nici o cerință de mică mărime, pe lângă faptul că izolat fiind de lumea din afară, apela tot la mine pentru a fi ajutat; persoanele sau prietenii săi la care ar fi putut apela, erau sau plecați din țară, sau prin lagăr.

9117

Până la urmă Direcția Generală a Siguranței Statului s-a sesizat de ajutoarele date detinuților politici și familiilor acestora, mai ales după contactul ^{cu mine} luat cu Dr. Emil Preup și Iuliu Orban. Astfel întruna din zile o funcționară din serviciul Secretariatului, a primit o citație pentru a se prezenta la Siguranță unde a fost reținută timp destul de îndelungat.

La întoarcerea la serviciu, ea mi-a declarat că după o așteptare de câteva ore, a fost în fine interogată ^{despre} ce ^{ce} știa asupra ocupațiilor mele la lucru și în special asupra ajutoarelor ce dădeam diverselor persoane din lagăre sau familiilor acestora. La întrebările ce i-am fost puse, a răspuns că știa că în afară de activitatea mea în rezolvarea lucrărilor Secretariatului, dădeam și unele ajutoare familiilor nevoiașe, din fondurile nefectate de societate în acest scop.

Nu îmi mai amintesc detaliiile întrebărilor ce ^{mi} au fost puse acestei funcționare; am reținut însă faptul, că Siguranța Generală se interesa despre activitatea mea, în domeniul ajutoarelor.

A doua zi Inspectorul Drăniceanu din Ministerul de Interne, mi-a telefonat să vin la el, dorind a mi face o comunicare.

Prezentându-mă, Drăniceanu după ce mi-a invitat să stau loc, a început să îl lămuresc, asupra legăturilor ce aveam cu comunistii? Răspunzându-i că nu aveam cu ei nici o legătură, mi-a amintit că înainte cu câteva luni, mă prezentasem lui, intervenind ca Medicul Ilvan Rosen și soția acestuia, încarcerati la Malmaison, să fie tratați omenește, și am obținut satisfacerea cererii mele. Din comportarea sa, am reținut că asupra mea plasa o gravă bănuielă. Era nervos și foarte contrariat.

Am ^{de acum înainte} răspuns că am intervenit pentru aceste persoane din motive pur umanitare, dar că nu le-am cauzat, și nici nu am avut cu ei, vre o altă legătură.

Drăniceanu a continuat să se intereseze despre persoanele care au primit, sau despre cele ce continuau să mai primească ajutoare din partea mea. I-am răspuns că ajutoarele au fost date unor nevo-roși sau unor familii sărace și că găsesc foarte natural să ajut pe nevoiași.

Dar cu Crisan ce legături ai? Stale? mi-a replicat "el puțin cam răstit". Răspunsul meu a fost, că nu cunosc nici o persoană cu acest nume.

Dar cu Spătaru ce legături ai? Stale? și pe acelaston a continuat să îmi mai citeze ^{alte} ^{nume} ^{de} ^{persoane} ^{care} ^{nu} ^{mi} ^{le} ^{mai} ^{amintex}. I-am replicat că nu am cunoscut și nu cunosc pe nici unul din cei citați de el.

După răspunsurile categorice date de mine între-bărilor Stale, el a început să îmi atragă serios aten-tiunea, să bag de seamă ce ajutoare dau și cui le dau, căci s-ar putea să am neplăceri în legătură cu aceste ajutoare.

I-am mulțumit pentru sfaturile ce mi-a dat și odată cu asta, întrebarea noastră a luat sfârșit. Reflectând asupra celor întâmplate, am ajuns la convingerea că scăpasem ca prin urechile acului ^{de o artă foarte} ^{mică} ^{gratie} faptului că anchetarea mea a fost făcută de către acest Drăniceanu, căci altfel nu știu cum ar fi scos-o la capăt cu un altul.

La prima ocazie când St. Precup s-a prezentat din nou la mine, i-am atras atențiunea să nu mai vină, căci risca să fie recunoscut, promitan-du-i că îi voi trimite banii acasă.

Deși l-am făcut atent poverindu-i cele întâm-plate, el a continuat să vină la birou.

Mi se pare însă, că în această ocazie, la cererea mea el mi-a dat adresa locuinței sale la o Doamnă Mavodilescu, unde va pe calea Grivitei, unde i-am trimis ajutoarele, un timp oarecare. Nu îmi mai amintesc însă, dacă acele ajutoare i-au fost date înainte sau după acest incident.

Cum am făcut cunoștința cu Colinel Precup.

149

Între două zile, am primit la birou vizita unui domn Iuliu Orban. El mi-a rugat să îi aprob o sumă pentru a o pune drept ajutoare unor familii în suferință.

El mi-a îndrumat să îi prezint o cerere, pe care o voi pune Comitetului de Direcție spre a decide. Orban a ținut să mă lămurească că ajutoarele nu erau de natură a fi aprobate de Societate, pe cale oficială.

Făcând de surprinderea manifestată de mine, el mi-a mărturisit că băni erau destinați ajutoarelor către familii aparținând unor deținuți politici care zac prin închisori, arestați fiind ca luptători împotriva Regimului fascist. Considerându-l drept agent provocator l-am refuzat. Orban mi-a declarat că o-a adresat mie, convins că nu îl voi denunța căci știa că și eu ^{eram} din persecutații Regimului. Că odată cu sosirea trupelor eliberatoare rusești, va răsar și pentru mine soarele libertății, etc.

El mi-a mai spus că îi cunoștea soția și fiul, căci lucra la o Societate de filme ^{cinematografice} în oraș, și chiar vecin cu apartamentul în care locuiam.

Acolo soția mea venea din când în când să telefoneze însoțită de fiul meu; că m-a întâlnit și pe mine în lift, de câteva ori, etc.

Acste detalii m-au determinat să îi promit, că voi mai reflecta asupra cererii sale.

La câteva zile după vizita lui Orban, s-a anunțat la mine un domn Popescu. Primindu-l, figura sa mi-a părut cunoscută.

Era un bărbat înalt, slăbit, purta un pardesiou subțire cu gulerul ridicat. Avea aerul speriat și părea sfîmățos și prezentându-se pe adevăratul său nume, am recunoscut în persoana sa pe Colinel Precup, pe care îl cunoșteam pe vremuri la Cluj.

Oferindu-i un scaun, el a refuzat să ia loc, spunându-mi că este f. grăbit și că a venit la mine numai pentru câteva clipe.

M-a lămurit, că el îl trimisese pe orban să-mi vorbească, evitând să vină personal căci era sumărit, dar față de nehotărârea mea, a riscat această întrevvedere.

M-a implorat să îi ajut, făcându-mi se scurt, o descriere emoționantă asupra mizeriei în care zac feci de familie total lipsite de mijloace.

De acciugină desperare de cauză s-a adresat mie ca ultim refugiu, rugându-mă să fac tot posibilul, pentru salvarea acestor familii, acum în pragul iernii.

Pentru a termina repede cu el, l-am lăsat singur în birou pentru câteva momente și întorcându-mă l-am predat suma de 300.000 (treisutemii) lei.

Eu am spus că această sumă reprezenta tot fondul de ajutoare al Societății rămas a fi distribuit până la finele anului, căci grozul se cheltuisese deja și că am primit-o ca împrumut, lucru nepermis, de la funcționarul însărcinat cu distribuirea ajutoarelor, aprobate de Comitetul de Direcție, cu obligația de a o restitui în câteva zile.

Și colonel Neap primind suma, mi-a stăruit mâna cu căldură și mi-a înbrățisit, spunându-mi că nu s-a înșelat adresându-se mie, căci mi-a cunoscut caracterul.

La plecare l-am ~~condus~~ condus până la scară pentru a mi se recunoște pe traseu.

Înainte de despărțire, mi-a înbrățisit din nou, vădit emoționat.

Dar trebuie să relov că pe acea vreme Societatea era militarizată, iar activitatea funcționarilor, li însuși militarizată, era supravegheată de un domn general numit de Minister.

Generalul lucra într-un birou din primul etaj pe al cărui culoar îmi aveam și eu biroul.

Generalul dispunea de un personal destul de vigilent însărcinat între alte atribuțiuni și cu supravegherea și identificarea persoanelor ce veneau din afară pentru a lua contact cu funcționarii în rezolvarea diverselor probleme. Funcționarii purtau la piept ^{un număr de ordine} o plăchetă de metal cu
 În aceste împrejurări își poate ușor oricine închipui, cum ce s-ar fi putut întâmpla, dacă Dl. Colonel Precup ar fi fost identificat, cu ocazia vizitelor sale la mine, care eram la Societate singurul coreu, exceptat fiind, ca fost luptător în primul război mondial, decorat și citat pe în ordine de zi de Comandantul Brigăzii a 6° Artilerie, din care făcusem parte, pentru actele de bravură săvârșite.
 Informând pe Anonit despre vizita ce mi-o făcuse Dl. Col. Precup, precum și despre sursa ce îi dădusem, el mi-a aprobat ajutorul. Mi-a spus că era informat că se făceau aceste pentru ajutorarea deținuților politici din lagăre și pentru familiile lor.
 Mi-a atras însă atenția că dorește să nu fie amestecat în această problemă, chestiunea privind-o pe personal, atât pentru trecut cât și pentru viitor.
 Ținând de la pusut această aprobare, am continuat să dau Dl. Col. Precup ajutorare pe care el le distribuia celor îndreptățiți, eu fiind scutit în acest fel de a avea oșupa personal de o problemă ce comporta complicații și riscuri.
 Până la întâlnirea avută cu Dl. Col. Precup, eu mi permiseseam ca din sursele pe care le procuram lui Anonit, în timpul de detenției sale, să afectez o parte ajutorării familiilor nevoiașe.
 Despre procurarea și utilizarea acestor surse Anonit era informat până la ultima întâlnire, cu ocazia noastră întâlnirii cu el. Dăa contabilitatea ce eram nevoiți să o port și detalii distribuțiilor de ajutorare mi dădeam destulă bătaie de cap, iar păstrarea acestor surse până în momentul prezentării lor lui Anonit era și periculoasă.

Sumele amintite mai sus, nu aveau nimic
comun cu cele date prin îngrijirea ^{securității} societății
Societății Titău, Nordrag, Calani și ^{care} priveau ajutoare
a se plădeau în bani sau materiale: spitalelor,
Sanatoriilor, Bisericeilor, azilelor de bătrani, creșelor
cluburilor sportive, din întreaga țară, precum și
ajutoarele date săracilor, bătrânilor, bolnavilor etc.
Aceste ajutoare au fost aprobate de Rădănit personal
înainte de condamnare, iar în urma de către
Comitetul de Medicie a Societății și contabilizate
în registrele Societății. În arhiva Societății au rămas
după plecarea mea numeroase dosare cuprinzând
cereri de ajutoare aprobate de Rădănit.

Donatiunile făcute de Societate din fondul afectat
numai la capitalul "opere sociale" au fost f.
importante. Voi cita atât pe cât îmi mai amintesc
câteva exemple:

Societatea a donat Școlii Superioare de Război
toate cărțile de care Biblioteca acestei Școli avea
nevoie și care au fost comandate în Franța și Germania
precum și abonamente la ^{mai} multe reviste militare
străine. A acoperit cu tablă oferită gratuit, Manșile
Școlii Militare din ^{de cavalerie} Târgoviste și Manșile Regimentului
de Gardă din București.

În anul 1938 Societatea a donat toate materialele
furnizate clădirii Noii Școli de Război pe preț
de cost și în afara de asta 50 milioane în bani.
Materiale, în aceleași condițiuni au fost furnizate
o parte gratuit și o parte pe preț de cost:

capinului ofițerilor din Turmă Măgurele,
Cercului Militar din Brașov, Cercului Militar din Pitești,
etc. Donatimi pentru organizarea concursurilor hipice
naționale și internaționale precum și premii con-
curenților Români la aceste Concursuri. Donatimi și premii
Concursurilor hipice ale Școlii Militare de Cavalerie din
Târgoviste, Clubului Călareților din București, Clubului
Jacht pentru organizarea de concursuri la Snagov
și Constanța.

15.

Clubului Turing pentru construirea de cabane
pentru turisti in diverse localitati.

Clubului S.M.C.A. materiale gratuite pentru
construirea de noi clădiri la Timiso, case
si calorifere etc, acolo unde mergeau in concediu
de odihna membrii Unimelor Societate noastre si
cei ai altor societati. Donatorii cabanei tinerilor
de Munte de pe Bihau, Cabanei de pe Muntele
Siminic etc.

Pentru Biserici si Mănăstiri:

Nu mai in cursul anului 1936 Societatea a acoperit
cu tablă data gratuit 250 de biserici in altitudine
si Muntele si altele biserici din Banat si
Transilvania.

Materiale gratuite pentru repararea Mănăstirilor
Neamt, Tigănești, Căldărușani etc.

In sfintele sărbători ale Crăciunului pe când
fusese arestat Patriarhul Nicodem i-a trimis
la Văcărești o telegramă prin care dându-i bine
cuvențarea sa îi făcea urări de sănătate.

Tot Patriarhul Nicodem a trimis Indecătorilor
cu ocazia Procesului său, o scrisoare prin
care îl recomanda pe Rusnitca fiind cel mai
mare donator pe care Biserica Ortodoxă Română
l-a avut în ultimii 50 de ani.

Scrisoarea avea Antetului Patriarhiei si a fost
scrisă si subscrisă ^{in marea sa} de Patriarh. Ea exista in
dosarul acestui proces.

In anul 1938 fondul afectat de Societate

operilor sociale a atins suma cifra de 18 milioane

Ani relevat cele de mai sus, numai pentru a evidenția

că in postul de secretar al Societății si de secretar

particular al lui Rusnit, departe de a mă ocupa

de speculații ilicite sau strângeri de averi, a făcut

fără posibilitatea de a fi dezmințit, că am

parăsit serviciul sărac și curat, fără a poseda

altă avere decât un apartament făcut si acela

cadou de Rusnit și Malaxa, apartamentul ce mi-a

fost confiscat odata cu condamnarea mea

pentru trădare; și pensia la care aveam dreptul

După 23 August 1944, am avut privilegiul să-l
întâlnesc pe Dl Precup în mai multe ocazii.
Totdeauna și-a manifestat bucuria de a mă
revedea și m-a elogiât pentru marile servicii
aduse clasei muncitoare prin ajutoarele acordate
acesteia, în cele mai grele timpuri.

Astfel într-o zi am avut plăcerea să primesc la
biron vizita Dsale.

De data aceasta purta uniforma de General și a
venit însoțit de o tânără Doamnă, nepoata Dsale.

Mi-a spus că trecând prin fața clădirii Societății
noastre și-a amintit de mine și a venit să-mi
facă o vizită de recunoștință.

Adunându-se apoi nepoatei Dsale i-a spus:

"Mistă dragă acesta este Dl Rosin acela despre care
ți-am vorbit și te am adus aci pentru a-l cunoaște și
tu. El este acela care ne-a ajutat atât de mult, cu
generozitate și spirit de sacrificiu, în cele mai
grele timpuri prin care am trecut, etc."

Mi-a întrebat apoi dacă am vreo dorință pentru
a mi-o satisface și s-a oferit a-mi sta la dispoziție
oferindu-mi sprijinul Dsale în caz de nevoie.

După ce ne-am întreținut câțiva vreme, s-am
amplasat la plecare, pentru cinstea și plăcerea
pe care mi-a procurat-o vizita Dsale.

Altă dată, însoțit de fiul meu ne-am dus la
Cercul Militar la un bal intitulat: "Al Filmului".

Întregul bucurie în fața cu Primul Ministru D. Petru
Groza era prezent la acest bal.

În timp ce se producea Balul operii din Budapesta,
Dl Precup m-a observat printre spectatori. Dsă o-a
îndreptat în brațele deschise către mine manifestându-
și bucuria de a mă întâlni. Mi-a împărtășit
dorința de a mă prezenta și familiei Dsale și a
plecat întorcându-se însoțit de Dna Precup și de
o frumoasă tânără.

După ce m-a prezentat Doamnei, m-a adresat spunându-mi: „Astăzi ești în vizita noastră și vei cina la Masa Miniștrilor, că oră te voi prezenta ca să te cunoască și ei.”

După aceea m-a condus în fața unui salon, indicându-mi locul unde se va servi această masă. Dar venit cu fiul meu pentru a asista numai la spectacol am plecat înainte de a se servi masa, la care nu aș fi putut întârzia, căci tuși lăsaam soția singură acasă.

Am către finele anului 1947, Pl. General Bump m-a vizitat la birou pentru a-mi cere o informație. Cu această ocazie o-a interesat de cum îți mai merge și dacă s-ai mulțumit.

S-a aflat din nou să mă servească, dacă aș avea nevoie de un sprijin din partea Italie. I-am mulțumit, rugându-l să mă sprijine pentru a putea obține un pasaport dorind a părăsi temporar țara căci la cererea mea urma să fii scos la pensie pe 1 Ianuarie 1948; că fusese întrerupt epurat de dăruiri de către „Bratele de Muncă” și mă simțeam oarecum îndepărtat. Nu î-am împărtășit însă adevăratele cauze care mă determinaseră să iau această hotărâre.

Dsa a rămas foarte surprins de cererea mea și plecându-se a reîntoarce-mi peste o jumătate de oră, spunându-mi: „Uite, ți-am adus o propoziție. Am vorbit cu Teohari la care te vei prezenta cu această notă de recunoaștere, atunci când îi vei înmâna cererea Italie de pasaport. Pe o mică foaie de hârtie ce purta Antetul Ministerului de Interne, Pl. General scria o recomandare prin care arăta că pe timpul regimului autocratic, le-am dat un important sprijin material; că am fost călăuzit la Siguranță și că deși cunoșteam multe am am divulgat nimic; etc.

Apoi Dl. General Pucup a continuat să-mi spună: „Teohari m-a întrebat cine ești? Iar eu dat detalii asupra persoanei Dăk și serviciilor ce ne-ai adus prin ajutoarele bănești pe care ni le-ai pus la dispoziție cu generozitate și curaj; că dacă o-ai face o listă ^{peștig} de decorarea a zece persoane, Dăk Rosin ar trebui să figureze primul pe această listă, iar el Teohari, ultimul.”

Răspunzând Dlui general, că după umila mea părere, Dăk a supra estimat sprijinul acordat de mine unor oameni care meritau să fie agutati și că prin aceasta miam îndeplinit numai o datorie de constituție, Dl. general mi-a replicat:

„Dăk nici habar nu ai și de aceea nici nu poți să îți dai seama de enormele servicii ce ne-ai adus. Amun pot să îți spun că atunci când ai fost chemat la Siguranță și interogat asupra legăturilor ce aveai cu Crisan, Spătaru ^{cu} alții, Crisan eram eu, Spătaru era Boduăras; și să mai știu că cu ultimele ajutoare pe care ni le-ai dat, s-am evadat pe Dej, pe Boduăras și pe Gauer iar prin intervenția Dăk am câștigat de la Resita tunuri, arme și muniții.”

„Fi-le comunic toate acestea ca să vezi că nu am supra estimat contribuția și sprijinul suportat ce ne-ai dat în cele mai grele timpuri.”

La 17 Iunie 1944, Avionul a părăsit Tora cu destinația Cairo, cu un avion militar. În urma acestei ieșiri, el a fost judecat și condamnat la moarte în continuarea de către Curtea Martică din Craiova. Cu această ocazie au fost efectuate mai multe arestări.

Da eu am continuat să servesc, cu dexteritate și cultură, ajutându-l pe Mihail și după 17 luni. Timpurile erau atunci turburi din cauza alarmelor, bombardamentelor și dispensiilor, pe lângă faptul că Rusii părăsiseră țara, pe neașteptate.

Cu câteva săptămâni înainte de 23 August 1944, Alexandru Ștefănescu, Președintele Societății Românești, mi-a telefonat, cerându-mi o întâlnire. Răspunzându-i că îi stau la dispoziție, el m-a rugat să mă deranjez până la el acasă; m-a dat adresa, mi-a fixat ora și a insistat să fiu punctual la întâlnire.

Pe Alexandru Ștefănescu l-am cunoscut din relațiile ce avuseseră cu Rusii în cadrul UGIRULUI. Sosit la întâlnire, el m-a așteptat deschizându-mi personal ușa de la intrarea în locuință; apoi m-a învitat într-un birou foarte slab iluminat unde perdelele erau lăscate. M-a surprins atmosfera acestei misterioase ^{întâlniri} ~~întâlniri~~ ~~întâlniri~~.

Întrând de a dreptul în materie, mi-a declarat că a trimis să aibă o întrevedere cu mine, pentru a-mi solicita sprijinul într-o ~~stăruie~~ ~~stăruie~~ ~~stăruie~~ problemă de mare importanță.

Era vorba de înarmarea „Apărării Patriotice”, organizație menită să mențină ordinea în Stat, în cazul unor eventuale turburări provocate de trupele germane în retragere până la sosirea armatelor eliberatoare rusești.

Ștefănescu mi-a prezintă apoi că el și prietenii săi (?) aveau nevoie de o sumă foarte importantă pentru realizarea acestui plan, fapt pentru care erau adresat mie pentru a le-o promova.

I-am răspuns că regret a nu avea nici o posibilitate de a satisface o cerere de importantă problemă ce mi s-a pusă.

28.

Stefănescu mi-a declarat atunci, că în absența lui August din Tară, el nu a considerat pe nimeni drept singura persoană în care putea să aibă totală încredere și s-a mirat că August nu mi-a lăsat fonduri (?) la plecare. 159

După aceasta, întrerupând conversația s-a reîntors însoțit de doi necunoscuți care așteptau într-o cameră alăturată. Aceptiv s-au recomandat astfel ca să nu le pot înțelege numele.

În prezența lor Ștefănescu a repetat conversația avută cu mine, comunicându-le și răspunsul ce îl dădusem, după ce a ținut să îi informeze că eu eram persoana despre care le vorbise.

Îngust fiind să le dau un sfat, le-am recomandat să se adreseze Resitei, fiind vorba de procurarea de armament; dar la obiecțiunea că nu cunoșteau prea bine pe cei de acolo, mi-am oferit să intervin eu pe lângă Directorul General Alexandru Pop, pentru a le acorda o întrevvedere, ceea ce am și făcut.

Despre rezultatul obținut la Resita, în urma intervenției mele în problema înarmării organizației „Apărării Patrioate”, am aflat ^{numai} ocaziunea întrevederii avute cu Dl. General Preșup în 1947, atunci când l-am rugat să mă sprijine în obținerea unui pasaport.

Făcând cunoștință Inginerului Calmanovici în 1945-46, venit la Societate pentru a-și procura materialele necesare construirii unui Ploz în strada Câmpineanu, am reamorsat în el pe una din persoanele prezente la întâlnirea mea cu Ștefănescu, atunci când acesta mi-a pus problema înarmării „Apărării Patrioate”.

De celalalt nu știu nimic până azi cine era? Deasemenea nu știu mai amintec dacă necunoscuții erau doi sau trei la număr.

Pe Jacques Bernman l-am cunoscut cu ocazia
primei sale vizite la Asunat la Societate. 160
Nu îmi mai amintesc data, dar aş crede că
a fost prin Martie - Iunie 1943.

Asunat m-i l-a prezentat, spunându-mi că în va
transmite prin mine, cele stabilite.

A doua zi am primit de la Asunat o sumă de
circa un milion şi jumătate lei, cu rugămintea
de a o predă lui Bernman, ceea ce am făcut.

Mai ştiu că Bernman a rămas în legătură cu noi
înainte şi după 23 August 1944.

El cunoscând în urmăre laurian directorul
contabilităţii, acesta după plecarea lui Asunat
în străinătate, obişnuia să ceară sfaturi lui
Bernman şi să îl consulte în unele chestiuni
ce i se păreau mai delicate, pentru a le rezolva
în conformitate cu noile directive.

Fîndcă Laurian făcea un secret din relaţiile
sale cu Bernman, nu pot da alte relaţii.

După 23 August 1944, Laurian m-a prezentat
pe arhitectul Harry Stern, rugându-mă a mă
folosi de el, în lucrările ce eventual le-aş avea de
executat, informându-mă în particular că Stern
era camănatul lui Bernman.

Stern a fost prezentat de Laurian şi lui Asunat
şi cred că a fost angajat oficial ca arhitect la
Societate.

Am avut ocazia să discut cu Stern o problemă
a cărei realitate mă preocupă şi noi a făcut o
bună impresie; era serios şi foarte bine pregătit.
L-am însărcinat să studieze şi să-mi întocmească
planurile unor clădiri, pe care intenţionam să le
construiesc la o Fermă ce aparţinea Casei
de Pensii a Funcţionarilor Societăţii, lucrări
pe care le-a executat foarte bine.

Scurt timp după 23 August 1944, după ce s-a
reîntors de la Cairo, reluându-și ocupațiunile la
Societatea Titau, Nadrag, Calau, Resita, Ugir etc,
lucru că Tara a fost eliberată de sub jugul
fascist, sub care fusese intermitent, și se confiscase
averea și ^{cu} până la urmă îl condamnare și la
moarte.

Din momentul reîntoarcerii sale și până la
plecare în U.S.A. ^{și după ce a ajuns acolo} ~~nu~~ ^{se} manifestă în relațiunile sale cu noi noștri
Aliati, precum și față de Conducătorii P.M.R.
fostii săi tovarăși de suferință din închisori și
lagăre.

Încrederea sa în noul regim de democrație
populară instaurat în Tară a fost totală și s-a
manifestat în toate domeniile. Iată câteva exemple:
După ce s-a înscris în Arhus cariera i-a lipsit la
început mijloacele necesare și a sprijinit această
Asociație cu sume importante donate atât personal
cât și prin Societățile în care era interesat.

Că Președinte a Ugimului, după ce a determinat
se Conducătorii tuturor Societăților ce făceau parte
din Ugir, să se înscrie în Arhus pentru a contribui
la sprijinirea acestei Asociații în realizarea
ocupării pentru care a fost creată ^{acesta} de străngere a
relațiilor noastre de prietenie cu U.R.S.S.
Tot ca Președinte a Ugimului a tratat și încheiat cu
Confederația Generală a Muncii (Din Gh. Apostol și
Anghelini) Contractul colectiv de muncă, pentru
tipărirea cărții a dat suma de 20 milioane necesare
tipăririi.

O altă problemă de care s-a interesat a fost
acela a refacerii orașului guleri, solicitat fiind
a sprijini această operă de către o delegație în
frunte cu Primarul Gh. Gh. și Inginerul cofinț
Mizicu.

24

Ausnit a întocmit cu concursul unor specialiști un plan de refacere, îngrijindu-se și de procurarea fondurilor necesare, ce urmau a fi acuzitate treptat din producție.

162

A inițiat subscrierea unei sume pentru „Ajutorul Moldovei” colectând dela diverși industriali o sumă care s-a cifrat la mai multe milioane de lei pe care a predat-o odată cu contribuția sa, lui Traier, Secretarul General al Ministerului de Interne pe acea vreme.

Pentru „Cartea Rusă” a subscris 5 milioane lei, pentru traducerea cărților de literatură rusă în limba română. Cărțile primite le am ^{ce s-a numele} donat Bibliotecii statului meu decedat Dr. Rafail Rosin.

A pus la dispoziția Comandamentului Armatei Ruse locuința sa din Aleia Alexandru. Acolo au locuit generali Rusi Burenin, Iusacov iar până la venia S. Petru Groza.

A subscris prin Societățile sale forestiere 80.000 metriceubi de lemn drept capital Social (aproximativ) la „Sovrom Lemn”.

Atunci când Guvernul Român a hotărât ca Societatea Reșita să plătească Statului U.R.S.S. contra valoarea minereului cărat în timpul războaiului de la Crivoiag în uzinele ei, o delegație a acționarilor s-a prezentat lui Ausnit și l-a rugat să le comunice soluția ce înțelegea să dea acestei probleme.

Ei au susținut că nu pot fi făcuți responsabili de prădăciunile săvârșite de foști conducători fasciști ai Reșitei, în U.R.S.S.

Ausnit le-a răspuns că se va strădui să găsească o soluție convenabilă ambelor părți, asigurându-i că îi va convoca pentru a-i da consimțământul, înainte de a lua vreo hotărâre.

Concomitent Anghit s-a prezentat Dnui
Finoghenov, rugându-l să-i acorde un răgaz sau
săgaze pentru a-i prezenta o propunere concretă
pentru soluționarea acestui litigiu.

Cererea lui Anghit a fost aprobată de ~~de~~ 163
Ministru.

După un timp oarecare Anghit s-a prezentat
din nou Dnui Finoghenov, înmânându-i ^{propunerea} ~~o~~ ~~propunere~~, pe care
acesta a trimis-o Guvernului U.R.S.S. spre
a fi aprobată.

Guvernul U.R.S.S. s-a declarat de acord cu
soluția propusă de Anghit, care în posesiunea
acestui răspuns favorabil, a dispus convocarea
A unei Adunări Generale Extraordinare a acționa-
rilor Regiei.

La această Adunare a luat parte și Dl Finoghenov
însotit de ~~un~~ mulți Membri ai Comisiunii
Economice a U.R.S.S.

Anghit a luat cuvântul și a făcut o expunere
a problemei pentru rezolvarea căreia fusese con-
vocată; tot odată le-a atras atenția că orice
amânare a tranșării acestui litigiu, ar avea
dăunător efect periclitarea intereselor lor.

În consecință era cazul să se ia o decizie, în
chiar redința adunării din acea zi.

Anghit a supus votului Adunării Generale
pentru a decide următoarea soluție:

Dată fiind că U.R.S.S. a devenit Aliatul nostru
și că în conformitate cu Convenția de Amicitie
și un important client al Societății, propune ca
U.R.S.S. să capete și calitatea detovarăs.

În acest scop a cerut adunării să voteze o
sporie a Capitalului cu o treime, care sub
formă de acțiuni să fie oferită U.R.S.S. drept
plată a datoriei.

tut odată să fie cooptați ca membrii în
consiliul de Administrație, în număr corespun-
zător de Membri pentru a lua și ei parte la
conducerea Societății.

Dl. Ministru Finoghenov a luat și el parte la discuții
clarificând unele neînțelegeri ale acționarilor.
Propunerea lui Rusnit a fost votată de Adunare
și fiind transmisă Guvernului U.R.S.S. acesta a
aprobat-o după ce în prealabil o Comisie
de experți Rusi o-a deplasat la Ușine, spre a se
convinge la fața locului, că era demnă de a fi
luată în considerare.

cu această ocazie amintesc că am contribuit și eu
la realizarea acestei înțelegeri am contribuit și eu
redactând pe Rusnit în tratativele avute cu D-
Finoghenov și la redactarea memoriului prin
care se preciza exacta evaluare a corespondenței
ce urma să fie predat în acțiunii U.R.S.S. drept
contravaloare a datoriei Societății Rșita pentru
minerele lăsat de la Crivoi rog.

Înainte de plecarea lui Rusnit în străinătate,
el cunoscând comportarea mea față de corectă
în relațiile avute cu Rusii, mi-a designat ca
în absența sa, să continui colaborarea cu ei, în
spiritul vederilor sale.

Dar despre activitatea mea în această direcție,
vom vorbi la timpul potrivit.

La Recepția organizată de Prlus în onoarea
Ministrului Vizinskiy am luat și eu parte ca
invitat, însoțind pe Rusnit.

Erau prezenți la Recepție, Membrii din conduc-
erea P.M.R. precum și Membrii ori Guvernului
de atunci; deasemenea erau de față mai mulți
ofitieri ai Misiunii Militare Ruse, Reprezentanți
ai diverselor culte religioase, personalități
din lumea financiară și industrială etc.

Cu această ocazie Ministrul Visinskiy a făcut o declarație asistentă, privind situația politică din Tara noastră, declarație ^{care} ~~care~~ a fost tradusă din limba rusă în românește, de ofițerul de Marina Sovietic Lifschitz. 165

După 20 August 1944 hotărându-se ca Teatrul Național, care suferise grave avarii de pe urma bombardamentelor aeriene americane, să fie recondiționat, de Victor Eftimiu a solicitat Societatea Titan, Nădrag Calan o contribuție sub forma „unei cărămizi”.

Ausuit a rubsis la această colecție suma de cincisprezece lei, din partea Societății.

După 23 August 1944, Ausuit a luat inițiativa construirii unui important imobil intitulat: Palatul Metalurgiei.

Ausuit a însărcinat pe arhitectul Hary Stern să întocmească un proiect, corespunzător intențiilor sale. Macheta acestui Palat fiind terminată, ea a fost predată lui Ausuit, care a început să angajeze tratative cu celelalte Societăți, ce trebuiau să contribuie la realizarea acestei clădiri, cu bani și materiale.

Imobilul trebuia să adăpostească sediile tuturor Societăților Metalurgice, partea fiind destinată pentru magazinul, iar subsolul, unui mare garaj de automobile.

Palatul urma să fie construit și prevăzut cu cele mai moderne instalații și să înlocuiască în frumusețe toate celelalte clădiri ale Capitalii.

Mașina a corespuns în totul preferențelor
lui Ruzsniț, care a păstrat-o multă vreme
în biroul său pe o masă separată, în timpul
tratatelor ce a purtat cu celelalte societăți.
Evenimentele ce au survenit, l-au determinat
să renunțe la realizarea acestui proiect.

Înt după 23 August 1944, Ruzsniț a început să
facă mari investiții de capitaluri în exploatarea
de păduri.

Astfel a încheiat contracte cu Doña Olga Sturza
pentru exploatarea pădurilor ei din Munții Moldo-
vei, cu Fondul Bisericesc al Bucovinei, cu Patriar-
hia Ortodoxă etc. prelucrând lemnul în Fabricile
de cherestea din Grozesti, Piatra Neamț, Fălticeni,
Nădrag etc.

S-a dat o mare dezvoltare societăților „Măna
Forestieră” și „Forestiera din Nădrag”

S-au construit Fabrici noi de Cherestea la
Ierdan, lângă Galați.
Aceste Fabrici au fost utilizate cu mașini importate
din Cehoslovacia, scump plătite.

Investitiile au fost realizate prin credite obți-
nute în străinătate, depunând la Legatia Franceză
după garanție, actiunile sale și a le frateilor săi
Edgar, ~~Alexandru~~ ^{August} și alții. Au fost depuse de mine conform dispo-
zițiilor primite din partea lui Ruzsniț care s-a dus
la Legatie pentru îndeplinirea formalităților
necesare.

Au fost angajați Consilieri specialiști și cu
experiență în materie de păduri: Inginerii
Silvici Ivan, Anton Gorcea ^{de la Iași} și alții. Inspectori generali
în Minister, Directori ai societăților Forestiere
distingate.

Avuși a ținut ca legea să fie respectată
cu toată strictețea cu ocazia tăierilor, ser.
replantările să fie făcute cu toată grija.
Muncitorii să fie bine plătiți, iar a provizionările
cu alimente să se facă în condiții optime.
S-au construit drumuri noi, linii ferate, s-au
importat camioane cu remorci, s-au făcut con-
tracte cu echipele de plutari etc.
Societățile au început să execute lucrări de
material lemnos URSS. prin Comisia de Amicitie
prezintă de D. Minister al Căminului care ar putea
de relații asupra ^{construcțiilor} ~~et al.~~ cu care se făceau
aceste lucrări. Asemenea relații ar putea fi
date și de Brinkin cu privire la legăturile avute
direct cu URSS.

Atasatul comercial englez George, roșit după
23 August 1944 la București a tratat cu noi importuri de
lemnuri fasonate pentru Anglia.

Această comandă a fost executată de Societatea
noastră forestieră prin încărcări făcute în Portul
București.

La dorința acestui atasat Comercial de a importa
în Anglia case prefabricate de la noi, Societatea
a pus în studiu și realizat unii modele de asemenea
locuințe.

Un alt export pentru Basinelul Mediteranean a fost
executat de aceeași Societate, prin încărcări făcute
în Portul bulgar Varna.

Transporturile se executau din Moldavia până la
Varna cu trenuri maritate C.F.R.

Aceste exporturi au servit la procurarea de
materii prime din străinătate, necesare uzinelor
noastre Metalurgice.

După 13 August 1944 am înființat o nouă societate pentru comercializarea unor așa zise sobe. Sobele mai multe dimensiuni ^{și tipuri}, construite cu toate perfecțiunile timpului; de asemenea Butelii Esso care deseau cu gaz aceste sobe.

Societatea T.N.C. a continuat să fabrice în Uzinele ei fabricate cunoscute ca: Tablă, calorifere, fier de toate dimensiunile, băi, cafane, cructe, țevi de surșor, clozete turcești etc.

Prinerea în vânzare a noilor fabricate pe prețuri foarte convenabile, a declanșat o adevărată navală de amatori; în special Buteliile erau f. căutate și apariția lor a fost o adevărată binefacere.

Pentru anul populației rurale, s-au fabricat ceana emailate în interior cu și fără picături găleți pentru adăpatul vitelor etc.

Cum pe la începutul anului 1946, amuzat a întrebat pe prietenii săi Ruși de aici, cum cum ar privi ei, o eventuală plecare a sa în străinătate, unde pe lângă dorința de a-și regăsi familia avea de aranjat chestiuni importante personale

București 21 februarie 1963

DECLARAȚIE

Subsemnatul ROSIN R. CONSTANTIN, născut în Focșani, județul Putna, la 23 aprilie 1894, fiu al Medicului Doctor RAPAIL ROSIN și al CHARLOTTE, ambii decedați, avocat, cu ultimul domiciliu în București, str. C.A. Rosetti nr. 14 Etaj VII, apart. 31 arestat la 22 aprilie 1948 pe bordul Vasului Transilvania în Portul Marsilia și judecat la 13 iulie 1951, de către Tribunalul Militar București - Secția I-a, am fost condamnat la 25 ani m.s. condamnare din care am executat până în prezent 14 ani și 10 luni de detențiune în diverse penitenciare, declar următoarele :

În anul 1934 eram avocat în Contenciosul Băncii Chrissoveloni fiind jurisconsultul Sucursalei Cluj.

La un moment dat ivindu-se un conflict între Petre O. Vassalopol (care avea atunci calitatea de Adm. Delegat al Băncii, pe lângă aceia de executor testamentar și tutore al fiului decedatului JEAN CHRISSOVELONI, NICKY) și Banca Vineză: Niederösterreichischer Escompt Gesellschaft ca creditoare, Petre Vassalopol a fost nevoit să demisioneze, din postul ce ocupase până atunci. În locul lui VASSALOPOL, conducerea Boei a fost încredințată de mai multe bănci creditoare unui director vinez BRUNO RUBINSTEIN, pentru a proceda la încasarea creanțelor lor restante.

Cu această ocaziune nouă conducerea a decis lichidarea tuturor Sucursalelor Băncii Chrissoveloni din străinătate și a citorva Sucursale din țară între care figurau și Sucursalele Cluj și Sibiu. De asemenea au fost lichidate și mai multe industrii aparținând Băncii, iar palatul a fost vândut Băncii Naționale.

Cu lichidarea Sucursalei din Cluj am fost însărcinat eu, în calitate de lichidator unic, de către acest nou conducător BRUNO RUBINSTEIN, care m-a apreciat pentru felul cum

m-am achitat de această însărcinare și m-a recomandat lui MAX AUSNIT care era pe atunci în căutare de elemente cinstite și muncitoare pentru noile sale întreprinderi.

MAX AUSNIT fusese bun prieten al decedatului JEAN CHRISSOVELONI. Acesta înainte de moarte fusese Președinte al Societății Titan, Nadrag, Calan, AUSNIT fiind la rândul său membru în Consiliul de Administrație a Băncii Chrissoveloni. Recomandat de RUBINSTEIN, MAX AUSNIT m-a angajat ca avocat în Contenciosul Soc. T.N.C. și ca secretar la Reșița. Până la urmă AUSNIT m-a angajat și ca Secretar particular al său.

În noua mea calitate aveam foarte mult de lucru fiindcă în afară de lucrările la Reșița și la Societatea Titan-Nadrag-Calan, trebuia acum să îl urmăresc și să îl secondez în întreaga sa activitate, ocupându-mă cu rezolvarea întregii sale corespondențe care era foarte mare și variată. Era pe timpul când AUSNIT făcea o serie de investiții importante creînd Societăți noi.

Apoi, interesat fiind în mai multe Societăți cu sedii în străinătate, purta cu ele o numeroasă corespondență, căci prin ele își creia fonduri investițiilor ce făcea în țară.

Cu ocaziunea deplasărilor sale în străinătate sau atunci când pleca în concediu de odihnă, trebuia să îl țin la curent cu chestiunile importante și urgente care comportau o soluționare din partea sa. Pentru a putea face față tuturor acestor exigențe s-a simțit nevoia creerii unui întreg aparat afectat lucrărilor Secretariatului său particular.

Tot pe acea vreme Societatea Reșița a primit dispozițiunea de a se încadra în planul de înarmare al Tării. Ea a început să-și utilizeze Uzinele pentru executarea noilor comenzi ce i-au fost repartizate, continuînd să execute și comenzile în curs de fabricare. Dar Reșița a mai primit însărcinarea de a organiza și o mare parte din planul de înarmare al Tării. Pentru aducerea la îndeplinire a acestei noi misiuni, ea a cumpărat de la foștii proprietari Uzinele Astra din Brașov pe care le-a dotat cu mașini noi cumpărate în Germania și a început fabricarea de tunuri Vickers de la care și-a procurat licențele respective.

Reșița a mai utilitat în vederea construirii de vase noi "Santierelor Navale Galați" Societate nou înființată în acest scop.

La Societatea Titan-Nadrag-Calan, MAX AUSNIT a făcut

noi și importante investiții. Uzinele din Galați, Ferdinand, Nadrag și Calan și-au mărit simțitor producțiile în fier, tablă, calorifere, etc., grație acestor investiții. Această situație a continuat până pe la începutul anului 1939 când Carol al II-lea a determinat schimbarea politicii externe a țării de până atunci, după vizita sa la Hitler.

URDAREANU numit Președinte al Societății Reșița a pretins și obținut demisia lui MAX AUSNIT, din funcția de Adm. Delegat, motivul pretextat de URDAREANU a fost că Regele dorește românizarea acestei Societăți. Cu această ocazie au mai demisionat din Consiliul de Administrație și următorii consilieri : ANGUS VICKERS, EDUARD OUTRATA, E. RITICH, SVEC, REVAY, BEU, STVER BOCU, NEGRUZI, etc.

După curățirea Reșiței de străini și de Români care nu împărtășeau noua politică hitleristă, URDAREANU a căutat să obțină de la AUSNIT cedarea acțiunilor acestuia lui Carol al II-lea, prin presiuni exercitate de către Parchetul General, la ordinul Ministrului de Justiție IAMANDI.

În schimbul acțiunilor Procurorul General Gh. PACURARU promitea lui AUSNIT că va fi lăsat liber să părăsească țara. Până la urmă, ca rezultat a acestor târguieli, Parchetul a dispus arestarea sa. A urmat apoi judecarea și condamnarea sa la 6 1/2 ani de închisoare, pe lângă plata unei sume de 250 milioane lei Reșiței, drept despăgubiri, pentru gestiune frauduloasă.

Evenimentele s-au succedat apoi în felul următor :

Carol al II-lea abdicând, a părăsit țara însoțit de Lupeasca și URDAREANU.

După Carol al II-lea puterea a fost preluată de Antonescu în colaborare cu HORIA SIMA. Statul Român a fost declarat Stat Legionar.

În această nouă situație, HORIA SIMA numind pe Inginerul PERIETEANU Director General al Societății Reșița l-a împuternicit să trateze cu MAX AUSNIT cumpărarea de către 50 de legionari a acțiunilor sale. Totodată MAX AUSNIT putea să părăsească țara după ce ar fi semnat un act de vânzare a acțiunilor sale înaintea Tribunalului.

AUSNIT a acceptat propunerile ce i s-au făcut, și m-a împuternicit pe mine să tratez cu PERIETEANU, perfectarea pe aceste baze, a unui acord.

Der soarta a făcut ca nici de data aceasta să

nu se ajungă la un rezultat, căci izbucnind rebeliunea, atît HORIA SIMA cît și PERIETEANU au dispărut fugind peste frontieră.

După fuga legionarilor ANTONESCU devenind conducător al Statului, a împuternicit pe MIHAI ANTONESCU să realizeze achiziționarea acestor acțiuni, în folosul Statului Român. Experții numiți de Minister pentru verificarea gestiunii lui AUSNIT la Reșița, au constatat că acesta era creditor al Societății cu 250 milioane lei și nicidecum debitor sau gestionar fraudulos. Pe baza procesului verbal încheiat de experți, AUSNIT a cerut Tribunalului revizuirea procesului, care fusese însă condiționată de cedarea acțiunilor sale, Statului.

De data aceasta tranzacția a fost încheiată cu acte în regulă, căci AUSNIT a primit asigurarea, că satisfăcînd obligațiunea ce și-o luase, va putea să părăsească țara.

Dar în ultimul moment, DAVIDESCU Secretarul General al Ministerului de Externe, a intervenit împiedicînd plecarea sa, în mod cu totul neînțeles. În fața acestei situațiuni, AUSNIT, considerînd că din partea sa, executase toate obligațiunile ce și le luase prin predarea acțiunilor lui ORGHIDAN ca fiduciar, a părăsit țara cu prima ocaziune ce s-a ivit, fără pașaport și fără vize, într-un avion militar, cu destinația Cairo, la 17 iunie 1944.

Judecat de Curtea Marțială din Craiova, AUSNIT a fost condamnat la moarte pentru această ispravă. La reîntoarcerea sa în țară după 23 August 1944, făcînd contestație în contra ședinței de condamnare dată în lipsă, el a fost achitat.

Din ziua demisiei lui AUSNIT din funcția de Adm-Delegat al Societății Reșița (iulie 1939) și pînă la fuga sa la Cairo, el m-a avut numai pe mine ca singur care să-l poată ajuta în toate ocaziunile.

AUSNIT și-a executat pedeapsa în Penitenciarele : Văcărești, Brașov, Doftana, Malmezon, Lagărul din Tg. Jiu și în mai multe Spitale. În vizitele ce i-am făcut în timpul detențiunii sale, m-am îngrijit de a-i procura necesarul. Totodată am avut prilejul să cunosc mizeriile pe care deținuții politici le aveau de suportat pe acele vremuri, hotărîndu-mă de a-i ajuta pe cît posibil pe ei și familiile lor.

Așa de exemplu :

Intr-o zi am trimis prin unul din șoferii Societății, BELA DEMENI o sumă de bani drept ajutor familiei unui muncitor

sărac, internat în lagăr.

La reîntoarcere șoferul mi-a povestit că după o oră de căutare, a putut găsi locuința acestei familii. Era un bordel la periferia Capitalei, în care voind să intre, a găsit ușa încuiată.

Nerăspunzând nimeni la bătăile sale în ușă și simțind un miros pătrunzător de mângal, a spart ușa cu manivela mașinei.

Înăuntrul încăperii, zăceau aproape în nesimțire, o femeie cu patru copii. Femeia aprinsese manganul într-un lighean, decisă să se sinucidă din cauza mizeriei. Șoferul care sosise la timp pentru a o ajuta, a reușit să salveze femeia și pe cei patru copii ai ei de la moarte. Impresionat de această întâmplare șoferul mi-a spus : Dvs. i-ați trimis drept ajutor 5.000 (cinci mii) de lei, iar eu i-am mai dat de la mine 200 lei.

Altă dată directorul ALFRED MATEESCU, al cărui birou era vecin cu al meu la Societate, m-a rugat să mă deranjez până la el, pentru a-mi face o comunicare.

Când am intrat, în biroul său se afla un domn SINGHER, pe care mi l-a prezentat, ca rudă a unui Medic Dr. SILVAN ROSCU. Acest medic se afla încarcerat împreună cu soția în Căzarma Malmaison, sub anchetă. Ei erau zilnic bătuți și flămânziți. MATEESCU m-a rugat să intervin, dacă e posibil, ca ei să nu mai fie maltratați. Observând la mine o oarecare ezitare, MATEESCU a ținut să îmi precizeze că SINGHER nu îmi cerea acest serviciu în mod gratuit și că înțelegea să îmi pună la dispoziție orice sumă aş pretinde, oferindu-mi 50 mii de lei și chiar mai mult numai pentru ca nepotul și soția acestuia să nu mai fie bătuți și flămânziți. La această propunere, i-am răspuns că sînt surprins că el care mă cunoștea poate să îmi vorbească de bani într-o chestiune de umanitate, dar el sesizînd gafa ce o făcuse mi-a precizat că banii oferiți erau pentru persoana la care urma să intervin, ceea ce am refuzat să accept.

Făcînd totuși intervenția necesară în acest caz pe lângă Inspectorul Siguranței din Ministerul de Interne DRANICEANU, acesta mi-a comunicat peste cîteva zile că interesîndu-se la Malmaison asupra celor semnalate de mine, a dat ordin ca Dnul. și soția sa, să fie tratați omenește, putînd primi și mîncare de acasă.

DRANICEANU mi-a precizat că din rapoartele primite

ar rezulta că Medicul nu a avut poate cunoștință de activitatea soției sale, întrucât erau căsătoriți numai de 6 luni; cât privește soția, erau bănueli că ea ar fi curieră sovietică, fiind rusoaică.

I-am comunicat lui SINGHER, pe care l-am găsit în biroul lui MATEESCU, rezultatul intervenției mele încredințându-l că Medicul SILVAN ROSEN și soția sa nu vor mai fi bătuți putînd a primi și mîncare de acasă. SINGHER foarte bucuros m-a întrebat ce cheltuieli am avut cu această ocazie? I-am răspuns că nu am avut nici o cheltuială dar că dacă voește să se revanșeze pentru intervenția făcută, să expedieze prin poștă cîte o mie de lei, la cinci familii nenorocite, pe care și eu le ajutam.

Declarîndu-se de acord, i-am dat adresele respective urmînd ca el să expedieze banii și să îmi predea recipisele poștei.

SINGHER nu mi-a mai adus recipisele și ulterior m-am convins că nu expediase banii promiși. Pe Medic și pe soția acestuia, nu i-am cunoscut niciodată și deci nu pot da nici un fel de relații asupra lor.

La Penitenciarul Văcărești : Solicitățile lui AUSNIT pentru ajutorarea deținuților sau a familiilor acestora, erau aproape permanente. El îmi trimetea la birou bilețele sau îmi dădea atunci cînd îl vizitam, adrese. Astfel am plătit pe lîngă ajutoare familiilor sărace și sume pentru eliberarea pe cauțiune, onorarii avocaților pentru a pleda procese deținuților săraci etc., Cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului am distribuit însoțit de casierul IONESCU cîte 500 lei fiecărui deținut și 200 perechi de sandale celor 200 deținute. Preotului POPESCU i-am plătit deseori adusuri de salariu pentru a ține regulat slujbe și predici deținuților.

La Malmaison : Am dispus ca în spălător să fie înlocuite toate țevile vechi cu țevărie nouă. Cu această ocazie s-au montat cuvette noi, closete noi, un duș, o cadă de baie. Aceste lucrări au fost executate sub regimul antonescian - Director al arestului fiind Dr. BAD. Printre deținuții politici se afla atunci arestat și Dr. PETRU GROZA.

Cu ocaziunea unei vizite la Malmaison pentru a controla și plăti arhitectului lucrările executate, am întîlnit plimbîndu-se prin curte pe Dr. GROZA cu care m-am întretinut, de față fiind și Directorul BAD, care apoi mi-a cerut referințe

asupra acestuia pentru care primise severe instrucțiuni. Dînd bune referințe lui RAD despre Dr. GROZA, acesta s-a purtat frumos cu el. După 23 August 1944 cînd Dr. GROZA a ajuns Prim Ministru, l-a numit pe RAD în posturi de încredere.

Lagărele din Transnistria, au primit drept ajutor, unelte agricole în valoare de un milion lei și separat îmbrăcăminte pentru deținuții lipsiți de mijloace.

La Penitenciarul din Doftana am predat Directorului mai multe reviste pentru biblioteca deținuților. Din cauza dezastrului produs de cutremur nu am putut aduce la îndeplinire planul ce concepusem pentru ajutorarea deținuților politici, din această închisoare, pe care în prealabil l-am discutat cu AUSNIT. Am servit ajutoare numai cîtorva familii sărace.

Pentru Lagărul din Tg. Jiu. Cu ocaziunea vizitelor făcute lui AUSNIT la T.Jiu, acesta mi-a predat zeci de adrese, pentru ca în limitele posibilităților, să servesc ajutoare familiilor deținuților politici din acel lagăr. Pe o parte din ele le-am ajutat pe față, prin sume expediate prin mandate poștale, de către Societate, iar pe altele, prin sume predate personal sau trimise la domiciliu prin oamenii de serviciu sau prin șoferii Societății. De asemenea am propus colonelului LEOVEANU să plătesc deținuților politici lipsiți de mijloace, mîncarea. Colonelul mi-a mulțumit pentru bunele mele intențiuni și mi-a declarat că va face apel la mine, atunci cînd nevoia se va ivi. Puțin timp după această vizită, s-a prezentat la mine Lt. Colonelul ENASEL care m-a rugat să procur lagărului lemnele de foc de care lagărul avea nevoie. Am reușit să satisfac această cerere, intervenind pe lîngă Directorul Exploatărilor noastre din Lupeni, să livreze lagărului pe răspunderea mea 40 vagoane de lemne pe prețul de cost al lemnelor în pădure, preț în care intra și transportul pe C.F.R. de la Lupeni la Tg. Jiu. ENASEL neputîndu-le plăti din cauza unei întîrzieri de ordonanțare, am intervenit și reușit să obțin livrarea pe credit, a acestor lemne, pentru ca deținuții să nu sufere din cauza acestei întîrzieri.

La intervenția lui RADU XENOPOL, am reușit să obțin ca Societatea să livreze lagărului, materiale pentru terminarea unei Capele, iar cu ocaziunea sfințirii, am expediat prin ENASEL, alimente și băuturi lagărului.

- 8 -

Este adevărat că toate aceste ajutoare și altele de care voi mai face amintire, atât pe cât mă mai ajută memoria după atîția ani de detențiune, nu au fost date din averea mea personală, eu fiind pe acele vremuri un umil funcționar. Dar ele au fost procurate pe riscul și răspunderea mea, în timp de război și sub dictatura hitleristă, AUSNIT era atunci el însuși condamnat și nu avea posibilitatea să ridice pe propria sa semnătură nici o centimă de nicăeri, pe lîngă faptul, că izolat fiind de lumea din afară, apela tot la mine pentru a fi ajutat; persoanele sau prietenii săi la care ar fi putut apela, erau sau plecați din țară, sau prin lagăre.

Pînă la urmă Direcția Generală a Siguranței Statului s-a sesizat de ajutoarele date deținuților politici și familiilor acestora, mai ales după contactul ce am luat cu Dnii. EMIL PRECUP și IULIU ORBAN. Astfel într-una din zile o funcționară din serviciul Secretariatului, a primit o citație pentru a se prezenta la Siguranță unde a fost reținută timp destul de îndelungat.

La reîntoarcerea la serviciu, ea mi-a declarat că după o așteptare de cîteva ore, a fost în fine interogată despre cele ce știa asupra ocupațiilor mele la birou și în special asupra ajutoarelor ce dădeam diverselor persoane din lagăre sau familiilor acestora. La întrebările ce i-au fost puse, a răspuns că știa că în afară de activitatea mea în rezolvarea lucrărilor Secretariatului dădeam și unele ajutoare familiilor nevoiașe, din fondurile efectate de Societate în acest scop.

Nu îmi mai amintesc detaliile întrebărilor ce i-au fost puse acestei funcționare; am reținut însă faptul, că Siguranța Generală se interesa despre activitatea mea, în domeniul ajutoarelor.

A doua zi Inspectorul DRANICEANU din Ministerul de Interne, mi-a telefonat să vin la el, dorind a-mi face o comunicare.

Prezentîndu-mă, DRANICEANU după ce m-a invitat să iau loc, a ținut să îl lămuresc, asupra legăturilor ce aveam cu comuniștii ? Răspunzîndu-i că nu aveam cu ei nici o legătură, mi-a amintit că înainte cu cîteva luni, mă prezentasem lui, intervenind ca Medicul SILVAN ROSEN și soția acestuia, încarcerati la Malmaison, să fie tratați omeneste, și am obținut satisfacerea cererii mele. Din comportarea sa, am reținut că

asupra mea plana o gravă bănuială. Era nervos și foarte contrariat.

I-am răspuns de asemenea că am intervenit pentru aceste persoane, din motive pur umanitare, dar că nu i-am cunoscut, și nici nu am avut cu ei, vreo altă legătură.

DRANICEANU a continuat să se intereseze despre persoanele care au primit, sau despre cele ce continuau să mai primească ajutoare din partea mea.

I-am răspuns că ajutoarele au fost date unor nenorociți sau unor familii sărace și că găsesc foarte natural să ajut pe nevoiași.

"Dar cu CRISAN ce legături ai Dta."? mi-a replicat el puțin cam răstit. Răspunsul meu a fost, că nu cunosc nici o persoană cu acest nume.

"Dar cu SPATARU ce legături ai Dta"? și pe același ton a continuat să îmi mai citeze alte vreo două nume de persoane, nume pe care nu mi le mai amintesc.

I-am replicat că nu am cunoscut și nu cunosc pe nici unul din cei citați, de el.

După răspunsurile categorice date de mine întrebărilor sale el a ținut să îmi atragă serios atențiunea, să bag de seamă ce ajutoare dau și cui le dau, căci s-ar putea să am neplăceri în legătură cu aceste ajutoare.

I-am mulțumit pentru sfaturile ce mi-a dat și odată cu asta, întrevăderea noastră a luat sfârșit. Reflectând asupra celor întâmplate, am ajuns la convingerea că scăpasem ca prin urechile acului de o arestare numai grație faptului că anchetarea mea a fost făcută de către acest DRANICEANU, căci altfel nu știu cum aș fi scos-o la capăt, cu un altul.

La prima ocazie când Dl. PRECUP s-a prezentat din nou la mine, i-am atras atențiunea să nu mai vină, căci risca să fie recunoscut, promițându-i că îi voi trimite banii acasă.

Deși l-am făcut atent povestindu-i cele întâmplate, el a continuat să vină la birou.

Mi se pare însă, că cu această ocaziune, la cererea mea, el mi-a dat adresa locuinței sale la o Doamnă MANOILESCU, undeva pe Calea Griviței, unde i-am trimis ajutoarele, un timp oarecare.

Nu-mi mai amintesc însă, dacă acele ajutoare i-au fost date înainte sau după acest incident.

Cum am făcut cunoștința Dlui.Colonel PRECUP.

Intr-una din zile, am primit la birou vizita unui domn IULIU ORBAN, El m-a rugat să îi aprob o sumă pentru a o preda drept ajutoare unor familii în suferință.

L-am îndrumat să îmi prezinte o cerere, pe care o voi supune Comitetului de Direcție spre a decide.

ORBAN a ținut să mă lămurească că ajutoarele nu erau de natură a fi aprobate de Societate, pe cale oficială.

Față de surprinderea manifestată de mine, el mi-a mărturisit că banii erau destinați ajutorării câtorva familii aparținând unor deținuți politici care zac prin închisori, arestați fiind ca luptători împotriva regimului fascist, Considerându-l drept agent provocator l-am refuzat. ORBAN mi-a declarat că s-a adresat mie, convins că nu îl voi denunța căci știa că și eu eram unul din persecutații regimului. Că odată cu sosirea trupelor eliberatoare rusești, va răsări și pentru mine soarele libertății, etc.

El mi-a mai spus că îmi cunoștea soția și fiul, căci lucra la o Societate de filme care avea biroul în același etaj și chiar vecin cu apartamentul în care locuiam.

Acolo soția mea venea din când în când să telefoneze însoțită de fiul meu; că m-a întâlnit și pe mine în lift, de câteva ori, etc.

Aceste detalii m-au determinat să îi promit, că voi mai reflecta asupra cererii sale.

La câteva zile după vizita lui ORBAN, s-a anunțat la mine un domn POPESCU. Primindu-l, figura sa mi-a părut cunoscută.

Era un bărbat înalt, slăbit, purta un pardesiu subțire cu gulerul ridicat. Avea aerul speriat și părea foarte emoționat și prezentându-se pe adevăratul său nume, am recunoscut în persoana sa pe Colonelul PRECUP, pe care îl cunoscusem pe vremuri la Cluj.

Oferindu-i un scaun, el a refuzat să ia loc, spunându-mi că este foarte grăbit și că a venit la mine numai pentru câteva clipe.

M-a lămurit, că el îl trimisese pe ORBAN să-mi vorbească, evitând să vină personal căci era urmărit, dar față de nehotărîrea mea, a riscat această întrevvedere.

M-a implorat să îi ajut, făcându-mi pe scurt,

o descriere emoționantă asupra mizeriei în care zac zeci de familii total lipsite de mijloace. De aceea, în disperare de cauză s-a adresat mie ca ultim refugiu, rugându-mă să fac tot posibilul, pentru salvarea acestor familii, acum în pragul iernii.

Pentru a termina repede cu el, l-am lăsat singur în birou pentru câteva momente și întorcându-mă i-am predat suma de 300.000 (trei sute mii) lei.-

I-am spus că această sumă reprezenta tot fondul de ajutoare al Societății rămas a fi distribuit până la finele anului, căci grosul se cheltuise deja și că am primit-o ca împrumut, lucru nepermis, de la funcționarul însărcinat cu distribuirea ajutoarelor, aprobate de Comitetul de Direcție, cu obligația de a o restitui în câteva zile.

Dl. Colonel PRECUP primind suma, mi-a strâns mina cu căldură și m-a îmbrățișat, spunându-mi că nu s-a înșelat adresându-se mie, căci mi-a cunoscut caracterul.

La plecare l-am condus până la scară pentru a nu fi recunoscut pe traseu.

Înainte de despărțire, m-a îmbrățișat din nou, vădit emoționat.

Dar trebuie să relev că pe acea vreme Societatea era militarizată, iar activitatea funcționarilor, ei însuși militarizați, era supravegheată de un domn general numit de Minister.

Generalul lucra într-un birou din primul etaj pe al cărui culoar îmi aveam și eu biroul.

Generalul dispunea de un personal destul de vigilant însărcinat între alte atribuțiuni și cu supravegherea și identificarea persoanelor ce veneau din afară pentru a lua contact cu funcționarii în rezolvarea diverselor probleme. Funcționarii purtau la piept o placetă de metal cu un număr de ordine. În aceste împrejurări își poate ușor oricine închipui, cum ce s-ar fi putut întâmpla, dacă Dl. Colonel PRECUP ar fi fost identificat, cu ocaziunea vizitelor sale la mine, care eram la Societate singurul evreu, exceptat fiind, ca fost luptător în primul război mondial, decorat și citat prin ordin de zi de Comandantul Brigăzii a 6-a Artilerie, din care făcusem parte, pentru actele de bravură săvârșite.

Informând pe AUBNIT despre vizita ce mi-o făcuse Dl. Col. PRECUP, precum și despre suma ce mi-o dăduse, el mi-a

aprobat ajutorul. Mi-a spus că era informat că se făceau colecte pentru ajutorarea deținuților politici din lagăre și pentru familiile lor.

Mi-a atras însă atențiunea că dorește să nu fie amestecat în această problemă, chestiunea privindu-mă personal, atât pentru trecut cât și pentru viitor.

Obținând de la AUSNIT această aprobare, am continuat să dau D-lui Col. PRECUP ajutoare pe care el le distribuia celor îndreptățiți, eu fiind scutit în acest fel de a mă ocupa personal de o problemă ce comporta complicații și riscuri.

Până la întâlnirea avută cu Dl. Col. PRECUP, eu îmi permiseseam ca din sumele pe care le procuram lui AUSNIT, în timpul detențiunii sale, să afectez o parte ajutorării familiilor nevoiașe.

Despre procurarea și utilizarea acestor sume AUSNIT era informat până la ultima centimă, cu ocaziunea întâlnirilor, ce aveam cu el. Dar contabilitatea ce eram nevoit să o port și detaliile distribuirilor de ajutoare îmi dădeau destulă bătaie de cap, iar păstrarea acestor socoteli până în momentul prezentării lor lui AUSNIT era și periculoasă.

Sumele amintite mai sus, nu aveau nimic comun cu cele date prin îngrijirea Secretariatului Societății Titan-Nadrag-Calan și care priveau ajutoare ce se dădeau în bani sau materiale: spitalelor, sanatoriilor, bisericilor, azilelor de bătrâni, creșelor cluburilor sportive, din întreaga țară, precum și ajutoarele date săracilor, bătrânilor, bolnavilor, etc.

Aceste ajutoare au fost aprobate de AUSNIT personal înainte de condamnare, iar în urmă de către Comitetul de Direcție a Societății și contabilizate în registrele Societății. În arhiva Societății au rămas după plecarea mea numeroase dosare cuprinzând cereri de ajutoare aprobate de AUSNIT.

Donățiunile făcute de Societate din fondul afectat numai la capitolul "opere sociale" au fost foarte importante. Voi cita atât pe cât îmi mai amintesc câteva exemple :

Societatea a donat Școlii Superioare de Război toate cărțile de care Biblioteca acestei Școli avea nevoie și care au fost comandate în Franța și Germania precum și abonamentele mai multe reviste militare străine. A scoperit cu tablă oferită gratuit, Manejele Școlii Militare de cavalerie din Tîrgoviște și Manejul Regimentului de Gardă din București.

aprobat ajutorul. Mi-a spus că era informat că se făceau colecte pentru ajutorarea deținuților politici din lagăre și pentru familiile lor.

Mi-a atras însă atențiunea că dorește să nu fie amestecat în această problemă, chestiunea privindu-mă personal, atât pentru trecut cât și pentru viitor.

Obținând de la AUSNIT această aprobare, am continuat să dau Dlui Col. PRECUP ajutoare pe care el le distribuia celor îndreptățiți, eu fiind scutit în acest fel de a mă ocupa personal de o problemă ce comporte complicații și riscuri.

Până la întâlnirea avută cu Dl. Col. PRECUP, eu îmi permiseseam ca din sumele pe care le procuram lui AUSNIT, în timpul detențiunii sale, să afectez o parte ajutorării familiilor nevoiașe.

Despre procurarea și utilizarea acestor sume AUSNIT era informat până la ultima centimă, cu ocaziunea întâlnirilor, ce aveam cu el. Dar contabilitatea ce eram nevoit să o port și detaliile distribuirilor de ajutoare îmi dădeau destulă bătaie de cap, iar păstrarea acestor socoteli până în momentul prezentării lor lui AUSNIT era și periculoasă.

Sumele amintite mai sus, nu aveau nimic comun cu cele date prin îngrijirea Secretariatului Societății Titan-Nadrag-Calan și care priveau ajutoare ce se dădeau în bani sau materiale: spitalelor, sanatoriilor, bisericilor, azilelor de bătrâni, creșelor cluburilor sportive, din întreaga țară, precum și ajutoarele date săracilor, bătrânilor, bolnavilor, etc.

Aceste ajutoare au fost aprobate de AUSNIT personal înainte de condamnare, iar în urmă de către Comitetul de Direcție a Societății și contabilizate în registrele Societății. În arhiva Societății au rămas după plecarea mea numeroase dosare cuprinzând cereri de ajutoare aprobate de AUSNIT.

Donățiunile făcute de Societate din fondul afectat numai la capitolul "opere sociale" au fost foarte importante. Voi cita atât pe cât îmi mai amintesc câteva exemple :

Societatea a donat Scoalei Superioare de Război toate cărțile de care Biblioteca acestei Școli avea nevoie și care au fost comandate în Franța și Germania precum și abonamentele mai multe reviste militare străine. A acoperit cu tablă oferită gratuit, Manejele Școlii Militare de cavalerie din Tirgoviște și Manejul Regimentului de Gardă din București.

În anul 1938 Societatea a donat toate materialele furnizate clădirii Noii Școli de Război pe prețul de cost și în afară de aceasta 50 milioane în bani. Materiale, în aceleași condițiuni au fost furnizate o parte gratuit și o parte pe preț de cost :

- Cazinoului ofițerilor din Turnu Măgurele,
- Cercului Militar din Brașov,
- Cercului Militar din Pitești, etc.

Donățiuni pentru organizarea concursurilor hipice militare naționale și internaționale precum și premii concurenților români la aceste concursuri.

Donățiuni și premii concursurilor hipice ale Școlii Militare de Cavalerie din Tîrgoviște, Clubului Călăreților din București, Clubului Jacht pentru organizarea de concursuri la Snagov și Constanța.

Clubului Turing pentru construirea de cabane pentru turiști în diverse localități.

Clubului I.M.C.A. materiale gratuite pentru construirea de noi clădiri la Timiș, cazane și calorifere, etc., acolo unde mergeau în concedii de odihnă ucenicii Uzinelor Societății noastre și cei ai altor Societăți. Donățiuni Cabanei Vânătorilor de Munte de pe Diham, Cabanei de pe Muntele Siminic, etc.-

Pentru biserici și mănăstiri :

Numai în cursul anului 1936 Societatea a acoperit cu tablă dată gratuit 250 de biserici în Oltenia și Muntenia și separat altor biserici din Banat și Transilvania.

Materiale gratuite pentru repararea Mănăstirilor Neamț, Tigănești, Căldărușani, etc.

De Sfintele Sărbători ale Crăciunului pe cînd AUSNIT era arestat, Patriarhul NICODEM i-a trimis la Văcărești o telegramă prin care dîndu-i bine cuvîntarea sa fi făcea urări de sănătate.

Tot Patriarhul NICODEM a trimis Judecătorilor cu ocaziunea Procesului, o scrisoare prin care îl recomanda pe AUSNIT ca fiind cel mai mare donator pe care Biserica Ortodoxă Romînă l-a avut în ultimii 50 de ani.

Scrisoarea avea antetul Patriarhiei și a fost scrisă și subscrisă cu mîna sa de Patriarh. Ea există în dosarul acestui proces.

În anul 1938 fondul afectat de Societate "operelor sociale" a atins cifra de 180 milioane. Am relevat cele de mai sus, numai pentru a evidenția că în postul de Secretar al Societății și de Secretar particular al lui AUSNIT, departe de a mă ocupa de speculațiuni ilicite, sau stringeri de averi, afirm fără posibilitatea de a fi dezmințit, că am părăsit serviciul sărac și curat, fără a poseda altă avere decât un apartament făcut și acela cadou de AUSNIT și MALAXA, apartament ce mi-a fost confiscat odată cu condamnarea mea pentru trădare; și pens la care aveam dreptul după o muncă de atîția ani.

Sper că sănătatea mea atît de zdruncinată din cauza detențiunii îndelungate și alimentării cu arpacaș, varză acră, gogonele, mămăligă sau ceia așa zisă de regim medical cu cartofi la prînz și seara pe care le-am primit și le mai primesc în principal și astăzi drept normă recomandată din partea Dlui. Medic al Arestului, îmi vor permite să termin cu bine această expunere. Pachet cu alimente nu am primit niciodată timp de 15 ani. Ea va aduce lumină asupra împrejurărilor care m-au determinat să cer Dlui General PRECUP un pașaport pentru a părăsi temporar țara, drept răsplată ajutoarelor date de mine luptătorilor P.M.R. și familiilor acestora în ilegalitate.

La cîteva luni după ce începusem să acord ajutoare Dlui Col. PRECUP, s-a prezentat la mine Dl. IULIU ORBAN cu rugămintea de a-i da și lui un ajutor pentru a-l distribui familiilor celor arestați, întrucît necesitățile erau foarte mari, iar darurile deveniseră din ce în ce mai rare și reduse. I-am răspuns că și posibilitățile mele se micșoraseră simțitor, dar că îl voi avea în vedere în viitor.

Dl. ORBAN m-a rugat însă să intervin pentru a i se vinde mărfuri, de către un magazin de engros al nostru, din comercializarea cărora ar putea realiza un câștig pe care l-ar distribui sub formă de ajutoare tovarășilor în suferință.

Acceptînd propunerea sa, am intervenit ca o firmă indicată de Dl. ORBAN să obțină o cantitate de mărfuri.

ORBAN mi-a comunicat mai tîrziu, atunci cînd l-am întîlnit, că intervenția mea a dat rezultatele dorite și mi-a mulțumit pentru bună voința arătată.

După 23 August 1944, am avut prilejul să-l întîlnesc pe Dl. PRECUP în mai multe ocazii.

Totdeauna și-a manifestat bucuria de a mă revedea

În anul 1938 fondul afectat de Societate "operelor sociale" a atins cifra de 180 milioane. Am relevat cele de mai sus, numai pentru a evidenția că în postul de Secretar al Societății și de Secretar particular al lui AUSNIT, departe de a mă ocupa de speculațiuni ilicite, sau stringeri de averi, afirm fără posibilitatea de a fi dezmințit, că am părăsit serviciul sărac și curat, fără a poseda altă avere decât un apartament făcut și acela cadou de AUSNIT și MALAXA, apartament ce mi-a fost confiscat odată cu condamnarea mea pentru trădare; și pensis la care aveam dreptul după o muncă de atîția ani.

Sper că sănătatea mea stît de zdruncinată din cauza detențiunei îndelungate și alimentării cu arpacaș, varză acră, gogonele, mămăligă sau ceia așa zisă de regim medical cu cartofi la prînz și seara pe care le-am primit și le mai primesc în principal și astăzi drept normă recomandată din partea Dlui. Medic al Arestului, îmi vor permite să termin cu bine această expunere. Pachet cu alimente nu am primit niciodată timp de 15 ani. Ea va aduce lumină asupra împrejurărilor care m-au determinat să cer Dlui General PRECUP un pașaport pentru a părăsi temporar țara, drept răsplată ajutoarelor date de mine luptătorilor P.M.R. și familiilor acestora în ilegalitate.

La cîteva luni după ce începusem să acord ajutoare Dlui Col. PRECUP, s-a prezentat la mine Dl. IULIU ORBAN cu rugămintea de a-i da și lui un ajutor pentru a-l distribui familiilor celor arestați, întrucît necesitățile erau foarte mari, iar darurile deveniseră din ce în ce mai rare și reduse. I-am răspuns că și posibilitățile mele se micșoraseră simțitor, dar că îl voi avea în vedere în viitor.

Dl. ORBAN m-a rugat însă să intervin pentru a i se vinde mărfuri, de către un magazin de engros al nostru, din comercializarea cărora ar putea realiza un câștig pe care l-ar distribui sub formă de ajutoare tovarășilor în suferință.

Acceptînd propunerea sa, am intervenit ca o firmă indicată de Dl. ORBAN să obțină o cantitate de mărfuri.

ORBAN mi-a comunicat mai tîrziu, atunci cînd l-am întîlnit, că intervenția mea a dat rezultatele dorite și mi-a mulțumit pentru bună voință arătată.

După 23 August 1944, am avut prilejul să-l întîlnesc pe Dl. PRECUP în mai multe ocaziuni.

Totdeauna și-a manifestat bucuria de a mă revedea

și m-a elogiât pentru marile servicii aduse clasei muncitoare prin ajutoarele acordate acestora, în cele mai grele timpuri.

Astfel într-o zi am avut plăcerea să primesc la birou vizita Dsale.

De data aceasta purta uniforma de General și a venit însoțit de o tânără Doamnă, nepoata Dsale. Mi-a spus că trecând prin fața clădirii Societății noastre și-a amintit de mine și a venit să îmi facă o vizită de recunoștință.

Adresându-se apoi nepoatei Dsale i-a spus :

"Uită dragă acesta este Dl. ROSIN acela despre care ți-am vorbit și te-am adus aici pentru a-l cunoaște și tu. El este acela care ne-a ajutat atât de mult, cu generozitate și spirit de sacrificiu, în cele mai grele timpuri prin care am trecut, etc."

M-a întrebat apoi dacă am vreo dorință pentru a mi-o satisface și s-a oferit a-mi sta la dispoziție oferindu-mi sprijinul Dsale. în caz de nevoie.

După ce ne-am întreținut câțeva vreme, i-am mulțumit la plecare, pentru cinstea și plăcerea pe care mi-a procurat-o vizita Dsale.

Altă dată, însoțit de fiul meu, ne-am dus la Cercul Militar la un bal intitulat : "Al Filmului".

Întregul Guvern în frunte cu Primul Ministru Dr. PERU GROZA era prezent la acest bal.

În timp ce se producea Baletul operei din Budapesta, Dl. PRECUP m-a observat printre spectatori. D-sa, s-a îndreptat cu brațele deschise către mine manifestându-și bucuria de a mă întâlni. Mi-a împărtășit dorința de a mă prezenta și familiei Dsale. și a plecat întorcându-se însoțit de Dna. PRECUP și de o pereche tânără.

După ce m-a prezentat Doamnei, mi s-a adresat spunându-mi : "Astăzi ești invitatul nostru și vei cina la Masa Miniștrilor, cărora te voi prezenta ca să te cunoască și ei".

După aceea m-a condus în fața unui salon, indicându-mi locul unde se va servi această masă. Dar venit cu fiul meu pentru a asista numai la spectacol am plecat înainte de a se servi masa, la care nu aș fi putut întârzia, căci îmi lăsasem soția singură acasă.

Cam către finele anului 1947, Dl. General PRECUP m-a vizitat la birou pentru a-mi cere o informație.

Cu această ocaziune s-a interesat de cum îmi mai merge și dacă sînt mulțumit.

S-a oferit din nou să mă servească, dacă aș avea nevoie de un sprijin din partea Dsale.

I-am mulțumit, rugîndu-l să mă sprijine pentru a putea obține un pașaport dorind a părăsi temporar țara căci la cererea mea urma să fiu scos la pensie pe 1 ianuarie 1948; că fusesem între timp epurat de două ori de către "Brațele de Muncă" și mă simțeam oarecum indezirabil. Nu i-am împărtășit însă adevăratele cauze care mă determinaseră să iau această hotărîre.

Dsa. a rămas foarte surprins de cererea mea și plecînd s-a reîntors cam peste o jumătate de oră, spunîndu-mi: "Uite ți-am adus-o proaspătă. Am vorbit cu TEOHARI la care te vei prezenta cu această notă de recunoaștere, atunci cînd îi vei înmîna cererea Dsale de pașaport.

Pe o mică fosie de bloc ce purta antetul Ministerului de Interne, Dl. General scrisese o recomandatie prin care arăta că pe timpul regimului antonecian, le-am dat un important sprijin material; că am fost chemat la Siguranță și că deși cunoșteam multe nu am divulgat nimic, etc.

Apoi Dl. General PRECUP a continuat să-mi spună: "TEOHARI m-a întrebat cine ești ? I-am dat detalii asupra persoanei Dsale. și serviciilor ce ne-ai adus prin ajutoarele bănești pe care n-i le-ai pus la dispoziție cu generozitate și curaj; că dacă s-ar face o listă pentru decorarea a zece persoane, Dta. ROSIN ar trebui să figurezi primul pe această listă, iar el TEOHARI, ultimul".

Răspunzînd Dlui general, că după umila mea părere, Dsa. a supra estimat sprijinul acordat de mine unor oameni care meritau să fie ajutați și că prin aceasta mi-am îndeplinit numai o datorie de conștiință, Dl. general mi-a replicat :

"Dta. habar nu ai și de aceia nici nu poți să fii dai seama de enormele servicii ce ne-ai adus. Acum pot să-ți spun că atunci cînd ai fost chemat la Siguranță și interogat asupra legăturilor ce aveai cu CRISAN, SPATARU și cu alții, CRISAN eram eu, SPATARU era BODNARAS ; și să mai știi, că cu ultimele ajutoare pe care mi le-ai dat, l-am evadat pe DEJ, pe BODNARAS și pe GONEV, iar prin intervenția Dsale am căpătat de la Reșița tunuri, arme și muniții".

"Mi le comunic toate acestea ca să vezi că nu am supraestimat contribuția și sprijinul important ce ne-ai dat în

cele mai grele timpuri".

La 17 iunie 1944, AUSNIT a părăsit țara cu destinația Cairo, cu un avion militar. În urma acestei isprăvi, el a fost judecat și condamnat la moarte în contumacie de către Curtea Marțială din Craiova.

Cu această ocazie au fost efectuate mai multe arestări. Dar eu am continuat să servesc cu destule dificultăți, ajutoarele promise Dlui PRECUP și după 17 iunie. Timpurile erau atunci turburi din cauza alarmelor, bombardamentelor și dispersărilor, pe lângă faptul că AUSNIT părăsise țara, pe neașteptate.

Cu câteva săptămîni înainte de 23 August 1944, ALEXANDRU STEFANESCU, Președintele Societății Romînofir mi-a telefonat, cerîndu-mi o întîlnire. Răspunzîndu-i că îi stau la dispoziție, m-a rugat să mă deranjez pînă la el acasă; mi-a dat adresa mi-a fixat ora și a insistat să fiu punctual la întîlnire.

Pe ALEXANDRU STEFANESCU l-am cunoscut din relațiunile ce avusese cu AUSNIT în cadrul Ugirului. Sosit la întîlnire, el m-a așteptat deschizîndu-mi personal ușa de la intrarea în locuință; apoi m-a invitat într-un birou foarte slab luminat unde perdelele erau lăsate. M-a surprins atmosfera acestei misterioase întîlniri.

Intrînd de-a dreptul în materie, mi-a declarat că a ținut să aibă o întrevvedere cu mine, pentru a-mi solicita sprijinul într-o problemă de mare importanță.

Era vorba de înarmarea "Apărării Patriotice" organizație menită să mențină ordinea în Stat, în cazul unor eventuale turburări provocate de trupele germane în retragere pînă la sosirea armatelor eliberatoare rusești.

STEFANESCU mi-a precizat apoi că el și prietenii săi (?) aveau nevoie de o sumă foarte importantă pentru realizarea acestui plan, fapt pentru care s-au adresat mie pentru a le-o procura.

I-am răspuns că regret a nu avea nici o posibilitatea de a satisface o cerere de importanța problemei ce m-i se punea.

STEFANESCU mi-a declarat atunci, că în absența lui AUSNIT din țară, el m-a considerat pe mine drept singura persoană în care putea să aibă totală încredere și s-a mirat că AUSNIT nu mi-a lăsat fonduri (?) la plecare.

După aceasta, întrerupînd conversația s-a reîntors însoțit de doi necunoscuți care așteptau într-o cameră alăturată.

185/mb

Aceștia s-au recomandat astfel ca să nu le pot înțelege numele.

În prezența lor STEFANESCU a repetat conversația avută cu mine, comunicându-le și răspunsul ce îl dădusem, după ce a ținut să îi informeze că eu eram persoana despre care le vorbise.

Rugat fiind să le dau un sfat, le-am recomandat să se adreseze Reșiței, fiind vorba de procurarea de armament; dar la obiecțiunea că nu cunoșteau prea bine pe cei de acolo, m-am oferit să intervin eu pe lângă Directorul General ALEXANDRU POP, pentru a le acorda o întrevvedere, ceea ce am și făcut.

Despre rezultatul obținut la Reșița, în urma intervenției mele în problema înarmării organizației "Apărării Patriotice", am aflat numai cu ocaziunea întrevvederii avute cu Dl. General PRECUP în 1947, atunci când l-am rugat să mă sprijine în obținerea unui pașaport.

Făcând cunoștință Inginerului CALMANOVICI în 1945-1946, venit la Societate pentru a-și procura materialele necesare construirii unui Bloc în strada Cîmpineanu, am recunoscut în el pe una din persoanele prezente la întâlnirea mea cu STEFANESCU atunci când acesta mi-a pus problema înarmării "Apărării Patriotice". De celălalt nu știu nici pînă azi cine era ?

De asemenea nu îmi mai amintesc dacă necunoscuții erau doi sau trei la număr.

Pe JACQUES BERMAN l-am cunoscut cu ocazia primei sale vizite la AUSNIT la Societate.

Nu-mi mai amintesc data, dar aș crede că a fost prin martie-iunie 1943.

AUSNIT m-i l-a prezentat, spunîndu-i că îi va transmite prin mine, cele stabilite .

A doua zi am primit de la AUSNIT o sumă de circa un milion și jumătate lei, cu rugămintea de a o preda lui BERMAN, ceea ce am făcut.

Mai știu că BERMAN a rămas în legătură cu noi înainte și după 23 August 1944.

El cunoscînd în urmă pe LAURIAN directorul contabilității, acesta după plecarea lui AUSNIT în străinătate, obișnuia să ceară sfaturi lui BERMAN și să îl consulte în unele chestiuni ce i se păreau mai delicate, pentru a le rezolva în conformitate cu noile directive.

Fiindcă LAURIAN făcea un secret din relațiunile sale cu BERMAN, nu pot da alte relațiuni.

După 23 August 1944, LAURIAN mi-a prezentat pe arhitectul HARY STERN, rugându-mă a mă folosi de el, în lucrările ce eventual le-aş avea de executat, informându-mă în particular că STERN era cumnatul lui BERMAN.

STERN a fost prezentat de LAURIAN şi lui AUSNIT şi cred că a fost angajat oficial ca arhitect la Societate.

Am avut ocaziunea să discut cu STERN o problemă a cărei realizare mă preocupa şi mi-a făcut o bună impresie; era serios şi foarte bine pregătit. L-am însărcinat să studieze şi să-mi întocmească planurile unor clădiri, pe care intenţionez să le construiesc la o Fermă ce aparţinea Casei de Pensuni a Funcţionarilor Societăţii, lucrări pe care le-a executat foarte bine.

Scurt timp după 23 August 1944, AUSNIT s-a reîntors de la Cairo, reluându-şi ocupaţiunile la Societatea Titan-Nedrag-Calan, Reşiţa, Ugir, etc., bucuros că ţara a fost eliberată de sub jugul fascist, sub care fusese întemniţat, i se confiscase averea şi care pînă la urmă îl condamnase şi la moarte.

Din momentul reîntoarcerii sale şi pînă la plecarea în S.U.A. şi după ce-a ajuns acolo am putut să cunosc sentimentele ce manifesta în relaţiunile sale cu noii noştri aliaţi, precum şi faţă de conducătorii P.M.R. foştii săi tovarăşi de suferinţă din închisori şi lagăre.

Increderea sa în noul regim de democraţie populară instaurat în ţară a fost totală şi s-a manifestat în toate domeniile. Iată cîteva exemple : AUSNIT s-a înscris în ARLUS căreia i-au lipsit la început mijloacele necesare şi a sprijinit această Asociaţie cu sume importante donate atît personal cît şi prin Societăţile în care era interesat.

Ca Preşedinte a Ugirului, AUSNIT a determinat pe conducătorii tuturor Societăţilor ce făceau parte din Ugir, să se înscrie în ARLUS pentru a contribui la sprijinirea acestei Asociaţii în realizarea scopului pentru care a fost creată acela de strîngere a relaţiilor noastre de prietenie cu URSS.

Tot ca Preşedinte a Ugirului a tratat şi încheiat cu Confederaţia Generală a Muncii (Dnii Gh. Apostol şi Arghelin) contractul colectiv de muncă, pentru tipărirea cărui adst suma de 20 milioane necesară tipăririi.

O altă problemă de care s-a interesat a fost aceea a refacerii oraşului Galaţi, solicitat fiind a sprijini această operă de către o delegaţie, în frunte cu Primarul Gheorghiu şi Inginerul ceferist Mişicu.

AUSNIT a întocmit cu concursul unor specialiști un plan de refacere, îngrijindu-se și de procurarea fondurilor necesare, ce urmau a fi amortizate treptat din producție.

A inițiat subscrierea unei sume pentru "Ajutorul Moldovei" colectînd de la diverși industriași o sumă care s-a cifrat la mai multe milioane de lei pe care a predat-o odată cu contribuția sa, lui SRAIER, Secretarul General al Ministerului de Interne pe acea vreme.

Pentru "Cartea Rusă" a scris 5 milioane lei, pentru traducerea cărților de literatură rusă în limba română. Cărțile primite le-am donat Bibliotecii ce purta numele tatălui meu decedat "Dr. RAFAIL ROSIN".

A pus la dispoziția Comandamentului Armatei Ruse locuința sa din Aleia Alexandru. Acolo au locuit generalii ruși BUREMIN, SUSAIKOV iar pînă la urmă Dr. PETRU GROZA.

A scris prin Societățile sale forestiere 80.000 metri cubi de lemne drept capital social (optzeci de mii) la "Sovromlemn".

Atunci cînd Guvernul Român a hotărît ca Societatea Reșița să plătească Statului U.R.S.S. contra valoarea minereului cărat în timpul războiului de la Crivoirog în Uzinele ei, o delegație a acționarilor s-a prezentat lui AUSNIT și l-au rugat să le comunice soluția ce înțelegea să dea acestei probleme.

Ei au susținut că nu pot fi făcuți responsabili de prădăciunile săvîrșite de foștii conducători fasciști a-i Reșiței, în U.R.S.S.

AUSNIT le-a răspuns că se va strădui să găsească o soluție convenabilă ambelor părți, asigurîndu-i că îi va convoca pentru a-și da consimțămîntul, înainte de a lua vreo hotărîre.

Concomitent AUSNIT s-a prezentat D-lui. FINOGHENOV, rugîndu-l să-i acorde un răgaz pentru a-i prezenta o propunere concretă pentru soluționarea acestui litigiu.

Cererea lui AUSNIT a fost aprobată de Dl. Ministru.

După un timp oarecare AUSNIT s-a prezentat din nou D-lui FINOGHENOV, înmîinîndu-i propunerea sa, pe care acesta a trimis-o Guvernului U.R.S.S. spre a fi aprobată.

Guvernul U.R.S.S. s-a declarat de acord cu soluția propusă de AUSNIT, care în posesiunea acestui răspuns favorabil, a dispus convocarea unei Adunări Generale Extraordinare a acționarilor Reșiței.

La această Adunare a luat parte și Dl. FINOGHENOV însoțit de mai mulți membri ai Comisiunii Economice a U.R.S.S.

AUSNIT a luat cuvîntul și a făcut o expunere a problemei pentru rezolvarea căreia fuseseră vinovați, totodată le-a atras atențiunea că orice amîinare a tranșării acestui litigiu, ar avea drept efect periclitarea intereselor lor.

În consecință era cazul să se ia o deciziune, în chiar ședința adunării din acea zi.

AUSNIT a supus votului Adunării generale pentru a decide următoarea soluție :

Dat fiind că U.R.S.S. a devenit aliatul nostru și că în conformitate cu Convenția de Armistițiu și un important client al Societății, propune ca U.R.S.S. să capete și calitatea de tovarăș.

În acest scop a cerut adunării să voteze o sporire a capitalului cu o treime, care sub formă de acțiuni să fie oferită U.R.S.S. drept plată a datoriei.

Totodată să fie cooptați ca membri în Consiliul de Administrație, un număr corespunzător de membri pentru a lua și ei parte la conducerea Societății.

Dl. Ministru FINOGHENOV a luat și el parte la discuții clarificînd unele nedumeriri ale acționarilor. Propunerea lui AUSNIT a fost votată de adunare și fiind transmisă Guvernului U.R.S.S. acesta a aprobat-o după ce în prealabil o comisiune de experți Ruși s-a deplasat la Uzine, spre a se convinge la fața locului, că era demnă de a fi luată în considerație.

Cu această ocazie amintesc că am contribuit și eu la realizarea acestei înțelegeri am contribuit și eu recomandînd pe AUSNIT în tratativele avute cu Dl. FINOGHENOV și la redactarea memoriului prin care se preciza exact evaluarea corespondentului ce urma să fie predat în acțiuni U.R.S.S., drept contravaloare a datoriei Societății Reșița pentru minereul cărat de la Crivoirog.

Înainte de plecarea lui AUSNIT în străinătate, el cunoscînd comportarea mea leală și corectă în relațiunile avute cu Rușii, m-a desigrat ca în absența sa, să continui colaborarea cu ei, în spiritul vederilor sale.

Dar despre activitatea mea în această direcție, voi vorbi la timpul potrivit.

La Recepția organizată de ARLUS în onoarea Ministrului Visinsky am luat și eu parte ca invitat, însoțind pe

AUSNIT.

Erau prezenți la Recepție, membri din conducerea P.M.R. precum și membri ai Guvernului de atunci, de asemenea erau de față mai mulți ofițeri ai Misiunii Militare Ruse, Reprezentanți ai diverselor Culte religioase, personalități din lumea financiară și industrială, etc.

Cu această ocazie Ministrul Visinsky a făcut o declarație asistenței, privind situația politică din țara noastră, declarație care a fost tradusă din limba rusă în românește, de ofițerul de Marină Sovietic LIFSCHITZ.

După 23 August 1944, hotărîndu-se ca Teatrul Național, care suferise grave avarii de pe urma bombardamentelor aviației americane, să fie reclădit, Dl. VICTOR EFTIMIU a solicitat Societatea Titan-Nedreg-Calan o contribuție sub forma "unei cărămizi".

AUSNIT a subscris la această colectă suma de cinci milioane lei, din partea Societății.

După 23 August 1944, AUSNIT a luat inițiativa construirii unui important imobil intitulat : Palatul Metalurgiei.

AUSNIT a însărcinat pe Arhitectul HARY STERN să întocmească un proiect, corespunzător intențiilor sale.

Macheta acestui Palat fiind terminată, ea a fost predată lui AUSNIT, care a început să angajeze tratative cu celelalte Societăți, ce trebuiau să contribuie la realizarea acestei clădiri, cu bani și materiale .

Imobilul trebuia să adăpostească sediile tuturor Societăților Metalurgice, parterul fiind destinat pentru magazine, iar subsolul, unui mare garaj de automobile.

Palatul urma să fie construit și prevăzut cu cele mai moderne instalațiuni și să întreacă în frumusețe toate celelalte clădiri ale Capitalei.

Macheta a corespuns în totul pretențiilor lui AUSNIT care a păstrat-o multă vreme în biroul său pe o masă separată, în timpul tratativelor ce a purtat cu celelalte Societăți. Evenimentele ce au survenit, l-au determinat să renunțe la realizarea acestui proiect.

Tot după 23 August 1944, AUSNIT a început să facă mari investiții de capitaluri în exploatare de păduri.

Astfel a încheiat contracte cu Dna. OLGA STURZA

pentru exploatarea pădurilor ei din Munții Moldovei, cu Fondul Bisericesc al Bucovinei, cu Patriarhia Ortodoxă etc. prelucrând lemnul în Fabricile de cherestea din Grozești, Piatra Neamț, Fălticeni, Nădrag, etc.

S-a dat o mare dezvoltare Societăților "Steaua Forestieră" și "Forestiera din Nădrag".

S-au construit fabrici noi de cherestea la Serdaru, lângă Galați.

Aceste fabrici au fost utilizate cu mașini importate din Cehoslovacia, scump plătite.

Investițiile au fost realizate prin credite obținute în străinătate, depunând la Legația Franței drept garanție, acțiunile sale și a le fratelui său, EDGAR. Acestea au fost depuse de mine conform dispozițiilor primite din partea lui AUSNIT care s-a dus la Legație pentru îndeplinirea formalităților necesare.

Au fost angajați Consilieri specialiști și cu experiență în materie de păduri, inginerii SILVICI IOAN, ANTON GORCEA, foști Inspectori generali în Minister, Directori pensionari ai Societăților Forestiere desființate.

AUSNIT a ținut ca legea să fie respectată cu toată strictețea cu ocaziunea tăierilor, iar replantările să fie făcute cu toată grija.

Muncitorii să fie bine plătiți, iar aprovizionările cu alimente să se facă în condițiuni optime. S-au construit drumuri noi, linii ferate, s-au importat camioane cu remorci, s-au făcut contracte cu echipele de plutasi etc.

Societățile au început să execute livrări de material lemnos U.R.S.S. prin Comisiunea de Armistițiu prezidată de Dl. Ministru OERIU care ar putea da relațiuni asupra conștiințiozității cu care se făceau aceste livrări. Asemenea relațiuni ar putea fi date și de Dl. KRIVKIN cu privire la legăturile avute direct cu U.R.S.S.

Atașatul comercial englez GEORGE, sosit după 23 August 1944 la București a tratat cu noi importuri de lemne fasonate pentru Anglia.

Această comandă a fost executată de Societățile noastre forestiere prin încărcări făcute în Portul Brăila.

La dorința acestui atașat Comercial de a importa în Anglia case prefabricate de la noi, Societatea a pus în stu-

diu și realizat cinci modele de asemenea locuințe.

Un alt export pentru Basinul Mediteranean a fost executat de aceleași Societăți, prin încărcări făcute în Portul bulgar Varna.

Transporturile se executau din Moldova până la Varna, cu trenuri navete C.F.R.

Aceste raporturi au servit la procurarea de materii prime din străinătate, necesare uzinelor noastre metalurgice.

După 23 August 1944 am înființat o nouă Societate pentru comercializarea unor așa zise sobe, Aragaz de mai multe dimensiuni și tipuri, construite cu toate perfecționările timpului; de asemenea butelii Esso care deserveau cu gaz aceste sobe.

Societatea T.N.C. a continuat să fabrice în Uzinele ei fabricate curente ca : tablă, calorifere, fier de toate dimensiunile, băi, cazane, cuvete, țevi de scurgere, closete turcești, etc.

Punerea în vânzare a noilor fabricate pe prețuri foarte convenabile, a dezlănțuit o adevărată navală de amatori; în special buteliile erau foarte căutate și apariția lor a fost o adevărată binefacere.

Pentru uzul populației rurale, s-au fabricat cesune emailate în interior cu și fără pirostrie, găleți pentru adăpatul vitelor, etc.

Cam pe la începutul anului 1946, AUSNIT a întrebat pe prietenii săi ruși de aci, cam cum ar privi ei, o eventuală plecare a sa în străinătate, unde pe lângă dorința de a-și regăsi familia avea de aranjat chestiuni importante personale.

ss. ROSIN R. CONSTANTIN.

DECLARAȚIE

Subsemnatul ROSIN R. CONSTANTIN, născut în Focșani, județul Putna, la 23 aprilie 1894, fiu al Medicului Doctor RAFAIL ROSIN și al CHARLOTTE, ambii decedați, avocat, cu ultimul domiciliu în București, str. C.A. Rosetti nr. 14 Etaj VII, apart. 31 arestat la 22 aprilie 1948 pe bordul Vasului Transilvania în Portul Marsilia și judecat la 13 iulie 1951, de către Tribunalul Militar București - Secția I-a, am fost condamnat la 25 ani m.s. condamnare din care am executat până în prezent 14 ani și 10 luni de detențiune în diverse penitenciare, declar următoarele :

În anul 1934 eram avocat în Contenciosul Băncii Chrissoveloni fiind juriconsultul Sucursalei Cluj.

La un moment dat ivindu-se un conflict între Petre O. Vassalopol (care avea atunci calitatea de Adm. Delegat al Băncii, pe lângă aceia de executor testamentar și tutore al fiului decedatului JEAN CHRISSOVELONI, NICKY) și Banca Vienneză Niederösterreichischer Escompt Gesellschaft ca creditoare, Petre Vassalopol a fost nevoit să demisioneze, din postul ce ocupase până atunci. În locul lui VASSALOPOL, conducerea Băncii a fost încredințată de mai multe bănci creditoare unui director vienez BRUNO RUBINSTEIN, pentru a proceda la încasarea creanțelor lor restante.

Cu această ocaziune nouă conducerea a decis lichidarea tuturor Sucursalelor Băncii Chrissoveloni din străinătate și a celor Sucursale din țară între care figurau și Sucursalele Cluj și Sibiu. De asemenea au fost lichidate și mai multe industrii aparținând Băncii, iar palatul a fost vândut Băncii Naționale.

Cu lichidarea Sucursalei din Cluj am fost însărcinat eu, în calitate de lichidator unic, de către acest nou conducător BRUNO RUBINSTEIN, care m-a apreciat pentru felul cum

m-am achitat de această însărcinare și m-a recomandat lui MAX AUSNIT care era pe atunci în căutare de elemente cinstite și muncitoare pentru noile sale întreprinderi.

MAX AUSNIT fusese bun prieten al decedatului JEAN CHRISSOVELONI. Acesta înainte de moarte fusese Președinte al Societății Titan, Nadreg, Calan, AUSNIT fiind la rândul său membru în Consiliul de Administrație a Băncii Chrissoveloni. Recomandat de RUBINSTEIN, MAX AUSNIT m-a angajat ca avocat în Contenciosul Soc. T.N.C. și ca secretar la Reșița. Până la urmă AUSNIT m-a angajat și ca Secretar particular al său.

În noua mea calitate aveam foarte mult de lucru fiindcă în afară de lucrările la Reșița și la Societatea Titan-Nadreg-Calan, trebuia acum să îl urmăresc și să îl secundez în întreaga sa activitate, ocupându-mă cu rezolvarea întregii sale corespondențe care era foarte mare și variată. Era pe timpul când AUSNIT făcea o serie de investiții importante creînd Societăți noi.

Apoi, interesat fiind în mai multe Societăți cu sedii în străinătate, purta cu ele o numeroasă corespondență, căci prin ele își creia fonduri investițiilor ce făcea în țară.

Cu ocaziunea deplasărilor sale în străinătate sau atunci când pleca în concediu de odihnă, trebuia să îl țin la curent cu chestiunile importante și urgente care comportau o soluționare din partea sa. Pentru a putea face față tuturor acestor exigențe s-a simțit nevoie creerii unui întreg aparat afectat lucrărilor Secretariatului său particular.

Tot pe acea vreme Societatea Reșița a primit dispozițiunea de a se încadra în planul de înarmare al Țării. Ea a început să-și utilizeze Uzinele pentru executarea noilor comenzi ce i-au fost repartizate, continuînd să execute și comenzile în curs de fabricare. Dar Reșița a mai primit însărcinarea de a organiza și o mare parte din planul de înarmare al Țării. Pentru aducerea la îndeplinire a acestei noi misiuni, ea a cumpărat de la foștii proprietari Uzinele Astre din Brașov pe care le-a dotat cu mașini noi cumpărate în Germania și a început fabricarea de tunuri Vickers de la care și-a procurat licențele respective.

Reșița a mai utilizat în vederea construirii de vase noi "Santierele Navale Galați" Societate nou înființată în acest scop.

La Societatea Titan-Nadreg-Calan, MAX AUSNIT a făcut

noi și importante investiții. Uzinele din Galați, Ferdinand, Nadrag și Calan și-au mărit simțitor producțiile în fier, tablă, calorifere, etc., grație acestor investiții. Această situație a continuat până pe la începutul anului 1939 când Carol al II-lea a determinat schimbarea politicii externe a țării de până atunci, după vizita sa la Hitler.

URDAREANU numit Președinte al Societății Reșița a pretins și obținut demisia lui MAX AUSNIT, din funcția de Adm. Delegat, motivul pretextat de URDAREANU a fost că Regele dorește românizarea acestei Societăți. Cu această ocazie au mai demisionat din Consiliul de Administrație și următorii consilieri : ANGUS VICKERS, EDUARD OUTRATA, E. RITICH, SVEC, REVAY, HEU, STVER BOCU, NEGRUZI, etc.

După curățirea Reșiței de străini și de Români care nu împărtășeau noua politică hitleristă, URDAREANU a căutat să obțină de la AUSNIT cederea acțiunilor acestuia lui Carol al II-lea, prin presiuni exercitate de către Parchetul General, la ordinul Ministrului de Justiție IAMANDI.

În schimbul acțiunilor Procurorul General Gh. PACURARU promitea lui AUSNIT că va fi lăsat liber să părăsească țara. Până la urmă, ca rezultat a acestor târguieli, Parchetul a dispus arestarea sa. A urmat apoi judecarea și condamnarea sa la 6 1/2 ani de închisoare, pe lângă plata unei sume de 250 milioane lei Reșiței, drept despăgubiri, pentru gestiune frauduloasă.

Evenimentele s-au succedat apoi în felul următor : Carol al II-lea abdicând, a părăsit țara însoțit de Lupeasca și URDAREANU.

După Carol al II-lea puterea a fost preluată de Antonescu în colaborare cu HORIA SIMA. Statul Român a fost declarat Stat Legionar.

În această nouă situație, HORIA SIMA numind pe Inginerul PERIETEANU Director General al Societății Reșița l-a împuternicit să trateze cu MAX AUSNIT cumpărarea de către 50 de legionari a acțiunilor sale. Totodată MAX AUSNIT putea să părăsească țara după ce ar fi semnat un act de vânzare a acțiunilor sale înaintea Tribunalului.

AUSNIT a acceptat propunerile ce i s-au făcut, și s-a împuternicit pe mine să tratez cu PERIETEANU, perfectându-se pe aceste baze, a unui acord.

Der acesta a făcut ca nici de data aceasta să

nu se ajungă la un rezultat, căci izbucnind rebeliunea, stăt HORIA SIMA cît și PERIETEANU su dispărut fugind peste frontieră.

După fuga legionarilor ANTONESCU devenind conducător al Statului, a împuternicit pe MIHAI ANTONESCU să realizeze achiziționarea acestor acțiuni, în folosul Statului Român. Experții numiți de Minister pentru verificarea gestiunii lui AUSNIT la Reșița, au constatat că acesta era creditor al Societății cu 250 milioane lei și nicidecum debitor sau gestionar fraudulos. Pe baza procesului verbal încheiat de experți, AUSNIT a cerut Tribunalului revizuirea procesului, care fusese însă condiționată de cedarea acțiunilor sale, Statului.

De data aceasta tranzacția a fost încheiată cu acte în regulă, căci AUSNIT a primit asigurarea, că satisfăcînd obligațiunea ce și-o luase, va putea să părăsească țara.

Dar în ultimul moment, DAVIDESCU Secretarul General al Ministerului de Externe, a intervenit împiedicînd plecarea sa, în mod cu totul neînțeles. În fața acestei situațiuni, AUSNIT, considerînd că din partea sa, executase toate obligațiunile ce și le luase prin predarea acțiunilor lui ORGHIDAN ca fiduciar, a părăsit țara cu prima ocaziune ce s-a ivit, fără pașport și fără vize, într-un avion militar, cu destinația Cairo, la 17 iunie 1944.

Judecat de Curtea Marțială din Craiova, AUSNIT a fost condamnat la moarte pentru această ispravă. La reîntoarcerea sa în țară după 23 August 1944, făcînd contestație în contra ședinței de condamnare dată în lipsă, el a fost achitat.

Din ziua demisiei lui AUSNIT din funcția de Adm-Delegat al Societății Reșița (iulie 1939) și pînă la fuga sa la Cairo, el m-a avut numai pe mine ca singur care să-l potă ajuta în toate ocaziunile.

AUSNIT și-a executat pedespsa în Penitenciarele : Văcărești, Brașov, Doftana, Malmeson, Lagărul din Tg. Jiu și în mai multe Spitale. În vizitele ce i-am făcut în timpul detențiunei sale, m-am îngrijit de a-i procura necesarul. Totodată am avut prilejul să cunosc mizeriile pe care deținuții politici le aveau de suportat pe acele vremuri, hotărîndu-mă de a-i ajuta pe cît posibil pe ei și familiile lor.

Așa de exemplu :

Intr-o zi am trimis prin unul din șoferii Societății, BELA DIMENI o sumă de bani drept ajutor familiei unui muncitor

sărac, internat în lagăr.

La reîntoarcere șoferul mi-a povestit că după o oră de căutare, a putut găsi locuința acestei familii. Era un bordel la periferia Capitalei, în care voind să intre, a găsit ușa încuiată.

Nerăspunzând nimeni la bătăile sale în ușă și simțind un miros pătrunzător de mangel, a spart ușa cu manivela mașinei.

Înăuntrul încăperii, zăceau aproape în nesimțire, o femeie cu patru copii. Femeia sprinsese manganul într-un lighean, decisă să se sinucidă din cauza mizeriei. Șoferul care sosise la timp pentru a o ajuta, a reușit să salveze femeia și pe cei patru copii ai ei de la moarte. Impresionat de această întâmplare șoferul mi-a spus : Dvs. i-ați trimis drept ajutor 5.000 (cinci mii) de lei, iar eu i-am mai dat de la mine 200 lei.

Altă dată directorul ALFRED MATEESCU, al cărui birou era vecin cu al meu la Societate, m-a rugat să mă deranjez până la el, pentru a-mi face o comunicare.

Când am intrat, în biroul său se afla un domn SINGHER, pe care mi l-a prezentat, ca rudă a unui Medic Dr. SILVARIOSCU. Acest medic se afla încarcerat împreună cu soția în Căzarma Malmaison, sub anchetă. Ei erau zilnic bătuți și flămânziți. MATEESCU m-a rugat să intervin, dacă e posibil, ca ei să nu mai fie maltratați. Observând la mine o cădere exaltare, MATEESCU a ținut să îmi precizeze că SINGHER nu îmi cerea acest serviciu în mod gratuit și că înțelegea să îmi pună la dispoziție orice sumă aş pretinde, oferindu-mi 50 mii de lei și chiar mai mult numai pentru ca nepotul și soția acestuia să nu mai fie bătuți și flămânziți. La această propunere, i-am răspuns că sînt surprins că el care mă cunoștea poate să îmi vorbească de bani într-o chestiune de umanitate, dar el sesizînd gafa ce o făcuse mi-a precizat că banii oferiți erau pentru persoana la care urma să intervin, ceea ce am refuzat să accept.

Făcînd totuși intervenția necesară în acest caz pe lângă Inspectorul Siguranței din Ministerul de Interne DRANICIANU, acesta mi-a comunicat peste cîteva zile că întorsîndu-se la Malmaison asupra celor semnalate de mine, a dat ordin ca Dnul. și soția sa, să fie tratați omenește, putînd primi și mîncare de acasă.

DRANICIANU mi-a precizat că din rapoartele primite

ar rezulta că Medicul nu a avut poate cunoștință de activitatea soției sale, întrucât erau căsătoriți numai de 6 luni; cît privește soția, erau bănueli că ea ar fi curieră sovietică, fiind rusoaică.

I-am comunicat lui SINGHER, pe care l-am găsit în biroul lui MATEESCU, rezultatul intervenției mele încredințându-l că Medicul SILVAN ROSEN și soția sa nu vor mai fi bătuți putînd a primi și mîncare de acasă. SINGHER foarte bucuros m-a întrebat ce cheltuieli am avut cu această ocazie? I-am răspuns că nu am avut nici o cheltuială dar că dacă voaște să se revanșeze pentru intervenția făcută, să expedieze prin poștă cîte o mie de lei, la cinci familii nenorocite, pe care și eu le ajutam.

Declarîndu-se de acord, i-am dat adresele respective urmînd ca el să expedieze banii și să îmi predea recipisele poștei.

SINGHER nu mi-a mai adus recipisele și ulterior m-am convins că nu expediasse banii promiși. Pe Medic și pe soția acestuia, nu i-am cunoscut niciodată și deci nu pot da nici un fel de relații asupra lor.

La Penitenciarul Văcărești : Solicitățile lui AUSNIT pentru ajutorarea deținuților sau a familiilor acestora, erau aproape permanente. El îmi trimetea la birou bilețele sau îmi dădea atunci cînd îl vizitam, adrese. Astfel am plătit pe lingă ajutoare familiilor sărace și sume pentru eliberarea pe cauțiune, onorarii avocaților pentru a pleda procese deținuților săraci etc., Cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului am distribuit însoțit de casierul IONESCU cîte 500 lei fiecărui deținut și 200 perechi de sandale celor 200 deținute. Preotului POPESCU i-am plătit deseori adausuri de salariu pentru a ține regulat slujbe și predici deținuților.

La Malmaison : Am dispus ca în spălător să fie înlocuite toate țevile vechi cu țevărie nouă. Cu această ocazie s-au montat cuvette noi, closete noi, un duș, o cadă de baie. Aceste lucrări au fost executate sub regimul antonescian - Director al arestului fiind Dr. RAD. Printre deținuții politici se afla atunci arestat și Dr. PETRU GROZA.

Cu ocaziunea unei vizite la Malmaison pentru a controla și plăti arhitectului lucrările executate, am întîlnit plimbîndu-se prin curte pe Dr. GROZA cu care m-am întretinut, de față fiind și Directorul RAD, care apoi mi-a cerut referințe

asupra acestuia pentru care primise severe instrucțiuni. Dînd bune referințe lui RAD despre Dr. GROZA, acesta s-a purtat frumos cu el. După 23 August 1944 cînd Dr. GROZA a ajuns Prim Ministru, l-a numit pe RAD în posturi de încredere.

Lagărele din Transnistria, au primit drept ajutor, unelte agricole în valoare de un milion lei și separat îmbrăcăminte pentru deținuții lipsiți de mijloace.

La Penitenciarul din Doftana am predat Directorului mai multe reviste pentru biblioteca deținuților. Din cauza dezastrului produs de cutremur nu am putut aduce la îndeplinire planul ce concepusem pentru ajutorarea deținuților politici, din această închisoare, pe care în prealabil l-am discutat cu AUSNIT. Am servit ajutoare numai cîtorva familii sărace.

Pentru Lagărul din Tg. Jiu. Cu ocaziunea vizitelor făcute lui AUSNIT la T.Jiu, acesta mi-a predat zeci de adrese, pentru ca în limitele posibilităților, să servesc ajutoare familiilor deținuților politici din acel lagăr. Pe o parte din ele le-am ajutat pe față, prin sume expediate prin mandate postale, de către Societate, iar pe altele, prin sume predate personal sau trimise la domiciliu prin oameni de serviciu sau prin șofeurii Societății. De asemenea am propus colonelului LEOVEANU să plătească deținuților politici lipsiți de mijloace, mîncarea. Colonelul mi-a mulțumit pentru bunele mele intențiuni și mi-a declarat că va face apel la mine, atunci cînd nevoie se va ivi. Puțin timp după această vizită, s-a prezentat la mine Lt. Colonelul ENASEL care m-a rugat să procur lagărului lemnele de foc de care lagărul avea nevoie. Am reușit să satisfac această cerere, intervenind pe lîngă Directorul Exploatărilor noastre din Lupeni, să livreze lagărului pe răspunderea mea 40 vagoane de lemne pe prețul de cost al lemnului în pădure, preț în care intră și transportul pe C.F.R. de la Lupeni la Tg. Jiu. ENASEL neputîndu-l plăti din cauza unei întîrzieri de ordonanțare, am intervenit și reușit să obțin livrarea pe credit, a acestor lemne, pentru ca deținuții să nu sufere din cauza acestei întîrzieri.

La intervenția lui RADU MENCOPOL, am reușit să obțin ca Societatea să livreze lagărului, materiale pentru terminarea unei Capele, iar cu ocaziunea aflînzirii, am expediat prin ENASEL, alimente și băuturi lagărului.

Este adevărat că toate aceste ajutoare și altele de care voi mai face smintire, stit pe cât mă mai ajută memoria după atîția ani de detențiune, nu au fost date din averea mea personală, eu fiind pe acele vremuri un umil funcționar. Dar ele au fost procurate pe riscul și răspunderea mea, în timp de război și sub dictatura hitleristă, AUSENIT era atunci el însuși condamnat și nu avea posibilitatea să ridice pe propria sa semnătură nici o centimă de nicăeri, pe lângă faptul, că izolat fiind de lumea din afară, spela tot la mine pentru a fi ajutat; persoanele sau prietenii săi la care ar fi putut apela, erau sau plecați din țară, sau prin lagăre.

Fînă la urmă Direcția Generală a Siguranței Statului s-a sesizat de ajutoarele date deținuților politici și familiilor acestora, mai ales după contactul ce am luat cu Dnii. EMIL PRECUP și IULIU ORBAN. Astfel într-una din zile o funcționară din serviciul Secretariatului, a primit o citație pentru a se prezenta la Siguranță unde a fost reținută timp destul de îndelungat.

La reîntoarcerea la serviciu, ea mi-a declarat că după o așteptare de cîteva ore, a fost în fine interogată despre cele ce știs asupra ocupațiunilor mele la birou și în special asupra ajutoarelor ce dădeam diverselor persoane din lagăre sau familiilor acestora. La întrebările ce i-au fost puse, a răspuns că știs că în afară de activitatea mea în rezolvarea lucrărilor Secretariatului dădeam și unele ajutoare familiilor nevoieșe, din fondurile afectate de Societate în acest scop.

Nu îmi mai amintesc detaliile întrebărilor ce i-au fost puse acestei funcționare; am reținut însă faptul, că Siguranța Generală se interesa despre activitatea mea, în domeniul ajutoarelor.

A doua zi Inspectorul DRANIGEANU din Ministerul de Interne, mi-a telefonat să vin la el, dorind a-mi face o comunicare.

Prezentîndu-mă, DRANIGEANU după ce m-a invitat să iau loc, a ținut să îl lămuresc, asupra legăturilor ce aveau cu comuniștii ? Răspunzîndu-i că nu aveau cu ei nici o legătură, mi-a smintit că înainte cu cîteva luni, mă prezentasem lui, intervenind ca Medicul SILVAN ROSEN și soția acestuia, încercăți la Malmison, să fie tratați omenește, și am obținut satisfacerea cererii mele. Din comportarea sa, am reținut că

asupra mea plans o gravă bănuială. Era nervos și foarte contrariat.

L-am răspuns de asemenea că am intervenit pentru aceste persoane, din motive pur umanitare, dar că nu i-am cunoscut, și nici nu am avut cu ei, vreo altă legătură.

DRANICERANU a continuat să se intereseze despre persoanele care au primit, sau despre cele ce continuau să mai primească ajutoare din partea mea.

L-am răspuns că ajutoarele au fost date unor nenorociți sau unor familii sărace și că găsesc foarte natural să ajut pe nevoiași.

"Dar cu CHIBAN ce legături ai Dta.?" mi-a replicat el puțin cam răstît. Răspunsul meu a fost, că nu cunosc nici o persoană cu acest nume.

"Dar cu SPATARU ce legături ai Dta.?" și pe același ton a continuat să îmi mai citeze alte vreo două nume de persoane, nume pe care nu mi le mai amintesc.

L-am replicat că nu am cunoscut și nu cunosc pe nici unul din cei citați, de el.

După răspunsurile categorice date de mine întrebărilor sale el a ținut să îmi strângă serios atențiunea, să bag de seamă ce ajutoare dau și cui le dau, căci s-ar putea să am neplăceri în legătură cu aceste ajutoare.

L-am mulțumit pentru sfaturile ce mi-a dat și odată cu asta, întrevăderea noastră a luat sfârșit. Reflectînd asupra celor întîmplate, am ajuns la convingerea că scăpasem ca prin urechile acului de o arestare numai grație faptului că anchetarea mea a fost făcută de către acest DRANICERANU, căci altfel nu știu cum ar fi scos-o la capăt, cu un altul.

La prima ocazie cînd Dl. PRECUP s-a prezentat din nou la mine, i-am stras atențiunea să nu mai vină, căci rîcea să fie recunoscut, promîțîndu-i că îi voi trimite banii acasă.

Deși l-am făcut stînt povestîndu-i cele întîmplate, el a continuat să vină la birou.

Și se pare însă, că cu această ocazie, la cererea mea, el mi-a dat adresa locuinței sale la o Doamnă MANCIULESCU, undeva pe Calea Griviței, unde l-am trimis ajutoarele, cu timp osrecare.

Eu-mi mai amintesc însă, două cele ajutoare l-am fost date înainte sau după acest incident.

Cum am făcut cunoștință D-lui Colonel PRECUP.

Intr-una din zile, am primit la birou vizita unui domn IULIU ORBAN. El m-a rugat să îi aprob o sumă pentru a o preda drept ajutoare unor familii în suferință.

L-am îndrumat să îmi prezinte o cerere, pe care o voi supune Comitetului de Direcție spre a decide.

ORBAN a ținut să mă lămurească că ajutoarele nu erau de natură a fi aprobate de Societate, pe cale oficială.

Față de surprinderea manifestată de mine, el mi-a mărturisit că banii erau destinați ajutorării citorva familii aparținând unor deținuți politici care fuseseră prin închisori, arestați fiind ca luptători împotriva regimului fascist. Considerându-l drept agent provocator l-am refuzat. ORBAN mi-a declarat că s-a adresat mie, convins că nu îl voi denunța căci știa că și eu eram unul din persecutații regimului. Că odată cu sosirea trupelor eliberatoare rusești, va răsufla și pentru mine soarele libertății, etc.

El mi-a mai spus că îmi cunoștea soția și fiul, căci luera la o Societate de filme care avea biroul în același etaj și chiar vecin cu apartamentul în care locuiam.

Acolo soția mea venea din când în când să telefoneze însoțită de fiul meu; că m-a întâlnit și pe mine în lift, de câte ori, etc.

Ac aceste detalii m-au determinat să îi promit, că voi mai reflecta asupra cererii sale.

La câteva zile după vizita lui ORBAN, s-a anunțat la mine un domn POPESCU. Primindu-l, figura sa mi-a părut cunoscută.

Era un bărbat înalt, slăbit, purta un pardesiou subțire cu gulerul ridicat. Avea aerul speriat și părea foarte emoționat și prezentându-se pe sdevăratul său nume, am recunoscut în persoana sa pe Colonelul PRECUP, pe care îl cunoscusem pe vremuri la Cluj.

Oferindu-i un seșon, el a refuzat să ieșă la loc, spunându-mi că este foarte grăbit și că a venit la mine numai pentru câteva clipe.

M-a lămurit, că el îl trimisese pe ORBAN să-mi vorbească, evitând să vină personal căci era urmărit, dar față de nehotărârea mea, a riscat această întrevvedere.

M-a implorat să îi ajut, făcându-mi pe scurt,

o descriere emoționantă asupra mizeriei în care zac zeci de familii total lipsite de mijloace. De aceea, în disperare de cauză s-a adresat mie ca ultim refugiu, rugându-mă să fac tot posibilul, pentru salvarea acestor familii, acum în pragul iernii.

Pentru a termina repede cu el, l-am lăsat singur în birou pentru câteva momente și întorcându-mă i-am predat suma de 300.000 (trei sute mii) lei.-

I-am spus că această sumă reprezenta tot fondul de ajutoare al Societății rămase a fi distribuit până la finele anului, căci grosul se cheltuisese deja și că am primit-o ca împrumut, lucru nepermis, de la funcționarul însărcinat cu distribuirea ajutoarelor, aprobat de Comitetul de Direcție, cu obligația de a o restitui în câteva zile.

El, Colonel PRECUP primind suma, mi-a strins mîna cu căldură și m-a îmbrățișat, spunându-mi că nu s-a înșelat adresându-se mie, căci mi-a cunoscut caracterul.

La plecare l-am condus pînă la scară pentru a nu fi recunoscut pe treseu.

Înainte de despărțire, m-a îmbrățișat din nou, vădit emoționat.

Dar trebuia să relev că pe acea vreme Societatea era militarizată, iar activitatea funcționarilor, ei însuși militarizați, era supravegheată de un domn general numit de Minister.

Generalul lucra într-un birou din primul etaj pe al cărui culoar îmi aveau și eu biroul.

Generalul dispunea de un personal destul de vigilant însărcinat între alte atribuțiuni și cu supravegherea și identificarea persoanelor ce veneau din afară pentru a lua contact cu funcționarii în rezolvarea diverselor probleme. Funcționarii purtau la piept o plăchetă de metal cu un număr de ordine. În aceste împrejurări îmi poate ușor oricine închipui, cum se s-ar fi putut întîmpla, dacă El, Colonel PRECUP ar fi fost identificat, cu ocaziunea vizitelor sale la mine, care erau la Societate singurul evreu, exceptat fiind, ca fost luptător în primul război mondial, decorat și citat prin ordin de zi de Comandantul Brigăzii a 6-a Artilerie, din care făcuseră parte, pentru actele de bravură săvîrșite.

Informînd pe AUSENIT despre vizita ce mi-a făcut El, Col. PRECUP, precum și despre suma ce îi dăduseră, el mi-a

sprobat ajutorul. Mi-s spus că era informat că se făceau colecte pentru ajutorarea deținuților politici din lagăre și pentru familiile lor.

Mi-s atras însă atențiunea că dorește să nu fie amestecat în această problemă, chestiunea privindu-mă personal, atât pentru trecut cât și pentru viitor.

Obținând de la AUSENIT această aprobare, am continuat să dau Dlui Col. PRECUP ajutoare pe care el le distribuia celor îndreptățiți, eu fiind scutit în acest fel de a mă ocupa personal de o problemă ce comporta complicații și riscuri.

Până la întâlnirea avută cu Dl. Col. PRECUP, eu mi permisesem ca din sumele pe care le procuram lui AUSENIT, în timpul detențiunii sale, să afectez o parte ajutorării familiilor nevoiașe.

Despre procurarea și utilizarea acestor sume AUSENIT era informat până la ultima dată, cu ocaziunea întâlnirilor, ce aveau cu el. Dar contabilitatea ce eram nevoit să o port și detaliile distribuirilor de ajutoare mi dădeau destulă bătaie de cap, iar păstrarea acestor socoteli până în momentul prezentării lor lui AUSENIT era și periculoasă.

Sumele amintite mai sus, nu aveau nimic comun cu cele date prin îngrijirea Secretariatului Societății Titan-Medrag-Galan și care priveau ajutoare ce se dădeau în bani sau materiale: spitalelor, sanatoriilor, bisericilor, azilelor de bătrâni, creșelor cluburilor sportive, din întreaga țară, precum și ajutoarele date sărăcilor, bătrânilor, bolnavilor, etc.

Acste ajutoare au fost aprobate de AUSENIT personal înainte de condamnare, iar în urmă de către Comitetul de Direcție a Societății și contabilizate în registrele Societății. În arhiva Societății au rămas după plecarea mea numeroase dosare cuprinzând cereri de ajutoare aprobate de AUSENIT.

Donățiunile făcute de Societate din fondul afectat numai la capitolul "opere sociale" au fost foarte importante. Voi cita atât pe cât mi mai amintesc câteva exemple :

Societatea a donat Școlii Superioare de Război toate cărțile de care Biblioteca acestei Școli avea nevoie și care au fost comandate în Franța și Germania precum și abonamentele mai multe reviste militare străine. A scoperit cu tablă oferită gratuit, Manejole Școlii Militare de cavalerie din Virgo-viște și Manejul Regimentului de Gardă din București.

În anul 1938 Societatea a donat toate materialele furnizate clădirii Noii Școli de Război pe preț de cost și în sferă de aceea 50 milioane în bani. Materiale, în aceeași condițiuni au fost furnizate o parte gratuit și o parte pe preț de cost :

- Cazinoului ofițerilor din Turnu Măgurele,
- Cercului Militar din Brașov,
- Cercului Militar din Pitești, etc.

Donățiuni pentru organizarea concursurilor hipice militare naționale și internaționale precum și premii concurenților români la aceste concursuri.

Donățiuni și premii concursurilor hipice ale Școlii Militare de Cavalerie din Tîrgoviște, Clubului Călareților din București, Clubului Jacht pentru organizarea de concursuri la Snagov și Constanța.

Clubului Turing pentru construirea de cabane pentru turiști în diverse localități.

Clubului I.M.C.A. materiale gratuite pentru construirea de noi clădiri la Timiș, cazane și calorifere, etc., acolo unde mergeau în concedii de odihnă ucenicii Uzinelor Societății noastre și cei ai altor Societăți. Donățiuni Cabanei Vânătorilor de Munte de pe Liham, Cabanei de pe Muntele Siminie, etc.-

Pentru biserici și mănăstiri :

Nu mai în cursul anului 1936 Societatea a scoperit cu tablă dată gratuit 250 de biserici în Oltenia și Muntenia și separat altor biserici din Banat și Transilvania.

Materiale gratuite pentru repararea Mănăstirilor Neamț, Tighnești, Căldărușani, etc.

De Sfintele Sărbători ale Crăciunului pe cînd AURENIT era arestat, Patriarhul NICODEM i-a trimis la Văcărești o telegramă prin care dîndu-i bine cuvîntarea sa fi făcea urări de sănătate.

Tot Patriarhul NICODEM a trimis Judecătorilor cu ocazia Procesului, o scrisoare prin care îl recomandă pe AURENIT ca fiind cel mai mare donator pe care Biserica Ortodoxă Română l-a avut în ultimii 50 de ani.

Scrisoarea avea antetul Patriarhiei și a fost scrisă și subscrisă cu mîna sa de Patriarh. Ea există în dosarul acestui proces.

În anul 1938 fondul afectat de Societate "operelor sociale" a atins cifra de 180 milioane. Am relevat cele de mai sus, numai pentru a evidenția că în postul de Secretar al Societății și de Secretar particular al lui AUSNIT, departe de a mă ocupa de speculațiuni ilicite, sau strângeri de averi, afirm fără posibilitatea de a fi dezmințit, că am părăsit serviciul sărac și curat, fără a poseda altă avere decât un apartament făcut și scela cadou de AUSNIT și MALAXA, apartament ce mi-a fost confiscat odată cu condamnarea mea pentru trădare; și pensie la care aveam dreptul după o muncă de atîția ani.

Sper că sănătatea mea stă de zdruncinată din cauza detențiunii îndelungate și alimentării cu speceș, varză acră, gogonele, mămăligă sau cele așa zisă de regim medical cu cartofi la prînz și seara pe care le-am primit și le mai primesc în principiu și astăzi drept normă recomandată din partea Dlui. Medic al Arestului, îmi vor permite să termin cu bine această expunere. Pachet cu alimente nu am primit niciodată timp de 15 ani. Ea va aduce lumină asupra împrejurărilor care m-au determinat să cer Dlui General PRECUP un passport pentru a părăsi temporar țara, drept răsplată ajutoarelor date de mine luptătorilor P.M.R. și familiilor acestora în ilegalitate.

La cîteva luni după ce începusem să acord ajutoare Dlui Col. PRECUP, s-a prezentat la mine Dl. IULIU ORBAN cu rugămintea de a-i da și lui un ajutor pentru a-l distribui familiilor celor arestați, întrucît necesitățile erau foarte mari, iar darurile deveniseră din ce în ce mai rare și reduse. I-am răspuns că și posibilitățile mele se micșoraseră simțitor, dar că îl voi avea în vedere în viitor.

Dl. ORBAN m-a rugat însă să intervin pentru a i se vinde mărfuri, de către un magazin de engros al nostru, din comercializarea cărora se putea realiza un câștig pe care l-ar distribui sub formă de ajutoare tovarășilor în suferință.

Acceptînd propunerea sa, am intervenit ca o firmă indicată de Dl. ORBAN să obțină o cantitate de mărfuri.

ORBAN mi-a comunicat mai tîrziu, atunci cînd l-am întîlnit, că intervenția mea a dat rezultatele dorite și mi-a mulțumit pentru bună voință arătată.

După 23 August 1944, am avut prilejul să-l întîlnesc pe Dl. PRECUP în mai multe ocazii.

Totdeauna și-a manifestat bucuria de a mă revedea

și m-a elogiat pentru marile servicii aduse clasei muncitoare prin ajutoarele acordate acestora, în cele mai grele timpuri.

Astfel într-o zi am avut plăcerea să primesc la birou vizita Dsule.

De data aceasta purta uniforma de General și a venit însoțit de o tânără Doamnă, nepoata Dsule. Mi-a spus că trecând prin fața clădirii Societății noastre și-a amintit de mine și a venit să îmi facă o vizită de recunoștință.

Adresându-se apoi nepotei Dsule i-a spus :

"Uită dragă acesta este Dl. ROSIN acela despre care ți-am vorbit și te-am adus aici pentru a-l cunoaște și tu. El este acela care ne-a ajutat atât de mult, cu generozitate și spirit de sacrificiu, în cele mai grele timpuri prin care am trecut, etc."

M-a întrebat apoi dacă am vreo dorință pentru a mi-o satisface și s-a oferit a-mi sta la dispoziție oferindu-mi sprijinul Dsule, în caz de nevoie.

După ce ne-am întreținut câteva vreme, i-am mulțumit la plecare, pentru cinstea și plăcerea pe care mi-a procurat-o vizita Dsule.

Altă dată, însoțit de fiul meu, ne-am dus la Cercul Militar la un bal intitulat : "Al Filmului".

Intregul Guvern în frunte cu Primul Ministru Dr. PREȘI GROZA era prezent la acest bal.

În timp ce se producea Baletul operei din Budapesta, Dl. PREȘI s-a observat printre spectatori. D-ss, s-a îndreptat cu brațele deschise către mine manifestându-și bucurie de a mă întâlni. Mi-a împărtășit dorința de a mă prezenta și familiei Dsule, și a plecat întorcându-se însoțit de Dna. PREȘI și de o pereche tânără.

După ce m-a prezentat Doamnei, mi s-a adresat spunându-mi : "Astăzi ești invitatul nostru și vei cina la Masa Miniștrilor, cărora te voi prezenta ca să te cunoască și ei".

După aceea m-a condus în fața unui salon, indicându-mi locul unde se va servi această masă. Dar venit cu fiul meu pentru a asista numai la spectacol am plecat înainte de a se servi masa, la care nu s-a fi putut întinde, căci îmi lăsasem soția singură acolo.

Cam către finele anului 1947, Dl. General PREȘI m-a vizitat la birou pentru a-mi cere o informație.

Cu această ocaziune s-a interesat de cum îmi voi merge și dacă sînt mulțumit.

S-a oferit din nou să mă servească, dacă eu aveam nevoie de un sprijin din partea Dsale.

I-am mulțumit, rugîndu-l să mă sprijine pentru a putea obține un pașport dorind a părăsi temporar țara căci la cererea mea urma să fiu scos la pensie pe 1 ianuarie 1948; că fuseseam între timp epurat de două ori de către "Brațele de Muncă" și mă simțeam carocum indesezireabil. Nu i-am împărtășit însă adevăratele cauze care mă determinaseră să iau această hotărîre.

Dsa. s rămas foarte surprins de cererea mea și plecînd s-a reîntors cam peste o jumătate de oră, spunîndu-mi: "Uite ți-am adus-o proaspătă. Am vorbit cu TECHARI la care te vei prezenta cu această notă de recunoaștere, atunci cînd îi vei înmîna cererea Dsale de pașport.

Pe o mică fosie de bloc ce purta antetul Ministerului de Interne, Dl. General scrisese o recomandție prin care arăta că pe timpul regimului antonecian, le-am dat un important sprijin material; că am fost chemat la Siguranță și că deși cunoșteam multe nu am divulgat nimic, etc.

Apoi Dl. General PRECUP a continuat să-mi spună: "TECHARI m-a întrebat cine ești ? I-am dat detalii asupra persoanei Dsale. și serviciilor ce ne-ai adus prin ajutoarele bănești pe care n-ai le-ai pus la dispoziție cu generozitate și curaj; că dacă s-ar face o listă pentru decorarea a zece persoane, Dto. ROSIN ar trebui să figurezi primul pe această listă, iar el TECHARI, ultimul".

Răspunzînd Dlui General, că după umile mele păreri, Dsa. a supra estimat sprijinul acordat de mine unor oameni care merituau să fie ajuțați și că prin aceasta mi-am îndeplinit numai o datorie de conștiință, Dl. general mi-a replicat :

"Dta. habar nu ai și de aici nici nu poți să îți dai seama de enormele servicii ce ne-ai adus. Acum pot să-ți spun că atunci cînd ai fost chemat la Siguranță și interogat asupra legăturilor ce aveai cu CRISAN, SPATARU și cu alții, CRISAN era cu, SPATARU era BODNARAS ; și să mai știi, că cu ultimile ajutoare pe care mi le-ai dat, l-am evadat pe DEJ, pe BODNARAS și pe GONEV, iar prin intervenția Dsale am căpătat de la Regiunea Tineri, arme și muniții".

"și la economie toate acestea ce să vezi că nu am supraestimat contribuția și sprijinul important ce ne-ai dat în

cele mai grele timpuri".

La 17 iunie 1944, AUGUST a părăsit țara cu destinația Cairo, cu un avion militar. În urma acestei isprăvi, el a fost judecat și condamnat la moarte în contumacie de către Curtea Martială din Craiova.

Cu această ocazie au fost efectuate mai multe arestări.

Dar eu am continuat să servesc cu destule dificultăți ajutoarele promise Dlui PRUCUP și după 17 iunie. Timpurile erau atunci turburi din cauze elanelor, bombardamentelor și disperărilor, pe lângă faptul că AUGUST părăsise țara, pe neașteptate.

Cu câteva săptămâni înainte de 23 August 1944, ALEXANDRU STEFANESCU, Președintele Societății Românofonice mi-a telefonat, cerându-mi o întâlnire. Răspunzându-i că fi stau la dispoziție, m-a rugat să mă deranjez până la el acasă; mi-a dat adresa mi-a fixat ora și a insistat să fiu punctual la întâlnire.

Pe ALEXANDRU STEFANESCU l-am cunoscut din relațiunile ce avusesem cu AUGUST în cadrul Ugiului. Sosit la întâlnire, el m-a așteptat deschizându-mi personal ușa de la intrarea în locuință; apoi m-a invitat într-un birou foarte slab luminat unde perdelele erau lăstate. M-a surprins atmosfera acestei misterioase întâlniri.

Intrând de-a dreptul în materie, mi-a declarat că a ținut să aibă o întrevedere cu mine, pentru a-mi solicita sprijinul într-o problemă de mare importanță.

Are vorba de înarmarea "Apărării Patriotice" organizație menită să mențină ordinea în Stat, în cazul unor eventuale turburări provocate de trupele germane în retragere până la sosirea armatelor eliberatoare rusești.

STEFANESCU mi-a precizat apoi că el și prietenii săi (?) aveau nevoie de o sumă foarte importantă pentru realizarea acestui plan, fapt pentru care s-au adresat mie pentru a le-o procura.

I-am răspuns că regret a nu avea nici o posibilitate de a satisface o cerere de importanță problemei ce m-a pus.

STEFANESCU mi-a declarat atunci, că în absența lui AUGUST din țară, el m-a considerat pe mine drept singura persoană în care putea să aibă totală încredere și s-a nădărnicit să-l găsească pe AUGUST mi-a lăsat fonduri (?) la plocare.

După aceasta, întrerupând conversația s-a răsturnat însoțit de doi necunoscuți care așteptau într-o cameră alăturată.

Aceștia s-au recomandat astfel ca să nu le pot înțelege numele.

În prezența lui ȘTEFĂNESCU a repetat conversația avută cu mine, comunicându-le și răspunsul ce îl dădusem, după ce a ținut să îi informeze că eu eram persoane despre care le vorbisese.

Rugat fiind să le dau un sfat, le-am recomandat să se adreseze Reșitei, fiind vorba de procurarea de armament; dar la obiecțiunea că nu cunoșteau prea bine pe cei de acolo, m-am oferit să intervin eu pe lângă Directorul General ALEXANDRU POP, pentru a le acorda o întrevvedere, ceea ce am și făcut.

Despre rezultatul obținut la Reșița, în urma intervenției mele în problema înarmării organizației "Apărării Patriotice", am aflat numai cu ocaziunea întrevederii avute cu Dl. General PRICUP în 1947, atunci când l-am rugat să mă sprijine în obținerea unui pașaport.

Făcând cunoștință Inginerului CALMANOVICI în 1945-1946, venit la Societate pentru a-și procura materialele necesare construirii unui bloc în strada Cîmpineanu, am recunoscut în el pe una din persoanele prezente la întâlnirea mea cu ȘTEFĂNESCU atunci când acesta mi-a pus problema înarmării "Apărării Patriotice". De celălalt nu știu nici pînă azi cine era?

De asemenea nu îmi mai amintesc dacă necunoscuții erau doi sau trei la număr.

Pe JACQUES BERMAN l-am cunoscut cu ocazia primei sale vizite la AURENIT la Societate.

Eu-i mai amintesc date, dar se crede că a fost prin martie-iunie 1943.

AURENIT m-a prezentat, spunîndu-mi că îi va transmite prin mine, cele stabilite.

A doua zi am primit de la AURENIT o sumă de circa un milion și jumătate lei, cu rugămintea de a o preda lui BERMAN, ceea ce am făcut.

Mai știu că BERMAN a rămas în legătură cu noi înainte și după 23 August 1944.

El cunoscînd în ură pe LAURIAN directorul contabilității, acesta după plecarea lui AURENIT în străinătate, obișnuia să ceară sfaturi lui BERMAN și să îl consulte în unele chestiuni ce i se păreau mai delicate, pentru a le rezolve în conformitate cu noile directive.

Fiindcă LAURIAN făcea un secret din relațiile sale cu BERMAN, nu pot da alte relații.

După 23 August 1944, LAURIAN mi-a prezentat pe arhitectul HARY STERN, rugându-mă să mă folosesc de el, în lucrările ce eventual le-aş avea de executat, informându-mă în particular că STERN era cunoscutul lui BREMAN.

STERN a fost prezentat de LAURIAN şi lui AUBERT şi cred că a fost angajat oficial ca arhitect la Societate.

Am avut ocaziunea să discut cu STERN o problemă a cărei realizare mă preocupa şi mi-a făcut o bună impresie; era serios şi foarte bine pregătit. L-am însărcinat să studieze şi să-mi întocmească planurile unor clădiri, pe care intenţionam să le construiesc la o Fermă ce aparţinea Casei de Pensii şi Funcţionarilor Societăţii, lucrări pe care le-a executat foarte bine.

Scurt timp după 23 August 1944, AUBERT s-a reîntors de la Cairo, reluându-şi ocupaţiunile la Societatea Pitan-Nedrag-Galan, Raşiţa, Ugir, etc., bucurându-se că ţara a fost eliberată de sub jugul fascist, sub care fusese interzis, i se confiscase averea şi care până la urmă îl condamnase şi la moarte.

Din momentul reîntoarcerii sale şi până la plecarea în S.U.A. şi după ce-a ajuns acolo am putut să cunosc sentimentele ce manifeste în relaţiunile sale cu noii noştri aliaţi, precum şi faţă de conducătorii P.M.R. foştii săi tovarăşi de suferinţă din închisori şi lagăre.

Încrederea sa în noul regim de democraţie populară instaurat în ţară a fost totală şi s-a manifestat în toate domeniile. Iată câteva exemple: AUBERT s-a înscris în ARLAS căreia i-a lipsit la început mijloacele necesare şi a sprijinit această Asociaţie cu sume importante donate atât personal cât şi prin Societăţile în care era interesat.

Ca Preşedinte a Ugirului, AUBERT a determinat pe conducătorii tuturor Societăţilor ce făceau parte din Ugir, să se înscrie în ARLAS pentru a contribui la sprijinirea acestei Asociaţii în realizarea scopului pentru care a fost creată acolo de strângere a relaţiilor noastre de prietenie cu URSS.

Tot ca Preşedinte a Ugirului a tratat şi încheiat cu Confederaţia Generală a Muncii (Dni Gh. Apostol şi Arghelîn) contractul colectiv de muncă, pentru tipărirea cărţii dat sumă de 20 milioane necesară tipăririi.

O altă problemă de care s-a interesat a fost aceea a refecării oraşului Gelaţi, solicitat fiind să sprijină această operă de către o delegaţie, în frunte cu Primarul Gheorghiu şi Inginerul seferist Mişiu.

AUSNIT a întocmit cu concursul unor specialiști un plan de refacere, îngrijindu-se și de procurarea fondurilor necesare, ce urmau a fi amortizate treptat din producție.

A inițiat subscrierea unei sume pentru "Ajutorul Moldovei" colectând de la diverși industriali o sumă care s-a cifrat la mai multe milioane de lei pe care a predat-o odată cu contribuția sa, lui SRAJEN, Secretarul General al Ministerului de Interne pe acea vreme.

Pentru "Cortex Rusă" a subseris 5 milioane lei, pentru traducerea cărților de literatură rusă în limba română. Cărțile primite le-a donat Bibliotecii ce purta numele tatălui său decedat "Dr. RAFAIL ROSIN".

A pus la dispoziția Comandamentului Armatei Ruse locuința sa din Aleis Alexandru. Acolo au locuit generali ruși MURKIN, SUBAIGOV iar până la urmă Dr. PETRU GROZA.

A subseris prin Societățile sale forestiere 80.000 metri cubi de lemn drept capital social (optzeci de mii) la "Sovromleam".

Atunci când Guvernul Român a hotărât ca Societatea Reșița să plătească Statului U.R.S.S. contra valorii minereului eluat în timpul războiului de la Grivodrog în Uzinele ei, o delegație a acționarilor s-a prezentat lui AUSNIT și l-au rugat să le comunice soluția ce înțelegea să dea acestei probleme.

Ei au susținut că nu pot fi făcuți responsabili de prădăciunile săvârșite de foștii conducători fasciști s-i Reșiței, în U.R.S.S.

AUSNIT le-a răspuns că se va strădui să găsească o soluție convenabilă ambelor părți, asigurându-i că îi va convoca pentru a-și da consimțământul, înainte de a lua vreo hotărâre.

Concomitent AUSNIT s-a prezentat Dlui. FINOGHENOV, rugându-l să-i acorde un răgaz pentru a-și prezenta o propunere concretă pentru soluționarea acestui litigiu.

Cererea lui AUSNIT a fost aprobată de Dl. Ministru.

După un timp oarecare AUSNIT s-a prezentat din nou Dlui FINOGHENOV, înmînându-i propunerea sa, pe care acesta a trimis-o Guvernului U.R.S.S. spre a fi aprobată.

Guvernul U.R.S.S. s-a declarat de acord cu soluția propusă de AUSNIT, care în consecința acestui răspuns favorabil, a dispus convocarea unei Adunări Generale Extraordinare a acționarilor Reșiței.

La această Adunare a luat parte și Dl. FINOGHENOV însoțit de mai mulți membri ai Comisiunii Economice a U.R.S.S.

AUSENIT a luat cuvântul și a făcut o expunere a problemei pentru rezolvarea căreia fuseseră vinovați, totodată le-a atras atențiunea că orice amânare a tranșării acestui litigiu, ar avea drept efect periclitarea intereselor lor.

În consecință era cazul să se ia o decizie, în chiar ședința adunării din acea zi.

AUSENIT a supus votului Adunării generale pentru a decide următoarea soluție :

Deț fiind că U.R.S.S. a devenit aliatul nostru și că în conformitate cu Convenția de Armistițiu și un important client al Societății, propune ca U.R.S.S. să capete și calitatea de tovarăș.

În acest scop a cerut adunării să voteze o sporire a capitalului cu o treime, care sub formă de acțiuni să fie oferită U.R.S.S. drept plată a datoriei.

Totodată să fie cooptați ca membri în Consiliul de Administrație, un număr corespunzător de membri pentru a lua și ei parte la conducerea Societății.

Dl. Ministru FINOGHENOV a luat și el parte la discuții clarificând unele nedumeriri ale acționarilor. Propunerea lui AUSENIT a fost votată de adunare și fiind transmisă Guvernului U.R.S.S. acesta a sprobet-o după ce în prealabil o comisiune de experți Ruși s-a deplasat la Urmă, spre a se convinge la fața locului, că era demnă de a fi luată în considerație.

Cu această ocazie amintesc că am contribuit și eu la realizarea acestei înțelegeri am contribuit și eu recomandând pe AUSENIT în tratativele avute cu Dl. FINOGHENOV și la redactarea memoriului prin care se preciza exact evaluarea corespondentului ce urma să fie predat în acțiuni U.R.S.S., drept contravaloare a datoriei Societății Reșița pentru minereul găsit de la Crivoișor.

Înainte de plecarea lui AUSENIT în străinătate, el cunoscând comportarea mea loială și corectă în relațiunile avute cu Rușii, s-a desigret ca în absența sa, să continui colaborarea cu ei, în spiritul vederilor sale.

Dar despre activitatea mea în această direcție, voi vorbi la timpul potrivit.

La Reșeț a organizată de ANLUS în onoarea Ministrului Viscinsky am luat și eu parte ca invitat, însoțind pe

AUSENIT.

Erau prezenți la Recepție, membri din conducerea P.M.R. precum și membri ai Guvernului de atunci, de asemenea erau de față mai mulți ofițeri ai Misiunii Militare Ruse, Reprezentanți ai diverselor Culte religioase, personalități din lumea financiară și industrială, etc.

Cu această ocazie Ministrul Visinsky a făcut o declarație asistenței, privind situația politică din țara noastră, declarație care a fost tradusă din limba rusă în românește, de ofițerul de Marină Sovietic LIFECHITZ.

După 23 August 1944, hotărându-se ca Teatrul Național, care suferise grave avarii de pe urma bombardamentelor aviației americane, să fie reclădit, Dl. VICTOR EFTIMIU a solicitat Societății Titan-Nedreg-Calan o contribuție sub forma "unei cărămizi".

AUSENIT a subscris la această colecție suma de cinci milioane lei, din partea Societății.

După 23 August 1944, AUSENIT a luat inițiativa construirii unui important imobil intitulat : Palatul Metalurgiei.

AUSENIT a însărcinat pe Arhitectul HARY STERN să întocmească un proiect, corespunzător intențiilor sale.

Macheta acestui Palat fiind terminată, ea a fost predată lui AUSENIT, care a început să angajeze tratative cu celelalte Societăți, ce trebuiau să contribuie la realizarea acestei clădiri, cu bani și materiale .

Imobilul trebuia să adăpostescă sediile tuturor Societăților Metalurgice, parterul fiind destinat pentru magazine, iar subsolul, unui mare garaj de automobile.

Palatul urma să fie construit și prevăzut cu cele mai moderne instalațiuni și să întrescă în frumusețe toate celelalte clădiri ale Capitalei.

Macheta a corespuns în totul pretențiilor lui AUSENIT care a păstrat-o multă vreme în biroul său pe o masă separată, în timpul tratativelor ce a purtat cu celelalte Societăți. Evenimentele ce au survenit, l-au determinat să renunțe la realizarea acestui proiect.

Tot după 23 August 1944, AUSENIT a început să facă mari investiții de capitaluri în exploatare de păduri.

Astfel a încheiat contracte cu Dns. OLGA STURZA

pentru exploatarea pădurilor ei din Munții Moldovei, cu Fondul Bisericesc al Bucovinei, cu Patriarhia Ortodoxă etc. prelucrând lemnul în fabricile de cherestes din Grozești, Piatra Neamț, Fălticeni, Nădrag, etc.

S-a dat o mare dezvoltare Societăților "Steaua Forestieră" și "Forestiere din Nădrag".

S-au construit fabrici noi de cherestes la Serdaru, lângă Galați.

Aceste fabrici au fost utilizate cu mașini importate din Cehoslovacia, scump plătite.

Investițiile au fost realizate prin credite obținute în străinătate, depunând la Legăția Franței drept garanție, acțiunile sale și a le fratelui său, EDGAR. Acestea au fost depuse de mine conform dispozițiilor primite din partea lui AUSENIT care s-a dus la Legăție pentru îndeplinirea formalităților necesare.

Au fost angajați Consilieri specialiști și cu experiență în materie de păduri, inginerii SILVICI IOAN, ANTON GORCEA, foști Inspectori generali în Minister, Directori pensionari ai Societăților Forestiere desființate.

AUSENIT a ținut ca legea să fie respectată cu toată strictețea cu ocaziunea tăierilor, iar replantările să fie făcute cu toată grijă.

Muncitorii să fie bine plătiți, iar aprovizionările cu alimente să se facă în condițiuni optime. S-au construit drumuri noi, linii ferate, s-au importat locomotive cu remorci, s-au făcut contracte cu echipele de plutași etc.

Societățile au început să execute livrări de material lemnos U.R.S.S. prin Comisiunea de Armistițiu prezidată de Dl. Ministru CERIU care ar putea de relațiuni asupra conștiințelor cu care se făceau aceste livrări. Asemenes relațiuni ar putea fi date și de Dl. KHRIVKIN cu privire la legăturile avute direct cu U.R.S.S.

Ateșatul comercial englez GEORGE, sosit după 23 August 1944 la București a tratat cu noi importuri de lemne făcute pentru Anglia.

Această comandă a fost executată de Societățile noastre forestiere prin încărcări făcute în Portul Brăila.

La dorința acestui ateșat Comercial de a importa în Anglia case prefabricate de la noi, Societatea a pus în ste-

din și realizat cinci modele de asemenea locuințe.

Un alt export pentru Basinul Mediteranean a fost executat de aceleași Societăți, prin încărcări făcute în Portul bulgar Varna.

Transporturile se executau din Moldova până la Varna, cu trenuri navete C.F.R.

Aceste reporturi au servit la procurarea de materii prime din străinătate, necesare uzinelor noastre metalurgice.

După 23 August 1944 am înființat o nouă Societate pentru comercializarea unor așa zise sobe, Aragaz de mai multe dimensiuni și tipuri, construite cu toate perfecționările timpului; de asemenea butelii Esso care deserveau cu gaz aceste sobe.

Societatea T.N.C. a continuat să fabrice în Uzinele ei fabricate curente ca : tablă, calorifere, fier de toate dimensiunile, băi, cazane, cuvette, țevi de scurgere, closete turcești, etc.

Punerea în vânzare a noilor fabricate pe prețuri foarte convenabile, a declanșat o adevărată nevală de amatori; în special buteliile erau foarte căutate și apariția lor a fost o adevărată binefecere.

Pentru uzul populației rurale, s-au fabricat cesune emailate în interior cu și fără pirostrie, găleți pentru adăpatul vitelor, etc.

Cam pe la începutul anului 1946, AUSNIT a întrebat pe prietenii săi ruși de aci, cum cum ar privi ei, o eventuală plecare a sa în străinătate, unde pe lângă dorințe de a-și regăsi familia avea de aranjat chestiuni importante personale.

ss. ROSIN R. CONSTANTIN.

Bucuresti 21 februarie 1963DECLARAȚIE

Subsemnatul ROSIN R. CONSTANTIN, născut în Focșani, județul Putna, la 23 aprilie 1894, fiu al Medicului Doctor RAFAIL ROSIN și al CHARLOTTE, ambii decedați, avocat, cu ultimul domiciliu în București, str. C.A. Rosetti nr. 14 Etaj VII, apart. 31 arestat la 22 aprilie 1948 pe bordul Vasului Transilvania în Portul Marsilia și judecat la 13 iulie 1951, de către Tribunalul Militar București - Secție I-a, am fost condamnat la 25 ani m.s. condamnare din care am executat până în prezent 14 ani și 10 luni de detențiune în diverse penitenciare, declar următoarele :

În anul 1934 eram avocat în Contenciosul Băncii Chrissoveloni fiind jurisconsultul Sucursalei Cluj.

La un moment dat ivindu-se un conflict între Petre O. Vasselopol (care avea atunci calitatea de Adm. Delegat al Băncii, pe lângă cea de executor testamentar și tutore al fiului decedatului JEAN CHRISSOVELONI, NICKY) și Banca Vienesească Niederösterreichischer Escompt Gesellschaft ca creditoare, Petre Vasselopol a fost nevoit să demisioneze, din postul ce ocupase până atunci. În locul lui VASSALOPOL, conducerea Băncii a fost încredințată de mai multe bănci creditoare unui director vienez BRUNO RUBINSTEIN, pentru a proceda la încasarea creanțelor lor restante.

Cu această ocaziune nouă conducerea a decis lichidarea tuturor Sucursalelor Băncii Chrissoveloni din străinătate și a câtorva Sucursale din țară între care figurau și Sucursalele Cluj și Sibiu. De asemenea au fost lichidate și mai multe industrii aparținând Băncii, iar paletul a fost vândut Băncii Naționale.

Cu lichidarea Sucursalei din Cluj am fost însărcinat eu, în calitate de lichidator unic, de către acest nou conducător BRUNO RUBINSTEIN, care m-a apreciat pentru felul cum

m-am abilitat de această însărcinare și m-am recomandat lui MAX AUSENIT care era pe atunci în căutare de elemente cinstite și muncitoare pentru noile sale întreprinderi.

MAX AUSENIT fusese bun prieten al decedatului JEAN CHRISSEVELONI. Acesta înainte de moarte fusese Președinte al Societății Titan, Nedrag, Calan, AUSENIT fiind la rândul său membru în Consiliul de Administrație a Băncii Chrisseveloni. Recomandat de RUBINSTEIN, MAX AUSENIT m-a angajat ca avocat în Contenciosul Soc. T.N.C. și ca secretar la Reșița. Până la urmă AUSENIT m-a angajat și ca Secretar particular al său.

În noua mea calitate aveam foarte mult de lucru fiindcă în afară de lucrările la Reșița și la Societatea Titan-Nedrag-Calan, trebuia acum să îl urmăresc și să îl secundez în întreaga sa activitate, ocupându-mă cu rezolvarea întregii sale corespondențe care era foarte mare și variată. Era pe timpul când AUSENIT făcea o serie de investiții importante creînd Societăți noi.

Apoi, interesat fiind în mai multe Societăți cu sedii în străinătate, purta cu ele o numeroasă corespondență, căci prin ele își creia fonduri investițiilor ce făcea în țară.

Cu ocaziunea deplasărilor sale în străinătate sau atunci când pleca în concediu de odihnă, trebuia să îl țin la curent cu chestiunile importante și urgente care comportau o soluționare din partea sa. Pentru a putea face față tuturor acestor exigențe s-a simțit nevoia creării unui întreg aparat afectat lucrărilor Secretariatului său particular.

Tot pe acea vreme Societatea Reșița a primit dispozițiunea de a se încadra în planul de înarmare al Țării. Ea a început să-și utilizeze Uzinele pentru executarea noilor comenzi ce i-au fost repartizate, continuînd să execute și comensile în curs de fabricare. Dar Reșița a mai primit însărcinarea de a organiza și o mare parte din planul de înarmare al Țării. Pentru aducerea la îndeplinire a acestei noi misiuni, ea a cumpărat de la foștii proprietari Uzinele Astre din Brașov pe care le-a dotat cu mașini noi cumpărate în Germania și a început fabricarea de tunuri Vickers de la care și-a procurat licențele respective.

Reșița a mai utilitat în vederea construirii de vase noi "Santierul Naval Gălați" Societate nou înființată în acest scop.

La Societatea Titan-Nedrag-Calan, MAX AUSENIT a făcut

noi și importante investiții. Uzinele din Galați, Ferdinand, Nedrag și Calan și-au mărit simțitor producțiile în fier, tablă, calorifere, etc., grație acestor investiții. Această situație s-a continuat până pe la începutul anului 1939 când Carol al II-lea s-a determinat schimbarea politicii externe a țării de până atunci, după vizita sa la Hitler.

URDAREANU numit Președinte al Societății Reșița s-a pretins și obținut demisia lui MAX AUSNIT, din funcția de Adm. Delegat, motivul pretextat de URDAREANU a fost că Regele dorește românizarea acestei Societăți. Cu această ocazie s-a mai demisionat din Consiliul de Administrație și următorii consilieri : ANGUS VICKERS, EDUARD OUTRATA, E. RITICH, SVBC, REVAY, HEU, STVER BOCU, NEGRUZI, etc.

După curățirea Reșiței de străini și de Români care nu împărtășeau noua politică hitleristă, URDAREANU a căutat să obțină de la AUSNIT cedarea acțiunilor acestuia lui Carol al II-lea, prin presiuni exercitate de către Parchetul General, la ordinul Ministrului de Justiție IAMANDI.

În schimbul acțiunilor Procurorul General Gh. PACURARU promitea lui AUSNIT că va fi lăsat liber să părăsească țara. Până la urmă, ca rezultat a acestor târguieli, Parchetul a dispus arestarea sa. A urmat apoi judecarea și condamnarea sa la 6 1/2 ani de închisoare, pe lângă plata unei sume de 250 milioane lei Reșiței, drept despăgubiri, pentru gestiune frauduloasă.

Evenimentele s-au succedat apoi în felul următor : Carol al II-lea abdicând, a părăsit țara însoțit de Lupescu și URDAREANU.

După Carol al II-lea puterea s-a fost preluată de Antonescu în colaborare cu HORIA SIMA. Statul Român a fost declarat Stat Legionar.

În această nouă situație, HORIA SIMA numind pe Inginerul PERIETRANU Director General al Societății Reșița l-a împuternicit să trateze cu MAX AUSNIT cumpărarea de către 50 de legionari a acțiunilor sale. Totodată MAX AUSNIT putea să părăsească țara după ce ar fi semnat un act de vânzare a acțiunilor sale înaintea Tribunalului.

AUSNIT a acceptat propunerile ce i s-au făcut, și s-a împuternicit pe mine să tratez cu PERIETRANU, perfectându-se pe aceste baze, a unui acord.

Dar soarta s-a făcut ca nici de data aceasta să

nu se ajungă la un rezultat, căci izbucnind rebeliunea, stît HORIA SIMA cît și PERIETEANU su dispărut fugind peste frontieră.

După fuga legionarilor ANTONESCU devenind conducător al Statului, a împuternicit pe MIHAI ANTONESCU să realizeze achiziționarea acestor acțiuni, în folosul Statului Român. Expertii numiți de Minister pentru verificarea gestiunii lui AUSNIT la Reșița, au constatat că acesta era creditor al Societății cu 250 milioane lei și nicidecum debitor sau gestionar fraudulos. Pe baza procesului verbal încheiat de experți, AUSNIT a cerut Tribunalului revizuirea procesului, care fusese însă condiționată de cedarea acțiunilor sale, Statului.

De data acestei tranzacții a fost încheiată cu acte în regulă, căci AUSNIT a primit asigurarea, că satisfăcînd obligațiunea ce și-o luse, va putea să părăsească țara.

Dar în ultimul moment, DAVIDESCU Secretarul General al Ministerului de Externe, a intervenit împiedicînd plecarea sa, în mod cu totul neînțeles. În fața acestei situațiuni, AUSNIT, considerînd că din partea sa, executase toate obligațiunile ce și le luse prin predarea acțiunilor lui ORGHIDAN ca fiduciar, a părăsit țara cu prima ocaziune ce s-a ivit, fără pașaport și fără vize, într-un avion militar, cu destinația Csiró, la 17 iunie 1944.

Judecat de Curtea Martială din Csiróva, AUSNIT a fost condamnat la moarte pentru această ispravă. La reîntoarcerea sa în țară după 23 August 1944, făcînd contestație în contra ședinței de condamnare dată în lipsă, el a fost achitat.

Din ziua demisiei lui AUSNIT din funcția de Adm-Delegat al Societății Reșița (iulie 1939) și pînă la fuga sa la Csiró, el m-a avut numai pe mine ca singur care să-l poată ajuta în toate ocaziunile.

AUSNIT și-a executat pedepsele în Penitenciarele : Văcărești, Brașov, Doftana, Malmeson, Lagărul din Tg. Jiu și în mai multe Spitale. În vizitele ce i-am făcut în timpul detențiunii sale, m-am îngrijit de a-i procura necesarul. Totodată am avut prilejul să cunosc miseriile pe care deținuții politici le aveau de suferit pe acele vremuri, hotărîndu-mă de a-i ajuta pe cît posibil pe ei și familiile lor.

Așa de exemplu :

Într-o zi am trimis prin unul din șoferii Societății, BELA DEMMI o sumă de bani drept ajutor familiei unui muncitor

sărac, internat în lagăr.

La reîntoarcere șoferul mi-a povestit că după o oră de căutare, a putut găsi locuința acestei familii. Era un bordel la periferia Capitalei, în care voind să intre, a găsit ușa încuiată.

Marșpuzând nimeni la bătăile sale în ușă și simțind un miros pătrunzător de mângal, a spart ușa cu manivela mașinei.

Înăuntrul încăperii, zăceau aproape în nesimțire, o femeie cu patru copii, femeia aprinsese manganul într-un lighean, decisă să se sinucidă din cauza mizeriei. Șoferul care sosise la timp pentru a o ajuta, a reușit să salveze femeia și pe cei patru copii și ei de la moarte. Impresionat de această întâmplare șoferul mi-a spus : Dvs. i-ați trimis drept ajutor 5.000 (cinci mii) de lei, iar eu i-am mai dat de la mine 200 lei.

Altă dată directorul ALFRED MATRESCU, al cărui birou era vecin cu al meu la Societate, m-a rugat să mă deranjez până la el, pentru a-mi face o comunicare.

Când am intrat, în biroul său se afla un domn SINGHER, pe care mi l-a prezentat, ca rudă a unui Medic Dr. SILVĂ ROȘCU. Acest medic se afla încarcerat împreună cu soția în Căzarma Helmsion, sub anchetă. Ei erau zilnic bătuți și flămânziți. MATRESCU m-a rugat să intervin, dacă e posibil, ca ei să nu mai fie maltratați. Observând la mine o cercare ezitantă, MATRESCU a ținut să îmi precizeze că SINGHER nu îmi cerea acest serviciu în mod gratuit și că înțelegea să îmi pună la dispoziție orice sumă să pretinde, oferindu-mi 50 mii de lei și chiar mai mult numai pentru ca nepotul și soția acestuia să nu mai fie bătuți și flămânziți. La această propunere, i-am răspuns că sînt surprins că el care mă cunoștea poate să îmi vorbească de bani într-o chestiune de umanitate, dar el sesizînd gafa ce o făcuse mi-a precizat că banii oferiți erau pentru persoane la care urma să intervin, ceea ce am refuzat să accept.

Făcînd totuși intervenție necesară în acest caz pe lângă Inspectorul Siguranței din Ministerul de Interne DRĂGICĂȘANU, acesta mi-a comunicat peste câteva zile că intervenindu-se la Helmsion asupra celor menționate de mine, a dat ordin ca Duul și soția sa, să fie tratați corect, putînd primi și vizitare de acasă.

DRĂGICĂȘANU mi-a precizat că din rapoartele primite

se rezulta că Medicul nu a avut poate cunoștință de activitatea soției sale, intrucât erau căsătorii numai de 6 luni; că privește soția, erau bănueli că ea ar fi curieră sovietică, fiind rusoaică.

I-am comunicat lui SINGHER, pe care l-am găsit în biroul lui MATHESCU, rezultatul intervenției mele încredințându-l că Medicul SILVAN ROSEN și soția sa nu vor mai fi bătuți putând a primi și sfecare de acesă. SINGHER foarte bucuros m-a întrebat ce cheltuieli au avut cu această ocazie? I-am răspuns că nu au avut nici o cheltuială dar că dacă voaște să se revanșeze pentru intervenția făcută, să expedieze prin poștă câte o mie de lei, la cinci familii nenorocite, pe care și eu le ajutam.

Declarându-se de acord, i-am dat adresele respective urmînd ca el să expedieze banii și să îmi predese recipisele poștei.

SINGHER nu mi-a mai adus recipisele și ulterior m-am convins că nu expediasse banii promiși. Pe Medic și pe soția acestuia, nu i-am cunoscut niciodată și deci nu pot da nici un fel de relații asupra lor.

La Penitenciarul Văcărești : Solicitățile lui AUBERT pentru ajutorarea deținuților sau a familiilor acestora, erau sprospe permanente. El îmi trimetea la birou bilețele sau îmi dădea atunci cînd îl vizitam, adrese. Astfel am plătit pe lângă ajutoare familiilor sărace și sume pentru eliberarea pe esuțiune, onorarii avocaților pentru a pleda procese deținuților sărăci etc.. Cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului am distribuit însoțit de casierul IONESCU câte 500 lei fiecărui deținut și 200 perechi de sandale celor 200 deținuți. Preotului POPESCU i-am plătit deseori adusuri de salariu pentru a ține regulat slujbe și predici deținuților.

La Malmaison : Am dispus ca în spălător să fie înlocuite toate țevile vechi cu țevărie nouă. Cu această ocazie s-au montat cuvete noi, closete noi, un duș, o cadă de baie. Aceste lucrări au fost executate sub regimul antonescism - Director al arestului fiind Dr. RAD. Printre deținuții poliției se afla atunci arestat și Dr. PETRU GROZA.

Cu ocaziunea unei vizite la Malmaison pentru a controla și plăti arhitectului lucrările executate, am întâlnit plimbîndu-se prin curte pe Dr. GROZA cu care m-am întîlnit, de față fiind și Directorul RAD, care apoi mi-a cerut referințe

asupra acestuia pentru care primise severe instrucțiuni. Dînd bune referințe lui BAD despre Dr. GROZA, acesta s-a purtat frumos cu el. După 23 August 1944 cînd Dr. GROZA a ajuns Prim Ministru, l-a numit pe BAD în posturi de încredere.

Lagărele din Transnistria, au primit drept ajutor, unelte agricole în valoare de un milion lei și separat îmbrăcăminte pentru deținuții lipsiți de mijloace.

La Penitenciarul din Doftana am predat Directorului mei multe reviste pentru biblioteca deținuților. Din cauza dezastrului produs de cutremur nu am putut aduce la îndeplinire planul de concepusem pentru ajutorarea deținuților politici, din această închisoare, pe care în prealabil l-am discutat cu AUSNIT. Am servit ajutoare numai cîtorva familii sărace.

Pentru Lagărul din Tg. Jiu. Cu ocaziunea vizitelor făcute lui AUSNIT la T.Jiu, acesta mi-a predat zeci de adrese, pentru ca în limitele posibilităților, să servesc ajutoare familiilor deținuților politici din acel lagăr. Pe o parte din ele le-am ajutat pe față, prin sume expediate prin mandate poștale, de către Societate, iar pe altele, prin sume predate personal sau trimise la domiciliu prin oameni de serviciu sau prin șoferii Societății. De asemenea am propus colonelului LEONARDU să plătească deținuților politici lipsiți de mijloace, mîncarea. Colonelul mi-a mulțumit pentru bunele mele intențiuni și mi-a declarat că va face apel la mine, atunci cînd nevoia se va ivi. Puțin timp după această vizită, s-a prezentat la mine Lt. Colonelul ENACHEL care m-a rugat să procur lagărului lemnele de foc de care lagărul avea nevoie. Am reușit să satisfac această cerere, intervenind pe lângă Directorul Exploatărilor noastre din Lupeni, să livreze lagărului pe răspunderea sa 40 vagoane de lemne pe prețul de cost al lemnului în pădure, preț în care intră și transportul pe C.F.R. de la Lupeni la Tg. Jiu. ENACHEL neputîndu-l plăti din cauza unei întîrzieri de ordonanțare, am intervenit și reușit să obțin livrarea pe credit, a acestor lemne, pentru ca deținuții să nu sufere din cauza acestei întîrzieri.

La intervenția lui RADU ENOPOL, am reușit să obțin ca Societatea să livreze lagărului, materiale pentru terminarea unei Copole, iar cu ocaziunea sfîrșirii, am expediat prin ENACHEL, alimente și băuturi lagărului.

Este adevărat că toate aceste ajutoare și altele de care voi mai face amintire, știu pe cât mă mai ajută memoria după stîlbia ani de detențiune, nu au fost date din averea mea personală, eu fiind pe acele vremuri un umil funcționar. Dar ele au fost procurate pe riscul și răspunderea mea, în timp de război și sub dictatura hitleristă, AUSENIT era atunci el însuși condamnat și nu avea posibilitatea să ridice pe proprie se semnătură nici o centimă de nicăieri, pe lângă faptul, că izolat fiind de lumea din afară, spela tot la mine pentru a fi ajutat, persoanele sau prietenii săi la care ar fi putut spela, erau sau plecați din țară, sau prin lagăre.

Fînă la urmă Direcția Generală a Siguranței Statului s-a sesizat de ajutoarele date deținuților politici și familiilor acestora, mai ales după contactul ce am luat cu Doii. EMIL PRECUP și IULIU ORBAN. Astfel într-una din zile o funcționară din serviciul Secretariatului, a primit o citație pentru a se prezenta la Siguranță unde a fost reținută timp destul de îndelungat.

La reîntoarcerea la serviciu, ea mi-a declarat că după o așteptare de câteva ore, a fost în fine interogată despre cele ce știa asupra ocupațiilor mele la birou și în special asupra ajutoarelor ce dădeam diverselor persoane din lagăre sau familiilor acestora. La întrebările ce i-au fost puse, a răspuns că știe că în afară de activitatea mea în rezolvarea lucrărilor Secretariatului dădeam și unele ajutoare familiilor nevoiașe, din fondurile afectate de Societate în acest scop.

Nu îmi mai amintesc detaliile întrebărilor ce i-au fost puse acestui funcționar; am reținut însă faptul, că Siguranța Generală se interesa despre activitatea mea, în domeniul ajutoarelor.

A doua zi Inspectorul DRANICERU din Ministerul de Interne, mi-a telefonat să vin la el, dorind s-mi facă o comunicare.

Prezentîndu-mă, DRANICERU după ce m-a invitat să ieu loc, a ținut să îl lămurească, asupra legăturilor ce aveam cu comuniștii ? Răspunzîndu-i că nu aveam cu ei nici o legătură, mi-a amintit că înainte cu câteva luni, mă prezentasem lui, intervenind ca Medicul SILVAN ROSKA și soția acestuia, înscriserăți la Malmajon, să fie tratați cu încredință, și am obținut satisfacerea cererii mele. Din comportarea sa, am reținut că

asupra mea plane o gravă bănuială. Era nervos și foarte contrariat.

L-am răspuns de asemenea că am intervenit pentru aceste persoane, din motive pur umanitare, dar că nu i-am cunoscut, și nici nu am avut cu ei, vreo altă legătură.

DRANICERANU a continuat să se intereseze despre persoanele care au primit, sau despre cele ce continuau să mai primescă ajutoare din partea mea.

L-am răspuns că ajutoarele au fost date unor nenorociți sau unor familii sărace și că găsesem foarte natural să ajut pe nevoiași.

"Dar cu CRISAN ce legături ai Dta.?" mi-a replicat el puțin cam răstit. Răspunsul meu a fost, că nu cunosc nici o persoană cu acest nume.

"Dar cu SPATARU ce legături ai Dta.?" și pe același ton a continuat să îmi mai citeze alte vreo două nume de persoane, nume pe care nu mi le mai amintesc.

L-am replicat că nu am cunoscut și nu cunosc pe nici unul din cei citați, de ei.

După răspunsurile categorice date de mine întrebărilor sale el s-a ținut să îmi strângă serios atențiunea, să bag de seamă ce ajutoare dau și cui le dau, căci s-ar putea să am neplăceri în legătură cu aceste ajutoare.

L-am mulțumit pentru afaturile ce mi-a dat și odată cu asta, întrevederea noastră s-a luat sfârșit. Reflectând asupra celor întâmplate, am ajuns la convingerea că scăpasem pe prin urechile acului de o arestare numai grație faptului că anchetarea mea s-a fost făcută de către acest DRANICERANU, că altfel nu știu cum se fi scos-o la capăt, cu un altul.

La prima ocazie fiind Dl. PRECUP s-a prezentat din nou la mine, i-am atras atențiunea să nu mai vină, căci risca să fie recunoscut, promițându-i că îi voi trimite banii ocazi.

Deși l-am făcut atent povestindu-i cele întâmplate, el a continuat să vină la birou.

Mi se pare însă, că cu această ocazie, la cererea mea, el mi-a dat adresa locuinței sale la o Doamnă MANOLILORU, unde pe Calos Griviței, unde i-am trimis ajutoarele, un timp oarecare.

Mi-ai mai amintesc însă, două alte ajutoare i-am fost date înainte sau după acest incident.

Cum am făcut cunoștință Dlui. Colonel PRĂCUP.

Intr-una din zile, am primit la birou vizita unui domn IULIU ORBAN. El m-a rugat să îi aprob o sumă pentru a o preda drept ajutorare unor familii în suferință.

L-am îndrumat să îmi prezinte o cerere, pe care o voi supune Comitetului de Direcție spre a decide.

ORBAN a ținut să mă lămurească că ajutoarele nu erau de natură a fi aprobate de Societate, pe cale oficială.

Față de surprinderea manifestată de mine, el mi-a mărturisit că banii erau destinați ajutorării citorve familii aparținând unor deținuți politici care ssc prin închisori, areșteți fiind ca luptători împotriva regimului fascist. Considerându-l drept agent provocator l-am refuzat. ORBAN mi-a declarat că m-a adresat mie, convins că nu îl voi denunța căci știa că și eu eram unul din persecutații regimului. Că odată cu sosirea trupelor eliberatoare rusești, va răscări și pentru mine soarele libertății, etc.

El mi-a mai spus că îmi cunoștea soția și fiul, căci luera la o Societate de filme care avea biroul în același etaj și chiar vecin cu apartamentul în care locuiam.

Acolo soția mea venea din când în când să telefoneze însoțită de fiul meu; că m-a întâlnit și pe mine în lift, de câteva ori, etc.

Acaste detalii m-au determinat să îi promit, că voi mai reflecta asupra cererii sale.

La câteva zile după vizita lui ORBAN, s-a anunțat la mine un domn POPESCU. Primindu-l, figure sa mi-e părut cunoscută.

Era un bărbat înalt, slăbit, purta un pardosiu subțire cu gulerul ridicat. Avea aerul speriat și părea foarte emoționat și prezentându-se pe adevăratul său nume, am recunoscut în persoana sa pe Colonelul PRĂCUP, pe care îl cunoșteam pe vremuri la Cluj.

Oferindu-i un seșun, el a refuzat să ie loc, spunându-mi că este foarte grăbit și că a venit la mine numai pentru câteva clipe.

M-a lămurit, că el îl trimisese pe ORBAN să-mi vorbească, evitând să vină personal căci era urât, dar față de nehotărârea mea, a răscart această întrevvedere.

M-a implorat să îi ajut, făcându-mi pe seama,

e descriere emoționantă asupra mizeriei în care zec mii de familii total lipsite de mijloace. De aceia, în disperare de cauză s-a adresat mie ca ultim refugiu, rugându-mă să fac tot posibilul, pentru salvarea acestor familii, acum în pragul iernii.

Pentru a termina repede cu el, l-am lăsat singur în birou pentru câteva momente și întorcându-mă î-am predat suma de 300.000 (trei sute mii) lei.-

I-am spus că această sumă reprezenta tot fondul de ajutoare al Societății rămas a fi distribuit până la finele anului, căci grosul se cheltuise deja și că eu primit-o ca împrumut, lucru neperis, de la funcționarul însărcinat cu distribuirea ajutoarelor, aprobat de Comitetul de Direcție, cu obligația de a o restitui în câteva zile.

El, Colonel PRECUP primind suma, mi-a strins mîna cu căldură și m-a îmbrățișat, spunându-mi că nu s-a înșelat adresându-se mie, căci mi-a cunoscut caracterul.

La plecare l-am condus pînă la scară pentru a nu fi recunoscut pe trecu.

Înainte de despărțire, m-a îmbrățișat din nou, vădit emoționat.

Dar trebuie să relev că pe acea vreme Societatea era militarizată, iar activitatea funcționarilor, ei însuși militarizați, era supravegheată de un domn general numit de Minister.

Generalul lucra într-un birou din primul etaj pe al cărui culoar îmi aveam și eu biroul.

Generalul dispunea de un personal destul de vigilant însărcinat între alte atribuțiuni și cu supravegherea și identificarea persoanelor ce veneau din afară pentru a lua contact cu funcționarii în rezolvarea diverselor probleme. Funcționarii purtau la piept o plăchetă de metal cu un număr de ordine. În aceste împrejurări îmi poate ușor oricine închipui, cum ca s-ar fi putut întîmpla, dacă Dl. Colonel PRECUP ar fi fost identificat, cu ocaziunea vizitelor sale la mine, care eram la Societate singurul evreu, exceptat fiind, ca fost luptător în primul război mondial, decorat și citat prin ordin de zi de Comandantul Brigăzii a 6-a Artilerie, din care făcusem parte, pentru actele de bravură săvîrșite.

Informind pe AUBERT despre vizita ce mi-o făcuse Dl. Col. PRECUP, precum și despre suma ce mi-a dădusem, el mi-a

aprobat ajutorul. Mi-a spus că are informat că se făceau colecții pentru ajutorarea deținuților politici din lagăre și pentru familiile lor.

Mi-a atras însă atențiunea că dorește să nu fie smestecot în această problemă, chestiunea privindu-mă personal, atât pentru trecut cât și pentru viitor.

Obținând de la AUSENIT această aprobare, am continuat să dau Dlui Col. PRECUP ajutoare pe care el le distribuia celor îndreptățiți, eu fiind scutit în acest fel de a mă ocupa personal de o problemă ce comporta complicații și riscuri.

Până la întâlnirea avută cu Dl. Col. PRECUP, eu îmi permiseseam ca din sumele pe care le procuram lui AUSENIT, în timpul detențiunii sale, să efectuez o parte ajutorării familiilor nevoioase.

Despre procurarea și utilizarea acestor sume AUSENIT era informat până la ultima centină, cu ocaziunea întâlnirilor, ce aveau cu el. Dar contabilitatea ce eram nevoit să o port și detaliile distribuirilor de ajutoare îmi dădeau destulă bătaie de cap, iar păstrarea acestor socoteli până în momentul prezentării lor lui AUSENIT era și periculoasă.

Sumele amintite mai sus, nu aveau nimic comun cu cele date prin îngrijirea Secreteriatului Societății Titan-Medreg-Colan și care priveau ajutoare ce se dădeau în bani sau materiale: spitalelor, sanatoriilor, bisericilor, azilelor de bătrâni, cregelor cluburilor sportive, din întreaga țară, precum și ajutoarele date săracilor, bătrânilor, bolnavilor, etc.

Aceste ajutoare au fost aprobate de AUSENIT personal înainte de condamnare, iar în urmă de către Comitetul de Direcție a Societății și contabilizate în registrele Societății. În arhivele Societății au rămas după plecarea mea numeroase dosare cuprinzând cereri de ajutoare aprobate de AUSENIT.

Donățiunile făcute de Societate din fondul afectat numai la capitolul "opere sociale" au fost foarte importante. Voi cite atât pe cât îmi mai amintesc câteva exemple :

Societatea a donat Școlii Superioare de Război toate cărțile de care Biblioteca acestei Școli avea nevoie și care au fost comandate în Franța și Germania precum și abonamentele mai multe reviste militare străine. A scoperit cu tablă oferită gratuit, Manejula Școlii Militare de cavalerie din Tîrgu-viște și Manejul Regimentului de Gardă din București.

În anul 1938 Societatea a donat toate materialele furnizate clădirii Noi! Seoli de Război pe preț de cost și în afară de aceste 50 milioane în bani. Materiale, în aceeași condițiuni au fost furnizate o parte gratuit și o parte pe preț de cost :

- Gazinoului ofițerilor din Turnu Măgurele,
- Cercului Militar din Brașov,
- Cercului Militar din Pitești, etc.

Donățiuni pentru organizarea concursurilor hipice militare naționale și internaționale precum și premii concurenților români la aceste concursuri.

Donățiuni și premii concursurilor hipice ale Școlii Militare de Cavalerie din Tîrgoviște, Clubului Călăreților din București, Clubului Jacht pentru organizarea de concursuri la Snegov și Constanța.

Clubului Turing pentru construirea de cabane pentru turiști în diverse localități.

Clubului I.M.C.A. materiale gratuite pentru construirea de noi clădiri la Timiș, cazane și calorifere, etc., școli unde mergeau în concedii de odihnă ucenicii Uzinelor Societății noastre și cei ai altor Societăți. Donățiuni Cabanei Vânătorilor de Munte de pe Pîșan, Cabanei de pe Muntele Sîmbrie, etc.-

Pentru biserici și mănăstiri :

Numei în cursul anului 1936 Societatea a acoperit cu tablă dată gratuit 250 de biserici în Oltenia și Muntenia și acoperit altor biserici din Banat și Transilvania.

Materiale gratuite pentru repararea Mănăstirilor Horești, Rîgănești, Căldărarușeni, etc.

De Sfintele Sărbători ale Crăciunului pe cînd AUREL era arestat, Patriarhul NICOLAE i-a trimis la Văcărești o telegramă prin care dîndu-i bine cuvîntarea să fi făcea urări de sănătate.

Tot Patriarhul NICOLAE a trimis Judecătorilor cu ocazia Procesului, o scrisoare prin care îl recomandă pe AUREL ca fiind cel mai mare donator pe care Biserica Ortodoxă Română l-a avut în ultimii 50 de ani.

Scrisoarea avea antetul Patriarhiei și a fost scrisă și subscrisă cu nume sa de Patriarh. Nu există în dosarul acestui proces.

În anul 1938 fondul afectat de Societate "operelor sociale" a atins cifră de 180 milioane. Am relevat cele de mai sus, numai pentru a evidenția că în postul de Secretar al Societății și de Secretar particular al lui AURELIU, departe de a mă ocupa de speculațiuni ilicite, sau strângeri de averi, afirm fără posibilitatea de a fi desmințit, că am părăsit serviciul găres și curat, fără a poseda altă avere decât un apartament făcut și scos cadou de AURELIU și MALAXA, apartament ce mi-a fost confiscat odată cu condamnarea mea pentru trădare; și pensie la care aveam dreptul după o muncă de atâția ani.

Sper că sănătatea mea stă de zdruncinată din cauza detențiunii îndelungate și alimentării cu arpeceș, varză acră, gogonele, nămoligă sau cele așa zise de regim medical cu cartofi la prânz și seara pe care le-am primit și le mai primeam în principiu și totuși drept normă recomandată din partea Dlui. Medic al Arestului, îmi vor permite să termin cu bine această expunere. Fiecare cu alimente nu am primit niciodată timp de 15 ani. Ea va aduce lumină asupra împrejurărilor care s-au determinat să cer Dlui General PRUCUP un pasaport pentru a părăsi temporar țara, drept răsplătă ajutoarelor date de mine luptătorilor P.M.R. și familiilor acestora în ilegalitate.

La câteva luni după ce începuseră să acord ajutoare Dlui Col. PRUCUP, s-a prezentat la mine Dl. IULIU ORBAN cu rugămintea de a-i da și lui un ajutor pentru a-l distribui familiilor celor arestați, intrucât necesitățile erau foarte mari, iar dăruirile deveniseră din ce în ce mai rare și reduse. I-am răspuns că și posibilitățile mele se micșoraseră simțitor, dar că îl voi avea în vedere în viitor.

Dl. ORBAN m-a rugat însă să intervin pentru a i se vinde mărfuri, de către un negrușin de engros al nostru, din comercializarea cărora ar putea realiza un câștig pe care l-ar distribui sub formă de ajutoare tovarșilor în suferință.

Acceptând propunerea sa, am intervenit ca o firmă indigenă de Dl. ORBAN să obțină o cantitate de mărfuri.

ORBAN mi-a comunicat mai târziu, stăruind cănd l-am întâlnit, că intervenția mea a dat rezultatele dorite și mi-a mulțumit pentru bună voință arătată.

După 23 August 1944, am avut prilejul să-l întâlnesc pe Dl. PRUCUP în mai multe ocazii.

Totdeauna și-a manifestat bucuria de a mă revădea

și m-a elogiat pentru marile servicii aduse clasei muncitoare prin ajutoarele acordate acestora, în cele mai grele timpuri.

Astfel într-o zi am avut plăcerea să primesc la birou vizita Dsale.

De data aceasta purta uniforma de General și a venit însoțit de o tânără Doamnă, nepoata Dsale. Mi-a spus că trecând prin fața clădirii Societății noastre și-a amintit de mine și a venit să îmi facă o vizită de recunoștință.

Adresându-se apoi nepoatei Dsale i-a spus :

"Uită dragă acesta este Dl. ROSIN acela despre care ți-am vorbit și te-am adus aici pentru a-l cunoaște și tu. El este acela care ne-a ajutat atât de mult, cu generozitate și spirit de sacrificiu, în cele mai grele timpuri prin care am trecut, etc."

M-a întrebat apoi dacă am vreo dorință pentru a mi-o satisface și s-a oferit a-mi sta la dispoziție oferindu-mi sprijinul Dsale, în caz de nevoie.

După ce ne-am întreținut câțeva vreme, i-am mulțumit la plecare, pentru cinstea și plăcerea pe care mi-a procurat-o vizita Dsale.

Altă dată, însoțit de fiul meu, ne-am dus la Cercul Militar la un bal intitulat : "Al Filmului".

Întregul Guvern în frunte cu Primul Ministru Dr. PRECUP GROZA era prezent la acest bal.

În timp ce se producea Baletul operei din Budapesta, Dl. PRECUP m-a observat printre spectatori. D-ss, s-a îndreptat cu brațele deschise către mine manifestându-și bucuria de a mă întâlni. Mi-a împărtășit dorința de a mă prezenta și familiei Dsale, și a plecat întorcându-se însoțit de Dna. PRECUP și de o pereche tânără.

După ce m-a prezentat Doamnei, mi s-a adresat spunându-mi : "Astăzi ești invitatul nostru și vei cina la Masa Miniștrilor, cărora te voi prezenta ca să te cunoască și ei".

După aceea m-a condus în fața unui salon, indicându-mi locul unde se va servi această masă. Dar venit cu fiul meu pentru a asista numai la spectacol am plecat înainte de a se servi masa, la care nu s-a fi putut întîrzi, căci îmi lăsasem soția singură acasă.

Cam către finele anului 1947, Dl. General PRECUP m-a vizitat la birou pentru a-mi cere o informație.

Cu această ocaziune s-a interesat de cum îmi mai merge și dacă sînt mulțumit.

S-a oferit din nou să mă servească, dacă aș avea nevoie de un sprijin din partea Dsele.

I-am mulțumit, rugîndu-l să mă sprijine pentru a putea obține un pașaport dorind a părăsi temporar țara căci la cererea mea urma să fiu scos la pensie pe 1 ianuarie 1948; că fusesem între timp epurat de două ori de către "Brățele de Muncă" și mă simțeam oarecum indezirabil. Nu i-am împărtășit însă adevăratele cauze care mă determinaseră să iau această hotărîre.

Dsa. a rămas foarte surprins de cererea mea și plecînd s-a reîntors cam peste o jumătate de oră, spunîndu-mi: "Uite ți-am adus-o proaspătă. Am vorbit cu TECHARI la care te vei prezenta cu această notă de recunoaștere, atunci cînd îi vei înmîna cererea Dsele de pașaport.

Pe o mică foaie de bloc ce purta antetul Ministerului de Interne, Dl. General scrisese o recomandăție prin care arăta că pe timpul regimului antonecian, le-am dat un important sprijin material; că am fost chemat la Siguranță și că deși cunoșteam multe nu am divulgat nimic, etc.

Apoi Dl. General PRECUP a continuat să-mi spună: "TECHARI m-a întrebat cine ești ? I-am dat detalii asupra persoanei Dsele. și serviciilor ce ne-ai adus prin ajutoarele bănești pe care n-ai le-ai pus la dispoziție cu generozitate și curaj; că dacă s-ar face o listă pentru decorarea a zece persoane, Dsa. ROSIN ar trebui să figurezi primul pe această listă, iar el TECHARI, ultimul".

Răspunzînd Dlui general, că după umila mea părere, Dsa. a supra estimat sprijinul acordat de mine unor oameni care merituau să fie ajutați și că prin aceasta mi-am îndeplinit numai o datorie de conștiință, Dl. general mi-a replicat :

"Dsa. habar nu ai și de acela nici nu poți să îți dai seama de enormele servicii ce ne-ai adus. Acum pot să-ți spun că atunci cînd ai fost chemat la Siguranță și interogat asupra legăturilor ce aveai cu CRISAN, SPATARU și cu alții, CRISAN era eu, SPATARU era BODNARAS ; și să mai știi, că eu ultimele ajutoare pe care mă le-ai dat, l-am evedat pe DEJ, pe BODNARAS și pe GONKIV, iar prin intervenția Dsele am căpătat de la Regișterul tunuri, arme și muniții".

"Ți le comunic toate acestea ca să vezi că nu am supraestimat contribuția și sprijinul important ce ne-ai dat în

cele mai grele timpuri".

La 17 iunie 1944, AUSNIT a părăsit țara cu destinația Cairo, cu un avion militar. În urma acestei isprăvi, el a fost judecat și condamnat la moarte în contumacie de către Curtea Marțială din Craiova.

Cu această ocazie au fost efectuate mai multe arestări

Dar eu am continuat să servesc cu destule dificultăți ajutoarele promise Dlui PRECUP și după 17 iunie. Timpurile erau atunci turburi din cauza alarmelor, bombardamentelor și dispersărilor, pe lângă faptul că AUSNIT părăsise țara, pe neașteptate.

Cu câteva săptămâni înainte de 23 August 1944,

ALEXANDRU STEFANESCU, Președintele Societății Romînofir mi-a telefonat, cerîndu-mi o întîlnire. Răspunzîndu-i că îi stau la dispoziție, m-a rugat să mă deranjez pînă la el acasă; mi-a dat adresa mi-a fixat ora și a insistat să fiu punctual la întîlnire.

Pe ALEXANDRU STEFANESCU l-am cunoscut din relațiunile ce avusese cu AUSNIT în cadrul Ugirului. Sosit la întîlnire, el m-a așteptat deschizîndu-mi personal ușa de la intrarea în locuință; apoi m-a invitat într-un birou foarte slab luminat unde perdelele erau lăsate. M-a surprins atmosfera acestei misterioase întîlniri.

Intrînd de-a dreptul în materie, mi-a declarat că a ținut să sîibă o întrevvedere cu mine, pentru a-mi solicita sprijinul într-o problemă de mare importanță.

Era vorba de înarmarea "Apărării Patriotice" organizație menită să mențină ordinea în Stat, în cazul unor eventuale turburări provocate de trupele germane în retragere pînă la sosirea armatelor eliberatoare rusești.

STEFANESCU mi-a precizat apoi că el și prietenii săi (?) aveau nevoie de o sumă foarte importantă pentru realizarea acestui plan, fapt pentru care s-au adresat mie pentru a le-o procura.

I-am răspuns că regret că nu aveau nici o posibilitate de a satisface o cerere de importanță problemei ce m-i se punea.

STEFANESCU mi-a declarat atunci, că în absența lui AUSNIT din țară, el m-a considerat pe mine drept singura persoană în care putea să sîibă totală încredere și s-a mirat că AUSNIT nu mi-a lăsat fonduri (?) la plecare.

După aceasta, intrerupînd conversația s-a reîntors însoțit de doi necunoscuți care așteptau într-o cameră alăturată.

Aceștia s-au recomandat astfel ca să nu le pot înțelege numele.

În prezența lor STEFANESCU a repetat conversația avută cu mine, comunicându-le și răspunsul ce îl dădusem, după ce a ținut să îi informeze că eu eram persoana despre care le vorbise.

Rugat fiind să le dau un sfat, le-am recomandat să se adreseze Reșiței, fiind vorba de procurarea de armament; dar la obiecțiunea că nu cunoșteau prea bine pe cei de acolo, m-am oferit să intervin eu pe lângă Directorul General ALEXANDRU POP, pentru a le acorda o întrevvedere, ceea ce am și făcut.

Despre rezultatul obținut la Reșița, în urma intervenției mele în problema înarmării organizației "Apărării Patriotice", am aflat numai cu ocaziunea întrevederii avute cu Dl. General PRECUP în 1947, atunci când l-am rugat să mă sprijine în obținerea unui pașaport.

Făcând cunoștință Inginerului CALMANOVICI în 1945-1946, venit la Societate pentru a-și procura materialele necesare construirii unui Bloc în strada Cîmpineanu, am recunoscut în el pe una din persoanele prezente la întâlnirea mea cu STEFANESCU atunci când acesta mi-a pus problema înarmării "Apărării Patriotice". De celălalt nu știu nici până azi cine era?

De asemenea nu îmi mai amintesc dacă necunoscuții erau doi sau trei la număr.

Pe JACQUES BERMAN l-am cunoscut cu ocazia primei sale vizite la AUSNIT la Societate.

Nu-mi mai amintesc data, dar știu că a fost prin martie-iunie 1943.

AUSNIT m-a prezentat, spunându-mi că îi va transmite prin mine, cele stabilite.

A doua zi am primit de la AUSNIT o sumă de circa un milion și jumătate lei, cu rugămintea de a o preda lui BERMAN, ceea ce am făcut.

Mai știu că BERMAN a rămas în legătură cu noi în continuare și după 23 August 1944.

El cunoscând în urmă pe LAURIAN directorul contabilității, acesta după plecarea lui AUSNIT în străinătate, obișnuia să ceară sfaturi lui BERMAN și să îl consulte în unele chestiuni ce i se păreau mai delicate, pentru a le rezolva în conformitate cu noile directive.

Fiindcă LAURIAN făcea un secret din relațiile sale cu BERMAN, nu pot da alte relații.

După 23 August 1944, LAURIAN mi-a prezentat pe arhitectul HARY STERN, rugându-mă să mă folosesc de el, în lucrările ce eventual le-aș avea de executat, informându-mă în particular că STERN era cumnatul lui BERMAN.

STERN a fost prezentat de LAURIAN și lui AUSENIT și cred că a fost angajat oficial ca arhitect la Societate.

Am avut ocaziunea să discut cu STERN o problemă a cărei realizare mă preocupa și mi-a făcut o bună impresie; era serios și foarte bine pregătit. L-am însărcinat să studieze și să-mi întocmească planurile unor clădiri, pe care intenționam să le construiesc la o Fermă ce aparținea Casei de Pensii a Funcționarilor Societății, lucrări pe care le-a executat foarte bine.

Scurt timp după 23 August 1944, AUSENIT s-a reîntors de la Cairo, reluându-și ocupațiunile la Societatea Titan-Nedreg-Calan, Reșița, Ugiș, etc., bucurându-se că țara a fost eliberată de sub jugul fascist, sub care fusese întemnițat, i se confiscase averea și care până la urmă îl condamnase și la moarte.

Din momentul reîntoarcerii sale și până la plecarea în S.U.A. și după ce-a ajuns acolo am putut să cunosc sentimentele ce manifeste în relațiunile sale cu noii noștri aliați, precum și față de conducătorii P.M.R. foștii săi tovarăși de suferință din închisori și lagăre.

Increderea sa în noul regim de democrație populară instaurat în țară a fost totală și s-a manifestat în toate domeniile. Iată câteva exemple : AUSENIT s-a înscris în ARLUS căreia i-au lipsit la început mijloacele necesare și a sprijinit această Asociație cu sume importante donate stit personal cit și prin Societățile în care era interesat.

Ca Președinte a Ugișului, AUSENIT a determinat pe conducătorii tuturor Societăților ce făceau parte din Ugiș, să se înscrie în ARLUS pentru a contribui la sprijinirea acestei Asociații în realizarea scopului pentru care a fost creată acela de stringere a relațiilor noastre de prietenie cu URSS.

Tot ca Președinte a Ugișului a tratat și încheiat cu Confederația Generală a Muncii (Imi Gh. Apostol și Arghelii) contractul colectiv de muncă, pentru tipărirea cărui a dat suma de 20 milioane necesară tipăririi.

O altă problemă de care s-a interesat a fost acela de refacerea orașului Galați, solicitat fiind să sprijine această operă de către o delegație, în frunte cu Primarul Gheorghiu și Inginerul Georget Mișeu.

AUSNIT a întocmit cu concursul unor specialiști un plan de refacere, îngrijindu-se și de procurarea fondurilor necesare, ce urmau a fi amortizate treptat din producție.

A inițiat subscrierea unei sume pentru "Ajutorul Moldovei" colectând de la diverși industriași o sumă care s-a cifrat la mai multe milioane de lei pe care a predat-o odată cu contribuția sa, lui SRAIER, Secretarul General al Ministerului de Interne pe acea vreme.

Pentru "Cartea Rusă" a subscris 5 milioane lei, pentru traducerea cărților de literatură rusă în limba română. Cărțile primite le-a donat Bibliotecii ce purta numele tatălui său decedat "Dr. RAFAIL ROSIN".

A pus la dispoziția Comandamentului Armatei Ruse locuința sa din Aleis Alexandru. Acolo au locuit generalii ruși BUREMIN, BUSAICOV iar până la urmă Dr. PETRU GROZA.

A subscris prin Societățile sale forestiere 80.000 metri cubi de lemn drept capital social (optzeci de mii) la "Sovromleam".

Atunci când Guvernul Romîn a hotărît ca Societatea Reșița să plătească Statului U.R.S.S. contra valoarea minereului cărat în timpul războiului de la Crivoirog în Uzinele ei, o delegație a acționarilor s-a prezentat lui AUSNIT și l-au rugat să le comunice soluția ce înțelegea să dea acestei probleme.

Ei au susținut că nu pot fi făcuți responsabili de prădăciunile săvârșite de foștii conducători fasciști s-i Reșiței, în U.R.S.S.

AUSNIT le-a răspuns că se va strădui să găsească o soluție convenabilă ambelor părți, asigurându-i că îi va convoca pentru a-și da consimțământul, înainte de a lua vreo hotărâre.

Concomitent AUSNIT s-a prezentat Dlui. FINOGHENOV, rugându-l să-i acorde un răgaz pentru a-și prezenta o propunere concretă pentru soluționarea acestui litigiu.

Cererea lui AUSNIT a fost aprobată de Dl. Ministru.

După un timp carecure AUSNIT s-a prezentat din nou Dlui FINOGHENOV, înmînându-i propunerea sa, pe care acesta a trimis-o Guvernului U.R.S.S. spre a fi aprobată.

Guvernul U.R.S.S. s-a declarat de acord cu soluția propusă de AUSNIT, care în posesiunea acestui răspuns favorabil, a dispus convocarea unei Adunări Generale Extraordinare a acționarilor Reșiței.

La această Adunare a luat parte și Dl. FIOGHENOV însoțit de mai mulți membri ai Comisiunii Economice a U.R.S.S.

AUSNIT a luat cuvîntul și a făcut o expunere a problemei pentru rezolvarea căreia fuseseră vinovați, totodată le-a atras atențiunea că orice amîinare a tranșării acestui litigiu, ar avea drept efect periclitarea intereselor lor.

În consecință era cazul să se ia o deciziune, în chiar ședința adunării din acea zi.

AUSNIT a supus votului Adunării generale pentru a decide următoarea soluție :

Dez fiind că U.R.S.S. a devenit aliatul nostru și că în conformitate cu Convenția de Armistițiu și un important client al Societății, propune ca U.R.S.S. să capete și calitatea de tovarăș.

În acest scop a cerut adunării să voteze o sporire a capitalului cu o treime, care sub formă de acțiuni să fie oferită U.R.S.S. drept plată a datoriei.

Totodată să fie cooptați ca membri în Consiliul de Administrație, un număr corespunzător de membri pentru a lua și ei parte la conducerea Societății.

Dl. Ministru FIOGHENOV a luat și el parte la discuții clarificînd unele nedumeriri ale acționarilor. Propunerea lui AUSNIT a fost votată de adunare și fiind transmisă Guvernului U.R.S.S. acesta a aprobat-o după ce în prealabil o comisiune de experți Ruși s-a deplasat la Uzino, spre a se convinge la fața locului, că era demnă de a fi luată în considerație.

Cu această ocazie amintesc că am contribuit și eu la realizarea acestei înțelegeri am contribuit și eu recomandînd pe AUSNIT în tratativele avute cu Dl. FIOGHENOV și la redactarea memoriului prin care se preciza exact evaluarea corespondentului ce urma să fie predat în acțiuni U.R.S.S., drept contravaloare a datoriei Societății Rașite pentru minereul cîrnat de la Crivoirog.

Înainte de plecarea lui AUSNIT în străinătate, el cunoscînd comportarea mea loială și corectă în relațiunile avute cu Rușii, m-a designat ca în absența sa, să continui colaborarea cu ei, în spiritul vederilor sale.

Dar despre activitatea mea în această direcție, voi vorbi la timpul potrivit.

La Recepț a organizată de ARLOS în onoarea Ministrului Visinsky am luat și eu parte ca invitat, însoțind pe

AUSNIT.

Erau prezenți la Recepție, membrii din conducerea P.M.R. precum și membri ai Guvernului de stanci, de asemenea erau de față mai mulți ofițeri ai Misiunii Militare Ruse, Reprezentanți ai diverselor Culte religioase, personalități din lumea financiară și industrială, etc.

Cu această ocazie Ministrul Visinsky a făcut o declarație asistenței, privind situația politică din țara noastră, declarație care a fost tradusă din limba rusă în românește, de ofițerul de Marină Sovietic LIPSCHITZ.

După 23 August 1944, hotărându-se ca Teatrul Național, care suferise grave avarii de pe urma bombardamentelor aviației americane, să fie recondiționat, Dl. VICTOR KETIȘIU a solicitat Societatea Titan-Medreg-Calen o contribuție sub formă "unei cărămizi".

AUSNIT a subscris la această colecție suma de cinci milioane lei, din partea Societății.

După 23 August 1944, AUSNIT a luat inițiativa construirii unui important imobil intitulat : Palatul Metalurgiei.

AUSNIT a însărcinat pe Arhitectul HARY STERN să întocmească un proiect, corespunzător intențiilor sale.

Maceta acestui Palat fiind terminată, ea a fost prezentată lui AUSNIT, care a început să angajeze tratative cu celelalte Societăți, ce trebuiau să contribuie la realizarea acestei clădiri, cu bani și materiale .

Imobilul trebuia să adăpostească sediile tuturor Societăților Metalurgice, parterul fiind destinat pentru magazine, iar subsolul, unui mare garaj de automobile.

Palatul urma să fie construit și prevăzut cu cele mai moderne instalațiuni și să întredă în frumusețe toate celelalte clădiri ale Capitalei.

Maceta a corespuns în totul pretențiilor lui AUSNIT care a păstrat-o multă vreme în biroul său pe o masă separată, în timpul tratativelor ce s purtau cu celelalte Societăți. Evenimentele ce au survenit, l-au determinat să renunțe la realizarea acestui proiect.

Tot după 23 August 1944, AUSNIT a început să facă mari investiții de capitaluri în exploatarea de păduri.

Astfel s încheiat contracte cu Dna. OLGA STURIA

pentru exploatarea pădurilor ei din Munții Moldovei, cu Fondul Misericordiei al Bucovinei, cu Patriarhia Ortodoxă etc. prelucrând lemnul în fabricile de cherestea din Grozești, Piatra Nească, Fălticeni, Nădrag, etc.

S-a dat o mare dezvoltare Societăților "Steaua Forestieră" și "Forestiera din Nădrag".

S-au construit fabrici noi de cherestea la Berdaru, lângă Galați.

Aceste fabrici au fost utilizate cu mașini importate din Cehoslovacia, scump plătite.

Investițiile au fost realizate prin credite obținute în străinătate, depunând la Legăția Franței drept garanție, acțiunile sale și a le fratelui său, EDGAR. Acestea au fost depuse de mine conform dispozițiilor primite din partea lui AUSNIT care s-a dus la Legăție pentru îndeplinirea formalităților necesare.

Au fost angajați Consilieri specialiști și cu experiență în materie de păduri, inginerii SILVICI IOAN, ANTON GORGEA, foști Inspectori generali în Minister, Directori pensionari ai Societăților Forestiere desființate.

AUSNIT a ținut ca legea să fie respectată cu toată strictetea cu ocaziunea tăierilor, iar replantările să fie făcute cu toată grija.

Muncitorii să fie bine plătiți, iar aprovizionările cu alimente să se facă în condițiuni optime. S-au construit drumuri noi, linii ferate, s-au importat camioane cu rezorci, s-au făcut contracte cu echipele de plutasi etc.

Societățile au început să execute livrări de material lemnos U.R.S.S. prin Comitetul de Armistițiu prezidat de Dl. Ministru CHERIU care ar putea da relațiuni asupra conștințiozității cu care se făceau aceste livrări. Aceste relațiuni ar putea fi date și de Dl. KIVKIN cu privire la legăturile avute direct cu U.R.S.S.

Astăptul comercial englez GEORGE, sosit după 23 August 1944 la București a tratat cu noi importuri de lemn fascinate pentru Anglia.

Această comandă a fost executată de Societățile noastre forestiere prin încercări făcute în Portul Brăila.

La dorința acestui astăpt Comercial de a importa în Anglia case prefabricate de la noi, Societatea a pus în stu-

din și realizat cinci modele de asemenea locuințe.

Un alt export pentru Basinul Mediteranean a fost executat de aceeași Societate, prin încărcări făcute în Portul bulgar Varna.

Transporturile se executau din Moldova până la Varna, cu trenuri navete C.F.R.

Aceste raporturi au servit la procurarea de materii prime din străinătate, necesare uzinelor noastre metalurgice.

După 23 August 1944 am înființat o nouă Societate pentru comercializarea unor așa zise sobe, Aregaz de mai multe dimensiuni și tipuri, construite cu toate perfecționările timpului; de asemenea butelii Esso care deserveau cu gaz aceste sobe.

Societatea T.N.C. a continuat să fabrice în Uzinele ei fabricate curente ca : tablă, calorifere, fier de toate dimensiunile, băi, cazane, cuvete, țevi de scurgere, closete turcești, etc.

Punerea în vânzare a noilor fabricate pe prețuri foarte convenabile, a declanșat o adevărată avală de amatori; în special buteliile erau foarte căutate și apariția lor a fost o adevărată binefacere.

Pentru uzul populației rurale, s-au fabricat cese emailate în interior cu și fără pirostrie, găleți pentru odăpetul vitelor, etc.

Cam pe la începutul anului 1946, AURENIT a întrebat pe prietenii săi ruși de aci, cum cum ar privi ei, o eventuală plecare a sa în străinătate, unde pe lângă dorința de a-și regăsi familia avea de aranjat chestiuni importante personale.

ss. ROȘIU R. CONȘTANTIN.

FILĂ DE CERTIFICARE

Prezentul dosar conține un
număr de 239 file,
plus 185 file = 240 file opis
și a fost verificat de SOGOR IVAN
DATA 24.06.2010